B″

Iv

IIc

II v

N DEI NOIE AME: AD HO=

norē & reuerēn. oīpotētis Dei & Beatiss.me ma=
riē semp virginis mr̄is eius. et Beatorū
ter martiruz. s.torz seuerini: Laurētij et
Ruffini. et ad honorē & reuer: s.te mr̄is
ecc.e. r.e nō. s.mi p̄ris & Dni nr̄j Innocētij
pp.e v.ti & suorz fr̄uz cardinaliuz, et ad pa=
cē: & bona tranqllitatē. & gete cōis popli et
hoīuz terē spelli, exterminiuz, mortē & con=
sumatione oīuz Inimicorz suorz.

Hoc est statutū popli & cōis & hoīuz spelli fa=
ctū & cōpositū tpr̄e potestarię Nobilis et
potentis viri Pucciatti Tenti d' Rosciano hon-
potis terę spelli p̄ puidos & discretos=
viros,

Vagnorū Joli.		Guidū petrutij	Tergerij porte clause
pet.ius bart.li torinoli		Mattiolū p̄ Joli	
Ciccorū putij Ray.di		Vanem guidi	
Petrutiuz Colę		Colā vanislalli	
Magiuz pet.i berardi		Pucciattū guerrerij	
Maxiuum passarilli		vanez herculani	
Andrea pauli		Vanez scarapōnis	
Mattioluz nots		vanez massilli	
Seuerinū petri			
vanezilli fasciolj		Ciccolū martini	Priores spelli
Ciccarellū mitarelli		vagnolū maccarelli	
Franc.us mag.i andreę		vagnutiū petri et	
Ber.m nicolutij		Mattiolū p̄ oli.	
vanē merli			
Sanctoruz andutij tirapichi		statutarios Re=	
pillum fantini		formatores posi=	

Innoc. V. sedit mentes V. elect. Et 13. Kal. febr. An. 1276.

compila= pp Innoc. ti v.

spelli Pucciattus.

Terg.

tas electos p consiliu gnale dc coe et=
scripti & publicatu p me Francu mag in=
dire de gpello public auctate notm ad
dcum stat. scribend p ipos statutarios
reformatores deputatuz sub anis Dni a na=
tiuitate Dni M·CCLX· Indition· xiii· tpre
Dni: Innocentii· pp· V·

1260

VT CASSENTVR statuta· c· ec=
clesiastica Libertatem· C.o 1

Inprimis qdem Nos statutarii· s· dc: statuimus
et ordinamus q oia statuta & ordinamta et
Confirmationes capla stati volumin: et
ordinamtoru dce tere.

VT STATVTA obseruent et de modo renouandi· C.o 11

Ita ut ois nouitatis materie scandalis to=
tali deleant· et ad bonu et pacificum=

Statu dicte terre populi et hominum ipsius reducatur,
Statuimus ordinamus quod presens Statutum et omnia et singula
contenta in hoc volumine Statutorum durent et perpe-
tuitate roboris habeant quod precipimus inviolabiliter
observari hinc ad . . . annos proximos complendos
incipiendos . . . . .
cassatione renovatione et diminutione, . . .
. . . quod pro tempore fuerint
uno mense ante quam dictum tempus firmatum . . .
. . . dicte terre in consilio publico palam et more
solito congregato eligere . . . consiliariis
..i consilii ad scruttinium secretum fiendum per po-
..tate dicte terre qui pro tempore fuerint in presentia
..re sive minoris dicte terre xij bonos
..e dicta terra spectantes scilicet 4or de quolibet
..io ita quod de qualibet sotietate sit unus
..i boni viri sic electi sint ultra
..o statutarii populi dicte terre et sint
..cent et prestito sacramento corporali per
..ibus eorumdem hoc statutum corrigere, cassare,
..ioque addere, diminuere aliaque de novo ad-
..re et facere possint et valeant, prout me-
..ius et validius cognoverint pro communi. Ipsumque
..i eis melius visum fuerit pro communi et populo dicte ter-
..e, totaliter confirmare, amore, odio et
..mala suspitione infallabiliter postergatis,
..dicta rato praeque volumus infra xv dies a die
..ctionis ipsorum loco ecclesie ut alias hone-
..ut eis videbitur convenire, dummodo quod poste-

2v

modu addunati fuint. ibi die electionis co-
gregent die, noctuq3 q.uis mo sederint, neq-
ant discedere, pen. c. s. p qlib3 sfacient, q.us
stat.3 pfectu restituent, ac et publicatu. De qbus
potas dce terre q ptpre fuit du dca stat. fient,
ingsitione facere ten. Cetez priori et se
Statuims – resuams qs pdci statutarij expsse
Iurent corporati q.uis mo ut ca ut aliquo
color qsito simul ut divisi3 statut in
pnti volumine comphensu poitu3 sub rubri
ca De electione aucte & offo dnorz por
popli dce terre et sub Rca de cosilio pops
et ordine porats dce terre et et de a
simili – nuo iij.c sine. clxxv. dce te
in ntto derogabut ut i novabut, co
ut ivitabunt, in pindiciu dcoz st
et captoz ut alicuius ipoz n obst
omes a verbo ad verbu vent in
S3 ipa stat.a in fallqbiti cofirmab.
ius qrinz: p aliquo offtem ppom au
formau exprssissime inhibens, quum
Stat.a & contenta i eis oib3 alijs captis – legib3 pualent. limus ipa stat.a – capita pdca: et oia co
tenta in eis, oib3 alijs stat.is – captis et le
bus pualere. Qui statutarij pdci: adsti
ben eade stat.a eligant duos notos: qui
su3 stat.3 & diminutiones a novo totu sc
et faciant oia q p ipos statutarios ordi
bunt secrete tenere, teneat usq3 ad a

et cu dco montone ~ capra, sint xxvij. et in
dco nuro no intelligant lactates sex mensium
et pena contrafacientium, ut in precedenti reformation
continet. et quod nullus possit tenere ultra quatuor be-
stias bovinas cu duabus equs. ~ duobus paribus
bobu de aratro. cu eoru lactantibus etatis un-
ius anni. Et siquis contrafecerit in tenendo ultra dictu
numerum sit pena. xxv. lib. den. dicto auferen-
dore. Et siquis terrigena, sive forensis
habitator terre spelli haberet aut teneret ut si
haberet vel teneret aliquas bestias tam bovinas quam
equinas forensium ad soccium, teneatur ille talis fore-
sis dictas bestias habere tamquam per capitulum: quas per sex menses
dictarum bestiarum, solvere omni mense bononenum
unum per bestia capitalis extima. pena contrafacienti
ut supra. et similiter habere et non assignas
dictas bestias, cassando, irritando, et an-
nullando omnem aliam reformationem factam
dicto bestiarum preter reformationem, istam
et aliam factam die penultima mensis novembris,
quam confirmavit emologavit ~ approba-
vit cum confirmamatis facta per Magnum
D. Braccium put in ea eius continetur. Que
presens Reformatio intelligatur in clusa
una cum illa pridie facta: —

In reformatione cuius quidem consilii: facto misso
sollempni ~ diligenti partito ad bussulas et

3v

fabas d. m.to s. dci dnj locuty et d. patia coss-
su voluntate dnoz. p. orum hoc mo vtz qd
quicunqz vult sibi placet deuz s. dci sta-
puty consultoris p. dci s. sup. 3a p. posita vesha
ut no retinendar sit una ps dci cosily
q mittat eius fabas in bussula alba dl sic
volentes no q. riuz qbj no placet sit al-
tera ps q mittat eis fabas in bussula ru-
bea dl no. vn datis recollectio dcis
fabis p. .. pn.cuz p. rone dci cois dd mu p.
me canc.3 alta intelligibili voce num-
eratio, placuit .... consiliarijs
i dco q. lio p. xistentibj mittere eore fabas i
bussula alba dl sic, no obstant una
i q. riuz in bussula rubea dl no recepta,
et sic fuit, et sic fuit victuz obte-
tentu & plenissime extitit reformatuz
auctte patis cosily

Post celebratione dci cosily imediate ... co-
misunt mihi canc.o dbere acceder ad Mag.
dnuz Braccin p. cofirmatione ... put
pz in dco li.e et sequens madat cu confirma-
tione, Cuiy qde confirmatn tenor talis
est vtz.

Mag.cus dnus Braccius ad instant p. res dnox
priors dcr terre excerta fca cofirmavit
et emologavit s. dcam reformationem

12

xv. dies post publicat(ionem) p(rese)ntis stat(uti) et ten(eantur) ex p(re)d(ic)ti po-
tes(tas) q(ui) p(ro) t(em)p(or)e fuerint ten(eantur) iuncto iur(amen)to intra decem
terminum fieri facere p(re)d(ic)ta. Et ten(eantur) et p(re)d(ic)ti po-
testas et priores renovare et co(mmun)i facere
societatem p(re)d(ic)tarum o(mn)ia brevia societat(um) ad
hoc ut equales sint et equalitatem habeant inser ut
hactenus fuerunt equales. Dummodo q(uod) nullus pos-
sit poni in brevi alicuius societatis si non

fuerit d(e) tali terzerio cuius est talis societas.

Ite(m) statuimus q(uod) p(re)d(ic)ti Priores et po(testas) teneantur
et debeant fieri facere tria brevia i(n) spello
s(cilicet) unum in quolibet terzerio et aliud i(n) notaneis et
in quolibet [illegible] breviumz quolibet societa(tis) sit p(re)d(ic)te ad-
scripta in qua societatibus sint brevia o(mn)ium
ho(min)um t(er)tius terzerij ad q(uod) brevia [illegible] dati-
na in spello quelibet imponenda. Et p(re)d(ic)ti
potas et po(testa)res ten(eantur) et debeant ex p(ar)te ho(min)um dictarum
societatem in vigilia beate Marie d'Ang(eli)s fieri
facere unum cereum p(ro) q(uo)libet dictarum societatum. vi.
lb. si non fuerit et q(uo)libet fornaias unum cere-
um sp(end)e libre cere adminus ex pen.
ipsius fornaiis. Et in consules societatum ten(eantur)
cu(m) dictis cereis et ho(min)ibus societate ad ecclesias S(anc)te M(ari)e
de Prato et S(anc)te M(ari)e maioris ire et redire,
[illegible] facient ipi consules recesta in dicta in-
[illegible] sero an nesperas d(i)c(tu)m societate
[illegible] assignari post et ide po-
[illegible] observare faciat, et a delinquenti-
[illegible] x s(olidos) auferat p(ro) q(uo)libet p(ro) medie
[illegible] dicto co(mmun)i et p(ro) alia medietate hospitali

Nullus possit poni i(n) alio terzerio et societate n(isi) fuerit de ipis.

Datina quomodo colligi.

Cerei dandi ecclesie S(anc)te M(ari)e maioris et aliis ecclesiis spelli

Rechesta fiat p(er) consules.

deficientes i(n) luminariis quod ponere [illegible] et cui applicetur

4v

dci cois applican. Ten. et ipi pores eorum expen-
sis eme faculas pro dco sero portandas ad eas

facule quot quo per quibus illuminaribus

ecclias, ut alijd ordine porat. Emant tamen
dco sero ut an. p dco sero expen cois, facule p
Pote, iuris judicem, notarijs reformationum,
custodie et d. d. et no palijs offitib dicti
cois: Savo tn reservato q beati et notarij pos-

beati vadant cum collegio notarij. Notarij simili.

sint cu eor collegio ire ad deum festum si-
ne pena bano aliq capto no obstante
prefati viri hoies ois sotietatis ut alij dce t-
re, exceptis bnficiatis exceptis, ten et de-

Custodia q tenenant.

beat facere custodia oia servitia opa dci
cois realia psonalia et ad ea cogat
p judic ois spelli et q n fecerit, solvat
noie bani x lbr den. Addicientes q quicumque
no fuit suppositus jurisditioni cois spelli,

Custodias et factiones no faciens: no heat offitium i coi:

et no fecerit custodias alias factiones
dci cois, no possit nec dbeat hre aliqd of-
fitiu in dca terra, nec eius districtu et in-
sup solvat noie banj x lbr den et
qlibz possit esse accusator heat dimidiam partem
bani. Du no hoc locu no heat i massa-

Massarij et hs lxxiijs senes anos sut exempti a custodijs.

rijs et senib qui sunt a lxx anis su[...]
notos custie [...] ten facere [...]
tione. S[...] semp et reservato [...]
pitulo et d consilio populi [...]
sit [...] tolli no possit [...]
arenga.

DE COSILIO ordinis & Populi Terre Spelli — C. IIIJ

In stat(uto) q(uod) ordo Prioratus sit in terra Spelli=
et oes illi q sunt d'ordine Prioratus p(o)p(u)li
sint d'consilio & cosiliarijs dce terre Spelli
et qde consiliu & cosiliarij plena auctori-
tate et potes(tatem) heant p(ro)videndi deliberandi or-
dinandi disponendi & oia faciendi sup quibus-
cunqz negotijs & opportunis dci cois pro
statu coe & hoies terre Spelli: q p dcuz ordinem
et hoies p(rae)dictis inviolabiliter obs(er)vari &
qz difficile eet p qbcunqz negotijs dci co-
munis oes d dco ordine facere cogregari
Stat(uimus) q medietas dci ordinis sint consilia-
rij dci cois sex mses incipien(do) in kal. Ian(uarii) p(ro)-
x(im)i futuri et finitis dcis sex msibus alia medie-
tas dci cosilij ordinis sint cosiliarij alijs
vi. msibus p(ro)x(imis) seqntibus. et sic d sex mes-
ibus in vi. mens(es): sint cosiliarij medie-
tas dci ordinis et q exiti p(ri)mis sex msibus
alijs sex pxe seqntz ee no possint, d consi-
lium vocet(ur) consiliuz popli et heat auctori-
tate & balia ut dci cosiliarij ordinis prioratus
n(isi) in illis tm que fieri debet ex forma sta-
tutorum in p(rese)nti volumine cotenta(rum) consilia-
rios ordinis prioratus. Possint tn servari ...
leant p(ri)ores terre Spelli qe ... p(ro) t(em)p(o)re
cogregari et cogregari facere quotiens eis
placuerit consiliuz: et sic cogregatum

Medietas hoium ordinis consilij g(e)n(er)alis sit d sex msibus in sex mses. qd abiit in d(e)suetudine(m)

Consiliu p(ri)orum eorum libitu sunt cogregari facere.

5v

reformari et disponeri possit modo predicto ingq=
uncunque factis et negocijs dicte comunis. Dummodo tamen
in quibus consilio fiendo intersint admi=
nus due partes ipsius consilij inter quos duo tertii
consiliariorum, super quibuscunque negotijs proponendis et deliberandis in ipso consilio, mittatur partitum ad bussulas et palluctas et
obtineatur, ubi tractaretur de expensis,
bonorum movendis, condenationibus, sive
condenatis, statutis, ordinamentis: ut re=
formate cassandis, suspenden: ut cancel=
land: exbanditis rebandiendis, patrimonijs imponendis, per duas partes eorum
a minus. De alijs non quibuscunque negotijs,
missum partitum modo predicto, obtineatur, per maiorem partem eorum. Volumus et quod in quibus=
cunque alijs sparlamentis et consilijs, mittantur partita ad bussulas et palluctas et obti=
neatur modo predicto. Et aliter (preter dictam for=
mam) reformatio facta, non valeat.
Possint et valeant homines ordinis po=
ratus dicti impune ferre et portare ar=
ma offendibilia et defendibilia preter
Spellum et eius districtum. Dummodo in Spello
non moretur Rector ducatus et eius cu=
ria generalis; non possint nisi alij Spellani:
et penultimo mense 4or annorum proxime venturorum
incipiendorum in kalendis Januarij proxime venturi.

Abusione et inobservantia dicte etatis substantialis, ego semper damnavi: predixi concilium non servato numero duorum tertiorum consiliariorum: non valere ob dictam formam statuti non servatam:

Per maiorem partem consiliariorum in quibus partitum vincatur.

Priores Spelli quod possint ferre arma.

Nota Spellum fuisse de ducatu.

pponat p pores dce terre. q. tpre fuint in
cosili ordinis foratuo, De cosilio dce ter=
re [illegible] ruouando, et q. fcuz reforma=
tuz fuit p dictu consiliuz ordinis, ualeat
[illegible]neat, auete pntis stat.
torre

DE OFFITIO CCC. C. V.

In bono pacifico statu cois homiz terre
[illegible] stat. [illegible] ordinam pptuo dura=
tur [illegible] in dca terra spelli infrascripti. clxxv.
ho[illegible] boni et legales d [illegible] terra q uoce=
tur [illegible]tus. ccc. tore sim ee debeant, p=
petuo [illegible] lxxv. iurati d opto dce terre. qui
et qlibz [illegible] debeat suis expen=
sis [illegible] suffitiens pauese, et corbello=
tuz, [illegible] ut balista, cat
tella, [illegible] pontone, cortituz uel
corda [illegible] xx. f. p qlibz i. duos
mses, [illegible] pntis stat. que
P anes [illegible] lxxv. depigni debeant ex=
pen. co[illegible]a. ad cruce rubea et
cam[illegible] a duos mses a die pu=
[illegible] sit [illegible] Potas ut eius
[illegible] in dcuz tpo, uincto Iuramti
et a[illegible] xx. lr. den. de ipis clxxv.
Re[illegible]one [illegible] facere sine mostraz
in[illegible] ten. et ipsi, clxxv. f.
[illegible] iurare, ipa arma ee ipsoze, ut
[illegible] est e [illegible]um. et si qs fuit

Homs. clxxv. in ma in auxilium potis et pp[illegible]

[illegible] a pote et [illegible] pp[illegible] compra[illegible]

6v

invent(us) no h(abe)re d(ic)ta arma, de d(ic)to a(r)ment=
ro eleuet(ur) et alius loco suo ponat(ur) p(er) prio=
res d(ic)te t(er)re. (Dum(m)o ipse potas si(t) [illegible] eius
vicarius p(re)d(i)c(t)a bann(um) faciat p(er) [illegible] loca
co(n)sueta d(ic)te t(er)re infra duos m(en)ses [illegible] die
publicat(ionis) p(rese)ntis stat(uti). De q(uo) n(umer)o [illegible]
V. deleuari possit n(isi) p(er) mortem [illegible]
cedat etate. LXX. ann(orum) loco eius alius
p(er) p(ri)ores d(ic)te t(er)re i(nfra) tres dies a morte
ipsius, si ad eor(um) noti(ti)a p(er)uenerit, elig[atur]
et scribat(ur) in [illegible] n(umer)o [illegible] nota(rium) refo[rmatio]=
nu(m) d(ic)te t(er)re [illegible] notos q(ui) he[illegible]
scripserint (p(rese)ntib(us) semp(er) ipsis p(ri)or(ibus)) Qui=
Hoi(e)s. CLXXV. ar= qde(m) CLXXV. ten[eantur] [illegible] auxiliu(m)
mati in auxiliu(m) (con)tinu(m) [et] favore(m) d(omi)ni pot(esta)tis [illegible]
pot(esta)tis et p(ri)or(um). aliis off(icial)ib(us) d(ic)te t(er)re [illegible] [pa]=
m(an)tenend(um) co(mun)e, popu[illegible]
et p(er)s(on)as d(ic)te t(er)re in bon[illegible] statu,
et tranq(ui)llitate et ad [illegible] [perso]na et=
[illegible] [ma]nu=
iura ipsius co(mmun)is, et [illegible] ad dand(um)
tenend(um) ea: et nu(m)q(uam) [illegible]
opa(m) efficace(m) q(uo)d [illegible] n(on)
expendat(ur) nisi in c[illegible] [ne]ces=
saria et p(ro) utilib(us) negotiis d(i)c(t)i co[mmunis]
o(mn)es [et] sing(u)li: CLXXV. qua(n)do fuerint voca=
ti p(er) ip(su)m pot(esta)te(m) sono campane [illegible] quo=
vocati a pot(esta)te et de man(da)to pot(esta)tis et p(ri)or(um) [illegible] [tene]at=
p(ri)orib(us): campana. ur [illegible] ad palatiu(m), ad plate(am) [illegible]

aliu quo uis locu cu armis ut sine armis
put uocati erunt, et eisdem in iniunctu extiterit, [illegible]
et mandatu in adiutorium dcoru dnorum [illegible]
[illegible] et Prioru ad pen. que eis imponetur. [illegible]
p dcos dnos qlibz uice qua contrafecerint, et
tpre quo erunt in dca congregatione, cotinue
obediant Potis et Prioribz et oibz q precipient
et madabunt, in eundo, stando et redeundo,
et faciendo qd expedierit pro bono statu et
pacifico populi cois et hoim terre predicti ad
pen predcam. Et q tpre dce congregationis
et in ipa: eundo et redeundo ad ipam:
nullus audeat uel psumat eis uel alicui
eoru, aliquam iniuria inferre. Contrafa- Iniuriantes dcos
ciens qz pen dupli contenta contra tali iniuria in hoies q pena
statis, eodem et condenatione soluere teneatur.
Et si contigerit (qd absit) aliqua briga uel
rumore ee in predco, pp que posset turbari
status pacificus dicte terre. sub pena clxxv.
ten et debeat ire ad palatium dni cois uel pla-
tea de mandato potis et Prioru postquam fuerint requisiti
p precones: bay. campana uel bernaiolos eoru
uel alio requisiti mandato dcoru dnorum p-
bono statu dce terre. Et p tpre quo dicti
clxxv. erunt in platea cois cu eorum ue-
xillis: uel irent p terram predicti in congre-
gatione eoru: Nullus preiciat lapidem - Precientes lapides
aliquem. et q contrafecerit in c. lib. den. contra dcos hoies q
eidem et pro qlibz lapide. et nihilus. Da- pena.

domus de qua piciata lapides q. debeant homines funditus destruatur.

mus de qua piecti fuerint lapides funditus de=
struatur et deguastetur. Et si aliquis de
Spello se opposuerit potestati vel executori co=
demnatis prioribus et aliis offitialibus dicti
comunis vel si alicui ipsorum noluerit obedire,
quod Priores populi cum ipsis CLXXV debeant ve=
nire splicato vexillo ad plateam et da=
re consilium auxilium et favorem prioribus et ali=
is offitialibus et domino potestati et cuilibet ipsorum
obedire in omnibus cum vocati fuerint a pre=
dictis. Cetere firmiter ordinamus quod po=
testas vel eius familia non possint nec de=
beant ad domum alicuius ire causa offendendi
aliquem vel aliquos cum aliquibus de Spello preter quam
cum ipsis CLXXV et eorum vexillo vel
parte ipsorum cum voluntate priorum et si
contrafecerit sit privatus potestaria et offitio
comunis Spelli et pro non potestate habeatur et eius
processus et banna non teneat et sint nul=
lius valoris sitque salarium perdat totum
Qui CLXXV debeant dividi per brevia ita quod
breve sit unum in qualibet sotietate et
unus habeat brevaiolus ita quod quadecim
sint brevia prout inferius sunt descripta
et signata. Qui brevaiolus eligat de
pede futuro mense febr. per homines de eo
numero de qualibet sotietate eligatur et
ita quod sint XII brevaioli quorum offitium=

Potestas et curia, si ens causa offendendi aliquem cum aliis spellanis quam cum CLXXV deputatis privatus est offitio suo et amittit totum salarium.

[illegible]

+ I.

8r

duret. vi. men. tm et no plus. et demum
sit breuaiolus eius sotius sequens in pnti ca=
pitulo ascriptus cuius offm simile duret sex
men. et no plus. q electio sic fiat ista pa
uice q de qlibz sotietate eligat primus
scriptus in pnti statuto ubi sint noia di=
ctore. clxxv. dclarata scripta cuius
offo completo eius sotius sequens sit bre=
uaiolus et sit successiue usqz ad ultimu
ita q qlibz deinz offm heat tpre sex me=
sium. et dmuz re incipiat. Qui Bre=
uaioli possint p dcos d dco nuo. Sz qlibz
ipore illos d illa sotietate d q est breuaio=
lus cu fuit sibi iniunctuz p potez et
Priores conuenire et coadunare et
cu ipis uadant ad palatiuz et assistant
poti: et Prioribus. Qui. clxxv. heant vexillu cois ipa=
p core vexillo: vexillus qd hnt Prio= latie priores re=
res popli dce tre et semp custodiat ponat.
et teneat in domo htationis ipoz Poz
Qui. clxxv. ten et dbeant ipis Prioribus
obedire in eundo stando et redeundo
et oia alia faciendo p bono et pacifico
statu dce tre. Possint et dci Pores
eisdem pcipe pena et banuz imponere
no obstante q contradiceret p potez dce
tre. Immo Potas ten. et dbeat ipis
Poribus obedire et pen imponendas p eos

+

8v

a ꝯfaciente exiget p coi. quoq3. clxxv. sic
p nos electores iuxta forma nobis a cosilio
dci cois traditam, s(cilicet) de nuo. castaringi ex
nunc, eos q no eent ad catastati ad mins
iis. ttr. et ascripti ultra unu de una do-
mo tm. Ita q solus vns d una domo tm,
sit de nuo pdco. Inhibentes q si aliqs
loco alterius poni et ascribi p sp(eci)a in dco
nuo, expedierit, nullum dbere ascribi q
ut poni, q no sit accatastatus ut supius
dcuz est, et nisi vnu de una domo tm.
et si ꝯfuit. positus et electus ex nunc cas-
samus. et d dco nuo abolemus, et si ali-
qs d dco nuo. clxxv. occone ipius of-
fitij de manto dnorum Priorum ꝑpo di-
cte terre tam infaciendo, q3 in recipiendo
damnus aliqd pateret, ex pen. cois, ide
potentius ꝯsuet. Addicientes, q d dco nu-
mero. clxxv. sint duo capitanei in
qlibz terzerio. vz. i terzerio Lustrecole
Martinus veturie et magr petrus beraz-
di: In terzerio mezote. Raynaldus picca-
relli: et Bernardus nicoluty. In terzerio por-
te clause, Nardus sibaldi: et vanes
guidi. Quos capitaneos p uno anno pnte
venturo in kal. jan. pnti venturi inci-
pien. eligimus et noiamus. et finito dco-

Qui no possint ee de nuo. dcorum. clxxv.

Substines aliqd da-nnum aliqs dcorum clxxv. totum emen-det terre reficiat.

Capitanei dcorum clxxv. qt sint et pmi q fuint.

 9r

ano Alij duo Capitanei p quolibz terzerio p consi=
liuz postti dce tere eligant p uno ano=
tunc px.e uenturo et sic qlibz ano p consi=
liuz plibatu p uno ano Alij eligantur
qui Capitanei semp quando aliqs rumor surge=
ret in tera spelli (quod absit) ten. et
debeant uenire cuz eorum sotijs ante pa=
latiu potestatis dce tere armati, et oes
de dco nuo. ten et debeant ire ad domuz
dcorum Capitaneorum sui terzerij. et cu eis ue=
nire ad domu siue palatiuz potestatis dce
tere et ipsis prioribus parere et obedire
in oibus. et si dci capitanei fuerint ne= Capitanei negligetes
gligentes in pdcis, soluant noie pene qua pena.
et soluere ten. L. libr. den. p qlibz et q=
libz uice. et quicumqz de dco nuo, no ue= Alij deputati no eu=
nerit cu suo capitaneo dco tpre, soluat tes: qua pena.
et soluere ten. xxv. lib. den. qua pena
potestas ten. et debeat a contrafacienti exigere.
p coi et Statute capituz hoc sit prescz,
et firmuz et preualeat oibus iuribus no ob=
stantibus aliquo alio capto in contrariuz loquente.
qui. clxxv. sint exempti et immunes Dci clxxv. deputati
ab oibus opibus fiendis, pterqz de opa de= a qbus sint immunes
aquis fiendis, in motaneis tere spelli.
Homina predcorum. clxxv. homi=
sunt hec. videlicet.

9.v

+

Cola futij nalli
Cola passari
Cicchus martinj
Massiolus puccilli
Masciarellus vānis saxi
philipp⁹ bart^li farelli
Vānes joli adductoli
Puccius Mag^ri Jois
Vānuti^s andree mar^ni
Putius bart^li turnioli
falconus ciccoli
Maxius putij cioli
Ang^lus putij dnj Jo:
petrus picotti caldararij
Vānes jacobonj
Maxius ventorelle gontij

Cicchus bart^li angtij
Cola andrutij sanctoli
Martinus venture
Ciccus putij Raynaldi
Vānes nardi pansi
Paulus vānis jacobe
Vānes bartolilli arcurilli
Ciccolus mercatantis
Marcus andrutij munaldi
Lucciarellus vānis crescij
Crescius ciccoli crescij
Stephan^s pet^i angtutij
Petrus cole bernardi
Marinus ciccoli passarilli
Petillus cole lenci

Lutius venture guidi
Petillus gonzonis
Nicolutius bartholi
Mag^r pet^s cole guadangi
Andreas pauli
Bart^lus lilli guzatte
Petillus bartholi gilioli
Petrus putij maxij
putius angelilli
Bartholus lilli sunioli
Petillus martinj jacobutij
Maxius nerantij
Maxiolus venture thomasij
Matt^s putij pioli et
Angelillus petri bone

Franc^s vānutij lilli jo:
Mag^r pet^s brardi
Ciccus lilli masliconj
vagnutius lilli jo:
Marinus cole passarilli
Vānes jolij
Maxius passarilli
Angelus andrutij corādi
Sgarigliolus
Mattiolus loli sterinj
Sanctolus andrutij sctoli
Jutius magij andree
De Terzerio Megote.

Pet^s salmoli petij
Baldolus putij benevenuti

De sotietate victors.

Ant.s ciccoli tartari
Vanes lilli fasoli
Marinus putii brunatti
Vannutius pasqlis passarulli
Andrutius putii pulcine
Petrillus cerqini abitis
Putius Rolandi
...
Vagnolus tassanno
Liccus Mutii
Mag.r thomas schiccolet
Berardinus andrutii par...

Paulus m. nicole
Vanes massutii ...
Antus andrutii ...
Ciccarellus bernardi
Vanes ...
Andrutius magnelli
Cola picca...
Alexius ...
Andrutius nardi
Pucciarellus ...
Marinus andrutii
Andreas ciccoli ...
Pucciarellus ...
... cardinali
Stephanus petrilli
Niccolaus ... marcotii
Franc.s mag.ri andree

Petrillus paulutii ...
Andrutius lilli ...
Vagnutius ... parcelli
Ciccarellus nutarelli
Paulutius putii dorlandini
Ciccolus andrutii agresti
Passarius vengiati ...
Franc.s bernardi
Petrillus ... cucculle
Lillus mag.ri Joannis
Matthiolus lillus cecchi
Simo lilli motanarii

Berardinus nicolutii
Xpophorus lilli andreolli
Mariolus blanchi
Pucciarellus iannotti
Ciccorius andrectii lenzoli
Vanes galli
Vanes methi
Massutius putii
Pet.s Spinelli
Cola lenci capone
Angelillus andree ...
Putius sarcelli
Vanes brandesis
Petrillus cole zanetti
Bartholus vagnutii ...

DE TERZ... porte clause

10v

Raynaldus puciarelli
Vanes herculani
De sotietate Cicrus paulutij
Adonesch: Maximus putij marcelli
Puciattus guerci
Lillus puciarelli marcutij
franc. pet. franc.
Paces petilli
Mattiolus coradi
Bozanutius putij
Thomassutius vannis rignabij
Masi pet. cagni
Vanes cagni pluy lipputij
Iutius codaroni
Vanes ioh. pagliarutij

Vanes putij cazole
Vanes guidi
Lillus anguselle
Putius vanni latti
Venturell. pet. lli Sfasiri
Simon vagnini nardi
Pet. ioh. passarelli
Pet. ioh. buramene
Buttolus blaxij buttoli
Petillus ... mars. meliorati

Melioratus Simonis
Cola bigalli
Nardus sibaldi
Vagnutius ant. ij bichi

Guido petutij
Andreas valentini · De sotietate.
Paulus petutij cazole
Andreas m. rancij porte
Vannutius pet. minoli cluse
Puciarellus florentie
Putius blaxij a rengantij
Iutius gongoli
Vagnutius Nicoli Iohis
Petrutius Stephani
Lippolus passarelli panochij
Vannutius putij Io. nitti
Petillus cicholi marcoli

Andreas putij machie Adonesche.
Vanes andreocti
Pet. mascioli ... tistoli
Vanes marcelli berardutij
Andriolus ioh. caldarari
Paulus bernardi
Petrus vagnutij poli
Petrillus putij buccanitelli
Vanes andruccioli
Lentius putij ciatti

vagnolas jilli
petrus cicchonj et
vannes scarapons
petillus jn[illegible]
cola vannis mbej

DE ELECTIONE & OFFO [Dominicarum]

PRIORUM C.o VI

Item statuerunt ordinamentum quod currentibus annis domini MCCC XIIII de mense novembris dicti anni Priores Terre spelli qui pro tempore erunt congregari faciant consilium ordinis porte et in ipso consilio proponere faciant et debeant de modo et ordine tenendo in eligendo novos priores dicte terre pro tempore futuro et quidquid per eum dictum consilium habeat et firmatum fuerit in dicto consilio valeat et teneat auctoritate presentis statuti ... Priores dicti ... officio prioratus electi ... electi inde futuro ... Priores sic electi ... in die introitus ... et Priores ... et ordinamenta ... et positi ... sacchetta priores dicte terre jurent et consilio ... et debeant in consilio ... idonee caveant ... dicte terre ... observando statum pacificum dicte terre ... et ... statuta ... et omnia ... quod ad tranquillitatem ... manutenere et omnia facere ... statum dicte terre ... pace ... cognoverint expedire ... non sit ... ad dictum officium prioratus ... qui non sit ... admissus ... et ...

Priores jurent, promittant et idonee caveant de observando etc.

De prioribus non eligatur aliquis qui non sit ... admissus ... iij ...

11 11v

+I

De prioribus non pot esse nisi unus de una domo.

Priores cum potestate potius et sine eo possunt congregare consilium populi. Cernas etc.

Ultra priores proponat et faciat nisi de consensu aliorum.

Priores facere ... ... etc.

Consilia aut alie adunantie non pot congregari ad petitione offitialium, sine voluntate priorum aliter non valet.

unus de una domo ... eligatur. Qui priores possint necessitatibus et utilitatibus dicti comunis et hominum specialiter et ... dicte terre quotienscumque eis placuerit et visum fuerit expedire possint et eis liceat praesente potestate dicte terre et absque eo ut eis placuerit consilium populi et ordinis ... et alia consilia ... ... et consilium sapientum et aliorum hominum congregari et congregari facere in palatio dicti comunis et ubicumque locorum ut de eorum processerit voluntate. Et ... per unum ex dictis prioribus de consensu aliorum priorum proponere et reformare et proposita reformari facere per potestatem dicte terre et eius vicarium. Et dicti potestas et eius vicarius ad eorum requisitionem ... ... facere teneantur omnia et singula que viderint et cognoverint utilia pro comuni. Deliberato prius et obtento in congregatione huiusmodi consilii et alterius consilii ... ... inter eos per duas partes eorum adminus ad bussulas et pallottas de congregando consilia. Et dicta et proponendo et reformando utilitate in eis ... semper partito de omnibus agendis inter eos per unum ex prioribus et obtento per duas partes eorum adminus et ad bussulas et pallottas. Consilium non aut alia adunantia ad petitione alicuius ... de mandato potestatis, aut al=

- terius cuiuscumque officio ali et absque eorum licentia
spetia voluntate ac deliberatione minime co-
rigeret
simile quod aut contra formam predictam fieret, non na-
leat ipso iure. Possint quoque dicti priores populi
cum aliis sapientibus pro utilitate comunis spetia-
lis leges statuta, ordinamenta condere, que
per potestatem et officiales, ceterosque homines dicte terre
inviolabiliter observentur, si per consilium dicte terre
et confirmata fuerint et approbata sub pena
dictis prioribus in vicis .c.l.x.x.v. et ceteris hominibus di-
cte prioribus in dictis terre, pro augumentatione tranquillitate
terre, pro augumentatione in tranquillitate
statu et pace dicte terre et hominum ipsius
debeant obedire ad penam .xxv. librarum denariorum pro
qualibet vice nisi habito respectu ad qualitatem facti, contrafacien-
tes aufferenda per dictam potestatem et eius vicarium confirmare et
dicte terre, teneantur quoque dicti priores pro recte gubernatione
terre augere et manutenere dicte terre et
homines ipsius in statu pacifico et tranquillo: li-
bertatem, iura, bona et possessiones dicte
comunis et consilia dicti comunis recuperare, conservare
et manutenere pro posse et omnia alia exercere
facere que viderint utilia pro comuni non
permittant ordinarii per priores deliberari vel
reformari aliquid contra formam presentis statuti ite
ordinamenta, et aliquid expendi de bonis dicti
comunis nisi pro evidentem utilitatem dicti comunis.
Possint tamen a bonis aliter dicti comunis expendere
valeant contra formam presentis statuti nisi prius obte-
ntum et deliberatum fuerit in consilio populi vel
ordinis prioratus, ut in statutis loquitur de eo

Prioribus et ordinamentis
comunis obediatur sub
pena .xxv. librarum.

Priores quod teneant facere.

Priores non permittant proponi
nec deliberari aliquid contra
statutos.

Hec expendi, nisi obtentum
fuit in consilio

p̄ s̄uitio Ciuitatum Perusij et Spoleti Priores ex se absq̄ 9silio: possint expendere de aere Cois.

q̄ 9silio ut 9silijs contin. / Saluo et reseruato q̄ in petendis p̄ Coia Ciuitatis Perusij et Spoleti / et si expense exercitum ut caualcatis in eorum s̄uitiu facere opportuerit ⁊ requireret Priores ex se ipsis absq̄ alio 9silio et deliberatione possint ⁊ eis liceat prouidere deliberare ⁊ expedire, iux petitionem ipsorum [Dummodo de petitione pateat,] ac si prouideret per totum cor. ⁊ 9silium post p̄ liban. et pro expen. fiendis p̄pea Camerarius dci Cois soluat de aere dicti Cois. Et si 9tigerit q̄ aliq̄ pposita ⁊ q̄cunq̄ negocijs in 9silijs fca 9mitteret / toto tpre eorum offitij. ipa pposita sit amissa ⁊ ultatonus [?] reponatur

p̄posita amissa i 9silio nō pōt reppoñi tp̄e dcōrum p̄iorum.

p̄ores quas apodissas possint

et nō possint aliquam apodissam facere uel sigillare ⁊ aliqbus expen. q̄ forma p̄ntis Statuti ut si fuerit prius p̄ opportuna 9silia ordinatum / [Dummodo hoc locum nō heat i salarijs et in ijs q̄ dnt recipere a dco Coi p̄sonis offitiales forenses dci temporis. De oibus aut expen. contentis in p̄nti volumine Statutorum ut deliberatis ut dictum est et occurrendis tpre eorum offitij fieri ⁊ sigillari debeant apodisse que p̄ manu ipsis prioribus in domo habitationis eorum cum sigillo p̄uo ad Camerarium dci Cois in p̄ntia dnorum aliorum admin. sigillentur et p̄ Cancellarium dci Cois scribatur. Et si aliter fieret / nō ualeat, Et Priores ut p̄ior ut alius q̄ 9 p̄dictam formam aliquam apodissam sigillaret ⁊ ut faceret / et Canc. qui=

p̄ quos apodisse scribant et sigillentur.

Cam.s soluens · 9· forma stat. puniat et in adit i penā:

scriberet, i danum eius qd in apodissa 9tinet,
puniant. Et cam.s dci cois quod i tali apo-
dissa cotinet, minime soluere ten. et si
soluerit i dca pena puniat et d suo p.o sibi
ipsi soluisse cogat. Debeant qz teneant
qlibz mse, in exitu mensis, uinclo juramti
ois introit. dci cois qui ad manus camera-
rii puenerint, et eo qz tpre eorz of-
fitii. p eorz cam. legi publice facere in 9sº

expense et introitus cois qn legantur!

publico dcte terre; ac expensas factas et
no lectas ut dcuz est p expen dci cois
facte, minime heant, sz ipsas expensas
d eorz p.o dci p.ores soluere teneantur.
Qua qz dbita contracta tpre eorz
offitii assignent i dco 9silio, nitantur
satisfacere p posse. Et si p.iores dci in-
troitus et exitus ac dbita 9tracta tpre eorz
offitii legere, no fecerint i dco 9silio ut
dcuz est, et dcus cam.s no legerit, sol-
uant, soluere ten. predci priores cori p.
dco x. lbr. den. p qlibz et dcus cam.s xx
lbr. Et potas dcte terre q p tpre fuit de-
beat dcas penas a qmlibz eorz exigere
p coi: Et si no fecerit, pdat d suo
salario. L. lbr. den. Ten. qz et dbeant
p dci p.ores uinclo jur. et ad pen. xx
lbr. p qlibz et qlibz uice, die noctuqz
continua mora et residentia facere
toto tpre eorz offitii in domo solite ha-

et ois exitus et expensas dicti cois et eas quare.

priores et cam.s no facientes legere introitus et exitus ac dbita: qua pena puniantur

potas no exigens dcas penas: qua pena ipse incurrat!

priores no residentes qua penam incidant.

13r

+1.

Potas q[uo]mo[do] [et] q[ua]n[do] tene[a]ntur ingredi [et] resi=dentia prior[um].

Pores q[uo]mo[do] eligant ambassiatores. Et apodissa sigillare.

Nullus ex prioribus pot[est] inde[...] n[on] d[e]liberatu[m] p[ri]us int[er] eos fuit, [con]facientes q[ua] pena puniuntur.

Sy[n]dicatus nullus p[er] priores pot[est] dari. [con]facientes q[ua] pena puniant[ur]. datus [contra] forma[m] stat[uti] no[n] valet.

Priorum salarium q[u]ale cum expensis.

famulos quot cu[m] quo salario. et cum q[ui]b[us] pa[n]is.

[...]itationis p[ri]orum d[i]c[t]e t[er]re p[er] eor[um] offi[ci]o exer=cendo ut ad minus duo ex eis ibide[m] ia=cere [et] comedere. Et potas d[icti] p[ri]ores te[=]neant[ur] ingredi [et] inq[ui]sitione[m] facere d[e] his i[n]e[...]odo [et] repertos culpabiles co[n]=dennare. Et no[n] possint aliquos ambas=siatores mittere, vel apodissa sigil=lare, nisi p[ri]us int[er] eos obtentum exti=terit ad bussulas [et] pallottas p[er] duas p[ar]tes eor[um]: Si q[ui]d no[n] ab eis q[uo]d ius ca[m]p[o] pete=ret[ur], iu[sti]tione facienda petent[ibus]: absq[ue] mo[do] p[re]d[i]c[t]o no[n] faciant i[n] mo[do] d[e]liberent int[er] eos, aliter inde[m] no[n] valeant. Et si facerent, in x. l[ib]r[as] den[ariorum] pro quolib[et] [...] qualib[et] puniat[ur]. Nul=lum q[ue] scindicatum d[icti] co[mun]is faciant, [vel] fieri p[er]mittant, n[isi] d[e]liberatu[m] [et] obtentu[m] fuit i[n] co[n]=silio populi et ad bussulas [et] pallottas p[er] du=as p[ar]tes eor[um], et si aliter fieret, scindicat[us] hui[us]mo[d]i, no[n] valeat ipo iure, et in c. l[ib]r[is] ipo[rum] q[ui]lib[et] co[n]denet[ur]. Habeat[que] et h[abe]re debeant p[ro] eor[um] salario & ex=pen[sis] q[ui]lib[et] m[en]se, p[ro] q[ui]lib[et] eor[um] centu[m] s[olidos] den[ariorum]. q[uo]s cam[erarius] d[icti] co[mun]is absq[ue] alia d[e]liberatione solvere ten[eatur]. Et h[ab]eant [et] h[abe]re debeant expen[sis] d[icti] co[mun]is unu[m] famulu[m] q[ui] eis serviat cu[m] salario. 4[or] l[ib]r[arum] p[ro] q[ui]lib[et] mense, et

Nota [quod] [...] spalla [...] [...]licen[tia] [...] ha[bit]a[n]t uno p[ri]ore [...]

vnu nuptiu sive bay. q eis suiat expen dicti
cois vii. xlv. s. p mense et 4 famlos ve-
venses aptos ad arma portan: et indutos d
uno pano. q semp stent, et morent cu dcis
Priorib, et heant p eoz salario duos flores
auri p qlibz et quolibz mense, e in eisdh s-
uiant in oib opportunis. Nihil qz aliud
a dco coi ut spalib psonis peter ut re-
cipe valeant, et si ofecerint, pen:
xxv. lib. den: p qlibz puniant. Et siqs
aut offenderit dcos Priores ut aliquē
eoz p dco ut fco, ut offendi faceret qq-
mo: durant p eoz offo ut post, occone
dci offitij: pen odrupli puniat. Si vo
ex dcis offensis turbaret ut turbary
posset offm dnoy Poz et status pacifi-
cus dce terre, aut eius attentaret
ut psumeret offm ipoy Prioz: clxxv:
et consilij popli: et stat pace terre in
aliq turbar: mutare ut vastare, pena
capitis puniat et p rebelle et pditore dci
cois heatur et eius bona oia coi pdco co-
fischent. Teneantqz dnus Potas et eius
offles eisdh assistere et pstare auxi: cosilium
et fauore: eosqz die noctuqz et qtiens
cumqz eis placuit palatium intrare et pmat-
tere ad congregandi, et ogregari faciendu
cosiliu dci cois qtiens cumqz d eoz pcesse-
rit uolintate: ad faciend custodiam

Prioribz pena ut aliqz offitij ...

Poz famuli petentes plus salarij ordinarij qua pena.

Pena offendens dcos ut ... qua pena.

Turbantes Poz ... offm: pena capitis incurrunt et p pditoribz et rebellibz cois hentur.

+

Priores tpre poratus ad nullas factiones ten.

Prioribus potestas ut aliquis officialis non pot precipe. n. q. eos ingrere in mattio.

Priores non tenent parere poti et officialib

Potestas et qlibz offitio procedens. q. priores qua pena puniant.

Priores qmo et qn syndicentur

seu alias qstunqz factiones psont: dci coio durante eore offo minime cogant n qtu de eore perssit voluntate. Enibi preonus: prays. vrllserino vic. d. qs alius offitio dci cois seu alia pna aliqd imponer: mandar: seu precipe, negant aliqa roe ut ca: ut. q. eos ut aliqua eore peeder ut ingrere de aliqo: (Durante eore offo) n de mattio (qd absit) p eos ut eore aliquo in aliqo comitten: ipsi quoqz eisd offitiibz i aliq: q. forma pdcaz parere minime teneant et si aliqd dannu inde recipient pdcui coe cosnetur in dene, et Potas q nis alius offitialis q. q. pdca fecerit in q. ltr. den inice qlibz codenet. Prefati uo priores. in otto dies, a die depositi eore offity: p potez dce terre p qlibz tergerio, unu bonu uiru et qbz trib unus sit notos eligendus p qsiliuz popli dce terre abbrisfu los ut moris est, cu salario eids soluedo expen dci coio. x. s. p qlibz eore et admnistratione eore offity et omissio et neglectio p eos, i oib q forma pnti stat. et ordin: ut aliqd ex eis fetio, adratio cinaij et et syndicarij. et si dcis ut. aliq pdeore ant. q. forma pnti stat eius tuenicter fuiss p dcos nd rationatores

et Scyndicatus pen(dente) in dictis statutis contentis, debeant
condenari. Et si dolum aut fraudem, furtum
vel barattariam in dicto eorum officio commiserint, — *Priores quomodo quando et de quibus priventur.*
aut aliquid facerent, committerent vel facere
aut committere attentaverint contra statutum pacifi=
cum dicte terre et officium priorum, vel clxxv, et
consilii populi, et contra officium potestatis dicte terre
de omni honore officio et bono dicte terre privati
sint privati. Et nihilominus pena capitis puni=
antur, et pro proditoribus et rebellibus habeantur
propterea dicti eorum quorum bona debeant omnia confiscari
in eis penis et bannis per dictos Scyndicatores
condenentur. Teneantur quoque potestas et quilibet alius — *Potestas et officiales requisiti a prioribus tenentur ipsis obedire.*
officialis dicte terre, cum fuerint requisiti per ipsos
priores ad aliquam exequtionem, constitutionem
vel aliquid aliud faciendum, ipsis prioribus plene
obedire et ea que tunc fuerint requisiti per ipsos
priores facere et exequtioni mandare,
prout de ipsorum processerit voluntate. Et si
predicta non fecerint, in c libris denariorum potestas, — *Contrafacientes qua pena puniantur.*
et quilibet alius officialis in x libris denariorum condem=
netur de eorum salario. Habeant quoque di=
cti priores auctoritatem et baliam plenissimam — *Priores possunt cogere ad pacem.*
in faciendo fieri pacem de omnibus inimicitiis
que in spetiali (?) essent, et predictos non obedientes — *Recusantes facere pacem punire et confinare.*
condenare, punire, cogere et confinare, pro
ut de eorum processerit voluntate, aliquo statuto
vel ordinamento in contrarium loquente, non

15v

Pores reuelantes secreta cois qua pena:

Pores qua poena possint imponere,

Pores teneant in p cosilio expen et debita cotracta p eorz pcessores legi facere.

Contra facientes qua pena: puniant

Camerarius qua pena.

Potas no exigens dcas penas q pena.

Pores no possint aliqd expendere p vino: nec Sine licentia cosilij:

Capitulo pnti: no possit derogari

obstante q aliqua iuris sollepnitas ut sbalitas sit omissa. Et si cotigerit q aliqd secretuz cois reuellet p ipos priores ut aliquem eorz, q ille q reuellauerit, et ipo facto casset et p p'mo sit p'uatus: et in x libri den. p potez dcte terre codenet, Possint qz dci Priores poena banuz imponere cuicunqz p nre cominitati usqz ad qtitate. x libri: qtiensciuqz eis placuerit que pena a contrafacient p potez dcte terre exigat, Teneant qz dci Priores in p cosilio fiendo post introitu eorz offitij: omes expen factas tpre eorz pdecessorz et oia debita cotracta p ipos priores legi facere, qd si no fecerint, qlibz ipozz in x libri den: et Camerarius dcte terre q p tpre fuit, i xx libri den. pena incurrant, et Potas teneat dcas penas exigere a contrafacente, p coi. et si dcus potas no exigeret, pdat d suo salario L libri den. Addicientes huic capitulo q Priores no possint neqz debeant emere vinu: ut aliqd expendere i vino de bonis et auere dicti cois nisi expssa licentia cosilij: et ordinis priorarus qde heant et hre debeant, ancqz emat dcuz vinu, et hoc statutum captuz sit firmu qd tolli: suspendi: cassari et ei in aliquo derogari no possit quoq modo.

QVOD NVLLVS CLERICVS possit esse offitialis C.o vij.

It. statuimus et ordinamus quod nullus clericus possit et presumat ut consiliarius aut aliquod aliud offitium in communi habere, et electio facta de eo, non valeat, et electus solvat nomine banni .xx.ti den. videlicet pro tertia parte communi, pro alia potestati: et pro alia accusatori: et idem ad idem dicimus in quolibet electos et electores ad aliquod offitium contra formam presentis statuti: —

DE Arrationatoribus eligendis. C.o viij.

It. statuimus et ordinamus quod priores populi dicte terre eligant et eligere debeant ad revidendum idem camerarii et collectores dativarum: fictus montis ut paludis et alterius quibus iis ... communis ... quos ad quorum manus pervenisset de bonis dicti communis quocumque et cum de ... pervenientis ... ab eo tempore citra quod eis placebit et ad scindicandum et ad rationandum illos tres bonos viros et legales dicte terre, scilicet unum de qualibet tercerio, quorum unus sit notarius, qui sint scyndici, et adrationatores predicti et eo modo ad rationandum omnes de ... pervenientis ad manus eorum de bonis dicti communis in tres dies a die de=

16v

posit eorum offitij eligant et eligere debeant tres
bonos viros unum videlicet pro quolibet terzerio de quibus unus
sit notarius in scindicatu et adrationatores
ipsorum qui quidem scyndici et adrationatores
iurent eorum offitium facere et exercere bona fi-
de sine fraude et infra otto dies post huiusmodi iu-
ramentum scyndicatus perfati finiant et termi-
nent culpabiles condennando et in gompters
absolvendo. Dummodo quod ipsi Priores non possint
nec debeant se ipsos vel aliquem eorum eligere nec
aliquem offitialem dicti comunis sezundum notarium domini reformationum
custodie vel alios offitiales potis
ad penam x. librarum den. pro quolibet eligente et electo
acceptante. Cuius pene medietas sit comunis
et alia accusatoris. Qui scyndici et adrationatores
quilibet eorum habeat et habere debeat de
aurario dicti comunis pro eorum salario quolibet eorum
x. solidos den. pro quolibet scyndicatu.

DE PRESITAR[um] modo [et] tempo[re] fiendar[um]. C[apitulum] viiij°.

Item statuimus quod omnes propositae vel propositiones super quacumque
facto fiendo deliberentur fiant et propo-
nantur et reformationes et ordinamenta
super ipsis obtinenda obtineantur secundum modum
et formam contentam supra capitulo de consilio populi
et ordine prioratus status et statuti de electio-
ne offitii novorum Priorum dicte terre atque
proposita vel propositas. Reformatio vel ordi=

namis pter forma pdcaz facte, no valeant. et
priores q gfecerint a fiey p mittent .ij. pd=
icts pon. xxv. lbr den. p qlibz codepnet et
notos q scripsserit in tantunde coi pdco si=
mlr gdepnet

DE ELECTIONE & offo notarij · C· x·
Reformationum

It stat. ordin. ut negotia cois codecent et
melius ordinent et teneant, qd a mse febru
ij pxe venturij in cosilio pop. dce terre
pponat de electione notarij reformat cois
pdci p. vi. msib incipien die. xx. msis sep martij
tembris pxe venturij et finien die. xx. msis
7. pxe venturij. et in alijs futuris tem=
porib uno mse an finitr offm ipius not=
arij. de ipius electione in ipo cosilio p=
ponat et gegd pdcuz cosiliu sup ipa electio
ne dliberatuz extiterit, valeat et teneat
in etate pntis stat. dumo nlls possit eligi
ad dcuz offm q sit d una et ead terra. un
eet Potas dce terre et si eligeret, eius
electio no valeat, Cuius not. ij offm duret
vi. msib, qui notos, sine canc cois aliqua
ppositam gr forma pnts stat sup quo
fco, minime scribat, qd si faceret, pdat
salariu suu sive totuz et p falsario heatur
Tpre quoqz electionis fiende et electioni potis
et aliorz offliuz dci cois una cu iudicib mi
nerib, debeant interesse ad scribendu dictos

17
17v

offles. et caueat ne aliqs offlis dti cois eligat q forma pnt statu scribat et oia et singla ad ipa offitia sive offm spectantia et ubi tractaret de electione potis, no pmittat potem dce terre n aliquem eius off tem dce electioni interesse, nec ipe potestas et eius offles intersint pen. c. lib. den. p quibz et qlibz vice. Teneat qz idem notas et dbeat scribere oia singla q spectant et spectari noscunt ad offm pote camerarii dce terre, apodissas, pposita, reformationes et alias scripturas opportunas necessarias et q ptinent ad offm notariat p dicti, nec non qestiones si q occurrent in servitiis cois. Qui notas ten. dbeat uenire spelluz una die an introitu sui offitij, et heat et hre dbeat a bonis auere cois pdci. xxv. lib. anni nec no plus hoc mo vtz medietate in fine primoz triuz msiuz et reliqam medietate in fine sui offitij, uel pro rata tpis p q salario ten dbeat dcus notas servire dco coi in oibz singlis fcis et negotijs durante dco offo sibi imponendis comittendo p colsilium populi et offm dti cois, et ten in fine sui offitij dare et assignare camo dti cois p dco coi recipienti una balista ualoris. xl. s. den. ad minus q in den. minime conerti possit. Qui notas nullo mo stare n hitare possit i una=

eadem domo cu pote ut cam° cois spelli et nul
lus familiaris notis ut offitii potis possit ad di=
ctum offm eligi ut ee et q eet ut fuit di=
cti potis offtis, Ceterum idem notis p dco sa=
lario scribere ten oes litas missivas pro
pte dai cois, n° plus hre ut peteur pos
sit p suis scripturis a dco coi ut spe
alibus psonis: et teneat libru scripturarum put
sibi petitu fuit p spales p nas et rihendi copia qui in=
terat, comodar. Qui notis ten et dbeat in
trar suum offm facere bona fide sin fraude
et dbeat facere qtinua residentiam in spello,
n dco tpre redire possit ad tra sua, n se
mel et tunc quinq diebus possit manere et non
plus. Et si dcus notis fuit negligens in pdcis
ut aliq spare ut fraude comisisset solvat
p qlibet vice x lib. den. Acta cuius notis
et scripture, remaneant p spello p coi, fi
nito uno suo offo, stare dbeat tribus diebus
ad sindicatum [illegible] ad ministra=
tione sui offii coram sindicis ad ratio

De electione baiuli

IX [illegible] in forma stat. Heligen. Pos
sitque hre unum baiulum eligen p pores de
terris p eo tpre qo duraverit offm. dci pot. s
cu salario eide bay p dcos pores sibi ost
uendo, Quomo aliud salariu ab aliq no reci
piat. Qui bay. ipi notario et pori dutaxat
serviat, et nemo aliquas citationes illatenus
facere valeat, et si faceret ipa citatio

no valeat ipso iuri con: qd facere p potestatem vel
alios offtes no cogat. Ceterum dominus noster in
aliquo consilio dicte terre ubi tractaretur vel ppo-
neretur, d aliqd dando, donando vel concede-
do d bonis dicti cais. contra formam p̃ntis stat.
Poti: vel eis familiaribus offtibus vel quibusvis
aliis offtibus dicte terre aut alteri p eis
vel cors aliquo recte, directe vel indirecte
aliquo colore quesito, pposita dicta: consilia
vel reformationes notarius debeat scribere
qd iurari ten: ad sancta dei euangelia, et si
contrafecerit p falsario habeatur et ipso facto, suo
officio sit priuatus et ten. solvere p coi spelli
.L. lib. den. noie pene. sibi p accusatoribus
res syndicatores q ipsum syndicabunt acci-
piend. de quibus quilibet possit esse accusator, et
heat duas ptes bani:

DE ELECTIONE & offo CAMERARIJ · C. XI.

In stat. ord. nostri q ocientibus annis mill. M.
cccl xiij. de mse. fris. priores dicte terre
q p tpre p dco erunt, congregari faciant co-
silium ordinis porats et in ipso pponant de
electione cam̃rij dicte terre, qui pponet de
electione porc dicte terre p tpre inde futu-
ro, et p tpre quo eis placuerit, et eidem fa-

[illegible] informatu fuit, valeat et teneat aucto=
ritate [illegible] Statuti. Et finito tempore quo dicti
Camerarii eligentur per dictum consilium, alii camerarii
pro tempore inde futuro modo simili eligantur,
dum modo aliquis in camerarium non eligatur nisi
fuit accatastatus · ccc · sol. dominis. Qui
Camerarii sic electi, et camerarii qui electi sunt et
positi in Sacchetto communis unus ex predictis de terra
[illegible] parti p. 4.or annis proxime venturis incom=
hendis a kal. Ian. proxime venturi, in principio to=
tius officii iurent [illegible] et idonee ca=
veant eorum officium facere bona fide sine frau=
de [illegible] omnes introitus dicti communis et [illegible] de bonis
dicti communis ad eorum manus pervenerit scribi facere
ad introitum dicti communis, nihil [illegible] expendere quod fore=
ma presentis statuti [illegible] facere ten. et debeat
[illegible] cuiuscumque [illegible] legi facere an [illegible]
et assignare omnes introitus dicti communis et expen.
per eum [illegible]. Finito vero tempore eorum
Camorlengatus · i· otto dies plenariam rationem
reddere, et assignare de eorum officio et gestis per
eos, et de ipsorum introitu et exitu ten. et de=
beat. Ideoque camerarii non possint recipere
aliqua condennatione [illegible] nisi in
palatio communis [illegible] vel in schalis palatii ut
ubi ius reddatur pro communi: et non possint pro
condennationis communis recipere, sine [illegible] partis

+

q3 ipam codepnatione tota integra recipe-
teri. ni p(ri)us pars ptis sibi tagnentis pri
alteri relapsaret. et q faciens coi et parti
in .c. ttr. den. p q(uo)libz et vice q(uo)libz codepnet(ur)
contra qd dispensari negat q(uo)q(uo) mo. potes
no et. eis offo q. p dca facientes in .c. ttr.
den. codepnent(ur). parte no pti cotignentis qua
dci camerarii seu cam(erariu)s recipiet statim et absq3
mora sine aliqua diminutione mandato
ut apodissa solvere ten. quicqd aut assi=
gnato offo successoribz eor a bonis dci cois
et spalium p eis remanserit ipi coi et
spalibz co(mun)is in dcum tpo otto dier pena du-
pli restituere ten. Habeant q3 et hre debeat
et ten. a dco coi p eor salario p q(uo)libz et
q(uo)libz mse tres ttr. den. et plus a dco coi
ut spalibz co(mun)is p p dco eor offitio recipe non
possint et si (con)trafecerint q(uo)libz vice in
xxv. ttr. den. codepnent(ur). et q(uo)libz possit ee
accator et heat duas ptes banni et ten.
secretus. et dci cam. heant librum
expen. p se a libro introitus q scribat(ur)
p notar reformationu dce terre et no
p aliu. Dummo Introitus q(ui)bz ecclia
Romana pte hre dz, singdr libro p se
scribant(ur) cum libri p ip(su)m notar, scyndica=

ruibus q. rocz. dcoz camerariorz videbunt
et eos syndicabunt restituend. post moum
ipi coi dent et assignent. Quos una cu
pote et eis vic. diligent examineat et
quicqd .? formas pntis Stat. fcisz ut
scriptu in ipsis inuenerit. ipos cam.
et notz in pen content in Stat. pnti de-
beat cdepnar. et codepnatos exigere
xiiii. p coi. qui libru spic Camerariorz et notz refor-
mationu tenea[n]t. Et si qs dcos Camerar.
vel offenderit durante eorz offo, vel post
occone dci sui offitij: pen quadruplice soluer
teneat, ac si offenderit familia pote, cuius
cam. pen. xxv lib. et uincto pari d man.
pnoz qcqd gtinet in ipis Stat. dn idqd
aliqs recipe dbeat a dco coi. ? tpe in ipis
Stat. content soluer integratr teneat
dummo hoc locu nn beat in aliqb. qui
aliquod offm electis, si eorz offm: et q
eis commissa fuint integre p fecerint. Pos-
sint namq. ten. absqz aliqua alia dlibe-
ratione ut ordinamto cu licentia Pot.
dare caritas. cera. et in clausturz oppor
tunu notarijs et offitib. dci coi, tam
notarijs civiliuz: qz alijs pdibus scrip-
turis in eorz offo occurrentibus. Pro qbus
pstati Pote apodissa facere ten. inhibentes

q[uod] p[er] d[ic]ti cam[erarii] ut aliq[ui]s eor[um] no[n] dent ut da-
re p[re]sumat notarijs civilium reformatio-
nu[m] et d[ictas] d[uas] candelas n[e]c aliq[uo]d aliud lu-
men et si [con]tra fecerint p[ro] q[uo]lib[et] et vice
q[ua]lib[et] in C s[olidis] den[ariorum] co[n]dempnent[ur].

DE ELECTIONE NOTARIJ CUSTODIE — Cap. XIIJ

In stat[utum] et ord[inatum] ut bonus status Parisien[sis]
d[i]c[t]e t[er]re co[n]su[m]et[ur] cura vigilis hea-
tur q[uod] d[e] mense junij p[ro]x[ime] venturi p[er] 4
m[en]ses p[ro]x[ime] venturos incipien[do] die XVI m[en]-
sis junij p[ro]x[ime] venturi finiend[o] ut seq[ui]t[ur].
In co[n]silio posito d[i]c[t]e t[er]re eligat[ur] eo mo[do]
et forma q[ui]b[us] not[ari]o[rum] reformationum eligit[ur]
unus bonus et legalis not[ariu]s sup[er] custodia
d[i]c[t]e t[er]re. Qui not[ariu]s ten[eatur] die noctuq[ue]
fieri facere custodiam p[er] hoi[e]s d[i]c[t]e t[er]re ut
sibi p[er] off[icia]les d[i]c[t]e t[er]re fuit injun-
ctum et madatu[m] et ten[eatur] et debeat exi-
gere o[mn]es co[n]dempnationes fc[t]as et fiendas
et o[mn]es alias executiones facere q[uae] sibi im-
ponent p[er] priores et sic et e[tiam] debeat sup[er]
o[mn]ib[us] et singulis op[er]ib[us] d[ic]ti co[mun]is fieri faciendis
t[e]mp[o]r[e] eor[um] q[uorum] p[ro] adjacenti p[ro]ut sibi in-

iunctu[m] mandatu[m] fuit p[er] Potes[tatem] d[ic]tus [illegible]
qui notarius [illegible] d[ic]tus officium facere bona fide
sine fraude et tene[tur] debeat venire ad suum
officium exercendi ad terram spelly una die an[te]
introitum sui officii et stet et stare debeat
tribus diebus post suum officium completum reddit
unus d[ic]tis tu[n]c rationem de administratione sui
officii spatialibus p[ro]uis et habeat [illegible] debeat
[illegible] d[ic]ti comunis p[ro] suo sal[ari]o dare sex
mensium .xxiiij. [illegible] et non plus et
de ipso sal[ari]o sit contentus. Et si dictus notarius
in d[ic]to suo officio fuit negligens p[er]dat [illegible]
xiij sal[ari]o [illegible] et [illegible] dictus
notarius non acceptaverit dictum officium postquam lic[entiam]
electionis [illegible] sibi p[rese]ntate ei nullum
[illegible] ex ipsa electione et alius
eligat[ur] modo p[re]d[ict]o. et finitis dictis sex m[en]-
sibus ad dictum officium [illegible] in .vi. me-
ses [illegible] p[er] d[ic]tos dictus notarius eligat[ur] [illegible]
mo ad dictum officium nullus qui fuit familiaris
vel officialis potestatis vel d[ic]ta [illegible] esset potestas
vel eius familiaris vel officialis nullatenus
eligi possit nec ipse notarius possit habitare
in palatio comunis notarius in fine sui officii
assignare [illegible] et debeat dare cam[erario] d[ic]ti comunis
p[ro] ipso comuni recipienti una balista [illegible]

cis. xl. s. que in den. comutari no possit.
et adhoc ut ipi non pareat, dicimus q
ipe possit imponere pen. usq. i qntitate. xx
s. et ipaz pena exiger p coi p dco agi-
bet delinquent. Addicientes q unus
ex peribz dce tere qlibz seio du po-
nunt et du regunt custodes, debeat
interess et sibi dari et tradi facere
noia punctator ad dcam custodia et
alius bay. possit n debeat facere aliqua
custodiaz p aliquo:

De Viarijs Cois. C. xiii

In stat et ord. q de mse jan. px venturi eli-
gant p cosiliuz posti dce tere sex via
rij vz. d qlibz trigerio duo, et qcqd fa-
ctuz fuit p tres ipoz ut duos, cuz agrim-
sore eoz, valeat et teneat, ac si fecissent
fecit p oes, qui agrimsor heat, sicut
unus d viarijs in dco offo viarior. et
sit viarius una cu alijs, qui agrim-
sor eligat p ipos viarios infra sextu
die post qz fuint noiati p viarijs cois
qui viarij jurent ad scta dei evan-
gelia sup et ad acconciandu et cosuandu

bono statui viarum intus et extra spellum re-
mittere lapides ligna foveas et alia
viis prestantia impedimenta. Quibus viariis
aut maiori parti ipsorum ut tibi rectis
damus licentiam et liberam potestatem diffinien-
di et scraytandi diebus feriatis et non fe-
riatis omnes questiones que erunt inter homines
dicti spelli occasione viarum, terminorum, sc-
naytarum et sciagguatoriorum teratarum pro quibus
posita sit querimonia coram eis. Predicto ipsi
viarii ut maior pars ut tres ex eis tenea-
tur et debeant ire ad eas questiones ad quas vo-
cati fuerint ex licentia quam eis ex nunc co-
cedimus et in facto prout coram eorum spectat
et pertinent, poena et bannum possint impo-
nere usque in quantitate xx solidorum den. cortonen.
li, approbatur et adiacentibus, per potestatem vel
eius iudicem auferendorum. Si vero
questio excederet summam xx solidorum potestas
ut eius iudex diffinitioni dicte questionis
una cum eis intersit. Quicquid autem per dictos
viarios fuit diffinitum et terminatum
per potestatem ut eius vic. exequatur. Possit
et peragat viarii ut maior pars ipsorum
sero de aliis molendinorum et semper
quoniam eis fuit oppositum, habeant consilium cum

22v

judice potius, quatenus eis auferat salaria
universis artibus: et debeant terminare omnes
questiones ad quas fuerint vocati. Et si aliqua
que, eis esset denuptiatum quod aliqua via esset
apprehensa vel occupata, in pristinum
statum faciant restituere infra xv. dies,
et dicti viarii habeant pro qualibet vice, qua
iverint ad aliquam questionem pro qualibet parte,
xii. den. pro qualibet, et tantumdem habeat agrimensor,
et hoc locum habeat a vineis
superius, et a saxo pusatorio inferius,
et a vineis inferius, a saxo pusatorio
superius, duplum, et habeant unum notarium
qui eligatur per ipsos viarios, qui dictas questiones
diffinitiones, et precepta et quicquid ad eorum
officium pertinebit, scribat. Quicquid autem eos
facturus fuerit tam in precipiendo, quam in penam
et bannum imponendo, ac diffiniendo, sit
validum atque firmum, ac si factum foret
per potestatem vel judicem dicte terre, Habeant
quoque dicti viarii dum vadunt admittendum
terminum, martellum ad accociandum et senaytandum usque illa parte,
qua diffinire debent, et si viarii in=

in pdcis fuint negligentes ipi et qlibz ipoz
puniant in x lib. den. cuius bani tertia ps sit
cois et due accatoris. Ten. etiam debeant et
psati viarij i qnta die post in ceptu eoze
offm dcuz notz eligere et unu bonu judice et
legale sive iudicem ordinarium sive iustitie
te licentiatu d cuius cosilio faciant sencias
scdm forma pntis capli et juris et si alte
clary ecent sint ipo iure nlle et nllius
valoris cui iudex pstet eis cosiliu in qstionibus
q fuint cora eis cui heant salariu a dcis
viariis statutum et illud qt ille sapiens jude
ut pro liata cosuluerit in ipis qstionibus ter
minandis et diffiniendis ipi viarij facere
ten. debeant. et ipi viarij ut maior
ps ipoz aut tres ex eis possint cognoscere
diffinire declarare terminare et sentiare
tantu sine strepitu et figura judicij sine
oblatione libelli: dcos qstiones cora eis
vertentes occone dci offitij. et possint
stet nō hntibus dare: et hntibus cofirmare
declarare pcertius mins danosu [illegible]
am publica q venit versus Spello. Si
vero ab eis aliqs sentserit se gravatu, pos
sit recurrere ad potes ut eius Judi
ce possint et dci viarij qui vient ad=

23v

+

videndi et terminandi aliquam questionem [illegible] iu-
dicialiter per quascumque possessiones sine pena
et banno et aliis licentiam dare eundis [illegible]
pis audiendi et diffiniendi ipsas questio-
nes sine pena et banno. Dum modo aliquid [illegible]
nunquam non fecerint [illegible] expedibus [illegible]
ptor non obstante. Et officium durent
sex mensibus et non plus. Et finitis
dictis sex mensibus ad electionem ipsorum [illegible]
cum similiter procedat. Ita quod ille eli-
gat in vicarium qui non sit ad [illegible]
minus in eo [illegible] et [illegible] fuit vica-
rius et nota ipsa [illegible] mensibus [illegible]
quibus VI mensibus vicarius et nota [illegible]
possit. Hec et vicarius et possit [illegible]
[illegible] eligendi vicarium [illegible]
electio autem [illegible] forma [illegible] non
valeat. [illegible] ille vicarius [illegible]
[illegible] interesse
possit alicui terminationi nec [illegible]
[illegible]
aliquid [illegible] usque in
tertium gradum [illegible] fiat. Et
dicimus [illegible] vicarii [illegible]
eorum [illegible] et [illegible] dare [illegible]
personis [illegible] magis [illegible] possessiones [illegible]

tas novas qbz it catianu ad turri mastinel
le: siue ad ponte s^ti andree. qz ad alias
uias ueteres eundi et redeundi a dictis
possessionibz ad dcas stratas no[ua]s damno
petentes, no hebeant uia vicinale ad ilam
ueterē capto aliq[uo] no obstante. ut q[ui] aliq[uo]
huerit aliunde iter p loca circa et
minus danesa uersus spellu. Si no ha
buerit aliq[ua] possess. uineata. uel alias
possessiones campinas et uellet ad dcas
sua possess uineata accedere et iter
peteret q[uo]d viarij cois ten[ean]tur et debeant sibi
dare iter p possess no uineata, no obstante
q[uo]d sint [illegible] uel aliunde p certius mi
nus dampnu ad uia publica uersus spellu:
et hoc locu habeat ubi pot comode via pre
pos. Addicientes huic capto q[uo]d i castro col[le]hopi
sint duo uiarij q[ui] consules dci castri
eligant q[ui] possint simul q[ue]stiones termi[n]are et ter
minare et ter[mi]nos in mitter a s[e]p[tem]bris usq[ue]
toto .S. et oia alia et singla facere q[ue] quet
ad offm viarior[um] spectant. et possint via
rij cois spelli. forma pntis statuti s[er]uata:

DE PRECONIBUS: C^o xiiij.

Item ordi[namu]s q[uod] toto tpre q[uo] pns statu[tum]
durabit. Sint et esse debeant duo pre

24v

-cones in specta. et si aliqs ipor deus offm re-
nuntiaverit ut alia iusta ca pvaretur
ut dco offo p psones posti alius ydoneus
pro suffitiendo ad hoc assumi maior tame
parte eorum pportet eligatur. cui psones
pmittant silencio tenebunt et iuret
eorum offm et oia ad ipm spectantia et
coceuta in pnti Stat. facere et exercere
bona fide et teneant et debeant dcum co-
-ram assm gerere exercere et debeant
ad civit pdcti no secedere aliqs mo ab-
sq expressa licentia potis et pruor
et si forte qd absit aliqs rumor in-
surgeret in terra spectiter quibz eo-
rum quam expedierit venire cum
tuba ad palatium potis et priorum et eo
et cuilibz ipor obedire et ad alium
alium spalem ut ad aliu locum ut ad
domum alicuius spalis psone ut etiam
aliquod accedere sub pvaticione eor
offitii expeditione aeris et psone
et teneantur et debeant banire placa co-
muna civis pdcti et quod quomodo et quando eis
xxx ut alicui ipor [illegible] fuerit p potem
vel judice ut alios officiales officiales
dcte terre ut p duos priores et
vel alium pdca coi et p quibz aliquid

aliqs ipor fuit negligens ut in obediens gdep=
net p Potez in. c. s. Et si gtigerit ali=
quē ex dcis pcoribz aliqa insta manife=
sta casentinati despello, alij ut alter
ipor: loco sui possit offm exercere:
Ten qz et habeant facere oes syndicatos
ad qos fuint electi: p pores ut cosi=
liuz populi dce terre sine aliqo salar:
Nec ullu salrm hre possint, salvo
q si missi forent ex spellu cu aliq
syndicatu ad aliqd agendu: heant sa=
lariu ut alij missi:

25v

ad salariu eisde dñis tribus mo pdco effec-
tuate psoluat~ et q sint contenti. et plus
a dco coi qua nis ea petere ut hec sco

26v

possint. Insup qcqd dci ptones ut alter eoz occone artis, eoz intus ut ex spellu, lucrati fuint, int ipos ptones coe ee jubemus (dtractis expensis: quas p ipos lucrantes fierent, circa lucruz distribuat p rata et coiter int eos. Volumus namqz q dci Priores: si requisiti fuint, dbeant tubas ipoz renouare. et ita facere curare q i anuz expen cois paeuitq renouent. Ten: qz et dbeant

De nacchairno hndo. exho. notat spellum semp fuisse impiale

dci Priores hre unu nacchairnu viz matthiolu guidarelle cu nacchariis bonis suffitientib: q nacchairnus ten et dbeat suire et semp: qn abno no eit a tera spells: et eius distictu, uenire ad suiendu in cosilio ut Tubatores uel mittere nepote eius: et venire semper qn expedient cu nacchariis ~ maxime: uenire semp teneat in festo natiuitatis Dni nri yhu xpi: ste Marie de augusto: Paschatis resurrephionis et apparitionis eiusdē. et heat et hre dbeat p eius salario i anuz in festo paschatis resurrephionis a Camerario dci cois: q. florenos auri: quos Cam dci cois ten: dare

in panis ipius matthioli et eius indumtis · q sint
eiusdem coloris et q̄ erunt pani tubator dicte ter=
re, quos panos dcus matthiolus uendere
ut subpignorare nō possit dcō anō · pena =
· c · s · Addicientes q Priores dce terre nō pos=
sint nec dbeant dare dcis tubatorib, uel
Nacchario ut alicui eorum, ut dari facere
expensis dci cois, q̄ q̄ mō caputeu uel ali=
ud indumtuz ut res, q forma pntis sta=
tuti, et si cōfecerint, in · x · lb · den · p=
q̄libz et q̄libz uice condepnentur ·

· DE BAYVLIS & Preconib C · XV ·

Item stat. et ordinamus q bayuli dci cois spelli,
et Pcones, q p tpre fuint, ten et dbeant
oēs et singlas citationes l coi tā in ciui=
lib;

qua extimatione ipsius usque in quantitate xx. s.
den. et abinde sursum sufficiat probatio unius te
stis et prestito dicto sacramento, ut datur dicto.

pbat(ur). d(ict)us Judex stati(m) cogat d(ic)tu(m) bay(ulu)m
ad restitutione(m) d(ic)ti pignoris vel extima=
tionis ip(s)i(us) et si d(ic)ti p(re)cones vel bayuli
ipsa pignora vel extimatione(m) ip(s)o(rum) no(n)
restituerent infra mandatu(m) eis fa(c)tu(m)
p(er) off(ici)ales d(i)c(t)i co(mun)is: fideiussores eo(rum) ad=
restitutione(m) p(re)d(i)c(t)am effectuali cogat(ur)
et ten(eantur) et debeant d(ic)ti bayuli et p(re)cones

Bayuli et preccones tenent(ur) sol(vere) dativa

p(ro) bonis eo(rum) dativa(m) solver(e) ut alij (com)p(ae)l=
lani. et si aliq(ui)s dco(rum) bayulorum vel
p(re)conu(m) darent d(a)nnu(m) in bonis et fructib(us)
alicuius (com)p(a)ellani, duplici pena puniant(ur)
et, c(on)tra p(re)d(i)c(t)a, aliq(uo)d consilio d(e)libera=
ri no(n) possit. et no(n) possint aliquem
accusare vel d(e)nu(n)tiare nisi, de ip(s)o(rum) iniu=
ria p(er)sonali: et d(a)nno dato i(n) bonis et reb(us)
ip(s)o(rum): et si q(ui)s fieret, no(n) valeat,
n(ec) teneat ip(s)o iure. et no(n) debeant
nec possint d(ic)ti bayuli vel p(re)cones aliq(ui)=
nem de(nariu)m p(ro) citatione qua(m) facere de=
bent, s(ecundu)m forma(m) stat(uti), accipe(re) et no(n) de=
beant ire, nisi unus bayulus solus
q(u)i bay(ulu)s eligendus in montan(is) ut di=
ctu(m) est, h(ab)eat p(ro) suo salario xij s(olidos) et p(re)c(one)=

fati nō bay(li) in spell° eligendi ut s(upr)a cōtinet(ur),
heant — h(abe)re d(e)beant a bonis cois spelli c s(olidos)
den. p(ro) q(uo)libz anno q(uo)libz eoz. et et ha=
beant — h(abe)re debeant p(re)d(ic)ti bay(li) d(e) spello
bay(li) i montan. unu birretuz d(e) camoro
rubeum p(ro) q(uo)libz eoz expen. d(ic)ti cois. et
q(uo)libz birretu(m), et p(rese)nte anno, heat
arma cois spelli. quos birretos ipsi por=
tare d(e)beant [illegible] juxta durante eoz
off(ici)o publice et nō occulte. et q(ui) contra fe=
cerit p(ro) q(uo)libz vice in x s(olidos) den. con=
dēnet(ur) de f(act)o et mittant(ur) in c(a)pp(ell)o cois,
[illegible] p(ro) q(uo)libz passit et accatori tene=
atur secretus, et credat(ur) iur(amen)to ipius
accatoris. Et heant et h(abe)re d(e)beant pro
eoz salario p(ro) q(uo)libz citatione quam facerent
ad petitione cuiuscumq. s(u)p(er)dictis p(rese)nte fu(erint) a car=
bonariis spelli intus tres den. a s(an)cto
Claudio citra, sicut trahit recta
fovea ubi cōsuetu(m) est cavari arenam,
iiij°r den. p(ro) citatione cuiuslibz testis
den. si fuerint a duobus ar(ene) et p(ro) citatione
fa(ct)a i(n) motan(is) p(ro) q(uo)libz citat(ion)e vi den. et
p(ro) q(uo)libz pignore, qd accepit, quorumq(ue) a
dato, q(uo)d ois bay(li) simul fecerit, iij den.
[illegible] oēs, Cum bayuli et peones, du(m) vieunt

29v

ad pignorandum ut aliquid aliud faciendum occasione
eorum offitii non presument intrare in domum alicuius
sine presentia illius cuius est domus ut duorum
testium. et contrafacientes in L. pro den. vice
qualibet puniantur. et pro qualibet tenuta accepta
ta et data per aliquem ipsorum baiulorum et pro com-
munitate carbonariis spellii intus iii. den. et
a carbonariis spelli extra iiii. den. ab
illo cui dederint tenutam habeant. et
si aliquis eorum baiulorum mitteretur extra
monte falcone camarinum Assisium ut in-
fra hos confines, habeat pro qualibet die xii. den.
(Dummodo locum non habeat in territorio spel
li. si fraudulenter moram fecerint ni-
hil habeant, si vero mitterent
ut in dictos confines habeat pro qualibet die ...
os S. Aliquis in potestatem ut eius iudicem
seu offitium ... sua voluntatem, mit-
ti non possit. Dicimus tamen quod si ipsi baiuli
pro citationem civiliter ut criminaliter
causae accipient aliquod pignus alicui li-
citum sit ... accipere pignus ipsi: et ... ta-
le defendente perdi non possit, ... pro
... baiulorum citationes: ... omnia
omnia in presenti statuto contenta facere et exercere
possint. et si contenta in ipsis, ... abs-

uaveint· ubi pena nō imponeret, p qlibet
vice· in ·xx· s· den· exigen· ab ipsis, contrafa-
cientes· et qlibz possit ee accusator· et heat
duas ptes bann: et potas ten deas penas
exigere p coi· et si no exigeret· pdat,
de suo salo x· lb· den· Possint et pa
tati bay: et qlibz eoz facere citationes
in maleficijs ut dapnis datis: ac et in ciui-
libz cais ad petitione cuiuscunqz psone spalis
cu licentia, absqz licentia et sine commis-
sione alicuius offilis· eoz arbitrio, et
talis citatio valeat & teneat, ac si facta
eet mro offitiuz· coes spelli· ten in huius-
modi citatis statiz denuptiare offilibz et tunc
heant plena plena relatione. et q̄ pa-
tati bannitores salariuz recipiunt a coi pro
bannijs q facerent in maleficijs ut dapnis
datis· nihil ab aliq psona heant· petat
ut recipiant· et contrafacientes in xl s pu-
niantur· et qlibz possit ee accu-
sator· et heat duas ptes bann: Possint qz
baiuli s dci· ubiqz locoz, no obstante
aliq capto· cognoscere et terminare in
cais ciuilibz usqz in qntitate duoz sol
ut de re q tm extimaret· et si haret
iudiciuz ab aliqua pte heant unu den·
iubentes expsse q Mattheus nuti nan=

possit n̄ debeat ee bay. cois spell:

DE GVALDARIJS COIS C.xvi

Item stat̄ ordīm q. i. xv. dies mēsis pō uen-
turj eligant. xxiiij. ord hoies satz de q̄lib3
societate duo q sint dn̄ cois gualdarij in
cōsilio posti dn̄ cois ad bussulos. Dūmodo
aliqs no eligat ex societate sua. et q
cōtra faceret aliquē et eligeret ex societate
suaz in. c. lib. den̄ cōdēnetur. et heat
qlib3 acceptor duas ptes banj. et q fuerit
Gualdarius uno ano. sine bay. custos nullius
ut contiate ut ad aliqd pdcor. alio
sequenti ano. et no possit quaerere di-
ctorz offm huiūt eligi. et ille possit esse
Gualdarius q no fuit allibratus i estre-
mo cois spelli a. ccc. lib. sup. et si eli-
geret eius electio no ualeat. et adac-
cipiendū eius offm no cogat. et eliga-
tur duo hoies d q̄lib3 cotrata d spello ad
custodiaz bonā de fructib3 hoiuz d spello.
q̄re gualdarior et hoiuz duret offm uno
ano et tpo finito p alio sequenti ano et
sic d ano i anum alij similiter mo eligan-
tur. q̄m gualdarij teneant custodire
oes fructus arborz et aliarz rez hoiuz
dcte terre. et cuiuslib3 tpore. Dno. cre-
dat et stetur cū uno teste. Dūmo de-
nūptiatio fienda p ipos ut aliquē ipor

fiat in testes noto d. d. quibus elapsis de=
nuntiari ut accare non possit. et certa die
edogmade custodiat ut danum non detur
alicui: de quo qualibet edogmoda requirant
notarium d. d. p sciendo qua die uadant adfa=
ciendum dictam custodiam. et ipsi gualda=
rii et homines probati iurent corporaliter
tactis scripturis eorum offitium facere et exer=
cere bona fide sine fraude. et dicti ho=
mines saluare et custodire bona fructus
xxvij. bonum dicte terre putasque presenti capitulo continetur
tur, et habeat potestatem banni ut alii gualda=
rii. Tn non tenent ipsi custodes vie post
notarium d. d. Hec ipsos cogat ipse notarius pen.
x. libr. p quibus uice. Et quicumque fuit
electus gualdarius contrade, sit, et esse
debeat gualdarius et custos contrade. et
si in premissis prefati homines et gualdarii fuerint
negligentes, pena xx. solidorum quibus puniat. puniant
aut gualdarii et homines probati sa
ipsorum aliquis danum dederit in bonis alicuius
spectantis: duplici pena qua punirent alii
spectanti: et potestas faciat et fieri unum
gualdarium in noualo et unum precissime
et si quis ipsorum gualdariorum accusauerit frau=
dulenter, et probari possit unum testem possit, in
xxv. libr. den. condemnetur p tertia parte. comuni et
p aliis accusatori: et ad hoc ut ipsi gualda

iij. et hoies bn faciat custodia banor. et con
denationis occone eor et nuptiationis ac
cipiende et faciende heant. qrtam ptem
bani et licitu sit cuilibz d nuptiare et
accare oes et singlas q danuz dederint et
dannz darie ut facere viderent in bonis
cuiuscumqz d spello et heant ptem sicut
gualdarij: et credatur eor dco et da
nnz passo cu uno teste.

DE CLAVIBUS portarum C. xvij

It stat et ordmg q in qlibz porta terre spelli
sint due claues et seraturie et in qlibz
cancello da castu una clauis, que cla
ues dentur massarijs d spello idoneis et
suffientibz qui ad alia seruitia psona
lia seu datiis dentur et ceptis ulla
tenus teneantur et nullum aliud salari
um heant a coi. et qlibz teneatur api
re et claudere portam sibi deputatam
et cancellos tpribz condecentibz et opportunis
priores aut ten. facere accare oes portas
uincti gualdi et mare porta filiorum of
feduttij sti sixti et porta castelli siue
exitio portarum siue exitus turris uir
gate da castu et bn murari ad terras et
saltem et ipsas portas ita bn accare ut

reparar ex pte extrinseca q[uod] nll[u]s ma[n]s p[er] ipas
ut subtus ipas aliq[ua] p[er]s[o]na possit aliq[uo] modo
intrare ut exire, Ita tn q[uod] p[re]dce porte
s[an]cti sixti filior[um] offreduti[i] et castelli semp[er]
clause et murate sint, et p[er]maneant, et
hoc i[n] octo dies post introitum novi potesta=
tis, expen. co[mun]is fiat, et si potas. et po=
res in p[re]dcis negligentes fu[er]int, potas in=
c. lib. et qlibz pors in. l. lib. den. de=
beant condepnari. Dicimus tn q[uod] porta
sive exitus turris murgate ap[er]iat[ur] et aptus
c[on]tinue maneat, volumq tn q[uod] super
porta porticelle et sup[er] portam clausa
et sup porta mastri muret media pte
ca muri ad renam calce et sup ipis
i sumitate ipar fiant caselle bn co=
pte ad faciend custodia quom expedi=
erit, et q[uod] in angulo muri porte s[an]cti
sixti. stz sup ipaz porta muret ita q[uod]
ibi fiat qda domuncula sive casella
coop[er]ta d lastris sive cuppis. et et fiat
qdaz casella dco mo sup muro s. ve=
ture expen co[mun]is dce terre, ubi sep[er]
panat et stet custodia p[ro] coi et die et no=
ctu qn expedierit et usqz ad kal. m=
ii p[ro]x[ime] venturi fiant, Ad q facienda sint
supstites p priores, q erunt p[ro] t[em]p[o]re si no=

32v

I

minarat omnia dcuz op. fieri faciant usque ad
dcuz tempus. Et si fuint negligent
es solvant noie pene xx sol. den. et pri
ores q erunt p tpe tenr. et dbeant vi
culo jurti. et sub pena pdca fieri facere
dcuz op. p cam. dci coiis d. mere ipius
coiis soluere cu effectu faciant, et sup
stites pdci murorie usque ad dcuz terminu
hostia dce eccle. S. Sixti q sit i mu
ro dci coiis sub dca pena. et in qcu
loco muris navis dci coiis ut ute
rib ipius coiis alibi in tra muru ubi
fit custodia fiant et fieri dbeant expen:
dci coiis usque ad dcu Kal. casello coopto
d lastris sine cuppis et et schale
ubi expediret ita q custodes possit
custodiaz facere comode. Ad quas sic
ii faciendi, a qlibz terzeria p dnos
priores eligat unus suppstes. et q erit
suppstes inter zerie pusterele op. qd dz
fieri sup porta masty fieri faciat usque
ad pdcum terminu pen. c. s. Habeatq
s. dci suppstites salariu core p dnos
priores constituendu et una cu eis
sit suppstes i noto custodie a q inqueta
Juri. & pen. c. s. pdca fieri facere

ten: ubi facta non fuint ut expedit, Cetere oes
fenestre et hostia ppe ipas portas tam in muro
terre q spalium [narre] ppe ipm muru et q
sup portas sunt, sive sup arcu supiore
ipare portar p una ptica murent et
murari dbeant. expensis illore q re sunt,
Et dni potas et pores fieri faciant, infra
otto dies post introitu potis, potas no qui
fuit negligens i pmissis in L. lib den
denar, insup puidem q nllo offitio vel
familiaris potestatis possit n dbeat hre
nec tenere claues portar nec portanarius
aliquo cogere, ad dandu sibi claues
portar. Et si potas ut aliud offitis su
us i fecerit, puniat ipe potas in c
lta: den. pqlibz vice qs cam cois de
suo dbeat, retinere, et nihilominus ipo
fco, sit ipe potas priuatus offo potestarie
et illud idem dicim pqlibz alio offte
forensi, in dco coi.

DE MENSVRIS COIS C. XVIIJ.

In statu et ordinam q msure lignaminis sint
.... et circulate circulis ferreis d sup
et desubtus intus et foris ita q inglarate
sit circulus. et p dce msure dent tibi
hoibz. s. cz uni p terzenio. et p fate men

fuere distribuant itaque 4or sint in pastenda-
tores in mezola et due in porta clausa que
quo mensure ad rasum et rasure sint ferra-
te sicut olim fuere. et dicte tales rasure
tate adiustent quod quelibet sit iuxta capacitatis
ad rasum et culmum. et Camerarius communis presentis qui
pro tempore fuerit teneatur et debeat uno iuri dictas
mensuras superdictas grani et infrascriptis vini
et aliarum rerum facere et adiustare et ad
modum formam maioris mensure predicte
expensis communis predicti. et si fuerit negligens
et non faceret solvat nomine banni x libras
singulis pro vicibus quibus contrafecerit et quelibet pos-
sit eum accusare et habeat duas partes banni
et expensas quas Camerarius predictus faceret
pro expensis legitimis habeant et solvantur
sine aliqua apodissa. Et ulterius debeat here
rasas ut infrascriptas mensuras que fuerit ut
invenerit in quacumque anni circa in sua
domo propria vel conducta aut rasure
et mensure infrascripte et alie sint
equales ut dictum est [illegible] sal-
ma vini que nunc est et brocella ad-
iustetur cum salma. et omnia barilia que
portantur adiustentur et sigillentur et
sciantur et in sigillatione et nobis
singulis circa ipsa barilia faciendis

ṗuet modus statuti civitatis fulginei. et si
statu͠ de p̄dcis in dcā civitate, nō eēt, ser-
uet͠ modus cōsuetus ibidē. et ad p̄dcā fa-
ciendā. qdā p̄ dnos Priores eligat, et
qn vegetes, sciaumabunt͠ sciaumtur
ad implendū et nō ad extrahendū, et ba-
rilia cōis adiustent͠ ita q̄ salme sint
.xx. broccularū et barilia adiustent͠
ad petittū. et sint tria barilia cōis sine
spelli: unius et eiusdē tenute, et venda-
tur uni hoi p̄ qlibz terzerio sive plus
offerenti. et quicunqz habuit s. dcas
mensuras, ten. hē cū dcis caseris
unū par barilium in qlibz terzerio et
accomodare petenti, et ꝓ qlibz sacco
accipiat unū den. tm. et ꝓ caldarello
oleij, unū den tantū. et ꝓ sciaumo un-
ius paris barilium unū den. et nō plus
pen. c. s. den. p̄ qlibz vice, q. cōtra fecerit,
et qlibz possit eē accatores et hēat
duas ptes. banni. et ten. secreta. et
cū p̄dcis mensuris teneant͠ mensura-
re oēs hoies ꝓ spelle. et sciaumare.
et q. cōtrafecerit pen. c. sol. p̄ qlibz vice,
puniat͠. et p̄fate mensure oēs ꝓ
cōe poenit͠ uendant͠. et vicinum

74
34v

q. mesure olei ponitr. adiustent et et.
Baiulia cois ita q. Salma poltarecia
sit .xiiij. brocculars et sigillata si=
gille cois spelli et Cam.s cois p.dci ipas
et ipa sigillare debeat dco sigillo et
signuz facere in adiustatione ad di=
ctas salma. Et Potas infra octo di
es post introitum suu. faciat q. dicta
oia exequtioni mandarier et qui
ad p.dca facienda fieri positi fuint, si
erunt negligentes. pen. c. s. mo-
qlibz puniant. Que mensure sic
adiustate, manuteneant p. illos q.
eas tenebunt p. coi. Adiustent et me=
sure aguimensore, ita q. Agrimen
sores heant simile mensura: et di=
ctes mensure, designent in palatio
cois ad hoc ut qlibz possit inde here
copiaz. et potestas infra .xv. dies
contentes in pnti stat. post introitu
suu bann. faciat publice, et di=
cimus q. Baiulia cois postq adiu=
state fuint, debeant circulari cir=
cutis ferreis. et oes mensure ta=

bladi q̄ꝫ vini [illegible] [illegible] de cet-
te aut uendita, aliqd ptiū p msura mi=
nime accipiat. Sꝫ unicuiqꝫ sit licitū
calce ipam cū qcunqꝫ msura adiustat
et sigillatꝫ sigillo coīs mensurare=
Cæterꝫ oia blada q̄ uendent ad rasuꝫ,
noluīꝫ msurari: et uendentes q. ɔfece=
rint, in. x. ṫṫ. den. p qlibꝫ rasoria,
volumꝫ codepnari p potēꝫ dicte tre
et simtr bladū qd datr p ficaux ad ra=
sum msuret̄r et qlibꝫ d pdis, possit
et accusator et hēat duas ptes bāni Ad=
dicientes q qlibꝫ q hebit dcas msu=
ras bladi dbeat in qlibꝫ earꝫ, hēre
k asoria, cuilibꝫ dictarꝫ msurarū
appiciata et ligata, ita q continue
stet appiciata. et qcunqꝫ uedide=
rit bladū alicuj, dbeat mensurari
ad rasū: et rader cū dca rasoria,
et q hūit dcas msuras, et nō habue=
rit dcaꝫ rasoria: p qlibꝫ uice et qlibꝫ
msura: codepnet in x ṫṫ. den. et qui
uendiderit bladū et nō msurauerit,
ad rasum: et nō raderit cū dca ra=
soria, p qlibꝫ uice et qlibꝫ msura,
q: ɔfecerit, in. x. ṫṫ. den. ɔdenetr.

35v

VT OBSERVETVR CONSTI-
tutiones. contra Hereticos. Cxix.

In statuti ordinamus quod potestas et eius offitiales consil-
lii qui pro tempore erunt, teneantur et debeant ob-
servare et observari facere, constitutiones
papales, et imperiales, et leges editas contra
hereticos: et ipsas tenere et tenere usque ad
finem sui offitii. Necnon ipse potestas iu-
dex: et familia ipsius: aliique offitia-
les communis omnes: observare et observa-
ri facere teneantur omnia singula precepta, que
inquisitor heretice pravitatis fecerit.
et ordinaverit occasione sui offitii: et
si offitiales in premissis fuerint neglig-
entes, vel remissi: vel non servabunt
precepta facta: vel fienda, per inquisitores,
vel alium eorum mandato, offitio ipsorum privetur.
et a dicto tempore in antea, a potestate et offitia-
libus dicti communis minime habeantur. De-
cernentes quod omnia capitula in hoc sta-
tuto et Reformatione consiliariorum
facta et fienda, impedientia et im-
pedientes, obviantia et obviantes

quod observari in x. tradere, adimere

offō jnqsitoris directe ut indirecte, sint
irrita & irrite cassa et casse et nul
lius valoris momenti: et quicunque non se
nauerit p dcas: suo offō sit p'uatus.
et nihilo. pen. c. lbr. den. incurrat.

Q offiales non habe
ant familiaritate cu terrigenis. C xx.

Jtem statuimus et ord. q Potas: Judex: notar et
familiares ipius: et notar. d. dicti eius
familiares: non habeant familiaritate,
cu aliquo spellano: in comedendo, biben
do, ut ludendo: ut aliquem ludum
tenendo in hospitijs eorum offitium, ut
alicuius spellani, ut aliquid aliud facien
do. Et forma presentis stat. et non permittat
stare in eorum hospitio cum familia eorum:
terrigena ut forense, et quicunque
aliquis ipsorum qui fecerit, in pdictis: pen.
x. lbr. den. puniatur. et quicunque spel
lanus mitteret aliquid exenium alicui
ipsorum offitium. pen. c. s. den. uice qualibet
condepnetur. et ullus d spellano moraris:

+

debeat cu pote, du est i offo in terra spelli: nc cu eo familiaritate hre ut cu eius= familia: bibendo: comedendo ut aliqua servitia faciendo, pen. xxv. lb. den= et noto. d. d. q p tpre fuit de pdcis in qsitione facere ten: et ad petionem cuiuscumqz: p accam ut denuptia= tione pcedat, ~ sniaz ferat: et suf= fitiat pbatio unius testis. et nihil mi[nus] sup predcis pcedere possit syndici: et adrationatores: q erunt p tpre ad syndicandu ~ rationandu potez: et offles pdcos, et qs inuenerint delinquentes in penis pdcis codepnare:~

·xx·C·

DE NON PETENDO ARBITRIVM. C.º XXI.

In stat[mq] ~ ord[mis] q Potas nec aliqs alius of= fitialis pdi cois spelli q p tpre erunt in spello, no petant, nc petere possint ar= bitriu nc aliqd aliud noie arbitrij: ut aliqd aliud loco arbitrij recipiant. uel recipe debeant, pse ut aliu ad. pen:

-c·lib·den· p qlibz - qlibz uice, in q̃ p scyn-
dicos, qui eum scyndicabunt p tpra·s·
faciendos cõdenet et p cõi cõdenatio
exigat. et si q̃s pcessus factus fuit
uel fieret, occone dci arbitrij: no
ualeat n̄c teneat, et si q̃s · c̄ allo-
gauerit ut dixerit, et notr̃ q̃ scrip-
serit, in dca pena cõdepnet. et q̃-
cunqz in cõsilio, huiusmoi pposue-
rit, ut sup his dixerit ut con-
suluerit, in · c·lib· den: dco cõi
applicand: condepnet

VT PVLSENTVR CAMPANE AD LAUDES: C.º XXII:

Jtẽ stat̃ & ordinam̃g q Potas dce t̃re te-
neat̃ - dbeat uincto iur̃· conuocar
et cõuocarj facer oẽs clericos t̃re
spellj et ipos humilj suasione roga-
re q̃ i eoz ecctijs singlis diebj circa
occasũz solis pulsarj faciant eoz cã-
panas tribj uicibj cũ int̃uallo ad lau-
des, jtaq q̃libz et q̃libz psona pos-
sit tribj uicibj, salutare Beata Ma-

+

iā semp virginē cū orōne dicendo aue maria

DE CASTELLANIS COLOPINI . Cxxiii

Jtem stat(utum) & ordi(natum) est q(uod) p(er) qu(in)q(ue) an(n)os p(ro)x(imos) ve(n)turos die kat. m(en)sis ian(uarii) p(ro)x(imi) venturi incipien(tes) sit et ee debeat castellan(us) colopini ille que(m) consiliu(m) d(i)c(t)e t(er)re s(an)ct(i) pelli eliget. qui sit et ee debeat castellanus castri colopini iiij(or) m(en)ses p(ro)x(imos) seque(n)tes die. kat. p(re)d(i)c(t)are incipien(tes) cu(m) salario. 4(or) lib(ra)r(um) den(ariorum) ex pen(sis) co(mun)is s(an)ct(i) pelli solven(dis) p(ro) q(uo)libet m(en)se. Quib(us) 4(or) m(en)sib(us) finitis, die penultima . 4(or) p(re)d(i)c(t)o(rum) m(en)siu(m), aliu(m) castellanu(m) p(ro) 4(or) aliis m(en)sib(us) seque(n)tib(us) p(er) co(n)siliu(m) d(i)c(t)e t(er)re eligi iubem(us) et sic d(e). 4(or) m(en)sib(us), in. 4(or) menses, castellanus d(i)c(t)i castri, volum(us) q(uod) eligat(ur). Nullus aut(em) eligi possit p(ro) castellano: qui no(n) sit accatastatus in. ccc. lib(ris) adminus. Qui q(ui)de(m) castellan(us) det(ur) dar(i) debeat et ten(eatur) idoneos fideiussores de retinendo ip(su)m castrum p(ro) ipo co(mun)i: ad petitione(m) ip(s)i(us)

coīs reassignand: ipi coī sub illa pena que placuerit prioribus qui p tpa fuint. jng qde castro muri tam ueteris qz noui. Turris magna et alia minor: cisterne: et oia alia edifitia et fortitia dci castri. manuteneant in statu: et semp ex pte intrinseca et extrinseca murj, maneat uia larga et expedita tribus pedibus ad pedem ptice et undiqz circes dcas uia larga et exgombrata sine aliquo jmpedimto. ppe que muru nlls facere possit domu: cappanaz: paleare uel aliud edifitiu ex parte exteriorj pi X ptica pen. xxv. lbr. et ex pte superiorj uersus s.tuz siluestrum: sicut trahit Domus filiorz valentij: et ex aduersa a cra pucciolj cassianj, nullus possit domu: cappana: paleare: ut aliud edifitium hre: tenere: uel facere pen. pdca. qz tuncunqz distet a muro dci castri ueterj ut nouo: et jn dco muro ueterj nlls possit facere ut hre p se ut aliu: hostium fenestra: uel. aliqa foramina ut pontem,

pot

38v

sive arcu vel aliqua domo extra dictum murum,
et si in aliqua parte murus dicti castri cade-
ret, vel guastaretur vel aliquod foramen
in eo fieret, reaptetur expensis illius qui
iuxta ipsum murum factum et guastatum
teneret, suis expensis: Dum non habeat cal-
cem a communi et semper antiquus murus
dicti castri duret firmus et consuetus, Et
si Castellanus vel suprastes dicti castri
pro hominibus dicti castri, peterentur: sint ex-
pensis eorum ut satisfiat eis expensis
communis spellii. Et nullus audeat vel presu-
mat lapides vel gettatitium proicere
ante cancellum dicti castri: vel prope per
4.or perticas pena xl sol. pro quolibet et qualibet vice
Et dicimus quod fossatum quod est ante tur-
rim maiorem dicti castri remundetur et
In omnibus predictis casibus habeatur pro plena probatione
Iuramentum accusatoris, Dummodo constet de
commissione. Alia vero fienda pro munimine
dicti castri: remaneant in providentia po-
testatis et Priorum: Omnes non expresse
que occurrerent fieri in dicto castro coto-

piui rene et aliare volumptatu coīuz hoi=
nuz de montanea spelli: fiant coiter p ho=
mines hitantes a saxo pusato vio supra;
salvo q hoies de tuiugliano et payda, rio te=
neant ad pdra: sen alijs oncribz grauen=
tur, Attn qu dcs pdis hitantibz, hnt do=
muz in dco castº, soluet tm: medicta=
te illius qd tangit p rata: Et deo
Cisterne dci castri: teneant remunde=
re ~ manutenerint p ca sortes cister=
ne: In sup ordinamq q i castº colopiu
ubi uidebit massarijs et consulibz ipius
castri fiat ~ fieri dbeat una ecclia ad ho=
noze dei et Beate marie virginis ex=
pensis ipoze; Coe no spelli: det et da=
re dbeat tota calce necessaria dicto
opi et hoc captz sit pcisum et, q. ip=
suz et contenta in eo, dliberari non
possit p aliqd cosilium:

DE AMBASCIATORIBUS ELIGENDIS C. XXIIII

Jtē statr et ordinatr q dni ptores dce te=
rre q sunt et p tpe erunt, p factis et
negotijs dci cois possint et eis liceat

quicascunque opportunum fuit Ambasiatores eligere et mittere ad quecunque loca fuit necessarium cum salario eis per ipsos priores ordinando: et salarium camerarius communis ambasiatoribus habita apodissa solvere teneatur. Et Ambasiatores sic electi in ambasiata ad eundum per dominum Potestatem vel eius vicarium ad requisitionem ipsorum dominorum priorum effectualiter cogantur nisi esset iusta causa impedimenti. Si vero nunquam potes ire in aliqua ambasiata nequeant pena x librarum denariorum pro qualibet quod facient, et qualibet vice, nisi forte citati fuerint ad Curiam Ducalem, ut mandaret eisdem per dominum rectorem ducatus vel eius offitio, quo casu ire possint expensis communis (hoc addito, quod alicui Spellano ut forensi Ambasiatores dari possint expensis petentis (Dummodo Ambasiatores non vadant quod aliquem Spellanum nisi forte esset ex bannitis communis Spelli. Et si quis dederit Ambasiatorem, ut quod nisi alius quod mittitur fuerit ad aliquid dicendum vel faciendum in servitio communis, si sequens fideiusserit pro communi vel pro communi se principaliter obligaverit, et occasione predicta.

xxiiii

aliqd damnu pateret, ipi et qlibz eoruz
et bona eorz idenez quent. et expen-
cois jnuent. et si aliqs amasiator ut
alter missus p. coi aliud diceret uel
faceret ultra eis jmposita, perdat eo-
ruz salariuz et in c. lte. dbeant co-
dendy: et nihi lmo si damnu aliquod
pateret p coe pdcum minime
emendetur:

DE ELECTIONE & OFFITIO POTESTATIS C.o XXV.

Jtē q. bono orice cuncta salubriter gube-
nant stat.mg & ord.mg q p futuris qnqz
mensibz jncipien in kal. july pxe ue-
tury et fiendo ut seqt. eligat po-
testas dce tere cu salario infrascto et
condito in pnti stat.o contento ut alijs se-
riosius anotatis. vtz q jnp.ncipio penul-
timi mensis offitij pntis potis demandet
potis et pore dce tere q p tpre fuint
congreget consiliu ordinis p.oratus di-
cte tere in palatio cois eiusdi tere ut
alibi ubi dnis p.rioribz uidebit. jnquo
f. pns banito p.conizato et a liberato asseo,

qz cras fit consiliu p eligendo potestate no-
uo potestate dce terre. eligant xij hoies
dce terre, q sint electores potis eiusde
terre p anuz nsib3 .5. dcos ad brisciulas
hoc mo vtz: q p qualib3 sotietate dce
terre, scribant tres bruscibli hoc mo
vtz elector electoris potis: et qt erunt
hoies cuiuslib3 sotietatis dcos brisciulis
scriptis computates i dco cosilio, tot bri-
sciuli no scripti, mittant in qdz gale-
ro qd in manu tenere debeat quida
fi minor et potes in dco cosilio,
xxv. eunte qualib3 sotietate p se, et hois
cuius lib3 sotietatis p se, et diuisi ab
aliis, ut vocati erunt, ad extrahendos
dcos brisciulos, et qdz alius fi extrahat
p q lib3 hoiz talis sotietatis unu brisciu-
luz et illi tres, qbz dci tres brisciuli ue-
nerint sic scripti, pstito sacramto, p qu-
lib3 eorz deligendo electores potis
p dce sotietatis melliore que in uenerint pro
coi, oes ut ad minus duo ex eis, cocor-
des, eligant potem vnu electorem
potis p dce sotietatis de eorz sotietate, no
eligendo aliquem ex eis et si cotra fieret

electio non valeat. Qui quidem xij homines
sic electi in electores domini potestatis statim
per duos berruarios ducantur ad cameram
priorum dicte terre, ubi duo alii ber-
ruarii ad hostium pro custodia morentur
et nullus electoribus predictis loqui possit,
ubi delato cuilibet eorum sacramento per no-
tarium reformationum, qui jurent ad sancta
Dei evangelia, eligere in potestatem dicte ter- pot
re pro dicto tempore quem crediderint utiliorem
quem noverint pro communi bona fide et sine
fraude et dicto sacramento prestito, habeant
potestatem auctoritatem et baliam eligendi nominandi
et nominandi in potestatem dicte terre pro dicto tempore
cuiuscumque terre seu quibuscumque terris eis pla-
cuerit ut eis videbitur. Et antequam inde
secedant, et alter ex eis loquatur, et eligat
tres bonos et idoneos homines nominando unum
pro primo, alium pro secundo, et reliquum pro
tertio in potestatem dicte terre pro tempore supradicto et
quicumque dicto modo per eos omnes, ut octo ex
eis concordes fuerint, in potestatem electus in
primum sit primus potestas, si acceptaverit. Et
si renuptiaret electus in secundum, sit
secundus potestas, si acceptaverit, sin autem,

electus in tertiu, sit tertius potas dce tere
pdco tpit si acceptauerit, Itaqz vno ac
ceptante, alijs ex ipa electione jus nul
laterius acqrat, et qcqd et sup his p ipos
electores dco mo factu fuit, ualeat et
exequtioni madet, ac si feuz eet p totuz
coe spelli. Si uo oes dci tres sic electi re
nuptiauerint, xij. alij electores, potez
dco mo forma, eligant. Qui ad pdcaz
electione pcedant mo et ordine pdcis:
Et eosdem modu, forma et ordine obs
uari jubemus in oibz alijs potibz futuris
dce tere. Nisi q ad dcam electionez
facienda d nouis potibz, finito tpe dicti
potis: qui modo. s. dco. p. v. msibz eligi
volumus. Pro. vi. msibz oes alij eliga
tur, et sic abinde in antea de sex
msibz in. vi. mses mo: forma et or
dine pdcis, pcedat ad electione ali
iuz futurorz potum. Electione uero
dci potis tali celebrata, p syndicum
cois spelli ad hoc spali castitus volu
mus pntarj tali primo electo in potez,
qua electione acceptari et renuptiari

ten: i 2dam die a die patationis sibi fcte
Et si acceptaverit et pmittat dictos Syndi=
cus sibi salarium in pnti stat° dclara=
tuz et oia faciat q in pnti stat° dclarat
et si renumptiaret primus psentet eam
Secundo et si secundus renumptiaret p=
sentet eam tertio et observent pdca: Et
cui fuerit huiusmoi electio pntata si non
acceptaverit i dcuz termz cadat ab
omni iure qd sibi qsitum fet ut compete=
ret occone dce electionis deo facte
Cu quo Syndico Dni Priores eligant et
mittant unu amasciatorem q sit no=
tarius ad pntandum dcam electionem
q in pn camo forma reducat et scribat p=
sentatione acceptatione ut renumptiatio=
ne huius moi et oes alias scripturas
adhoc necessarias et et renumptiato qe=
tato et conuento d salario et alijs op=
portunis q in pub dare et restituere ten:
i 2dam die post qz reuersi fuerint camo:
dicti cois pen x lr: et pfati Syndici
et noto salarium dbeant qd d priores
fuit ordinatum offm no cuius patis cui=
libz dcti ternis duret: vi mses tm et

Pote qua pmatria
debeat hre
iudicem
nottarium
sarui mair
fantos et
equi duo

Nontia sius
Rea assya
et qa fuit dpo
tato a ejus
familia

Salarium potest qua
...

Potestatis offm
p qsto tpe

por

no plus, dum a locu no habeat, p p potestate predicto, que p v mensibus tantum eligi volumus et non plus, et habeat et habere debeat et toto tempore dicto predicto officio exercendo unum bonum et expertum judicem juris peritum, unum bonum et expertum notarium ad malleficia, et unum alium ad exsequtiones, et extraordinaria: octo famulos, armigeros: et duos equos quorum unus sit armiger: quos habere et retinere debeat ad omnem suum resicum, periculum et fortunam, in veniendo: stando: et redeundo, Degli judice: notariis: famulis: et equis tottos reformationum dicte terre, quolibet mense, semel inquisitionem facere, et pro quolibet predictore non invento: camerarius dicti comunis de facto de salario ipsius potestatis retinere debeat. v. libras et habeat et habere debeat potestas predictus pro dicto tempore, v. mensium: pro eundo: stando et redeundo pro se: judice, notariis: famulis et equis predictis, sexcentas libras denariorum: perusine usualis monete: solvendo per camerarium dicti comunis pro rata, pro quolibet mense. et plus recipere petere ut habere, non possit aliquam a comune, vel a comune ut specialibus personis terre spelli,

Potestas quam familiam debeat habere. Scilicet judicem: notarium: socium militem: famulos et equi duo.

Monstra sine reassegna ... et ... fiat a potestate et eius familia.

Salarium potestatis quantum sit.

plus salario ... potestas petere ... pe ut habere non possit.

et no possit peter plus salariu pmission aliq-
uem famulus ut offitem sibi dari ut addi p
com: pen. c. lb. p qlibz uice qua offece-
rit. et de his ut aliq pdcorz in aliquo
consilio no possit p poni: deliberari ut
quo uis mo: reformari. Et pponens et
Priores pmittentes pponi: ut pponentes et
qcunqz arrengaverit ut consulerit
sup pdcis, pen. c. lb. p qlibz et qlibet uice
contrafecerit et occone pdca, Camo dci cois
no possit aliqd de bonis dci cois dari et
si daret, no possit mitti p expen: set
nihil s. pen. xxv. lb. den. puniat. Et notus
q. q. p dca scripserit, dca pen. puniat.
Debeat potas pdcus cu oibz suis offitibz,
familiaribz et equs ad dcam terra spelli:
tribz diebz an introitu sui offitii acce-
dere, moraturus toto dco tpre, cu ip-
sis ptz in dca terra, et no p pcurat,
ut uicem. De qua no possit se abntare
nec aliqs de suis offitibz, et no petat li-
centiaz p se nec p aliq de offtibz suis ut
familiaribz, abntandi pen: xxv. lb.
den. p qlibz uice, tpre sui sindicatus,

nec addi sibi offitem ut famulus.
potas qui faciens qz pena incurrat
de qbz no pot in aliquo cosilio derogari.
Priores pponentes pmittentes pponi arrengantes cosulens q pena
Camerarius scribens dca pena puniat.
potas cu tota familia: pti offitium accipiat ... procuratorem
nec a terra se pot absentare nec offitiales ipsius
nec abntandi licentiaz petat.

Cam cois no pot aliq sol ... et
potas an ... intro ... p. 3. dies dz se conferre ad terra spel...

43v

parcationatores ipius p culdubio codenand.
De quo ten. facer inqsitione. Et de ipa
licentia concedenda ppon in aliquo con-
silio no possit, nec arrengari. Contrafaci-
entes, tam ppenentes, qz arrengantes ut
consentientes, et Priores p dca pmit-
tentes pen. xxv. lib. nicc q libz puniatur.
Salvo tn qd si ipe potas, missus ect
in aliqua ambasciata p coe, se ab-
sentare valeat et p vic data sit li-
centia p cosiliu popli: qusqz i dca amasciata
morabit p factis cois, no maliciose
morando: et vic sit et familia sua,
potestarie offm exequatur. Finitis vero
qnqz msibs sue potestarie cu oibs pdi-
ctis offitibs et familiaribs, stet et stare
debeat in tera spelli. otto dieb, ad sy-
dicatus et ad reddend, roem d admi-
nistratione sui offitij, cora rationato-
ribs ~ scyndicatoribs eligend: sm for-
ma stat: Qui qde scyndici p-
stito sacramto de faciendo eor of-
fitiu bona fide sine fraude, ad-
scyndicand et ronand dcum potez,

De licentia danda potati se absentandi durante eius offo. i aliq glio p poni no pot.
Pponentes
Arrengantes
pmittentes et priores.

DE SYNDICATU potestatis
Syndicatus durat octo diebus.

syndicatores debent iurare.

et suos off[iciale]s, possit p[ro]cedere, cognoscere, termi-
nare et condempnare, atque punire sumarie
et de facto sine strepitu et figura iudicii,
de comissis contra statuta; qui sindicatores tam in
absoluendo quam in condempnando, et infra dictos viij dies
ipsum potestatem et suos off[icia]les absoluere ut condemna-
re et condempnatos exigere teneantur. Quibus potestas
qui erit p[ro] t[em]p[o]re circa p[re]dictum offitium in omnibus uincu-
lo iur[amen]ti assistat ut eos fauoret ad posse. Ipsi
namque potestati secedendi ut alicui suorum offitium
licentia minime concedatur antequam absolutus
ut condempnatus sit et si daretur sibi, non ua-
leat. Immo stare potestas et non per procuratorem
ut vic[ariu]m dictis viij diebus continuis ad syndi-
cand[um] debeat, redditurus administrationis
sui et suorum rationem, quod quo aliberari non possit per
aliquod consilium. Et in processu syndicatus hu-
iusmodi prefati syndici p[ro]cur[en]t in locis consue-
tis banni faciant tuna unice, quod quicumque
uult aliquid dicere ut petere contra potestatem, eiusque
off[icia]les et familiares in fra certum ter[min]um ca-
peat coram eis, quibus querelantibus faciant
plenum ius. Camerarius namque comunis retinere
debeat de salario potestatis centum den[arios] quousque non sol-
uat nisi p[rim]o sit absolutus, vel si contingat
quod ipse uel aliquis ex offitialibus uel familiaribus
suis condempnari, condempnatio integraliter persol-
uatur, et residuum persoluat eidem per cam[erarium]
p[ro]libatum. Qui si uero dictus camerarius denarios titatem
alter soluerit, perdat pena legitimis uiminime

Syndicatores debent p[ro]cedere sumarie et de facto.

Sententia syndicatorum stetur.

Potestas nouus assistat et fauoret syndicatoribus.

Secedendi licentia non pot[est] dari offitialibus durante syndicatu.

Potestas potest stare ad syndicatus.

Banni quotiens debeat syndicatus.

Quod suma salarii potestatis retineatur per syndicatu.

Camerarius soluens potestati an[te] sindicatum soluet de suo p[ro]prio.

pot

heant et Notarius qui eas scriberet int(er) expen(sas): in xxv. lib(ras) den(ariorum) puniat(ur) et suo officio sit p(r)iuatus, q(ua)m codepnatione de ipso facien(dam) potestas q(ui) tunc erit, pen(a) L. lib(rarum) den(ariorum) statim teneat(ur) exigere p(ro) co(mmun)i, Potestas namq(ue) p(re)fatus ut aliquis eius domesticus, familiaris ut affinis usq(ue) in 3(tiu)m gradu(m), n(ec) aliquis ei(us) forensis p(ro) dicto co(mmun)i ut eius noie, in aliquem exercitum ut caualcatam ire neqeat p(ro) uexillifero uel capit(a)neo ad pen(am) ip(s)i pot(estat)i auferen(dam) q(ui)libz uice. c. lib(ras) den(ariorum). Et priores hiis cosentientes tacite ut ex p(ro)p(osi)to et quicumq(ue) q(ui) p(re)dicta arengauerit, mo(do) simili puniatur. Et Notarius q(ui) scripserit, suo p(r)iuet(ur) offitio et p(ro) falsario heatur. De q(ui)bus quilibz possit ee accator et heat duas p(ar)tes banni. In q(ui)bz penis et oib(us) in p(rese)nti ~~statuto contentis~~ et aliis cotentis. Syndici et ad rahonatores potis p(re)fati, culpabiles ta(m) cu(m) accusatione q(uam) sine, debeant codepnare. Judex uero ut aliquis ei(us) offitialis ad aliquod offitium ex eum comiss(um), ex forma p(rese)ntis stat(uti) in dicta terra eligi no(n) possit, et si eligeretur, eius electio no(n) ualeat, inmo ipso iure sit nullius ualoris et effectus ac si de=

Notarius scribens dicam solutionem q(ua) pena puniatur et p(r)iuat(ur) officio.

potestas nouus no(n) exigens de(nariorum) penam: q(ua) penam incurrat.

potas et offitiales no(n) possunt et capitanei neq(ue) uexilliferi exercitus spet(ta)ntia.

priores cosentientes et arengatores q(ua) pena puniant(ur).

Notarius scribens q(ua) pena.

Judex et offitiales eius no(n) exerceant alia offitia: n(is)i illud sibi comissum. n(ec) ad aliud possunt eligi:—

spello in potez dce terre eligi possit nec potas — Nullus de spello pot esse
terre spelli. Et nullus q fuit potas dce terre — potas spelli
ab uno anno cit. [illegible] ad duos annos [illegible] uen
turos in potez dce terre eligi possit. Et q
cumq erit potas i anuz [illegible] ipz [illegible] — Potas infra anuz no pot
latenus eligatur. Et si dca electio [illegible] — eligi nec refirmari.
[illegible] una pesoaz fieret [illegible] no ualeat. In
mo ipaz [illegible] put [illegible] deronimus esse nul
laz et [illegible] ualoris et q illi tali ele
cto ius aliqd ul actio non adquiratur.
Et si qs [illegible] pdca [illegible] et noto [illegible]
scripserit et Priores q pdca pfeluerint
ul [illegible] commiserint [illegible] ti. p q libz co
[illegible] p potez dce terre [illegible] ipaz [illegible]
natione statiz ten exigere p coi [illegible]
[illegible] noto et Priores [illegible]
[illegible] deus [illegible] habeat potas
[illegible] dce terre omnia singla ad [illegible]
spectantia sibi commissa ex forma alicuius sta
tuti dce terre [illegible] infra [illegible] p con
[illegible] exercere [illegible] in [illegible]
et [illegible] effectuali. Infine [illegible] sui of
fitii [illegible] suo [illegible] una balistaz bona fortez
ualoris [illegible] den. et [illegible] pauese de
arma sua ad pen [illegible] pdcez. qua
[illegible] salario debeat retinere in Cam
[illegible] recipienti [illegible] effectuali [illegible]
[illegible] potas ea die q spello uenerit [illegible]
pede schalarz palatii dci [illegible] anq3 de [illegible]

45v

descendat ... sibi succedentes per notionem reformationem dicte terre ut Dalmaz ut placebit [illegible] dicte terre jurare [illegible] sancta dei euangelia tactis scripturis et principalem honorem sancte matris ecclesie suorum [illegible] Rectoris ducatus et sue curie comitatus [illegible] et spoleti [illegible] universitate honores statum et pace terre spoletii totis viribus observare. Ad malum [illegible] et [illegible] omnium inimicorum eiusdem [illegible] omnes singulas constitutiones papales et leges municipales factas et faciendas [illegible] et statuta et [illegible] et [illegible] omnesque alias constitutiones papales [illegible] ordinationes reformationes dicte [illegible] factas et faciendas laudum seu arbitrium latum et datum [illegible] [illegible] et spoleti plenarie observare et observari facere [illegible] C [illegible] CLXXVII [illegible] et alia officia dicte terre manutenere et facere manutenere.

sibi facere plenum jus, bona, jura, posses-
siones et res dicti comunis retinuenire ad-
posse, et non permittere quod bona dicti comunis
contra formam presentis statuti expendantur, non pete-
re in dicto officio ut alio refirmari: stareque
contentus de dicto suo salario. Et creden-
tias sibi imponendas, in preiuditium dicti
comunis, non pandere et omnia alia et singula
facere que tenentur ex forma alicuius statuti
dicte terre. Similiter sui officiales ibidem
iurent officia eis comittenda a comis-
sa per formam statutorum facere bona fide
sine fraude, Addicientes quod potestas ten-
et dbeat pro suo salario accipere florenos a
camerario comunis pro illo precio ut numero per quod acci-
pit spelli tunc temporis solutionis fiende
ipsi potestati in nubatio. Et dictum statutum tolli
non possit consilio aliquo: sed totaliter sit
precisum. Laus deo.

Finis Primi libri.

I

(472

Incipit secundus liber de malefitijs. Et de pacibus fiendis :~

c° 1.

Itē statuim⁹ et ordinam⁹ ut oīs scandali et divisionis origo int᷑ hoīes dc̄e tēre et in ipā tēra materia tollat᷑. q᷑ pōtas dc̄e tēre h̄eat liberum arbitriuz et plenā pōtez auctēz et baliā int᷑ omes hoīes de spello de qb᷒cunq᷒ inimicitijs et iniurijs q̄mocunq᷒ fc̄is, faciendo sive pacē, treuguā seu aliā pmissionē p statu et pace hoīuz dc̄e tēre ut videbit᷑ ꝯvenire sub pēn adiectionib᷒ fid᷑iussi, cautionib᷒ et obligationib᷒ et huiusmōi obs̄vandis q̄b᷒libz pacib᷒, treuguis seu alijs pmissionib᷒ et int᷑sit syndicus ecc̄e Romanē cum stipulet᷑ ut pacificatorib᷒ videbit᷑ pla pen stipulet᷑ ut pacificatorib᷒ videbit᷑ placebit. que vel alie cautiones adhibeant᷑. ita q̄ paces, treugue, seu pmissiones huiusmōi ppetuo obs̄vent᷑. Et siqs nō pacē, treuguā seu aliā pmissionē ut ei iniunctū fuit p d. potez facere recusaret seu facerē nollet. p ipz potez q p tpr̄e fuit sūmarie et de fc̄o absq᷒ alio pcessu eius arbitrio puniat᷑.

Recusantes facere pacē et treuguam qua poena puniat᷑.

De nō contendo p partib᷒ et reiterando in iuriam — c° ij

49v

+

Itē statuim(us) & ord(inam)(us) q(uod) nullus audeat uel p(re)sumat renfacciare uel reimperiare alicui aliq(ua)m iniuriā sibi f(a)c(t)am d(i)c(t)am uel (com)missā p(er)e(um) t(em)p(o)re brige et occ(asi)o(n)e ip(s)ius brigæ, neq(ue) dicere seu no(m)i(n)are uel (con)tendere tu es uel ego sum d(e) p(ar)te inferiori uel sup(er)iori aut alicuius p(ar)tialis p(ar)tis nec p(ro) ip(s)is p(ar)tibus aliq(ua)tenus (con)tenare (et) dicere tu misisti ognē in tali loco uel tu accepisti mi(hi) tale q(uo)d uel tu duxisti exercitum uel tu expulisti me d(e) t(er)ra uel fecisti m(ihi) tale iniuriam seu minatus fuisti mihi t(em)p(o)re brigæ uel se uantare dicendo ego feci tibi tale q(uo)d aliq(ua)m iniuriā no(m)i(n)ando aut q(uo)d (con)simile f(a)c(t)o seu d(i)c(t)o t(em)p(o)re brigæ facere uel dicere (et) recordare ad pen(am) x lib(rarum) den(ariorum) p(ro) q(uo)l(i)b(et) & q(ua)l(i)b(et) uice (com)mittend(o) in q(uo)l(i)b(et) pred(i)c(t)or(um) casuum uel alior(um).

Renfaciatores et Reimpperatores iniuriarum et no(m)i(n)atores p(ar)tium et Minatores et vantatores in q(ua) pena puniat(ur).

De Blasfemantib(us) deum uel Sanctos. c(apitulum) iij.

Itē stat(uimus) & ordin(amus) q(uod) nullus terrigena uel forensis in spello uel eius districtu audeat uel p(re)sumat blasfemare deum uel virginē mariam eius m(atre)m dicendo maledictus sit deus uel uirgo m(ate)r eius m(aledict)a & si (con)t(ra) fecerit soluat no(m)i(n)e bani p(ro) q(uo)l(i)b(et)

Blasfemantes deum uel virginē m(ari)am q(u)a pen(a) puniat(ur).

vice . x . lib. den. si no ipos vel aliquē ipoꝝ blas-
famaūit dicendo dlan sia dio o lamre . cde-
net qlibz vice . i . c . sol . den. Et quicunqz male-
diceret sctos vel sctas dei seu aliquē ipoꝝ
cden . in . c . sol . denꝫ qlibz vice . Et quicunqz
dixerit dlan sia li sancti o alcuno d essi co-
dēnet in . xx . sol . den . et in tantudē si
ali eos blasfemaūit . Et si ali blasfe-
maūit Deum vel virgine maria qz p deuz
e . cdenet in . c . sol . den . Et quicunqz
iuraūit p corpꝰ vel sanguinē dei : vel mris
eius vel alicuius sancti vel sancte , vel p aliqd
membrum ipoꝝ vel alterius eoꝝ condenet
in . xx . sol . den . p qlibz vice et qlibz possit
ēe accusator d pdcis & habeat duas ptes bani :
Et nihilominus priores singlis duobz msibz
eligant duos bonos hoies p qlibz societate
ad denuntiandū q pdcōs cmittentes ~ stet ~
credat relationibz eoꝝ cu dco unius testis
idonei . Et qlibz mse potas de pdcis tenea-
tur facere inqsitionē p tabernas , ~ inuentos
culpabiles cōdēnare in pen pdcas . Et
q d mse martij pxi uenturi Cam̃s dei co-
munis fieri faciat poen . c . sol . unu cippu ex-
pen cois in q d nuptiator culpabilis pdcoꝝ sin

Margin notes:

verbu Delan nesia Dio o la mre q pen puniat
Maledicens s.tos vel s.tas q pen puniat
Delan nesia li s.ti q pen puniat
Iurans p corpus vel sanguinē vel Mris vel sancti alicuius vel p aliqd mbrum ipsoꝝ q pen
Denuptiatores duo p societate c. blasflemantes qbꝫ credat cu uno teste
Inqrat p tabernas c. blasflemātes
Cippus fiat p mittend is cedulis c. blasflematores sin noie mittentium cedulas et teneat secretus

50v

+

nõie suo mittat cedula aliqd comitten. q. p dca

ut aliqd p dcore & nom test. scient. cuis nom

teneat secret. & singlis. xv. dieb3 ide cipp. — Cippus qn apiat.

posit in palatio cois spelli apiat & iux for=

ma p dcaz. q. culpabiles puniat.

Ut nlls addat ut minuat contet.

in pnti Cap.lo quarto. —— c. 4o.

Ite Stat.m & ord.m q nllus audeat ut psumat in pnti — q stat.o no addat

volumine stat. ponere ut minuere scribere aut — nc minuat

cassare pen. v. lbr den. Et si p p dcis coi — n scribat

spelli aliqd danuz pateret ut substineret, — casset palique

p euz danuz emendare teneat illud conge= — p̄uatuz

re. Et si aliqd dubiuz in pnti Stat.o repi= — Dans caz dani cui

ret, hita voce not.ry scribent. hoc stat. — ten. illud emendare

p voce unis not.ij adscribent. p interptation — Dubiuz occurrens

dai dubij & dclaration stat. recurratur, — i Stat.o pque de

Dumo hoc cap.lm Cap.o qd loqt de — claretur

cl xxv. Poribs dce terre possit minime

derogare.

Cont.a Proditores —— c. v.

Ite Stat.m & ord.m q nlls d spello ut eij districtu au=

deat ut psumat. q. coi spelli aliqd pdimtuz

facere ut in ferre ut ipi pdimento assentire; — pena Tradedo coi.

De nō cōcedēdo ut: submittendo ut: uēdendo aliqā cōis spelli: ut emendo aliqm Turriz Rocchaz Castruz fortilitiā Tenutam Terminos

Seu cōcedere dare ut submittere ut uendere quis mō alicui cōitati seu spāti pn̄e n̄ paliȳs, dāsmōis recipe ut emere aliquā turriz: ut roccham, castruz ut fortilitia seu tenutā sine terminos ut aliqd qd eēt dc̄e cōis intus ut ex spellū ut in districtu ipius: ut cōe p dcōz heret facere tā in corrumpendo q3 in symonia dando ut sn̄ando subtrattine ul exemplando de libris cōis pdci sin gsensu ~ uoluntate pōz dc̄e terre ut stando cū pditoribȝ ~ rebellibȝ dc̄e terre

De nō exēplādo d'libris cōis: De nō sn̄ando. De nō stando cuz pditoribȝ cōis & Rebellibus &

seu nō pmittere offtes dc̄e terre ~ cōis p cōi missos, mutare in locis pdcīs ut nō recipe illos tanq3 offtes dc̄ cōis ut tpre, qd absit cū inimicis cōis spelli morā trahere seu pticipare cū eis ut eis grassiaz pstare seu mittere ut recipe. Et

De nō pstādo eis grassiaz nec eis mittendo. et apeis nō recipiendo pdicti q pen. pun.

cui q pdcā ut aliqā pdcōz fecerit ut quique uit ut psumpserit q̄ ire in mitt. ttī densā cōdēnet ~ oīa bona ipius distruant ~ dguastentur ~ sic dstructa ~ dguastata remaneāt cōi spelli ppetuo cōfiscata. Et q cū tanq3 q rebellem cōis ~~p patez~~ spelli: p pōtez ut eis uicem et offtez possit dīure pcedi: tā in puniendo: q3 in gdēnando ~ exequendo gdēnat, an sn̄iam ~ ī oibȝ ~ singlis supdcīs ut post sn̄iaz tā p inqsitione q3 p denuptiā ut accusat, et unā

n aliquo

quaque seu quibus earum quecumque eis placuerit:
Non obstantis aliqua solennitate iuris obmissa vel non
servato aliquo capitulo vel constitutione in contrarium
editis vel edendis quibus per presens volumen dero- | Statutum derogamus
derogamus. Et idem dicimus contra dantes in pre-
dictis auxilium et favorem. Et nihilominus talis | proditores comunis ubi
proditor vel qui proditionem fecisset, ex parte exterio- | depingantur
ri depingatur in palatio comunis spelli versus pla-
team. Et si potestas in premissis vel aliquo premissorum fuerit
negligens vel remissus perdat salarium suum | proditio totius sala-
totum et nihilominus successor suus predicta fa- | rii potestatis.
cere teneatur. Dummodo hoc non vendicet sibi
locum contra illos qui hactenus vendidissent vel con-
temptissent aliquas petias terrarum non adiudica-
tarum vel adiudicari possit et non pertinent
dicto comuni. Et non habeat locum contra vendentes usque | limitatio terre
in quantitatem trium modiolorum terre [illegible] | venditarum comunis
rito. Sed quod sit faciendum de istis talibus rem- | Remissio ad consi-
aneat in providentia consilii populi dicte terre et po- | lium populi et pote-
testatis, dummodo predicta non sint infra confinia se-
natarum. Et dicimus quod illi habeantur prodito- | proditores comunis qui
ribus comunis spelli, et illi qui starent vel mora- | habeantur.
rentur vel aliquo quocumque modo conversarentur
vel prestarent auxilium, consilium vel favorem cum
illis vel illis qui essent inimici: proditores re-

(left margin: ^ aliquo)

belles cois pdci: ut quandocumque de ea ad eos ierent, et locu heat in pnti statu ~ futuris et potas te=neat d' pdcis facere inqsit infra unu mse post introitum sui offitij ~ sufficiat pbatio fame publ: si pbata fuit puca fama p. x. testes et habeat ~ p plena pbatioe et si q pcessus v ex=banimenta fca erunt. q aliqs occone pdca sint rati ~ firmi ~ infra octo dies post intro=itum potis fiat unus syndicus p coi q dbeat co=cedere v locare ad affictum siue coptimu bo=na oium suspdcoz plus afferenti et nullus psumat itrare dca bona nc ipa laborare ut alicui: d fructibus ipoz rendere, nisi coi pfato sin licentia syndici cois pdci sub pen. ij tri den. p qlibz uice q. qfecerit in futurum. et dicimus q in exemplando ho capitulum ualitur in p=petuo sit pissuz ~ p pciso heat. et. q ipz et in eo contenta no possit dliberari: et trahatur ad pns. pteritum ~ futurum :–

pbatio fame puca qn sufficiat :

Syndicus cois pdcis qn fiat. et ad qd.

Stat trahens ad pns. pteritum et futurum.

Ut nullus uendat possessionem in confinib c. vi.

Item statuimus ~ ordinamus q nullus psumat uendere ut alie=nare mo aliquo aliquam possessionem alicui q no sit iurisditionis cois spelli infra

De no uendendo possnes no iurisditioni spelli, ppe q fines p medium miliare

52 v

confines ut ppe p mediu miliar sub pena v. lb. den: et q. [illegible] fecerit in dca poen [illegible] et de suo catasto elevari no possit et not. ut alius q uis [illegible] q dcaz possessione sic venditaz levaret de catasto vendentis in .l. lb. codenet. et potas teneat [illegible] pdcis inquirere inqsitione facere et reptos culpabiles codenare inpoenis pdcis et si potas fuerit negligens in pdcis pdat d suo salario c. lb. qs cam dci cois [illegible] penes se retinere p dco coi: —

possess. vendita no iurisditio nalj: no pot levari de catasto vendentis not. levans d dco catasto. q pen. pun. pdicio ptis salarij potis. Retentio da salarij p cam. cois.

Qd fiant codenationes p potez c. vij.

Ite stat. ordin. q potas dcz terre q nunc e et p tpe fuit faciat codenations oi mense ut absolutiones sup accusationibus denumptijs: ut inqsitionibus et qbuiis alijs pcessibus sup qbs fiende bent. et si no fecerit in c. lb. den: codenet. et nihilominus sntie post mouz date valeant exequant ac si date cent d dco mse: —

Condepnatioes et Absolutiones qto tpe fiendebent potas no [illegible] pdca q. pen. pun. Sntie date ex. douz tpo valeat

De possessionibus cois conservadis c. viii.

Ite stat. ordin. q totu terenu cois qd est in planitie montanea adiudicetur coi spectaz in plano z in monte p [illegible] potes ut

Terenu totu adiudicatu coi. p possessiones manutenentur p coi

iudices ut aliquem eorum sit et esse debeat cois spel
li pdci et potas: judex: et not^s cois pdci: cete
riq offles ipius cois tam pntes: q futuri
teneantur et debeant vinculo iur^ti ipm terenu co
servare et conservari facere et manutenere pro ipo coi
et non pmittant q aliq ipm terenum apphen
dant in totu ut in ptem aliqua roe ut ca. ¶ Et
si aliqua psona ecclastica ut secularis, cois spelli
turbaret ut molestaret in dco tereno: in
tiando: ut tenuta capiendo in possne tereni
pdci: pala ut occulte ut alio mo: potas: iu
dex et offles dci cois teneri ad posse
et totis viribus resistant tam in iuditio q
extra: et in qlibz loco. ¶ Et si qs laboraret in
dcis terenis et possess sin licentia potis ut alio
rum offlium p qlibz vice puniat et condenetur
in ccc^tis lib den. ¶ Et qcumq in dcas possess in
cideret ut incidi faceret a pede arbores
existentes in possessionibus s. dcas sin licentia pdi
ctorum potest. ut offlium cois. puniatur
arbitrio potis q ptpre fuit, de quibus potas dce
terre in pmo mense sui regiminis tenea
tur de pdcis facere inqsitione poen. xxv. lib
den. q^s cam^s dci cois debeat de suo salario
retinere. ¶ Et si qs dederit in ipis arbori=

Margin notes (left):

nulla psona ecclastica seu secularis turbet coe spelli.

potas iudex offles resistant coi. contra turbantes dcam coem.

laborantes terena cois sin licentia qua pen pun.

incidentes a pede in dcis poss cois qua pen puniantur.

pena potis.

Retentio pene p cam^m cois

Margin note (right):

contra Bastianaccium de asisio occupan= tem potia terre cois spelli in terario.

+

bus dannum; in c. sol. den. vice q(ua)lib(et) co(n)dene-
tur. Saluo et reseruato q(uod) fictaioli q(ui) h(abe)nt d(ict)as
terras in q(ui)b(us) sunt arbores si expedaverint
vel apedat incisserint poena . xxx . lib. den. pu-
niant. ¶ Et si aliq(ui)s p(er)sona laboraverit d(ict)as
terrenis p(ro) co(mmun)i et vocaret p(er)sona ad aliqua(m) cu-
riam, teneat co(mmun)e co(m)pelli reficere et emendare
o(mn)ia da(m)na et expen(sas) q(ua)s fecerit vel substinue-
rit in curia sive ex(tra) quicunq(ue) mo(do) et ipsa(m) p(er)sona(m)
o(mn)i t(em)p(o)re (con)servare indempne(m) ab o(mn)i poena et bano
¶ Et hoc stat(utum) vendicet sibi locu(m) q(uod) n(on) ...
turbatores et capientes tenuta(m) d(ict)as possess(iones)
vel aliq(ua)m earu(m) p(ro)ut (con)fecerit instit(utum) vel usu(m) tenute.
et dicimus q(uod) quicunq(ue) h(abe)t a d(i)c(t)o co(mmun)i vel syndico ip-
sius aliquas possess(iones) adiudicatas ipsi co(mmun)i: no(n)
d(e)beat illas alteri q(ua)m d(ict)o (com)pello locare: dare
vel co(n)cedere poen(a) p(ro) qualib(et) vice . x . lib. den:
et locatio non valeat n(ec) cessio vel co(n)cessio
s(ed) sint cass(ae) et irrit(ae) ipso f(a)c(t)o ¶ Et quicunq(ue)
fuit synd(i)cus d(i)c(t)i co(mmun)is ad locandu(m) possess(iones) dicti
co(mmun)is, no(n) d(e)beat ipsas locare nisi prius de-
liberaret in co(n)silio ... p(ro) q(ua)ntu(m) ipso d(e)be-
at locare: et si aliter locaret locatio no(n)
valeat n(ec) teneat. ¶ Et si aliq(ui)s syndic(us)
terminaverit vel terminabit possess(iones) dicti

Fictaioli expedantes arbores in poss(essionibus) co(mmun)is qua pen(a).

Laborantes poss(essiones) co(mmun)is: co(mmun)e d(e)b(e)t i(n) o(mn)ia defendere et reservare ab o(mn)i dan(n)o

H(abe)ntes aliq(ua)s poss(essiones) co(mmun)is adiudicatas a d(i)c(t)o co(mmun)i vel syndic(o) no(n) d(e)b(e)t aliis q(ua)m (com)pella no(n) locare: aliter locatio no(n) val(et)

Syndicus co(mmun)is no(n) d(e)b(e)t locare n(isi) prius fuit deliberatum i(n) co(n)silio aliter no(n) teneat

Synd(i)cus terminans poss(essiones) co(mmun)is fraudulenter q(ua) pen(a) pun(iatur).

cois fraudulenter missis terminis: ut mitteret

dimittendo terenum cois pdci qdenet dco coi

in . c . lti den: & teneat refcere dannu co-

mune qd occone pdca sustineret ~ hoc lo-

cu heat in pteritis a . x . anis citra ~ ptib;

et futuris. Et q erit syndcus cois pdci

teneat recipe tenuta d oib; poss cois et

coi adiudicatis tam inplano: q in monta-

nea ~ d his fieri facere pu instita . i . 8 .

dies post talez tenuta. Et potas q erit p

tpre teneat ~ dbeat uincto iur ti infra

xv dies post eius introitu ptrionaroes cottu

maiolos cois ~ oes alios q palude, mo

te, molendina, strata seu pedagium ut

insuras cois emerut ~ illos q emerut

datina ut dogana uini & faciat coi

pdco totu illud integre restituere: qd

dcis d cois restituere tenent, et incur

rat totius salarij ~ p iuri pen. Dumo

pdca no iudant: q illos q docebunt

de absolutioe siue qetatione, siquas

hurint d pdcis ut aliqa pdcoz. & et

in sup uolumus qd qcumq ht, tenet, uel

possidet aliqs possess cois, ~~teneat~~ tene

atur ~ dbeat in fra x . dies post ba-

nitum fiendu p pte potis: qd fiey

faciat d mse Ian. px futuris, came

Margin notes:

Stat huius locum in pteritis: ptib; et futuris:

Syndicus cois tenet recipe tenuta d oib; poss cois et satisfacere fieri ~~p stetarium~~

Potas tenet conari communaiolos cois et oes datierios coger ad rendend ipi coi:-

P ditio totius salarij potis.

Banimtu fiat et inde ad penaz.

Tegnora p qm q h ... fiam possint fieri

Confinar p qt ... nantibus ... x qt diebus

+

rario cois reassignari. et si no fecerit in Pena potis
.xxv. lib. den. et qlibz possit ee accator
et heat duas ptes bani. qd banimtuz scribatur p not. mallior. et dcus cam. scribi faciat dcas possess. i registrari p notz reformationu ntto salario hito in pub. quaterno carte pecudine. Dumo locuz no heat . g. illos q possident possess de qbz solunt . soluerent affictus annuatim dco coi. et hoc captluz sit pcisum. g. qd cosilio aliq deliberari no possit.

Not. reformationuz nttuz salarium heat p scribendis et registrandis banis coitatis

Q potas n aliqs eius offtis ut alter offtis cois . no auferat pignora c. viiij.

Ite q potas teneat spelli not. d. d. ut aliqs offitialis dci cois ut eoz familiares pignora ut den. no possint auferre ut aliqd aliud nisi qtitatez in q deberet qdenari malefactor p mallio qmisso. Dumo. g. illos. g. qs possit p accatione ut denuptia possit ipos gravare, qdenari et sbadire ut infra dicetur in capto de debitis soluendis. Ceterum ide potas, iudex ut vic. no possit aliquem qfinari ult. xxx. miliaria. Sz infra qfinari possit p dicto ubicumqz sibi placuit confinato. Dum

Pignora p qzta qztitate possint fieri.

Confinari p qt miliaribus.

Itm p qt diebus.

confinat⁹ nō teneat^r stare ad dcā ꝯfinia xv.
dies; computatis dieb; in eundo et redeundo.

Confinati p uerbis iniuriosis p quot miliaria. ¶ Pro uerbis namq; iniuriosis ꝯfinari ualeat
infra quinq; miliaria a terra spelli et non
ult^a ad locū in quo placuit ꝯfinato. qui

Cōfinat⁹ p qt dies stare debeat. ꝯfinat⁹ ult^a q^{or}. dies, ad ꝯfinia stari mini-
me astringat^r. ¶ Et si dicti tales ꝯfinati
nō hn̄t licentiā redeundi a dcīs ꝯfinib;

Cōfinati qn possit redire absq; licentia et sine pena. possint absq; licentia redire, et ad ban
nuz n^c ad penā ullatenus teneant^r, nō ob-
stante aliq^o p̄cepto eis fcō p dcōs offi^{les}
ut aliquez eoz. Et si q. fecerit potas:

pena potis solvat noīe banni. c. ll. den: et nō possit

limitatio ad stat. aliquē ꝯdenare; n^c fide impone n^c fcō dicta
d'cā ul alia q̄cunq;. Dūmō hoc captuz non
uendicet sibi locuz in ꝯfinib; dandis il-
lis q molestauerint ut molestare p̄sump-
serint cōe spelli. t̄ndo ut laborādo
possess cōis spelli in possess ut terreno
cōi adiudicato; S3 dcō cāu. potas et eis

offi^{les}; dcōs tales delinquentes possit
Confinari molestantes laborantes poss cōmunis spelli. grauare in pignorib; et den: et mittere
ad ꝯfinia quo uoluerit et ibi retinere
eosdem et stare facere ad ꝯfinia q̄tumcūq;
et sicut eis placuit. Saluo et reseruā-
p quantuz tps. to q potas una cū p̄riorib; dcē terre

55v

possit et ei liceat confinari quecunque seu quoscunque ei placuerit quecunque de causa et per quocumque tempore ei placuerit et fideiussores et alias cautiones recipere et penas imponere usque ad quantitatem c. librarum den. Dummodo hoc capitulum preiudicare non possit statutis legibus et capitulis loquentibus contra turbantes bonum et pacificum statum:-

Confinari potest potestas cum penis quoscunque et quacunque causa et per tempore quo sibi placuerit. et poenas imponere usque in c. librarum den:-

De citationibus & citatis. Capitulo x.

Item statuimus quod si potestas fecerit aliquem citari pro aliqua causa civili et citatus per aliqua vice fuerit inventus, et non comparuerit, solvat quattuor sol. den. et nihilominus contra talem citatum non comparentem procedat secundum ordinem iuris, et si personaliter inventus non fuerit, non solvat bannum: sed contra eum procedat tanquam contra contumacem. In maleficio si quis fuerit bis citatus et non comparuerit, potestas vel iudex possit et debeat eum poni facere in banno dicte terre et eius districtu, dato ei termino tertium dierum, infra quem terminum si non comparuerit, potestas vel iudex procedat contra eum tanquam contra confessum. Et si non occasione dampni

Citatio una pro in causa civili.

Citatio bina in causa criminali requiritur. Bannum per 3 citationem.

Contumax in causa criminali habetur pro confesso.

Citatio una p̄ti i ca dam̄i dati.
Contumax i. d. d. het p̄ ɔfesso.

dam̄i aliqs citat⁹ fuit semel p̄ti, & nō venerit, habeat^ur p̄ cōfesso et nōts mattiore, statim volenteꝫ se excusar̄i p̄nte actatore, faciat lite contestare & iurar̄i d̄ calunnia: et s[??] mili faciat nōts. d. d. nō obstante aliquo capto ut obstaculo iuris. Saluo semp̄ q̄ hoc captuꝫ nō p̄iudicet n^c d̄rogare pos sit capto De debitis soluendis. ¶ Vo lumus aūt et q̄ si qs fecerit aliquē citarj et nō venerit in fra ter^{minu3} soluat. 4^{or} sol. den. & reficiat integre ipi citato. si q̄ p̄nit dam̄a & expen. ¶ Addicientes q̄ citationes q̄ fierent i mattijs siue in dam̄ nis datis et q̄ fce rent diebꝫ feriatio ualeant, & teneat. Et iudex & nōts D. D. possit citatiōes mittere diebꝫ p̄dc̄is & ualeat & teneat pleno iure.

In mattijs & dam̄is datis qui ɔtestet^ur & iurat d̄ calunnia q̄r

Creditor
Contumax q̄ pena affi ciatur.

Contumax reficiat dam̄a & expen.

Citationes in mattijs et d. d. fce diebꝫ et feriatis ualet.

Citationes ca in mattijs q̄s in d. d. et ciuilibꝫ n̄ fiat p̄nte uno teste: nō ualent.

¶ Addicientes. n. q̄ citationes q̄ fierent in mattijs & dam̄is datis & ciuilibꝫ fie ri debeant p̄nte uno teste q̄ testis nō sit bay^s et si ali fieret, nō uale ant n^c teneat :-

In mattijs & d. d. pot p̄cedi p̄ inquisi tionem ex offo.

Q̄ Potas possit p̄cedere in ma lefitijs.

c: xi.

Item statuim^{us} q̄ potas possit p̄cedere in mattijs & dam̄ datis p̄ inqsitionē ex=

56v

+

ex suo offo ta cu acca q3 sine: ut denump=
tiatioe aliqua, recepta pbatione sm for=
ma stat vniuscuiq3 matty dieb3 feri=
atis & no feriatis no obstan capto p=
dco sub ru ca De mo codenandi, et
no obstan qs sollenitas iuris fuit ob=
missa ut no: et d'omib3 furtis co=
missis a trib3 anis citra coputadis.

¶ Deinceps potas possit. q delinquentes p in=
qsitionez pcedere. ¶ De oib3 no alijs
qb3cunq3 mattijs qcunq3 mo factis
et comissis, de qb3 fca qdenatio ut abso=
lutio no eet, Potas ut eis iudex pos=
sit inqrere et punire sm forma stat.
Dumo hoc captuz no uendicet sibi lo=
cuz i mattijs comissis ut comitten=
dis p prez sine mrez, infiliu: per
frez in frez: ut sorore: cognataz,
nuruz & socera simul ut diuisiz
habitantes. q cau: no possit pcedi=
nisi cu uoluntate ipoz, Saluo semp
alio capto d furtis, pret diamus.

Captuz hoc derogat alteri
qz expsse fit mtio:
d illo capto cui stat.
intendit d'rogare.

In mattijs c. d. d.
pcedit dieb3 feriatis
et no feriatis.

De mattijs a trib3
anis citra vtz furtis
comissis: pot pcedi.

De oib3 mattijs de
qb3 no fuit fca qde=
natio ut absolutio,
potas & curia pot
pcedere.

Limitatio stat. q
curia no possit p=
cedere i mattijs co=
missis inter atti=
nentes nisi cuz
uoluntate ipoz.

limitatio: except
tis furtis

In mattiis comissis inter fratrem et filium inter fratres: ut inter stantes in una familia: et fecerint pacem infra quindecim dies: malefactor non puniatur exceptis morte et detruncatione membri.

quod si aliqua briga dicto ut fertur inter fratrem et filium: unum fratrem carnalem et alium ut inter aliquos qui starent in una et eadem domo sive familia et infra quindecim dies a die comissi mattii facta fuit pax et remissio de iniuria facta, non debeat malefactor puniri nec condempnari et si fuit porrecta accusatio, dummodo hoc capitulum non se extendat ad enormia mattia ex quibus sequatur mors ut detruncatio alicuius membri, et dicimus quod ubicumque tollitur accusatio non tollatur quin possit procedi per inquisitionem.

Accusatio ubi tollitur inquisitio non tollatur.

Quando mattia puniantur. C. XII.

Item statuimus et ordinamus quod potestas, iudex et quilibet ipsorum possit et debeat quemlibet accusatum ut in aliquo superatum et etiam alium quem exofficio curie procederet per inquisitionem de aliquo mattio vel exbannimento condempnare; et etiam possint et debeant de exbannimentis occasione alicuius debiti condempnare ut continetur in capitulo de debitis solvendis et contumaces quibus data est induttia secundum formam statuti ut receptis positionibus contra contumacem predictum et sufficiat huiusmodi induttia sive citatio, sive inventus fuit presens: sive non possit in bannum in tanta quantitate in quanta deberet condempnari secundum formam statuti. Et potestas non possit aliquem ponere ut poni facere ad torturam occasione furti valoris quinque

exbannitos contumaces tam pro mattiis quam pro debitis solvendis curia potest condempnare:

et non possit in bannum in tanta quantitate in qua tenerentur condempnandi.

Fur non potest torqueri pro re furata valoris · v · solidorum · ut abinde infra.

sol. ut abinde infra ut dare quantum extimaret ut et plus contra formam statuti.

De condemnationibus faciendis. c. xiii

Item statuimus quod potestas faciat scribi condemnationes et absolutiones legi et promulgari ex proprietatem cum consensu et voluntate judicis communis Spelli: et si aliter fieret tales condemnationes et absolutiones non valeant salvo capitulo de damnis datis quod semper ratum maneat. Et potestas faciat ascribi speciale librum in quo scribant ipse condemnationes et que leguntur legant publice in palatio communis sero prius de sero: quod de mane sequenti debent legi ipse condemnationes et absolutiones publico bannimento per preconem dicti communis in locis consuetis dicendo ut bannienda per loca publica et consueta quod quibus habet aliquam causam in curia Spelli quare mittas cras de mane vadat in palatio dicti communis ad audiendum condemnatos et absolutos que debent fieri et peremptorie et banum habeat pro plena citatione omnium qui de condemnatis condemnatos et absolutos deberent citari pro sententiis audiendis et ipsi pro citatis

Sententie in maleficiis debent scribi in libro speciali sententiarum et debent legi publice in palatio communis in sero prius banno de sero et mane in loco consueto.

Sententie late sine consensu judicis in maleficiis non valent sed in d. d. sic

verba bannimenti

bannum habeat pro plena citatione ad sententias criminales.

pbanuz seuz asero
p mane i locis co-
suetis · citandi ad
· snias criminats:
Inqsiti hnt plegi-
time citatio –

legitime & pemptorie heant. et not^s male-
fitior teneat ~ dbeat post q3 lata fuit
gdenatio ~ absolutio pdcu de ipis facere
copia jta q3 id qd gtinet in originali co-
tineat in copia et ipaz copiaz pu^ct da-
re ~ assignare Guardiano loci sancti
Andree ad cosuandz p coi originale
no ipaz codenationu dari dbeat et assig-
nari nota^o exequtz et si no dederit
ut dari anegauerit in xxv lbr den p
qlibz vice codenet. et nu^ts execqtq
possit et dbeat ipas codenatioes ~ exbam-
nita et oes alias ~ alia, fcas ~ fca: fie-
das ~ fienda exeq ~ exigere p coi: et
pti cui dberet ipa codenatio ut exba-
nimtz. et pnas codenatas et exbami-
mtz, qmocunqz ~ qticunqz realia et
psonalia put sibi uidbit ~ placuerit
et ipoz fideiuxores costrignere, ab-
solutionib3 faciendis d pdcas codenatio-
capto aliquo: no obstante: seu ordinati-
onib3 in ~ griuz loquentib3, no obstante.
¶ Addicientes q3 qlibz q quis modberet
hre ut recipe aliqua pte alicuius co-
denationis seu exbanimti ut alterius
cuius uis negotij: seu deinceps debebit
hre ~ hebit exforma alicuius statuti
ut ordinamenti facti ut fiendi, te-

snia criminaliu lata-
ruz dz scribi copia &
dari guardiano s^ti
andree ÷

originale no assigne-
tur not^o: cois

Not^s no assignans:
incurrit pena.

58v

+

neat(ur) et habeat statim quam ipsam partem receperit, mediatatem ipsius partis cam(er)e d(omi)n(ii) co(mun)is per ipso co(n)recipiente solvere cum effectu poenam duplam quod solvere teneretur. et hoc capitulum sit precisum quod tolli non possit per aliquod consilium :—

Sciat(ur) camerar(ius) etc. — orig(in)ale — nota

not(a) capitulum hoc non posse tolli per aliquod consilium

De Poena facientis insultum. c° xiiii.

Item statuimus quod si quis fecerit insultum ad domum alicuius propriam vel conductam vel ad domum habitationis alicuius de die cum armis, condemnetur in xl. lib(ris) den(ariorum). si vero sine armis, condemnetur in xx. lib(ris). Et si autem de nocte fecerit insultum ut dictum est, condemnetur in lxxx. lib(ris). Et si sine armis condemnetur in lx. lib(ris). Et si quis insultum fecerit de die cum armis invadendo seu insultando, intraverit domum et percusserit aliquem de dicta domo vel qui in ea staret, et sanguis exierit, Potestas condemnet eum in iij.c lib(ris). Et si sanguis non exierit, potestas condemnet eum in c. lib(ris). Si vero de nocte quis fecerit insultum ad domum alicuius invadendo seu

insultus ad domum de die. ~~de nocte~~ cum armis

de nocte.

sine armis

insultus cum invasione intrando domum insultati

de die

insultando intrauerit domum et percussit ali-
quem de dicta domo ut qui in ea staret cum ar-
mis et sanguis exierit, potestas condenet
cu armis & sanguine
eum in xxx^c lib. et si sanguis non exi-
erit, condenet eum in ij^c lib. Et si quis si-
sine armis.
ne armis fecerit insultum de die seu
inuadendo seu insultando intrauerit
domum et percusserit aliquem de dicta domo
ut qui in ea staret et sanguis exierit,
condenet in c. lib. den. Et si sanguis non ex-
ierit, condenet in l. lib. den. Et si de nocte
predicta sine armis commisit et sanguis exierit,
condenet in ij^c lib. den. Si uero sanguis non
exierit, condenet in c lib. den. Si uero de
die quis fecerit insultum alibi quam aliquem
sine armis, potestas condenet eum in
viij lib. den. Si cum armis, condenet
eum in xvi lib. Si uero quis tali stando,
commisit predicta ut aliquid predictorum, potestas
condenet eum in quantitate.
et si quis fecerit insultum alibi quam

quam aliquem de nocte sine armis, potestas
insultans cu armis de nocte qua pena.
condenet eum in xxv lib. den. Si cum
armis insultauerit aliquem de nocte con-
denet eum in xl lib. den. Si quis
impincta.
uero impinserit aliquem et probatum fuit

+

p testes vel p confessionem ipsius, potestas condenet
in .iiij. lb. den. ¶ et si quis impinxerit cum ca-
dere fecerit in terram, potestas condenet eum
in .xx. lb. den. ¶ et si quis iniuriose ali-
cui cepit caputeum: potestas condenet eum in
.xx. sol. den. ¶ et si quis iniuriose ali-
quem cepit p personam condenet eum in .iiij.or
lb. den. ¶ et si quis paraverit se in via
publica vel vicinali alicui si fuit de die in .v.
lb. den. condenet et si de nocte in .x. lb. conde-
net et de omnibus supradictis singulis bannis condem-
nationibus tertia pars sit comunis et due iniu-
riati. ¶ et si predicta vel aliquid predictorum facta
fuerint potestati vel notario et offitialibus suis in pala-
tio comunis vel in aliqua eorum: solvant committen-
tes duplum bannum: et tertium plus in iu-
re predicte. ¶ et quicumque fecerit in-
sultum contra aliquem quod faceret sibi iniuri-
am, debeat puniri condenari tamquam de
in iniuria quam de insultu sicut dictat statuta
et ordinamenta potestatis dicte terre qui pro tempore fuerit
et de iniuriis et percussionibus predictis factis
per aliquem ad domum vel in domo vel ante dom-
um alicui contra aliquem qui non sit de domo et
si in taberna fuit vel ubi vinum vendit adm-

Impinta eum casura interam.

Cape p caputeum.

Cape p persona.

Parare in via.

Augumtatio pene.

[illegible] de nocte ad persona

Iniuria et percussio in taberna

nutu, malefcor soluat tantu bannu, qtum si alibi commississet, ~ no plus. ¶ Decernentes q si aliqs fuit insultatus ad domuz suaz uel conductaz ut ad domu sue hitationis, aliqm in iniuriaz comisit ut committeret, in am insultantis i ipa domo ut circa domuz, ut in circustantiis ipi ut ppe ipaz domuz in iuriat, psumat illud fecisse & commisisse ad suaz dfensione, et phuismodi dfensioe, no teneat ad penaz. ¶ Adicientes huic capo q si aliqs fecerit isultu d die ut d nocte cu armis ut sine q aliquē in aliqa possessioe ipius insultati, psumat que admouz fecisset ad domum suaz ut cducta, et i pdcis suffitiat pbatio unius testis boni & idonei ¶ Et si pdcus insultatus in dca eius possessioe, offenderet insultante, ad pena aliquaz no teneat, Jmo intelligat fecisse ad suaz defensionem :~

Insultat⁹ ad domu sua: si pcussit ibi ut in circustantiis domus ut poss ipius psumit fecisse ad dfesione, et no tenet ad pen:

Insultat⁹ pcutiens insultante: qn no teneatur ad penam:

Insultus in poss: insultati.

unus testis qn pbet.

Insultat⁹ offendes in sua poss: insultantem; no tenet ad pen: —

De percussionibus & Bannis

C. xv.

Item statuimus & ordinamus q si aliqs pcussit aliquē a collo supius ut in collo cu ense, falcione, maza, ut aliis armis, ~ sanguis exierit, codenet in . L . lbr . den . Sed si qs pcussit a collo inferius cu dcis armis, et sanguis exierit in . xxv . lbr . den: Et ¶ si qs pcussit aliquē a collo supius ut in col-

cu armis & sanguine a collo supius

cu armis dcis sin sanguine, a collo in ferius.

Captus pns: Apitz correptum p reforma tione prima, scriptam: inpnti volumine statz. post finitu: hoc volume Statutorum . vtz ad cart.

+

llo cu dcis armis sine sanguis no exierit, cdenet in lib. xxv. den. et si a collo inferius, in xii. lib den. codenet. Si qs percusserit aliquem a collo inferius sine sanguis no exierit, cdenet in xii. lib den. Et si qs percusserit aliquem in visu ita q signum ut cicatrix remaneat pro qualibet percussione cdenet in L. lib. den. Et pro cicatrice sine signo puniat in C lib den. Et hoc capitulum locum habeat in spello et eius districtu. Et si contigerit aliquod dubium utrum qd ex aliqua percussione facta in facie, remansserit cicatrix ut no. Medici no cogantur declarare nisi fuerit satisfactum eis ab illo q peteret declaratione de eorum salario. Et salarium sit unus flor. de auro. Et debeant interesse duo medici de spello. Et si occone alicuius percussionis, membrum aliquod amitteret ut fuit ipa occone matagnatum, condenetur malefactor in ii. lib den. Et si qs sine premeditatione aliqua casu fortuito percusserit aliquem a collo supius ut in collo cu aliquibus armis, et sanguis exierit, cdenet in xxv. lib den. Sed si a collo inferius, in xii. lib den. Et si sanguis no exierit de percussione in collo et a collo supius dicto modo et casu fortuito sine premeditatione: pen[...]

Si qs percusserit

cu armis sine sanguine a collo supius.

Cu armis sine sanguine a collo in[ferius]

In visu cu signo cicatrice

De cicatrice remansura ut no iuditio medicorum

Salarium medicorum quod sit.

De membro amisso:

Matagnato

percussio sine premeditatione et fortuito casu

coreptum et sublatum.

hoc capitulum apparet coreptum et sublatum i.d. p.a reformatione ad cart.

cu alapa. — tiens puniat in lib. x. den. et a collo inferius i. c. sol. den. ¶ Et si quis percusserit aliquem cum alapa et sanguis exierit, condemnetur in xx. lib. den. qualibet alapa. Et si sanguis non exierit in x. lib. den.

cu pugno. — ¶ De pugno vero dato a collo supra ut in collo, si sanguis exierit, solvat percussor xx. lib. den. Et si sanguis non exierit, condemnetur in x. lib. den. Et si a collo inferius aliquis percusserit aliquem cum pugno: et sanguis exierit, condemnetur in x. lib. den: Et si non exierit sanguis in c. sol. den. condemnetur. ¶ Et si quis ceperit

per capillos — aliquem per capillos, condemnetur in x. lib. den.

inpalatio comunis — ¶ Et si quis fecerit aliquid predictorum maleficiorum

sub volta. — in palatio comunis ut sub volta ipsius et ab angulo domus filiorum M. Iacobi Matthioli usque ad arcum filiorum Lucciole Floriani

in platea — circum circa et in ipsa platea, solvat dictum bannum et tertium plus in omnibus bannis predictis. ¶ De omnibus autem bannis predictis et singulis tertia pars sit comunis et due iniuriati. ¶ Et si aliquis forensis percusserit aliquem de Spello, solvat qualibet percussione c. lib. den. ¶ Et dicimus quod si

pena spellani percutientis forensem. — aliquis de Spello percusserit aliquem forensem ut aliquod maleficium commiserit in personam forensis, solvere teneatur quartam partem banni: quae

De due partes iniuriati: apparet sublatum in d. p. reformationes ad cartas.

61v

+

solueret p simili mallio, p spellanu gmisso,
in p. naz alicui spellani dco ut sco: et idem
modus seruet. in oibi offens comiss pfores
.q. spellanu salius capitu .i. scupt, p q fo-
rensib maior poena imponit, .i. degbi banno
ptez no heant, si totali sint forens. et.
dicim q si gtigerit in iniuriaz ut malliuz
a pre, ad filiuz, de fre, ad frez ut soro-
rez siue int aliqs q eade domo et familia
sint habitantes de spello tantu et infra .v. diez
dier, post gmiss malliuz fecerint pacem
q ad poena aliqua no teneat, dumo no
extendant se pdca ad enormia mallia
ubi int uenerit mors, seu ctruncatio =
mbri. et ide dicim obs uari dbere
int patruu ~ nepote siue nepte, et, e,
.q. et hoc locu no heat i malli b. co-
miss p filiu in prez et si qs spella-
nus receptauerit aliquē forensez qui
gmisit aliqd pdcoz. q aliquē spellanu:
ultra una diem, ~ una nocte in do-
mo sua, codenet in ea poena i q code-
naret ut gdenandus eet ipe foresis
si hret pos. et accator heat duas ptes
bani eet si aliqs gmisit aliquaz iniu-
riaz dco ut sco ~ iniuria passo tpre

pena forensis offendentis spellanum

pr ~ filius & cosanguinei & alii de adē familia iter se offedetes pacificantes .i. v. dir: no tenet ad pen. qmot qn.

int pruz & nepotem & neptem.

pena spellani receptantis forense offendētem spellanum.

Dct quae psss rasa ...

+ + ij

(62 r

comissi matthi

tertiā diē post in iniuriaz ꝯmissā

nō seqt̃ ꝯdenatio aliq̃ Ꝑ et simili or=
dinam̃ quod si aliq̃ p̄sona terrigena ut fore=
sis de cetero aliqd attẽtauit: ptestats fuit:
ut exceptiones opposuit, in scriptis ut uerbo=
tenus quod nolit parere ut obedire mãda=
tis dni potis ut eius curie ut cuiuscũqz
offitis cois pdcẽ ut alī potez ut iudice
cois ut offitiat ipius cois attẽtauit ut di=
xerit, nō sumus iudice spatr ut ꝯurati
attando oēs suas exceptiones, siue ī dca=
ꝯtitate diceret seu ꝯtenderet siue se
subtraxerit ꝯ iurisditioē dcẽ cois qua=
cunqz ꝯ cā, Quicunqz tale offenderet,
seu offendi faceret terrigena ut foren=
sis quacunqz offensa, ad poenam ali=
quaz nō teneat et ulta pdcũ me=
dio potas ut alius offitis dcẽ terre,
ꝯ pdcã, nttatenus possit pcedere, et
si pcederet, pcessus: snīa, exbami
ments, x q. q. d ex eo sequeret sit ipo
iure nttuz x nttius ualoris, Et ipe=
testas ut alius offitiis ipius cois q. q.
faceret, in. ccc^tis lib. dñi, codenet.

offendēs: spectans ut forensis sit. nolentes parere m^tis potis spectanti nō tenet ad peñ. nō q. ipz pot pcedi et si pcedat: pcessus ē nttus et potas pcedēs. in cidit in peñ.

et puniat(ur), (et) no(n) h(ab)eat (pro) pote(stat)e ut off(iti)a d(i)c(t)i co(mun)is
Et hoc cap(itulu)m locu(m) h(ab)eat in p(re)t(er)itis, p(rese)ntib(us) et
futuris. ¶ Et si q(ui)s euaginau(er)it cultel-
lu(m): spontone(m): ense(m) ut stocchu(m), q(uam) aliq(ue)m
(com)pellanu(m) nisi ad sua(m) d(e)fensione(m), code(m)=
net(ur) in .c. sol. den(ariorum). ¶ Et si aliq(ui)s ad=
=minau(er)it alicui (com)pellano cu(m) falcion(e)
ut alijs armis offensorijs int(er) ut(rum)=
q(ue) (com)pellum, codenet(ur) in .c. sol. den(ariorum):
si faceret a(n)i(m)o p(er)cutiendi. Saluo se(m)-
per, q(uod) si malefitiu(m) (com)missu(m) fuit i(n) aliq(u)a
eccl(esi)a, soluat bannu(m) p(re)dc(tu)m (et) tertiu(m)
plus: De q(ui)b(us) bannis tertia pars sit co(m)=
munis (et) dicti sint accusatoris.

euaginare arma.

Adminare cu(m) armis.

De augumtat(ione) penar(um).

De Poenis duplicandis C.xvi.

Ite(m) Statu(t)o q(uod) om(n)es poene q(ui)cu(m)q(ue) ma-
lefitior(um) p(re)ter q(uam) de dannis datis, (com)m-
issor(um) d(i)c(t)o ut fo(rte) (de) nocte duplicet(ur).
Et nox intelligat(ur) a sono campane
loci fr(atr)um minor(um) q(ui) pulsat(ur) d(e) sero ad
aue maria siue p(ost) n(ost)r(um), usq(ue) ad so-
nu(m) campane d(i)c(t)i loci: q(ue) ad p(ri)ma(m)
pulsat(ur) de mane. ¶ Et et poene
o(mn)iu(m) malitior(um) comissor(um) d(i)c(t)o uel

nox q(uan)n intelligat(ur).

De duplicatio(n)e penar(um).

De nocte.

De festis. — feo in festo s.ti thome apli de mse. x.bris usqz ad festuz paschalis epifanie, et a Sabbato palmaze olive usqz ad ottava pasce Resurectionis dni. et adie inductazz feriare tpe messiuz ~ vedebiazz usqz ad pmaz die iuridica sequetez et et in luctis: in coniviys sive nuptijs & in exercitu ~ cavalcata & tpe sive die fori s.ti claudij ~ qlibz die alia fori in dca terra & eius districtu simile duplicent: —

Margin: tpe feriaze messium. vendebiazz. Luctuum. Conivium Nuptiazz. Exercitum

Margin right: i cavalcatis i die fori.

Contra Homicidas. C.o xvij.

De homicidio — Ite Stat.ug qcunqz de spell.o vl eius districtu qmisit vl fecerit homicidiuz in psonaz alicuius terrigene spelli, solvat nomine bani, xv. lib. p tertia pte cois et duab ptib heredib occisi, et si homicida dcuz banuz solvere no poterit, et capi poterit, amputet sibi caput ita q moriat, et qlibz teneat ipm impedire, et si capi no poterit, exbanidatur i dco bano de spell.o ~ eius districtu & destinatioe oiuz suoze bonoz, et rebaniri no possit, nisi solverit dictu banuz, et si fuit qtumax, postqz fuit legitme citatus sm forma stat.i exbaniat, & codenet in dca qtitate, et hoc heat locuz int spellan: et

Margin: Bona homicide qn destonat.

630

si homicida solverit dictum bannum, ultra non dicta bona diguastentur. Et si facta fuit pax infra v dies, puniatur homicida in tertia parte banni, quae communi debeat applicari. Et nihilominus stare debeat extra Spellum duobus annis. Inter forenses autem locum non habeat, si interfectus esset ab aliquo Spellano: de parte banni. Et si quis offenderet aliquem civem vel comitatensem civitatis Fulginei in dicta terra Spelli vel eius districtu, puniatur illa poena qua puniretur, si dicta offensa in personam alicuius Spellani fuisset facta. Et lata sententia et condemnatione contra homicidam eodem die vel sequenti, potestas faciat omnia bona homicidae tam domum quam alia destrui: nisi solvat dictum bannum: et lapides ipsorum domorum deveniat in commune et utilitatem communis. Et si homicida solvere non poterit dictum bannum, omnia sua bona applicentur communi Spelli, et fiat unus syndicus pro communi, qui recipiat dicta bona, et vendat, si invenerit emptorem, et conserventur ipsa bona pro communi et fructus ipsorum bonorum, si non invenerit emptorem, et camerarius communis promittat defensionem ipso emptori, si inveniret. Et si filius emancipatus

Homicida habens pacem infra v dies, exulet extra Spellum duos annos tantum.

Offendens fulginates: puniatur ea poena qua puniretur offendens Spellanum.

Domus bona homicidae non solventis bannum: dicta lata sententia vel sequenti destruatur.

Lapides deveniant in commune.

Bona homicidae quando applicentur communi.

ut alius filiusfamilias q in pote prīs re-
masit, homicidiū ꝯmisit, ut homi=
cidio d'dерит auxiliuz, ꝯsiliuz ut fa=
uore, teneat pr̄ ita p emacipato, quā
p illo q eēt in pr̄a pote, usqz ad legi=
timaz, et si legtma, nō sufficeret,
remaneat ī bāno, p residuo ꝯdē=
natiōis. ¶ et si qs fecerit aliquā ali=
enationez d' bonis suis, et ipe reti=
nere & possidere ipa, ut ptez ipoꝝ
bonoꝝ tp̄e q° ꝯmisit homicidiuz, de=
sierit, alienatio sit nlla & nllius
ualoris nec obsit qn puniat talis
malefactor ut sup in similib; ca=
pitulis. distinctiōib; est expssum,
¶ et si forensis ꝯmisit homicidiuz ī
aliquē d' tēra ꝯpelli, et districts. et
capi poterit. Potas siu aliq° int'uallo,
ꝯtinenti, siu aliqª redēptione faciat
eidē amputari caput itaqz mo=
riat, ¶ et si capi nō poterit, ex=
bāniat in capite xp̄i, et si aliq°
tp̄e puenerit in fortiaz cois, am=
putet sibi caput itaqz moriat,
¶ De Pace nō locū nō heat ī forese
¶ et si ꝯpellans nō huit pacez, et
dcuz bāuz soluit. v. anis ꝯti=
nue ex ꝯpelluz stare debeat

Pr̄ qn teneat ad legtmā filij comittētis homicidium.

vendēs alienās ꝯmittēs homicidiuz: puniē et alienatio est nlla.

forēsis int'ficiens ꝯpellann ꝯtinenti decapitetur.

De pace hita nō heat locū ī forense.

ꝯpellans nō hn̄s pacē ut. s. 53 soluēs bann. ōino. v. anis exulet ex ꝯpellum.

et si redierit in spello ut ei9 districtu . L. lib. den. gdenet. et nullus possit rebanniri ut aliqua pposita fieri de sua gdenatione p potestatem ut aliam p[er]sonam nisi sua condenationem solueret integram. Et h[oc] locum h[ab]eat in preteritis p[rese]ntibus et futuris.

Bannit[us] condenat[us] non pot rebanniri nec p[ro]poni: nisi soluerit integra condenat.

Confinat[us] rediens spellum ut ei9 districtum qua pen. incurrat:

Et si contrarium fuit, non valeat ipso iure.

et si rebaniretur non valet.

¶ Et si potestas committeret fraude in aliquo ut aliqua alia p[er]sona p comi. et pactum fecerit de ipsa condenatione diminuendo ipsam ut diminueret, teneatur de eorum pp[ri]o comi restituere totum illud quod de ipsa condenatione diminueret.

Potestas committens fraude in condenationibus teneatur de suo restituere comi:

¶ Et si aliquis in spello commiserit homicidium in p[er]sonam forensis, et non fecerit illud ad sua defensione, condenet in. C. lib. den. et si habuit inde pace, nullum soluat bannum. et nullus exbannitus ut condenatus p homicidio possit nec debeat de cetero rebanniri: nec sua condenatio cassari in totum ut in partem, nisi integre soluerit condenationem :~

Interficiens forensem in spello qua pen. puniatur et quod si habuerit pacem:

Si quis miratur et de tam parua pena: statuentes fecerunt pp multitudine bannitorum morantium spelli: solitorum interficere homines p[ro] minima re: et sic ad reprimendum de eos facinorosos:~

De pace habita non habeat locum ipso.

DE RE IMP. reperatione iniuriarum. C. XVIII.

Item statuimus q si aliquis reimpperauerit aliquam

Spellanum non habita pace ut. c. 53 soluerit banno. vel non. v. rubr. presenti. Let. ex. spellanum.

Reimpperan=tis: que pena:

iniuriã utz homicidiũ prĩ ut mrĩ filio ut frĩ carnali alicui9 occisi Potas co=denet eu in .l. ltr. den. et tertia pte coi: p duab, ptib, cui reimpperaret et si aliqs de illis q homicidiu qmisit prĩ: ut mri: ut frĩ carnali: ut filio ipi9: qdenet in .c. ltr den. Et si no alicui cosanguineo alicuis q substinuerit in iuriaz d' homicidio usqz in .3.um gradu qdenet in .xx. ltr. den. De oib, no alijs reimperationib, cuiscunqz mattij ut alterius rei codenet reim=perans in duplu banuz qd est d uerboi iniuoso qre banore tertia pars sit co=munis: et due iniuriati salvis poe=nis impositis de reimperatione et aliaz iniuriaz qs poenas teneatur Potas a delinquentib, auferre et hoc captuz no pindicet cap.o supra=scripto posito sub R.ca de no cotedendo p ptib, et no reimperando iniu=rias tpre brighe fce:—

CONTRA Intrantes Domuum vel Casalenum. C.o xviiij.

65 v

Ite statu(imus) q(uod) si aliq(ui)s intrauerit domu(m) ut casa lenu(m) alicui(us) (contra) uolu(n)tate(m) illi(us) cui(us) fuerit, siue sit p(ro)p(ri)a siue sit co(n)ducta, ut i(n) ea habitet, iniuriose, si fuerit d(e) nocte, co(n)de(m)netur in .xxv. lib(ris) den(ariorum). et si d(e) die in .x. lib(ris) den(ariorum). ¶ Et si ille cui(us) fuerit domus ut habitatio, eu(m) offenderet cu(m) rumore ut clamor(e): ad bannu(m) aliq(uo)d no(n) teneat(ur), ¶ Et q(ui) intrauerit casalenu(m) alicui(us) ut aliam possessione(m) (contra) uolu(n)tate(m) d(omi)ni rei, si fuerit d(e) nocte, (con)de(m)net(ur) in .iiij.or lib(ris) den(ariorum). si d(e) die: in xl. sol(idis) den(ariorum). ¶ Si u(er)o q(ui)s intrauerit et steterit in aliq(u)a dicta(rum) possessio(n)e, et casaleno: p(rese)nte d(omi)no rei et (contra)dicente, co(n)de(m)net(ur) in duplu(m) s(upra)d(i)c(t)o(rum) bannor(um) et tantunde(m) soluat, si steterit, post (contra)dictione(m) d(omi)ni rei: totiens, q(uo)tiens fuerit (con)tra eu(m). quor(um) bannor(um) tertia p(ar)s sit co(mmun)is et due iniuriati du(m)mo(do) in fra tertia(m) die(m) accusato(r) accuset, post (com)missu(m) malleficiu(m), Aliq(uo)n(ius), malefactor abinde in antea no(n) teneat(ur) ad poenam :—

Intrantes domu(m) casalenu(m) alteri(us) q(uae) pena.

Offendes cu(m) clamor(e): ingressu(m) domu(m) sua(m): no(n) punit(ur).

Contra exeuntes terminos C. xx.o

Ite statu(imus) et ordinam(us) q(uod) si aliq(ui)s exeu(n)t eo=

Terminos ex= trahens q pen: | mune t'minu sin uicino cui ptinet, si= i ptinenti, no remissiti eod loco, cod= enet in .x. ttr. den. cuius bani tertia ps sit cois, et due accusatoris et fustige= tur p totu spellu cu ter^no ad colluz. sal= uo q possit redimer fustigatione p .l.

fustigatio q^r possit redimi: | ttr. den. et ter^nus si no fuint ptes in cocordia, remittat p judices cois, in

Ter^nos ex^hentes: q possint accu: | code loco. De his aut accusatores no possint ee, nisi in iuriati :—

DE ROBARIIS no fiendis C^o .XXI.

Ite stat^m q nemo audeat ut psumat ali= que eunte p strata ut p alia loca inte= ra spelli ut eis districtu dolo ut p uiz

De robbatores q pena puniat^r | drobbar ut p uiz d strada exhere sin licentia dni potis, et q pfecerit, si fuit spel= lanus soluat noie bani .ij^c. ttr. den. et teneat emedar totu danuz qd coe, ut spalis p^na substinuerit qcunqz mo : occoe pdca : ¶ Si no fuit forensis et fecerit robbaria a .x. ttr. infra, soluat noie bani .v^c. ttr. den. et emendet danuz qd coe ut spalis p^na dce terre substinue= rit qcunqz mo : occone pdca : ¶ et si=

forensis fecerit robbariā a. x. ℔. sup. codē-
netr̃ in M^la^. ℔. deñ. ¶ Et si spellanꝰ fe-
cerit robbariaꝫ a. xxv. ℔. supr̃ instra-
tam: q̂ itur fulgineū et Asisiuꝫ. codēnet̃ in
.v.^c^ ℔. dēn. et deorꝫ bānorꝫ tertia ps sit
cōis. et due, iniuriati. Salvo q̄ si fuit
forensis iniuriatꝰ nō heat ptē bāni.
Illi aut̃ q̄ colligunt passagium, possint
transeuntes p pedagio soluendo reti-
nere, et pignora accipe nō obstanti-
bus pdcis :—

Passagerii possint transeuntes retinere — pignorare —

DE PROIECTIO͞E LAPIDUM ET O PERCUSSIONIBꝫ CUM LAPIDIBꝫ. C. XXII.

Jte Statuimꝰ q̄ si aliqs piecerit lapides d' do-
mo sua uel aliena .9. aliquē d' spello
in. xxv. ℔. dēn. codēnet et destruā-
tur media ptica d' illa domo uel turri.
¶ Et si qs ascenderit domū alicuiꝰ de cō-
sensu illiꝰ cuiꝰ fuit domus uel turis,
et piecerit inde lapides, uel lapidē,
condēnetr̃ in. xxv. ℔. dēn. et dest-
ruatr̃ media ptica d' illa domo uel turri
circū circa ¶ Et si piecerit lapides
.9. uolūtatē illiꝰ, cuiꝰ fuit domus, cō-

Lapides piiciens q̂ pena puniatur

Pena pecuniaria soluere no ualenti:

Manus dextera amputetur.

lapides piciens de domo.

piciens a palatio

piciens ad se tuendu no tenetur ad pena.

denet. in. x. lib. den. ¶ Et si hoc bannu solueri no poterit, amputetur sibi manus dextra. Et si capi no poterit exbanniatur i dco banno, et plus ad uoluntatem potestatis. de quibus bannis pecuniarijs, tertia pars sit comunis, et due iniuriati. ¶ De dicto uero banno, no possit exire, nisi primo soluerit camerario, et parti. ¶ Et quicunque piecerit lapides de domo que iuxta palatiu comunis est. ut de aliqua alia domo: per stratam: ut plateam: ab arco filiorum florami: usque ad arcum filiorum fabrese, condemnetur in duplum dictorum banno- rum. Sed si quis aliquem lapidem de palatio comunis proiecerit iniuriose. contra aliquem, piecerit, nisi pro defensione dicti comunis proiecerit, condemnetur in c. lib. den. saluo reseruato in omnibus supradictis quod si quis fecerit insultum contra aliquem ad domum propriam ut conducta, ille cuius fuit domus, possit se tueri et lapides picere de dicta domo, et in dicta conflictu sine poena et banno. ¶ Et

67v

+

si qs diceret alicui q staret an domu suam iniuriose: ut an plateā et i n dcos arcus abutraq3 pte strate: platee; et sanctu ruffinu . . . . an domu ma . . ut bancā · cōdēnet in · xxv · sol · den · p quahbet vice · ¶ Cetez si qs piecerit lapides q aliquē, atr q3 dcuz est · S: cōdēnet nōie bāni in · xxv · lib · den · si pcusserit a collo inferius cū sanguine, et si a collo supius ut in collo cuz sanguinis effusione · cōdēnet in · L · lib · den · ¶ Et si sanguis nō exierit d pcussiōe fcā a collo inferius cū dcis lapidibus, in · xij · lib · den · ¶ Et si a collo supius ut in collo ~ sanguis nō exierit, in · xxv · lib · den · ¶ insup si cōtigerit, qd absit (q) aliqs rumor, eēt in spello, contra turbantes statu tēre pacē, qlibz possit piecere lapides sin poena & bano · ¶ Et si qs piecerit lapides ad domū alicuius de die · p qlibz lapide, in · x · lib · den · ¶ Et si piecti fuerint lapides ad domuz alicuius mulieris male famē, si d die, cōdēnet · per=

cū lapide a collo · i · cū sanguine

a collo sup · cū sanguine.

a collo · i · sine sanguine.

a collo · s · sin sanguine.

lapides piciēs q turbantes statu: nō tenet ad penā

piciens lapides ad domū d die.

jn ad domū mulieris male famē d die d die

de nocte — cutiens in. xl. sot. den. et de nocte, in iiij.or tt. den. Dummodo p̄dcaz mulierem, q. quā p̄iecti fuerint, fiat accatio ut de nuptiatio ī .3. diez. aliter pcedi, no possit, et si qs pieceerit lapides q̄ aliquē, et no p̄cusserit, soluat p quolibz lapide. xx. sot. den. nisi pacu fecerit, ad suaz defensionē :—

piciens lapid. et no peutiens.

Contra fragnentes Pacem. C. xxiiij.

Item statuimus & ordinamus q, si qs fregerit pacē d' homicidio ut occōne homicidij, dicēdo uerba ī iniuriosa, cōdēnet̃ noīe bāni in. tt. L. den. si uo fragneret̃ pax d' homicidio cuz pcussionib3 sin sanguinis effusione, cōdēnet̃ malefcor, in ij. tt. den. et cū sanguinis effusiōe in. iiij.or tt. den. si mors inde nō seqret̃; s3 si mors seqret̃, cōdēnet̃ fragnes in. M.tt. tt. den. et si d' aliqua iniuria ut offensa, pax fracta fuerit, cū sanguinis effusione, in. xxv. tt. den. et si fragneret̃ uerbis iniuriosis, in. x. tt. den. et nihilominus huiusmoi fractores pacis, teneant̃ soluere poenas p malitio et offensa,

p̃ uerbis iniuriosis cū homicidij.

xxiiij.

Pac fragnēs q pen. sine sanguine — cū sanguine. & sin morte. — cū morte. — pax fracta ex alia iniuria cū sanguis — Pax fracta uerbis iniuriosis.

+

ẽm formã stat. quorꝫ bãnorũ. tertia ps sit
cõis, et due iniuriati et idẽ fractor=
pacis teneatur solvere poenã contẽtã in
istrumẽto pacis, salvis & reservatis capi=
tulis et reservationibꝫ factis p coẽ spellique
potas teneatur observare & penas in ipis gte=
tas exigere, p illo cui fragneret pax=
si ab eo ꝑmitus fuit, et in qlibꝫ pacorũ
bãnorꝫ, Pr. teneatur p filio usqꝫ ad legiti=
mã e et viam q in his . . . — Pr qn ten. p fi- lio p legitima

. . aliquã in iuriã dco ut fco anqꝫ p=
tem gẽnationis recipet, a ipo facte, ut fien=
de, si pr huit ab ipo, a cus iniuriatus peter
ut recipe pte gẽnationis a h re nõ possit,
n̄ abeat :–

DE offendẽtibꝫ p consaguineis. C. XXIIII.

Ite statuĩ q si aliq rissa fuit int spellan-
os ut aliqs a spell. vel eis districtu dco ut
fco iniuriatus, Pr ut fr carnalis postulla=
taꝫ sibi in iuriaꝫ, offenderet aliquẽ cõ=
sanguineũ in iuriantis usqꝫ i tertiuz
gduz, gderet duplici poena instatis gte=
ta. Addicientes q si dca d ca aliqs i= — Vindicta transversa q pen.
terficeret aliquẽ ut dũ eet i itinere eu=
di visuz corpꝫ xpi, seu eucaristiaz, — Interficies aliquẽ euntẽ visu inz corpꝫ xpi. qua pena.

ut staret ad audiendum p dcm̃ in quoquo siue
t̃pris interuallo, in platea cois spelli:
capite puniat̃, ita q moriat̃ presum-
at̃ illud fecisse ad dcaz uindictaz fa-
ciendã, nisi legitĩe pbauit, aliam
iniuriaz ab illo iniuriato recepisse.

DE FALSIS testibus & malijs. .C. XXV.

Testimoniũ falsũ phibens & in producens. ult.a penã. in palat. depingunt.

Item stat. q si qs fecerit falsũ testimon-
iũ. q̃. aliquez: tũ ille q falsũ testi-
moniũ pduxerit, quia ipse testis poena
c. lib. den. puniat̃, et nihilominus
phibens testimoniũ, pingat̃ in pala-
tio s. bancuz iuris, scribat̃ nomen
eius ad pedes ipius, et si nõ poterit sol-
uere bannũ, extrahat̃ sibi lingua d ca-
pite, et dcũz eius nõ ualeat, Et ide
dicimus fore suandũ in facientibus fal-
suz testimoniũ in istrumẽto et sup-
pdcis. Potas habeat poder, p inqsitioez
et qũcumqz sibi placuit ex suo offit-
io. et hoc locũ heat in pteritis, pñtibus,
et futuris. Et si qs accusauit aliquẽ de
falso, nõ pbauit legitĩe, talis accusãs
in. xxv. lib. den. puniat̃. Ceterum

Accusãs de falso nõ pbans q. pena.

+

si aliq̃ p̃ fecerit malia, soluat noĩe bañi .xxv. lr den. & fustiget p̃ totũ ꝯpellum cũ cloua in lingua, & mittat ad catenã cõis & ibi iaceat p̃ tres dies & noctes aũq̃ fustiget, et si accusator pbauit dcũz malefitiũz p x testes d pũca voce & fama; q̃ pbatio hẽat p legitĩa pbatiõe hẽat .x. sol. deñ. et q̃libz possit accusare & teneat secretus :— De malia & factura q̃ pena

probatio p̃ pũca voce & fama

DE VERBIS Iniuriosis C.XXVI.

Itẽ stat. q̃ si aliq̃ p̃ mala mulier & qua sit pũca fama q̃ sit mala, & dixerit alicui mulieri bone fame, verba iniuriosa, & q̃bz nõ sit mẽtio in statuto pñti, ut dixerit pũ ut mrũ ut fũ carnali ut eius marito, et erit pbatio test. ut cõfessa, fustiget p totũ ꝯpellũ cũ cloua ĩ lingua, inspecta q̃litate p̃ne. Et si aliq̃ dixerint inter se verba iniuriosa s. alter alteri, ut rauaghiosus, ut pditor, cõdenet p q̃libz vice, et q̃libz verbo in xl sol. deñ. De alijs nõ verbis iniuriosis, p q̃libet

qualitas p̃sonarum distinguit maltitia —

p verbis iniuriosis ubi aug[mentet] pena!

verbo, ~ q[ua]libz[a] vice, in . xx . sol den. Saluo q[uod] si dcuz fuit in palatio ut in strata an palatiuz, q[ue] deneat in dcā q[uan]titate ~ plus, & et si dcā fuint corā pote ut aliqbz eius offitialibz cois, q[uod] pdcā heant ~ duplicata, et sint bis duplicata, deqbz banis, tertia ps sit cois, et due in iniuriati. ¶ Dumo pdcā, no heant locū . q[uod] aliqua p[er]sonaz q[uod] dixerit verba iniuriosa alicui psone, q[uod] exierit d carcere cois, ut in die ueneris sancti exinde fuit extus, de qbz nolumus banuz solui: —

p verbis iniuriosis q[ua]n sit pena!

DE ADULTERIO. C. XXVII.

Adulterii & violatores q[ua] pena!

Ite stat[utum] q[uod] Adulterii, violatores puellarum, & aliaz mulierz honeste viuentiuz, puniant[ur] in . ij[c] lri den . & et si qs accepit aliq[ua]m mulierē honeste uiuentē ut puella, et pinceuit eā interaz, q[uod] sua uolutatez, soluat noie bani . ij[c] lri den . si eā no cogneuit. ¶ Et hoc locū heat intr foeminas de Spello, virgines, & maritatas, & honeste uiuentes, ¶ Dumo hoc locū no heat in mulieribz no cogiugatis,

+

si malefcor pbari poterit ipaz ats cognisse Qd, si pbauerit, ad pena, nec ad banuz, minime teneat, ¶ et si pdca commisit q. mulieres pu.ce se exponentes meretrices, q. eaz voluntate, soluat xl. sol. den. qz banorz tercia ps sit cois, et due iniuriati. ¶ et si malefcor ipaz puellã virginẽ, ut mulierẽ honeste viuẽtez in uxorẽ accepit, nõ teneat ad penaz pdcaz. ¶ et dicim9 q, potas, nec eis curia possit facere inqsitionẽ de pdcis mattijs, et excessib3, et si faceret, nõ valeat. ¶ Hec et paccusationẽ perdere possit, nisi infra x. dies post commissuz mattuz, fca fuit p pirez ut maritũ, frez ut nrez mulieris, & nõ aliũ. ¶ Saluo q, si aliq pdcarz offensionũ ut iniuriaz, commisse fuint alicuis maritate, potas possit pcedere p inqsitionẽ ex suo offitio ad reqsitionẽ cuiuscunqz psonẽ . . .

Cognoscens puellã cognitã nõ tenet ad penã.

Cognoscens meretrices puiz q p

Accipiens puellã p ips cognitã i uxorem nõ tenet ad penã.

Curia qn possit pcedere.

Jnt[ra] x. qt dies.

Accusa p quas psnas possit fieri

exbaniat p terraz spelli ~ eius districtus in dicta qtitate. Et post bannus predictum si capi poterit, ad solucionem dictum bannum constringatur & fustiget ut dictum est. Et super hoc potestas ~ sui officiales possint in querere et inquisitione facere ex suo officio. Et talem mulierem delinquentem tam cum accusatione quam sine, puniat in dictis poenis:—

De Vasto & Combusto c.o XXVIII:

De vasto cobusto inciso.

Item statuimus quod si alicui de spellono fuit devastatum vel combustum ut aliquid incisum de nocte, dum illud quod fuit devastatum ut combustum, ut et incisum valeat ~ valere possit .xx. sol. den. & ultra, potestas faciat emendari de bonis malefactoris in quatruplum, dannum factum ~ auferat malefactori c. lib. den. ¶ Et si aliquis immisit ignem in aliquam domo habitationis alicuius, ut apta adhabitandum, solvat nomine banni .vi. lib.

De incendio.

\+

Et si aliqs i misit igne in re ualente a .v.
sol. sup usqz in .xx. sol. soluat noie banj
.xx. ti den. et emendet dan(n)uz i quatru
pluz. De qbz banis pecuniarijs tertia
ps sit cois et due iniuriati siue dan-
num passi. et si no inuenire(tur) male- — Qn malefacto(r) no inuenit(ur)
factor. cois pelli emendet dannuz da-
tuz ad arbitrium hoiuz q a cosilio eli- — Cois tenet(ur)
gant(ur). Dum(m)o potas teneat in locis co-
suetis dcte terre oia supdca facere
banniri. Et hoc locum heat a saxo
pulsatorio inferius et ab inde sup. te-
neat(ur) emendare pximior uilla ip- — villa tenet(ur)
sius loci ubi pdcta q mitteretur — qn no rcipit malefactor
ctigne(re)t(ur) et uenirent. Et si — Cod(icil)lo
pdicti hoies comisint fraude in p-
dictis, qlibz cfaciens in .c. s. den.
puniat(ur). Et dicim(us) q de furto et — De furto et
guasto: no possit fieri compositio. qn — guasto. et no pot fieri
malifcor puniat(ur). — qn malefcor no puniat(ur).

Ut Nullus vadat post
tertium sonum — .C. xxviiii.

Item stat(ui)mus q nulla psona terigena uel fo=

tensis audeat uel psumat ire post tertiu sonu.
campane q pulsat de sero p custodia dce terre. et
sine lumine q. cotrafecerit, nisi palam ferret ignem uel lumen in
manu, cdepnetur in .v. sol. den. Et si esset ho=
lumen qn non possit mo male fame, non possit sibi ignis, et sal-
uo q si talis persona siue homo staret prope domu
stans sine lu=mine ppe do=mu suam. suam p tres domos, ad dictum bannum illatenus tene-
atur. Et custodes q erunt sup custodia terre
pfate, teneantur iurare custodiam eis impo-
nendam, facere diligenter et bona fide, sine
fraude. et quos inuenerint p terram pfatam
ire c. formam pdcaz, et nuptias debeant
poni uel sup curie esse stet et credat de
nuptiationibus duorum de custodia, et habeat ple-
na pbatione, et custodes q contrafecerint co-
dempnentur qualibz uice in .x. sol. den. Et no-
tarius custodie ab omibus quos ipse uel sua fami-
lia inuenerit ire c. pdcaz formam, aufe=
rat dcaz penam. Dummodo licitum sit omibus de ter=
nitatibus ire pterraz diebus dnicis et festiuis
Cui uel quibus postquam pulsatum fuit ad matutinum canendo la-
liceat ire udes ad honorem dei. Et illos de communi q
de nocte. ue de fimitatibus, quos p nome fimitatis
De fimitatibus q sint. ipius, nominabit. Et licitum sit calgola= *Calgolarij possunt ire de nocte cu lu=mine.*
rijs dce terre, et eorum discipulis, ire de re=
dire a domibus eorum, ad stationem eorum et
ab ipsis stationibus, ad domum eorum. sin pena

72v

et bāno dūmō portent ignē sive lumē palam :-

DE Molestatione tenute. C·XXX·

Ite statuīg q si aliqs molestauit uel turbauit alicui tenutā de re mobili · cōdēnet in · xx · sol · den · p et si qs molestauit uel turbauit alicui tenutā de re īmobili · in · c · sol · den p et si qs abstulerit alicui tenutā d re īmobili · ī · xxv · lī · den · et de re mobili · in · c · sol den · p et si qs abstulerit tenutā d laboritio cōdēt · in · xx · sol · den · ~ semp restituat tenutā · Quor bānor tertia ps sit cōis et due accusatoris. Saluo semp ̄ reseruato q si aliqs accusatus fuit · d pdās uel aliqo p deoz · seu p inqsitionē · pcederet · q eum ex offitio curie · ~ voluit ipas tenutā reassignare et restitueret cū effectu illi cuis ē · infra · 8 · dies post accusatione fienda d accusatione uel inqsitione fca d eo · ad penā nec bānum · nō teneat :-

Tenuta de re mobili turbata. Itide re īmobili. Ablatio tenute d re īmobili. In d re mobili. Itd laboritio. Restituens tenuta : nō tenet ad pen.

DE elevatis De Appretio C·XXXI·

Ite statuīg q qcunq fuit levatus de appretio cois spelli a · iiij · annis citra · faciat se poni · et nihilominus · soluat datiuā ab illo āno citra ·

Datiue soluuntur d tpe nō soluto ·

q(ui) fuit elevatus in illo loco reponat. et sit
de singulis annis. potestas faciat incontinenti cum aliquis
de nuper iam aliquem coram eo q(uod) non sit ut fuit
appretiatus in brevi apprety cōis p(re)d(ic)ti: et bona
stabilia habeat in districtu eius. ut in p(ro)pello di-
ctum tale in brevi apprety cōis p(re)fati reponi:
¶ et quicumque non fuit appretiatus in libra apprety
dicti cōis infra xv. dies post introitum po-
testatis assignet se potestati et faciat se poni
in dicta libra. et qui contrafecerit condemnetur in
c. sol. den. et non habeat pro p(ro)pellano: sed
pro forense: et ut forensis habeatur et tracte-
tur in p(ro)pello. et quilibet possit esse accusator.
et habeat medietatem banni et teneatur secre-
tus. ¶ et quicumque non solvit datiam in p(ro)pel-
lo non possit esse in aliquo officio cōis p(re)d(ic)ti:
¶ et qui talem offenderet puniatur ac si offen-
deret forensem. ¶ et si aliqua persona non solvis-
set datiam a x. annis citra de bonis su-
is compellatur et cogatur ad omnes datias prete-
ritas non solutas a dicto tempore citra. et cum
quarto pluris ad solvendum cogatur per nominatum et te-
neatur sindicus cōis infra ij. menses post tem-
pus potestatis statuti pena xxv. lib. den. et
quod dictus potestas det auxilium consilium et favorem.
¶ Et nihilominus si aliquis daret danum

Nō appretiatus
dicti cōis: non
habeat pro p(ro)pellano
sed pro forensi trac-
tetur.

Datiae non solu-
tae: solvunt de
toto tempore non
soluto.

73.

Dantes danum in possessionib(us) no(n) solue(n)tis datina(m) no(n) tenetur ad pena(m).

in possess(ionibus) datiua(m) no(n) soluentis, no(n) teneat(ur) ad pena(m). Et potas teneat scribi facere p(er) not(arium) suum ut not(arius) reformationu(m) ba(n)nimenta q(ue) fierent d(e) solutione datiue imponende, et imposite Et q(ui)cu(n)q(ue) no(n) soluit p(re)d(ic)te si sibi co(n)signetetur, post tria ba(n)nimenta, q(uorum) unu(m) sit peremptoriu(m) in fra unu(m) m(en)se(m), subiaceat poenis p(re)d(ic)tis, no(n) obstante q(uod) aliq(ui)d debeat recipe a co(mun)i.

Ut mittat(ur) p(ro) accusato. C. XXXII.

Item statu(m) q(uod) potas (et) not(arius) danor(um) dator(um) teneat(ur) mittere p(ro) accusato ut de ruptiato, si q(ui)s d(e) furto ut alio malificio fuit; et quom uenerit accusatus ut d(e) nuptiat(us), p(ost)q(ua)m recepta excusatione, ut habitis fideiussoribus ipsius, teneat(ur) (et) debeat intelligere eius ratione(m) tam in da(m)nis datis q(uam) in malitijs (com)missis. Si d(i)c(t)us talis accusatus ut de nuptiatus p(re)fatus accusatio ut d(e)nuptiatio (con)t(ra) eu(m) p(er) iudice(m) potas ut not(arium) d(ic)t(o)s d(anorum) p(re)fixu(m) no(n) p(ro)bauerit legitime et ueras (con)d(ic)ti malitijs p(er) iudice(m) potas (con)denet(ur) in x. lib. den. et in d(ic)t(is) da(m)nis puniat(ur) p(er) not(arium) d(ic)t(o)s d(anorum) in xl. sol. den. q(uorum) bano(rum) medietas sit co(mun)is.

Pena no(n) p(ro)batis accusationibus tam in malitijs q(uam) in d(ic)t(is) datis

et alia medietas sit ~~acca~~ sine l'nuptia=
tijs et si potas fuit negligens in pdi=
ctis, pdat d suo sal'io .x. lbr den.

De nō uēdēdo unā et eandē rē di=
uersis personis. C.XXXIIII.

vendes eadē rem diuersis — Item statut q nullus debeat unā et eandē rem plu ribus et diuersis psonis immobile uenderet et q cōtrafecerit, cōdēnet in .x. lbr den. et restituat uenditor, ultra emptori, ptium, scdm forma cōtract habiti, inter eos, et poenā stipulatā soluer teneat eidē, et potas cogat tale uēditorē ad soluēdū dcam penam, ultra emptori prima uendit.

vendes id qd nō habet — Et si qs uendiderit aliqd: qd nō habuit, soluat duplū extimationis dce rei, et nihilominus id qd uenderet, dar tenetur emptori. pmo. infra octo dies a die uenditionis facte, Tercia de mobili a .x. sol infra, nō soluat bannum: a .x. s sup. soluat .x. sol. p caterum

locas eandē rē diuersis ad laboritium — genus locauerit unā et eandē rem diuersis psonis ad laboritij, ut alia ca.

74v

solvat dcum banum, et nihilominus remaneat res penes illum qui primo conduxit, quorum banorum tertia pars sit comunis, et due accusatoris ut in iniuriam passi. et hoc locum in preteritis presentibus et futuris —

CONTRA forenses. C.XXXIIII.o

Item statuimus quod si aliquis forensis in spello ut eius districtum fecerit in iniuriam alicui spellano dicto ut fecerit, puniatur in quadruplum quam spellanus si capi poterit, et si capi non poterit, exbanniatur in dicto banno ut dcum est, et quilibet dcum talem forensem spellanum percutientem, possit impune offendere, et impedire et quilibet teneatur dcum forensem iuxta posse, impedire ad penam. c. librarum den. Et si forensis fecerit aliquam iniuriam alicui spellano, suasione alicuius, ut prius ut predictis, idem suadens ad cuius petitionem, predictus forensis, predicta comisit, teneatur ad illam penam, ad quam dictus talis forensis teneret. Et si forensis ut spella-

forensis in iniuria spellanum quadruplum pena

In predictis impune offendi. Impediri.

Suadens teneatur ad eandem penam

offendes ptio decapitat~ nus offenderet aliquē spellanū ptio cum sanguinis effusione, si capi poterit, sibi caput a spatulis amputet~ itaq moriatur. Et si capi nō poterit, sit ppetuo exbanit' d spell° ei' districtu. Et q receptans: q pena: eū receptaverit, si fuit cōsanguineus illi' q ptio cōmitti fecerit tale malefitiū, in iiij lib. den. cōdenet~ per

forēsis rixans cū spellano et nō cameras in curia spelli: spellans nō solvat ei' cōdepnationē: si forensis fecerit aliqm briga cū spellano, et nō cōstrinxerit se in curia pfati cōis et d cōmissiōe eiusd, banū nō solverit d cōdenatiōe fcā d alīq° spellani nulla fiat exactio ex ipā, imo suspēsa remaneat usq q forensis suā solverit cōdepnatiōne. Et si spellan' p forēsi

spellan' fideiubes p forēsi ad qm pen. tenēat~ fideiuxerit p malefi°, ad illaz poenaz teneat~, ad quā ille talis forensis solvere teneret~ si forensis nō solveret. Et p hoc captulū alij capitulis d stat[is] in maiore penā q d sup dcis dictis imponētibus, minime drogēt~:— Capitulū nō derogās alijs captlis.

Contra malas mulieres. c° xxxv.

Meretix in quo loco stet: Item stat~ q nulla meretrix n° mulier male cōditionis — fame, n° hitare possit neqz debeat int' muros veteres terre spelli. Et si aliq hitaverit in-

75v

.x. lib. den. cond[emn]et[ur]. et pot[est]as teneat[ur] d[e] p[re]d[i]c[t]is in-
quirere [et] inq[ui]sitione facere [et] rep[er]tos culpa-
biles punire [et] cond[emn]are in poenis p[re]d[i]c[t]is ∴

Vt p[ro]cedat[ur] De similib[us] ad similia. C[apitul]o .xxxvi.
Item stat[utu]m est [et] ordinam[us] q[uod] pot[est]as teneatur p[ro]ut melius
possit et d[e]beat p[ro]cedere in mat[er]iis De si-
milib[us] ad similia, d[e] q[ui]b[us] no[n] fieret exp[re]ssa
m[en]tio in stat[ut]is et illud intelligat[ur] e[ss]e
simile q[uo]d possit reduci ad i[de]m co[mmun]e. ∴ | simile q[uo]d in-telligatur e[ss]e

Si q[ui]s negau[er]it aliquem e[ss]e no[tari]um. C[apitul]o .xxxvii.
Item stat[utu]m est q[uod] si q[ui]s aliquem negau[er]it e[ss]e no- | negans quem e[ss]e
tarium d[e] q[uo] sit pu[bli]ca uox [et] fama ip[su]m | no[tariu]m: q[ua] pena
fuisse no[tariu]m [et] p[ro]batu[m] fuit p[er] pu[bli]cam fa- | negans filiatio-
mam, ut negau[er]it filiationem ali[c]u- | nem. ut
ius ut fr[ater]nitatem d[e] q[uo] sit pu[bli]ca uox [et] fama | fr[ater]nitatem.
q[uod] sit filius ut fr[ater]: ut negau[er]it aliquem
e[ss]e off[iti]alem co[mmun]is p[re]fati, ut fuiss[et] [et] postea | in quem e[ss]e of-
fuit p[ro]batu[m], cond[emn]etur q[ua]lib[et] uice in .x. | fitialem.
lib. den. p[ro]ut in p[re]d[i]c[t]is sufficiat p[ro]batio
p[er] ius ut m[ihi] u[idetur] [et] hoc locu[m] h[ab]eat inter | p[ro]batio p[er] ius ut
spellanos [et] in q[ue]stionib[us] no[n] finitis et | m[ihi] u[idetur] q[ue] suf-
futuris ∴ | fitiat.

De ABSOLVTIONib[us] Potestatis [et]
alio[rum] offitialium. ∴ C[apitul]o .xxxviii.

Potas et offles Syndicent anq absolvant

Item stat. q potas, Iudex, et alij offles cois spelli, no possint absolvi, nisi primo adrationati fuint de oibus singulis que dbuerint ex forma statti dci cois, et q fuit syndicis electus ad syndicadu dcos offles ut aliqui ipoz teneat observari oia singla contenta i statis in huiusmoi materia loquentib, et si no observaret ut negligens eet ut fuit in observando, condenet in .xxv. lib. den.

Sydicatus potestatis offlium

Sydicatores quid teneat servare.

De exhentib grassiam : C.XXXVIIII.

Item stat. q glibz de spello et eis districtu possit de aca tea et eis districtu exhere grassia .s. bladu, oleu, caseuz, ciaspos, ut agnos, ova, carnes, vinum et cuiscunqz alterius grassie generis extrahi facere libere et impune.

Miror de tali mente statuentium et ex hoc colligo semp spellanos caruisse pecunijs ex q no habet exercitia mercatilia.

De conductorib agroz. C.XL.

Item stat. q laboratores, ut coductores agroz, vineaz ut aliaz rez, no vendere debent, neqz metant, fabas ut alia legumina sine requisitione dni rei, ut eis ptia, aliqua

Laboratores no vendebent no reponat legumina: nisi vocatis patronis possess.

76 v

occone, et q. cfecerit, cdenet in. xl. s. den.
et si qd fraudauerit, emendet. ¶ Et ide
dicimus de fructibus arborum. Cuius pene ter- | simili de fructibus arborum.
tia ps sit cois, et due accatoris. Con-
ductores non rerum pdiorum aliarum et | Laboratores
Molendinorum debeant coseruare in bono sta- | dent res con
tu res p eos coductas sicut ordinatum | ductas cseruare
fuerit inter ptes. et manutenere senaitas | senaitas
tas fossata et teneant possessionem i alium | fossata.
non transferre, et q cfecerit, cdene-
tur in. c. sol. den. et ipam transactionem
reducere in pristinum statum teneantur et pos-
sessionem restituere pº dno. ¶ Et si dnus | Dannum eme-
ppetatis pderet aliqd de re locata pro ne- | dare.
gligentia vel fraude coductoris, De suo
teneatur coductor emendare, et simili-
si cductor dimiserit ipam re locata, non | Item si non lab
laborare sua negligentia. ¶ Et si do- | rauit.
minus ppietatis pderet granum vinum
vel alios fructus de re locata, codu-
ctor emendet dannum dno ppietatis.
Et q cfecerit, in. xx. sol. den. cdene-
tur. quorum bannorum tertia ps sit cois,
et due accatoris. Et conuentio semper
sit firma. ¶ Et si cductor fuerit

molestatus in re sibi locata, sigificet domino p̄p̄etatis. ¶ Et si cõductor nõ laborauerit, re sibi locatã steterit, p̄ eu: liceat dño p̄etatis, re apprehendere et re intrare tenutã de possessione sua auctè p̄p̄ia, et auferre dõ cõductori aliqua conuentione inde f̄ca: nõ obstant, et hoc locum h̄eat in p̄teritis p̄ñtib, et futuris:—

Molestatus in re cõducta sigificet dño.

Patrono q̃ liceat: recapere rē locatam.

De copiis dandis. C.o XLI.

Itē statuim q̃ potās rōes D.D. et q̃libet ipor teneat dar̄ copiã accusationũ: denuptiationũ: inq̃sitionũ: excusationũ et alior actor h̃itor et fcor corã eis et suis offitialib, ea die: q̃ homo s̄r excusauerit ut et q̃cunq̃ m̄o illi cuius interest placuerit. et accomodar̄ librũ ubi scripta sunt acta p̄d̃ca, nõtrio: d̄ quo contentus erit ille cuius interest, et si p̄dca nõ fecerit ut recusauerit dare, p̄ copia exemplanda, n̄llo. mõ possit p̄cedere, donec copia p̄nis

Copie dande p̄ curia petenti

Liber accomodandus petenti

Copia nõ data libro nõ accomodato: curia nõ pot procedere.

77v

heat ille, cuis interest, & interi terminus uel tps non decurrat, et si aliqs ipsorum offitialium in aliquo contra fecerit, ipso iure sit nullus ipse processus & nullius ualoris. — In termini non currunt. — In processus est nullus.

Vt NVLLVS recipiat accationem. Capitulo XLII.

Item statuimus quod nullus spellans recipiat ab aliquo forense, qui non sedeat in libro apprety dicti comunis procurationem nec aduocationem contra aliquem spellanum, nisi esset de uoluntate ipsius spellani contra quem fieret, et nullus de spello uel eius districtu accationem uel procurationem contra forenses spelli habitantes recipiat et qui contra fecerit condenetur nomine banni in xl. denariis et hoc locum non heat nisi essent duo uel tres insolidum obligati alicui ex eis quorum unus ille qui quietus esset, possit recipere accationem uel procurationem ab illo cui solutum fuerit contra suum sotium ad recuperandum id quod pro eo soluerit, Nec heat locum pabito contracto cum aliquo forense de cuius banni tertia pars sit comunis: et dne accatoris et nullo Iudex: notis uel aliqs recipiat de spello, contra aliquem spellanum:

accatione de aliq^a cond^enatioe vel d^enuptia-
tione vel parte ipsius fec. vel fiende. Nec
aliqs spectans habeat ipz ius recipe(re) nec
alicui co(n)cedere vel vendere, aliq^a ca(usa)
et q. q. fecerit, ta(m) vendens et concedens,
q(ua)z emptor et recipiens, condenet p(ro) qualibz
vice in x. libr. den. Cuius condenationis
tertia p(ar)s sit cois. et due accatoris. ¶ Et
dicimus q(uod) si pars contingeret parti de co(n)dena-
tioe p(ro) p(ar)te alicui venderet sive conce-
deret, vel aliq^o mo(do) daret, q(uod) ipo facto ve(n)-
dens, co(n)cedens, vel dans, cadat a iure
suo dict(a)e p(art)is. et medietas ip(s)ius p(art)is sibi
contingentez et condenatione, conde(m)nato-
at iudicamus et alia coi p(rese)nti, quaz
p(ro) coi. potas et sui offitiales exige(re)
teneant(ur). ¶ Et nemo cedat alicui
ext(ra)neo, vel coi: vel p(otestati) vel cur: vel
rectori, vel clerico, iura q(uae) h(abe)ret
c(ontra) p(rese)ntu(m) coe. et si cederet, in C.
libr. den. codenet(ur). ¶ Et nullus debito(r)
forensis, possit co(mpelli) constringi p(ro) aliquo
debito, si debituz fuit contratuz alibi, q(ua)z
p(ro)pelli: et hoc locuz h(ab)eat in p(rese)nteritis,
p(rese)ntibus et futuris. ¶ Addicientes q(uod) hoc
captuz, locu(m) h(ab)eat c(ontra) illos, q(ui) e(ss)ent
d(e) aliqua t(er)ra ubi e(ss)et simile sta-
tutuz, alio(s) fuerit illud stat(utum) q(uo)d
est in illa t(er)ra illius forensis, c(ontra).

Cedens extraneo ius q(uo)d h(abe)t c(ontra) co(mun)e q(u)a pena puniat(ur).

forensis no(n) co(n)stri(n)gat(ur) p(ro) d(e)bito co(n)tracto alibi:

illud statutuz fuer(it): q(uo)d est i(n) p(atri)a: illius.

forensem terre illius forensis.

De forensibus de quibus dubitatur. C. xliii.

Item statutum quod si aliquis forensis esset uel erit in Spello: de quo aliquis spellanus dubitaret sibi offendi, potestas cogat ipsum ad dandum fideiussores de non offendendo, si dare poterit, et si non poterit, potestas possit et debeat, ipsum expellere de dicta terra: et exbanniri de Spello in centum iden. et si postea uenerit uel steterit in Spello, talis petens fideiussionem, possit eum offendere, sine poena et banno. et quicumque eum receptauerit, condemnetur in centum den. et quilibet, de predictis possit esse accusator et habeat duas partes banni. non obstante aliquo capitulo, quod in contrarium loqueretur volumus et quod si aliquis spellanus, aliquem forensem aduenam iurauerit habere suspectum: ut est coram iudice Spelli communis, quod iudex teneat ipsum forensem in continenti de dicta terra.

forensis non ualens fideiubere expellatur et exbandiatur de Spello

In pot impune offendi.

In receptans illius quam pena

forensis iuratus habitus suspectus debet expelli statim per curiam.

In inventis arma portare qua pena. — et eius districtu expellere. Et si post tres di=
es fuerit inventus arma portare, pro qualibet ge=
nere armorum condemnetur in quatruplum
pene. et hec intelligatur contra illos qui habita=
verint in dicta terra a tribus annis citra.

De iuribus et possessionibus comunis conservandis. C. XLIIII.

Item statutum est ad hoc ut comunis spectantia iura=
ipsius conserventur illesa quod casalenum sive te=
renum totum ut in partem, integre ut extra spectantia
spatium casalenum quod est in plancello et ubi=
cumque per potestatem consilium ut comunis nemi=
ni concedatur. Et potestas et ceteri alii of=
ficiales dicti comunis teneantur et debeant omnia bo=
na ipsius comunis tam intus quam extra spectantia manutenere et
gubernare et conservare in bono statu pro ipso co=
muni et si de predictis ut aliquis predictorum aliquis
habeat seu teneat aliquid occupatum ut im=
peditum comuni prefato restituat et reassignet
infra .xv. dies postquam fuerit sibi notifi=
catum per potestatem ut iudicem ut alterum ipsorum et
qui contra fecerit in .c. solidis denariorum comuni prefato condemnetur et
nihilominus illud quod fuerit occupatum ut apprehensum
quomodocumque, Potestas per syndicum comunis faciat re=
apprehendi et
impeditum ut edificatum post dictum terminum si=
ne medio faciat illud tolli aliqua prescriptio=
ne temporis non obstante, Et quicumque non di=

Bona comunis nemini concedantur per consilium neque per comune neque potestatem.

Bona comunis occupata reassignentur comuni et reapprehendantur per syndicum comunis.

Impeditum ut edificatum sindicus comunis faciat tolli: prescriptione non obstante.

mitteret qd apprehendisset & fuit ipsa de-
ca condenat(us), & ab ipsa condenatione appel-
lauerit quandocumque voluerit, dato quod non inter-
sit eius aliquid, possit expensis comunis ipsam
causam defendere. Et potestas teneatur uinculo iura-
menti facere mittere terminos lapideos ad
renam & calce et altos super terram duobus pedibus
xl.iiii. ad diuidendum terrenum comunis a spe[cialibus] aliis
personis per quos non mittatur, et de eorum
salario remaneat in prouidentia potestatis
dicte terre.

DE LUDO TAXILLORUM. Capitulo C.XLV.

Item statuimus quod potestas possit procedere per denumptiatio-
nem et inquirere ex suo offitio contra ludentes
tes ad ludum taxillorum, azarrum b
ut p ut aliquid equale n
non contra tenentes ludum in domo nulla perso-
na terrigena uel forensis ad ludum taxil-
lorum, azarrum uel simile, ludere uel esse
in inter aliquos ludentes ad dictum lud-
um, nec ipsis ludentibus taxillos dare, nec
aliquam rem comodare, uel prestare, nec ali-
qua sententiam inter ipsos ludentes ferre, et
quicumque predicta uel aliquid predictorum fecerit,
tam terrigena quam forensis in C solidis
denariorum comuni predicto condemnetur per potestatem
et offitiales terre predicte, et quilibet possit esse ac-
cusator et habeat duas partes banni si infra-

x. dies huiusmoi contrafacientes accusabit et probabit accusam per duos testes ad minus. Et de inuentione peccatorum ludentium predicta uel aliquid predictorum committentium, stetur et credatur relationi duorum de familia Domini potestatis. Sit tamen licitum cuilibet ludere ad tabulas in stratis et plateis et reclaustris sine poena et banno:—

CONTRA Receptatores exbannitos. C. XLVI.

Item statuimus quod nulla persona de Spello uel eius districtu receptet in domo sua quam habitauerit aliquem exbannitum comunis predicti pro furto, robbaria, homicidio, uel prodimento, uel proditione patriae uel aliquo ipsorum malitiose uel studiose, ita quod scienter comedat uel hospitet cum eo, ad poenam L librarum denariorum. Et predicta locum habeant in associantibus homicidas uel alium exbannitum pro robbaria, furto uel sanguinis effusione scienter, et quilibet possit esse accusator, et habeat duas partes banni et teneatur secretus. Super quibus Potestas possit procedere per inquisitionem ex suo offitio quandocumque et quotiens sibi uidebitur et placebit, et delinquentes punire et condemnare ut supra est expressum et condemnationes exigere pro comuni. Et hoc locum habeat in Spello et eius districtu de participantibus inter Spellanos et ex=

c. xlvij.

banitos uo dicimus oes q reperiunt exbaniti uel
codenati in libris cois spelli. Et dicimus q om-
nes exbaniti et rebelles sce Romane ecc
sint et heant p exbanitis et rebellibus dicti
cois. Et q nulla psona d spello ul eius di-
strictu audeat ul psumat cu eis ul aliquo
ipsorum conuersari uel dare auxilium consilium
ul fauorem ad pen. L. libr. den. p qlibet cfa-
ciente et qlibet uice. Et si ex forma
alicuius stat. huiusmoi dlinquentibus impo-
neretur maior pena. Potas possit pre-
dctos i dcta maiori pena punire. —

QVI offendere ualeat exbanitos c. xlvij.

Item statuimus q cuilibet d spello et eius districtu sit
licitu offendere in psonis et rebus oes et singlos ex-
banitos dce terre et eis districtus occone
alicuius maleficii saluo mortis piculo, sine
pena et bano. Et si occone alicuius ho-
micidii: pdimenti: incendii: robbarie ul
alterius eorum aliquis fuit exbanitus, sine
pena et bano possit offendi, talis offensor ul
offensores occone offense et dampnificatio-
nis eos ul aliquem eorum facte in psona huius
exbaniti, non teneatur ad penam. Et
si offensor ul offensores dapnificati eent per
offensam fcam in psona bonis ul rebus dcorum
exbanitorum q occone pfata, teneatur illum
ul illos oi tpre conseruare indepnem. —

DE ARBITRIO Potestatis :- c° xlviii.

Item statutum quod pro bono et pacifico statu comunis spelli quod quicunque non obediverit potestati iudici et notario ipsius et notario et cetera ut alteri ipsorum quomodocumque ut qualicumque per eos ut alterum ipsorum iniunctum et mandatum fuerit alicui ut aliquibus de aliquo faciendo ut non faciendo, quod vadat et non vadat, quod stet ut non stet, discedat ut non discedat, veniat ut non veniat, iuret ut non iuret, quod ipse potestas et officiales ut alter ipsorum possit eum condemnare in c. solidos denariorum si in ipso precepto aliquis aliquis eam inseruerit et si preceptum fuerit, ut scriptum per notarium comunis, valeat et teneat sicut scriptum est per aliquem notarium comunis dummodo locum non habeat quod priores populi dicte terre

Prioribus non potest precipi a potestate

DE FRAGENTIBUS CARCERES c° xlviiii.

Item statutum quod nulla persona terrigena ut forensis frangat ut fragnere valeat carcerem comunis spelli cum in ipso aliquis homicida iaceret, et siquis fragneret, ut exiverit aliquem homicida de dicto carcere, ut ea fractionis carceris facte, homicida aufugeret, puniatur et condemnetur in ea poena, qua deberet

puniri et codenari homicida pdcus, et ea sol-
vere teneat de quolibz homicida tm. Et
nihilominus potas debeat pcedere, q ipsum
homicida q iaceret in ipo carcere. Et si ipo
fractor carceris repntauit que aufugit
infra qnta die, si fractio fuit fca fuerit,
soluat noie bani L. lib. den. Si de nocte C.
lib. den. Et si ipo no repsentauit, teneat
ad pena supius in pcedenti capto notatam.
Et qcunq in pdcis dederit aux vel fauore,
soluat et soluere teneat coi pdco L lib.
den. salvo sempr pnis et psonarum delictis. Et
si qs fregerit carcere pdcm ut exire fecit
fures ut fures, latrone, rubbatore ut
pditore ut q culpatus eet huius moi malitie
ut alteius cuiuscunq occone, soluat pe-
nam qua malefactor q iaceret i carcere
soluere teneret, et des condepnationem
q d ipo deberet fieri. Et siqs exire fecit ali-
quem q in ipo iaceret p debito, soluat id
quod ipe talis soluere suo creditori de-
beret, et coi noie bani soluat L lib.
den. Et potas sup pdcis possit pcedere
p inqsitione ex suo offo et punire co-
trafacientes, et qlibz de pdictos possit-

ex accatoe ihēat duas ptes bani q teneat
secret fili

De exeuntib de carceib. c° L.

Ite stat q gntes possit g̃ratis de carceib co-
munis spelli relaxari n̄ psuan ipsa re-
laxari qui in ipis detenti stetet una
ano gtinue et n° et heret apstet cui pars
apeterit ei q q erat carcerat remissionē
excelum et q qcuq d ipo carcere amore
dei semel fiat relaxat tercio n̄ possit
n° abeat d ipo carcere. et q q pdca co
ulnerit ut arengauit in tti x den coi
.ii l pdco codepnetur. Et Priores costitien
tes ad pdcam in currant poena pq tenerent
ipe carcerat inq p potes deat gdenari

Contra filios sfamilias et muta-
tes sibi nomen c° Li.

Ite stat q qcuq q gigit q potas uel
alij offic coīs spelli pcedat q aliqne mi-
nore p aliq q matto ut in iusta sei pcessu ut p-
cassissent tpib retroactis q pcessus huius-
moi ualeant & teneant nō obstant q p-
nō gsenserit filio in potate sue pmanere

82 v

ut q minor nō iuraverit nō veniri q. occōē. minoris etatis, & nō obstant q aliq sollepn- itas iuris fuit obmissa, ut nō servata excep- tione benefitij restitutionis in integrū vol- umus nō obstare. C volum et q genus de- spelli ut forensis nome suis pers. mutaverit, interrogat ab officialib cois spelli ut aliq corum x. lib. den. cdepnet. et suplē potas cua curia p inqsitione possit pcedere et delinquentes cde nari in dca pena, et qlibz possit et accusator, et habeat medietate banni.

DE PENA PORTANTIU ARMA. C. LII.

Item statuerunt et ordinaverunt q nullus terrigena aut forensis audeat uel psumat p terras spelli a carbonarijs spelli intus portare aliqd genus armorum offensibilium uel offensi . . .bilium et q contrafecerit uel portare inventus fuerit a familia potis, et q portatione et inventione, stet et credat relationi duorum a familia potis pdci, p qlibz genere armorum offendibilium cdenet camerario dci co- munis p com pdco recipienti si fuerit forensis in . c. sol. den. et si fuerit aliqd=

genus armorum offensibilium pro quolibet genere in .x. s.
den. Si vero fuerit forensis pro quolibet genere
dictorum armorum offensibilium in .x. s. den.
et pro quolibet genere dictorum armorum offensibilium
in .xxv. s. den. camerario dicti comunis predicto con-
cipienti solvere teneatur. Et si aliquis fuerit
inventus qui formam predictam portare bec-
cacenere (?) / maça ferrata / sive basta-
ne de ferro / accepta / falcione / mana-
riam vel clavum a ferro ponderis unius
libre ad minus vel aliquod predictorum dupli-
ce pena si terrigena / si forensis solvere
teneatur. Quas penas potestas dicte terre vel
eius vicarius sine aliqua diminutione a con-
trafacientibus sumarie et de facto integras
accipere teneatur. Et dicimus quod nullus audeat vel
presumat portare predictam (?) [illegible] carbon-
arios intus [illegible] cultellum acutum [illegible]
padmo (?) / manicam insutata / ad penam
.xx. s. den. si fuerit terrigena. Si vero fuerit
forensis ad penam .xl. s. den. et de nocte
ut duplicent de nocte. Arma sic accep-
ta et inventa [illegible] comuni salvo
quod licitum sit arma offendibilia cuilibet
de camerario comunis [illegible] .x. s. den. pro quolibet.

83v

guc armorum colliget, et quilibet genus armorum defensibilium prohibitatem. Subtellinus non non dueniat contra, sed debeat pronuntiari. Saluo tamen et reseruato in omnibus supradictis penis quod forensis in eundo et redeundo in itinere per stratam, et quilibet eundo et redeundo ad Carbonarias ad eas possit libere et impune arma portare dummodo predicti euntes et redeuntes ad predictas carbonarias portent publice et non occulte, galeam, zappa, nangam, roncam, falce vel aliquid predictorum siue barlictum vel barsetum vel si quam presumptionem faciant eundo vel redeundo foras vel de foris. Et si predictum galeam vel aliquod predictorum non portauerit et inuentus fuit cum aliquo genere predictorum armorum et voluerit ille talis probare idoneo quod de foris veniebat vel ibat, potestas et eius curia admittat intentionem suam et sufficiat probatio unius testis, et potestas nec aliquis officialis dicti communis possit alicui forensi dare licentiam arma portandi, nisi satisdet idonee de non offendo aliquem, et si offenderit, potestas perdat de suo salario

pquibus uice · x · lb · den · dummodo hoc locum non
habeat · quod aliquis ambaxiatores qui uenirent
spelluz et pro alicuius communitatis et qui remaa-
nerit uoluntas in presidentia potius ut ui-
carij · et quod predicta potestas non possit licen-
tia faciendi petere in consilio ut ar-
renga :—

De Sponsalitijs et matrimonijs c. Liii :—

Item statutum quod si quis contraxerit matrimonium uel
sponsalitia cum aliqua muliere preter habe-
tem uel auum uel aliquem ascendentem si-
ne presentia patris auj: uel alterius ascendentis
et si predictos non habuerit habuerit patruos,
sine presentia eorum uel alterius ipsorum, et si ipsos
uel aliquem ex eis, non habuerit, sine presentia et con-
sensu aliorum consanguineorum suorum proximorum uel
aliquorum consanguineorum maius si habuerit, icadem
net nomine pene · tam mulier quam homo huiusmodi
matrimonium uel sponsalitia, fecerit, modo
predicto, non seruato in · v · lb · den · et notarius qui
predicta, contractus scripserit, seu rogauerit, contineat,
nomine poene · in · c · lb · den · et nullus contrahat
cum aliqua muliere habente aliquem ex predictis conse-
guinitis, sine presentia duorum ex eis ad penam c
lb · den · et notario conscripserit · [illegible] · cc ·

tractus vel aliquo modo factus cum aliquo filiofamilias
vel minore vel aliqua muliere de nocte, non servatis
~~servandis formis~~ predictis et infrascriptis, condemnetur
in .xxv. libras denariorum et quilibet qui interfuerit pro teste
tantundem. Et nulla persona tam terrigena quam fo-
rensis audeat vel presumat in [illegible] vel facere
aliquem contractum, stipulationem vel obligationem seu
contrahat, cum aliquo minore .xxv. annis, sine presentia
potestatis vel vicarii ipsius vel iudicis ipsius co-
munis predicti, vel duorum consanguineorum ipsius
minoris contrahentis vel cum aliquo filiofamilias
detractione sponsalitiis matrimoniis [illegible]
fuerit manus predictus cum pronuntiatione; et si quis
predicta vel aliquid predictorum fecerit, volumus con-
tractus celebratus contra formam superius ex-
pressam sit ipso iure nullus, nec contrahentis
ex ipso contractu ius vel actio acquirat, non
obstante aliquo iure corporali vel [illegible]
prestito; et nihilominus teneatur solvere no-
mine banni plus [illegible] valor seu extimatio rei
seu quantitatis que est in ipso contractu. Hoc salvo quod
si filiusfamilias vel minores mercatores
publici vel artifices erunt, qui possint
libere contrahere, et contractus eorum va-
leant et teneant, non obstante aliqua ex-

Die 13 Junii [illegible] ex libro [illegible] [illegible]

III

ceptioē, volum[us] et q[uod] i[n] oib[us] s. dāl. ḡtib[us], mu-
lier aliq[u]a nō possit i[n]teresse p[ro] cōsanguineo, n[e]c
cōsensu[m] ut p[ro]ntiā p[re]stare. et hoc capitulu[m]
sit p[re]cisu[m], et q[uod] hoc, nō possit ut arrenga
d[e]libera[ri]. et h[ab]eāt locu[m] in futuris :–

Ut obseruent[ur] banim[en]ta, . C.° Liiii.

Ite[m] stat[ui]m[us] q[uod] si p[otes]tas, iudex et n[ot]ar[iu]s. d. d. cōis spelli uel alter ip[s]o[rum], fecit aliq[uo]d bānimē[n]t[um] & in ip[s]o bānim[en]to imposuit pena[m] q[ui]cu[m]q[ue] c[ontra] illos, ut illu[d] q[ui] nō obs[er]uauerint, id q[uo]d publice, bānitu[m] eēt, ut p[re]ceptu[m] & p[re]conizatu[m]. p[er] aliquē p[re]cone[m] cōis p[re]dci, ex p[ar]te alicuius offitis, p[re]dcā p[otes]tas & n[ot]ar[iu]s d. d. tale[m] ut tales c[ontra]facientes, puniāt & cōdep[n]nent us[que] i[n] q[uan]titate in q[u]a p[re]conizatu[m] fuit, dū[m]mō q[uan]titas bānim[en]ti huiusmōi, nō excedat q[uan]titate[m] c. s. den. q[uo]d bānu[m] d[e] f[a]c[t]o tollat[ur], & aliq[uo]d bānim[en]tu[m] fieri nō possit alicuius capti p[rese]ntis stat[uti]. et si fieret, ex nūc d[e]cernimus nō ualere :–

De facientib[us] violentia[m] c[ontra] familiam Pōtis: & eis pignus, renuptiatib[us] C.° Lv.

Ite[m] stat[ui]m[us]. q[uod] si aliq[ui]s abstulerit aliquē familie p[otes]tatis, quē duxerit ad palatiu[m], ut ipsi famuli ducere uellent ut famili no=

+

85v

tarii d. d. ut facerent taliter quod dum duceretur aliquis aufugerit, itaque non duceretur in fortiam dicti communis et offitialis illius. Talis aufugiens, ut conficiens, puniatur in penis in quibus deberet puniri ut solvere malefactorem, quem duceretur, ut substineretur in palatio communis prefati: et nihilominus condemnetur in .xx. libris denariorum habita compensatione qualitate personarum negotii pro quo duceretur et quod de predictis stetur et credatur relationi duorum de familia curie. ut duorum bajulorum communis cum uno teste bono et idoneo, et simili pena puniantur qui in predictis prestiterint auxilium consilium et favorem. et de predictis potestas possit inquirere capto aliquo non obstantibus quae in contrarium loquerentur. ¶ et si alicui bajulo misso per parte offitiis communis predicti fuerit acceptum pignus, ut tenuta accepta mandato dictorum offitium ut alterius, primum vel se paraverit quod tenuta capi non possit in .xl. s. den. vice qualibet puniatur, ¶ et quicumque offenderet familiam potestatis ut notarii d. d. ut aliquem ipsorum, dicto ut facto, pro qualibet vice condemnetur in duplici pena quam solvere deberet, si offenderet spellanum, et idem dicimus si offenderet notarium reformationum camere ut aliquem offitium alicuius communis forensis, et in omnibus supradictis teneatur per consilio usque ad legitimam. et possit potestas de predictis ex offitio suo facere inquisitionem :-

Re aufeiens pignus bayulis puniatur:

Parans se bayulis et negans pignus qua pena puniantur:

Per consilio quando teneantur:

De offendentib(us) ex(tra) districtu c(astelli). c° LVI

Item stat(uimus) q(uod) q(ui)cu(m)q(ue) terrigena ut forensis (com)misit homicidiu(m) ut aliq(uo)d aliud malleficiu(m) cu(m) sanguinis effusione ut sin(e) in p(er)sona alicuius castellani in quo(cum)q(ue) loco ex(tra) districtu dicte terre, (con)denet(ur) in illa poena, q(uam) talis malefactor solvere deberet, si (com)mitteret i(n) castello, sive ei(us) districtu s(ecundu)m forma(m) stat(uti). et potestas eius curia possit p(ro)cedere in talibus ex off(ici)o suo, talem malefactore(m) (con)denare (con)dep-natione exigeri p(ro) co(mun)i. et sufficiat i(n) tali malleficio si tali malefactor fuerit citat(us) in palatio co(mun)is castelli p(er) p(re)cone co(mun)is p(re)dicti sono tube p(re)misso. ac si p(rese)nte e(ss)et inventus seu requisitus. et qu(i)cu(m)q(ue) eu(m) coeperit seu duxerit in fortia co(mun)is sin(e) apodissa aliq(u)a facienda, h(ab)eat a bonis co(mun)is L. tri. den. quos camerarius co(mun)is de avere co(mun)is p(re)fati eid(em) dare debeat, et solvere ten(eatur). et q(ui) talem malefactorem receptaverit in castello ut ei(us) districtu solvat no(m)i(n)e banni C. tri. den. si no(n) aliq(ui)s castellanus offenderet aliquem forense(m) ex(tra) districtu(m) castelli, ut aliquem ex banitu(m) co(mun)is p(re)dicti, et occ(asi)one offensionis, fuerit (con)denat(us) in loco comissi malleficii ut alibi p(er) aliquem iudice(m) (com)petente(m), q(uod) in castello nullatenus (con)denet(ur).

Q(uod) q(ui)libz teneat(ur) trahere ad Rumorem.   c° LVII.

Item statutum quod si in tenimento vel territorio communis Spelli fuit facta aliqua violentia seu offensa in personam alicuius Spellani, illi de contrata ire debeant, et succurrere ad illum locum et dare auxilium consilium et favorem illi Spellano offenso iuxta posse, ad penam C solidorum denariorum et quilibet de Spello teneatur et debeat ire et trahere ad rumorem in quacumque parte seu loco esset per terram predictam et impedire iuxta posse illos quorum occasione rumor insurgeret. Et si ad rumorem pacteret aliquem qui non permitteret se capi ad penam aliquam non teneatur. Et potestas teneatur et debeat facere inquisitionem contra illos qui non traherent ad rumorem, et ipsos punire secundum formam dicti statuti, scilicet in C solidis denariorum pro quolibet et qualibet vice.

Et custodes portarum teneantur sub dicta pena, dum aliquis rumor insurgeret in dicta terra, claudere portas, ne malefactor possit exire. Et dicimus quod si dicti tales trahentes ad rumorem in terra Spelli et eius districtu aliquod dictorum de causa dampnum reciperent, quod per commune predictum conserventur indempnes, et hoc capitulum publice legatur in consilio in principio regiminis potestatis.

Quod nullus laboret bona exbanitorum

C. LVIII.

Item statutum quod nulla persona audeat vel presumat laborare tamquam affictus vel alia ratione bona-

alicuius exbanniti ut co[n]de[m]nati co[m]is p[ro]pelli occ[asi]one
furti: homicidij: robbarie, i[m]pedimenti ut gra-
uis criminis, nisi co[n]demnatione pendente p[er] ap-
pellationem, n[on] tali laboranti dare auxilium consilium
et fauorem, et q[ui] co[n]tra fecerit, co[n]de[m]net[ur] in .xxv.
lib. den. et de p[ro]d[i]c[t]is in q[ui]bus d[e]beat p[er] n[ot]ari[um]
executionum, ta[m] cu[m] acc[usatio]ne, q[ua]m sine. et q[ui]lib[et]
possit e[ss]e accusator, [et] h[ab]eat duas p[ar]tes banni: —

Q[ui]d valeat testimonium mino-
ris & de penis ip[s]orum c.° Lviiii.

Testimoniu[m] minorum a .x. annis. s[upra] ualet i[n] malefitijs.

Item stat[uimus] q[uod] i[n] ca[us]is criminalibus, minores q[ua]-
tuordecim annorum, du[m] t[ame]n no[n] sint minores
.x. annorum, possint testificari, & eorum te-
stimonium ualeat & teneat, ac si e[ss]ent
maiores .xxv. ann[orum]. ¶ Minores aut[em] xiiij.

Minores a .7. ann[is] s[upra] tene[antur] ad poena[m] i[n] d[ict]o d[ampno].

ann[orum]. si sunt septem annorum et abinde sup[ra],
teneant[ur] p[ro] dan[n]o dato, et in eadem
pena, qua tenerent[ur] maiores: —

De B[e]n[e]fitio confitentis et
soluentis infra terminum c. Lx.

[c]Lxi

Item stat[uimus] q[uod] si aliq[ui]s accusatus ut denuptia=
tus, de aliq[u]o malefitio, crimine, ut dan[n]o da-
to, ut inquisitum fuit. q[uod] eum & t[em]p[o]re sue ac-
cusationis [et] in t[ermin]o. p[re]fiti sup[er] ip[s]a uolu[er]it
sponte malefitium co[n]fiteri, et co[n]fessus fuit,

87v

sine aliqua exceptione & condemnatione sponte solverit infra
x dies a die late sententie, quod diminuatur sibi quarta pars condemna-
tionis a(?) eo fiende, et si noluerit confiteri, seu confessus
non fuerit, sine aliqua exceptione vel probatione facta, testificantibus
ipsum maleficium commisisse seu damnum dedisse, in quarto
plus eis pena, quam deberet condemnari pro ipso maleficio
secundum formam cuiuslibet capituli statuti, condemnetur, dummodo
confessio facta post primam excusationem, non relevetur
eum a quarta. Et hoc capitulum habeat locum in
maleficiis & condemnationibus in quibus datur pena a x
sol. supra. ¶ Quicumque autem aliqua a ea condemnatus
fuerit per curiam comunis Spelli & suam condemnationem
de plano solvere voluerit, camerario dicti comunis infra x di-
es a die late sententie ut condemnationis, de ipsa
condemnatione diminuatur sibi quarta pars dicto modo.
¶ De huiusmodi diminutionibus fiendis, locum non ha-
beat in condemnationibus x solidorum & abin-
de infra :—

CONTRA Corruptores officium C·Lxi.

Item statuimus & ordinamus quod nulla persona audeat ut presumat per se ut alium tacite ut occulte, corrumpere ut simulato modo subtrahere potentem, notarium
[illegible] ut aliquem alium officialem comunis Spelli, dan—

do ut dari faciendo eis ut alteri ipo͞r ut alteri pro eis stipen͞ in pecunia ut reb͞ ut alio q͞cunq͞ mo͞ p̄mittendo ut p̄mitti faciendo. et q͞ c͞fecerit in . xxv . libr . den͞ . c͞denet͞ et si potas ut alius offitis in p̄dc͞is ut aliq͞ p̄dc͞o͞r c͞fecerit c͞sen̄serit ut aliq͞ acceptauit ut acceptar͞ p̄sumpserit q͞lib͞ c͞faciens p̄dat de suo salario . L . libr . den͞ . et q͞lib͞ de p̄dc͞is possit esse accusator et h͞eat duas ptes banni . Et volum͞ aut͞ q͞ si aliq͞ corrumpit potes͞ ut aliquẽ aliu͞ offic͞ . de t͞p͞re quo dc͞i offit͞es syndicarent͞ denuptiaret ut dixerit syndico c͞ois qui eet ad sindicandu͞ ip͞os offitiales q͞ talis corruptor et denuptiator no͞ teneat͞ ad penam aliquam no͞ obstante illa p̄ticula qua cauet͞ q͞ soluat penã :—

De offendentib͞ rebelles . C° . Lxiii .

Item q͞ retroactis t͞p͞ib͞ instigante humani generis inimico occ͞one rebellium at intera spelli h͞itantiu͞ aliq͞r spellanor͞ t͞rige nu͞ forensiu͞ c͞ potes͞ c͞ois spelli eius curie et offitiat . Priores et clxxv . in curie et offitiat . p̄dc͞os c͞oe p̄dc͞u͞ et Ambassiatores et c͞t . p̄dc͞os c͞oe p̄dc͞u͞ et Ambassiatores ciuitatis perusij spoleti no͞ nulle p ip͞os rebelles et sequaces ip͞o͞r iniurie et offense reales et p̄sonales inrogate fuere ip͞iq͞ offit͞es in defensa ip͞o͞r po—

+

88v

testatis cois ꝑorum popli dcte terre, et ad instantiã ipsorum Ambasiatorum dliberatũ extiterit et dliberari fecere, ꝑ ꝯsiliũ gñrale et spale dc̃i cois. qd tunc erat, q ipos ꝑnotos rebell et ipsorum sequaces euati ꝑti offendi possint, et ꝑ huiusmoi rebelliũ, extrinsecorum ꝑdictorum et sequaciũ offensione, offensor nulla tenus teneat. et q ipm pcedi no possit. et pcessus q ipos offensores factos habitos ut fiendos et hndos, nullaz heant firmitatẽ. Et volumus reformatione ꝑdcaz ee in ꝑdcis oĩbus obsuandam :–

De Custodia Carceris. C°lxiii.

lxii

Item statuimus q sup custodia carceris cois spelli et captiuorum in ea iacentiũ, talis modus fuerit, s. q baniat ꝑ totũ spellu pu° ꝑ loca ꝯsueta. q quicunq uult custodire dcũ carcerem ꝑ totũ ãnũ, et captiuos, uadat coram Pot, nã plus offerenti dabit, Dũmõ ad ipaz custodiaz ee no possit q fuerit, a .v. ãnis citra, nec possit aliqs ꝯstringi ad ipaz custodiã faciendã ꝑse ut alium, nec ipse nec aliqs de sua familia, nec aliqs

q ad custodia dci carceris tenuerit. Et potas, anq
gerdat alicui custodia dci carceris, fariat in=
qsitione d pdcis, et siqs qfecerit, in. xxv. lib
den. qdenet. et qlibz possit ee accator & heat
duas ptes bani. Et qcumqz fuerit missus sub volta
palatij cois p aliq mattio sine dano dato ut alia
ca ex offa curie, solvat p qlibz die. vi. den. et
p qlibz nocte. vi. den. et tantunde solvat si fu=
erit missus p aliq dbito ut ad petitione alicuius,
si fuit solvendo. si vo no fuit solvendo, solvat
creditor suus, ut ille q fecerit eu detineri,
ut qstingi an d tenus relaxet. Et talis cu=
stos teneat repsentare captivuz sibi datu ut=
recomendatuz. Alioqn solvat ille custos illud
in q qdepnatus ut qdepnandus eet captivus:
ut illud dbitu p q dtinet. Et S alioqi si potas,
aliquem baylm. Gualdariu, ut custodez noctis in
carcere mitti fecerit, qs custos pma die
ut nocte, no debeat a talia aliqd accipe, nc
aliqs ipore aliqd solvere. Et ntts q eet cu=
stos ut ad ea custodiaz dci carceris possit,
nc dbeat portare arma offendibilia extra vol=
ta palatij, ad pen, qua alij spellani solvere
tenerent. et nq possit eis dari licentia
p potez ad pen. L. lib. den. nc possit ipse
custos ire post tertiu sonu campane extra
volta palatij, et si qfecerit, solvat no
mine bani. C. s. den. Et si ipe custos

89v

plus, s. dcō salario accipet, p quolibz vice et quolibz
captivo solvat, x. ttr. den. Et si aliqs captivus
de dcō carcere aufugerit, habeat pro confesso de oibus et
singlis, pro qbus erat detentus. Et nihilominus solvat,
si aufugerit de die, noie bani. l. ttr. den. et
si de nocte, c. ttr. den. Et custodes sive custos,
talem carceratum repntare teneantur, et si non re-
pntaverint ante gderatione ut post ī. x. dies ad
standem poenam, quam talis detentus solvere deberet, eam
pati et solvere teneantur et debeat, Et si aliqs car-
ceratus in dcō carcere, pro coe spelli, gratis fue-
rit dimissus, et custodiam non solverit, nullo
modo pro coi spelli, pro tali detento, solvere teneatur,
et hoc exprimatur in gestu cocessionis. Et si
aliqua mulier de dcā terra fuit accusata, ut quod
eam pcederet per aliquo malitio, et non poterit sa-
tisdare, potestas recomendet eam, illi qui ea
voluerit retinere, si fuerit persona idonea, si fu-
erit persona idonea, volumus aut. quod quicumque emer-
it custodiam dci carceris cois, ut accepit, te-
neatur per se et non per alium, custodire, et qui contra fe-
cerit, tam substituens quam substitutus. c. s. den.
solvere teneatur, et ipi custodes non pmittant
aliquem qui fuerit recomandatus sibi a cancello

ut sbarris seu steccato dicti carceris exire sine li-
centia potestatis si pro maleficio: si pro debitore sine creditoris,
pena .L. librarum den. Et nihilominus custodes possint
dictam penam a carcerato, si quis sua voluntate, ex
dictos cancellum, sbarram vel steccatum exiverit, per ac-
cipere, et sicut ... omnibus et singulis, quili-
bet possit esse accusator, et habeat medietatem banni
et nomen ... dictis ... tenentur qualibet mense, facere inquisi-
tionem et pacctatione perdere, et clauses car-
cerum mulierum ... volumus detine-
ri. et quod mulieres iaceat in carceribus, divisis
ab aliis carceribus, ubi homines sunt consueti iacere,
qui constructi fuerint per officiales dicte terre, predicti cu-
stodes vero dicti carceris nullo modo ipsos retineant,
Preterea insuper volumus quod custos carceris, quod pro tempore fuerit, te-
neatur habere in ipso, unam lampadam in qua continue
sit lumen accensum, dum in ipso aliquis iacebit, et ex-
pensis ipsius custodis, et qualibet vice qua in ferria
venerit ut exferriaverit, aliquem, sive disbeat
habere .xij. den. pro qualibet inferriato, et non plus. Et
si quis predicta, ut aliquid predictorum fecerit, in x.
libras den. condemnetur:—

DE FVRTIS C°LXIIII.

Item statutum quod si aliquis in terra vel spello ut eius districtu fu-
ratus fuerit, rem valente a ij sol. infra de
die, solvat nomine banni .xl. sol. den. Et si
nocte, solvat ... Et si
commiserit plura furta fecisse, fustigetur per to-
tum spellum et si non furatus fuerit rem valentem
a .ij. sol. supra usque in .xx. solidos. solvat .x. ~~libr.~~
den. si de nocte, xx. libras den. Et si non fu=

+

ratus fuit res valente, a .xx. sol. s. usque in .x. lb.
si de die, solvat nomine banni .c. lb. den. si de nocte,
.cc. lb. den. ¶ si vero furatus fuit res valente a .x.
lb. s. usque in .xxv. lb. si de die, solvat nomine banni
.cc. lb. den. si de nocte, nomine banni .iiij. lb.
den. ¶ si vero furatus fuit res valente a .xxv.
lb. usque in quadraginta lb. den. si de die, sol-
vat .iiij.c lb. den. si de nocte, .viij.c lb. den.
¶ si vero furatus fuit res valente, a .L. lb. s. sol-
vat decem bannum .viij.c lb. den. et semper in omnibus
casibus supradictis fur emendet dannum illi cui fura-
tus fuit, in quadruplum. Quorum omnium supradictorum ba-
norum, tertia pars sit comunis, et due, accatoris et pas-
si furtum. Et si accator non esset, sine dannum:
sive furtum passus, ... Et potestas ut
Iudex perdat. quod tale accatum de furto, et si in-
venerit fuisse hominem male fame, ponat eum
ad tormenta: et confessio facta per tormento, valeat et te-
neat, ac si sponte fuit facta: si in ipsa confessione
malefactor perseveraverit extra ipsam confessionem, malefa-
ctor iudicari possit. ¶ Et si forensis furtum
fecerit, in Spello. vel eius districtu, solvat duplum
in qualibus casibus bannorum supradictorum. Et si forensis fu-
rtum fecerit alibi. quod in Spello. vel eius districtu
puniatur ac si fecisset in Spello:~

CONTRA TVRBANTES BONUM & PACIFICU STATUZ TERRE SPELLI C.° LXV.

Jt[em] stat[uimus] & ordinamus q[uod] nulla p[er]sona t[er]rigena ut fore-
sis audeat, ut p[re]sumat bonu[m] pacificu[m] statu[m] t[er]-
re spelli turbar[e], duce[n]do aliqua[m] q[uan]titate[m] fore-
siu[m], et q[ui] [contra] fecerit, si capi poterit pen[a] capitis
puniat[ur]. Et si capi no[n] poterit, exbaniat[ur] d[e] spello
et eius districtu, et o[mn]ia bona ip[s]ius publicent[ur] co[mmun]i & de-
pingat[ur] in palatio d[i]c[t]i co[mmun]is et si q[uo] t[em]p[o]re p[er]venerit i[n] for-
tiaz d[i]c[t]i co[mmun]is, capite puniat[ur]. Et si potestas neglegens fu-
it, in p[re]d[i]c[t]is, in cc. lib[ri]s den[ariorum] puniat[ur]. Addicentes
q[uod] illi intelligant[ur] turbatores, q[ui] h[abe]rent ult[r]a x
forenses in d[i]c[t]a t[er]ra ut eius districtu. Et q[uo]n[iam] fore-
ses starent i[n] locis p[re]d[i]c[t]is ut aliquo p[ro]ced[ent]e. Du[m] mo[do]
hoc locu[m] no[n] h[ab]eat, si ipsi forenses, venirent spel-
lu[m], ad aliq[uo]d co[n]ruptu[m], conuiuiu[m] seu nuptias,
et h[ab]eant licentiaz a p[ri]oribus t[er]re spelli. Et pote-
stas teneat d[e] p[re]d[i]c[t]is inquisitione[m] facere o[mn]i mense,
et delinquentes punire in pen[a] p[re]d[i]c[t]is. cc. lib[ri]s den[ariorum]. Et
ip[s]os turbantes, turbar[e] volentes bonu[m] pacifi-
cu[m] statu[m] d[i]c[t]e t[er]re, i[n] faciendo, mittendo ut tra-
ctando [contra] ip[su]m co[mmun]e, [contra] corpus aliq[ui]d in p[re]iuditiu[m]
corporis ut alterius eor[um], possit confinar[e] ad co[n]-
finia mitter[e], p[ro] libito voluntatis, no[n] p[re]iudica-
ndo capto at facto et fiendo circa alios pen[a]
[contra] p[re]d[i]c[t]a facient[ibus] in m[ali]s no[n] obstant[e] aliq[uo]
capto, ubi tractaret[ur] de confinib[us] i[m]ponendis:~

91v

CONTRA facientes conuenticulas. C. LXVI.

Item statuimus quod nullus audeat vel presumat in aliqua domo dicte terre vel eius districtu, seu alio loco, facere vel congregare aliqua conuenticulam vel congregationem, ubi vel inter quos, ratiocinaretur, diceretur, tractaretur vel ordinaretur aliquid fieri contra presentem statum dicte terre et dictum comune, vel speciales personas ipsius. Et quicumque contrafecerit et in dicta congregatione, vel conuenticula steterit, pena mille librarum denariorum puniatur. Si non in fortiam comunis minime uenerit, et penam predictam non soluerit, sit perpetuo pro proditore et rebelle dicti comunis, exbannitus, et bona ipsius omnia deueniat in comuni. Et dictus talis malefactor nihilominus a parte exteriori palatij dicti comunis, depingatur pro proditore et rebelle et exbannito dicti comunis. et nomen eius super caput depingatur et scribatur, dicendo ego sum talis proditor comunis Spelli. Addicientes insuper quod dicta talis domus et locus ubi predicta committerentur funditus destruatur. et bona que in ipsa domo et loco inuenirentur deuenire debeant in comune:—

De registro cōis c.° Lxvii.

Itē statuimus q̄ p evidenti utilitate et necessitate cōis spelli. instrumenta privilegia, getationes, et scripture utiles p cōi p̄d dc̄o ꝯsuerunt et manutenerunt in bono statu et registrent. si registrate nō sunt in cartis pecudinis et registrate ꝯsuerunt ap illā prout videbitur prioribus dc̄e terre. Et dicimus q si ꝯtigerit uti p utilitate cōis aliquo privilegio, instrumento, ut scriptura q̄ inde exhat copia ad sensum sapientis, ita q ipi copie adhibeatur fides, et ad p̄dc̄a et p p̄dc̄is fiendis et obsuandis. Priores teneant vinclo iuramenti opam efficacem dare et ēē iuvamen:–

De impedientib; aqua cōductus c.° Lxviii.

Itē statuimus et ordinamus q nulla psona terrigena ut forensis audeat ut psumat, p se ut aliu seu alios quocunq; mō, et qualitercunq; impedimentum dare, prestare, seu facere aque cōductus fontis canalis venienti spellum p q̄ ipa aqua nō possit spellū libere venire, et q̄ ꝯfecerit, si fuit terrigena, in. cc. lb. dēn. ꝯdenet, et si fuit forensis, et i fortia cōis pvenerit, statim tradat morti, et q̄ videbitur pōti: seu vicario q p tpre fuerit, et si i fortiam cōis, nō p=

Nota mitius puniri Terrigenā: q foresez

3 Gregorius celle et collesleno pot. cōi: f. 30. et. d. p paulo musto de viterbio locumtenent. 1542. f. xx. ulta longas carcerationes. et expensas: et munuscula data curie et amicis suis ac salaria pcurat et aduocat.

+

ueneuit, tam terrigena, quam forensis, in dictis poenis sit
exbanitus et quicunque tales malefactores in fortiam
communis duxerit, habeat et habere debeat de bonis et
hauere communis predicti L. libras denariorum quas Camerarius dicti
communis, ipsas L. libras absque requisitione alicuius
offitii eidem dare et soluere teneatur et habean-
tur pro legitimis expensis. Et hoc ad terrorem
malorum hominum, communis Spelli et spatores per-
sonas ledere uolentium: —

DE TRANSEVNTIBUS PER PORTAS C.LXIIII.

Item statuimus quod nulla persona audeat uel presumat exire uel
intrare per muros nouos uel antiquos terre
Spelli, nisi per portas uel cancellos ordinatos, ap-
tas uel aptos, et qui contra fecerit, soluat nomine ba-
ni L. libras denariorum si fuerit de die, et si de nocte
C. libras denariorum. Et si qua persona transiuerit uel intr-
rauerit subtus uel super portas uel cancel-
los predictos, postquam fuerit clausa uel clausi
uel per carbonarias nouas uel antiquas, si de
die, in XL. solidis denariorum si de nocte, in C. solidis
denariorum uice qualibet condempnetur. Iniungimus insuper
banis per potestatem seu vicarium contrafacientes, debeat
condempnari et quibus de predictis possit esse accusator
et habeat medietatem banni, dum accuset et
denuntiet infra tertiam diem, post comissum
crimen, aliter perdi non possit. Et hoc locum ha-

Nec minus punitur Terrigena quam forensis

eat i transeuntib3 p carbonarias ut subtus ut s. portas ut s. dcuz e. Na i oib3 alijs suprascriptis, volum9 q mocunq3 possit pcedi. Addicientes q minores. xiiij. anis et mulieres, possint d die tm. transire p dcas carbonarias subtus, ut sup portas, ut cancellos, impune :–

Minores 14. anis: et Mulieres.

VBI Artifices eorz arte exerceat. C.o LXX.

Jt stat mg q oes calzolarij, macellarij: et factores artis eorz arte opantes, et exercentes inter a spelli: teneant et d'beant eorz arte exercer, in domib3 habentib3 hostia in strata qua itur a porta porte clause, ad porta piscarie recto tramite, et no alibi ad pen. x. lri. den. et q= lib3 possit ee accusator, et heat medietate bani et nom eius teneat secretu :–

Vt no possit opponi q stat. C.o lxxi.

Jt stat mg q nulla pa possit nc d'beat q aliqd capitulu3 stat pntis, aliqua exceptiones opponere, et q cfecerit, puniat in. c. lri den. et si potas ut alius offitialis cois spelli dcaz tale exceptione admiserit, potas in. c. lri den. et q=

excipiens q statuta q pena.

opponere nec exc ipe nemo pot. q statuta.

potas ut alij offtes admittentes dcaz except. q poena.

LXXIII

+

libz alius offtis. in. L. ttz den. puniat & cond-
net p syndicos ~ adrationatores, q eos syn-
dicabunt, et qcqd fieret uigo ditte talis=
exceptionis, sit ipo iur nttuz ~ nttius ua-
loris Cuz uolumq oia hc stat.u & capta et
i eis gtenta plena hre roboris firmitate
et inuiolabiti obsuari, n no potez & alios
offtes cois pdci: nttaz iurisditione hre, in
capto aliq: stat expres nc concess a dco
stato, ulterius se extendere, no possit:·

Vt obseruent ordinamta · c. lxxii.

Jtz stat.mq q oia ~ singta ordinamta, reform=
ationes, seu constitutiones, cois fcta ~ fca
ut fienda: p pores, potem: vicm & offtes al-
ios dci cois, obsuent & exequtioni madē-
tur, si dca ordinamta fca fuint, ut fie-
rent in postez, sm ordinamenta tradita
exforma pnte stat: uincto iurti adpen. c.
ttz den. poti: et cuilibz alij offti. L. ttz den.
Jnqbs p eos ordinatores dco coi dbeant
poenitq codepnari :—

De coptumatoribus · c. Lxxiii.

Jtz stat.mq q ntts acoptumet ut adcoptumare

psumat ut hbeat, caseu, oua, pullos, ut aliqd
aliud ab aliq° ut aliqua die mercurij, uel
alia die, usqz ad nonas, postea no possit,
et q. q. fecerit, tam terrigena, qz forensis, p
qlibz uice, solvat. xl. s. den. et qlibz pos-
sit ee accusator, hbeat duas ptes bani, et
teneat secretus, et ponant tres hoies a con-
silio posti q no sint d' dca arte, q teneat
accusare. q. trasfacientes, et si dicti hoies
fuunt negligentes, puniat qlibz eorz in
xl. s. den. et potas teneat, d' p dcis fa-
cere inqsitione & a d'linqntibz aufe-
re bannuz p deuz p cot :—

De Barberiis. C°. lxxiiii.

Jtm statutum q barberij no radant diebz dnicis, et
teneant hoies mollare & abluere et eis ra-
dere barba. p. iiij°r. den. cuiqlibz barbe, ac
et p ipo ptio, capillos tondere, & clericam
facere ten. et bistusar, sive tosar. teneant ca-
put hoibz p. viij. den. et sanguinare hoies
et mulieres, p. xij. den. in eorz apotecis
p qlibz et qlibz sanguinatura, et sz si iret
ad domu alicuius, ad sanguinandu, hbeant et
recipe possint p qlibz et qlibz uice, ij. s.
den. et no plus. Teneant qz statiz & sine
mora, qum reqsiti fuunt, ire ad infir-
mu, et addiminuendu sanguine, p dco ptio,
et si n. fecerint, in pdcis ut aliq° pdcorz

+

94v

Potas codepnet eos & quelibz p dcoze ɔ facieñ
p q̄libz uice. in xl. ß. den. et q̄libs possit ee
accator, et hēat duas ptes bāni et teneat no-
men eis secretū, et de p dcis teneat Potas
dcē terē facere inqsitionē,

Contra mollarios. C.Lxxv.

Jte statumus q̄ mollarij ɔ spello dbeat maci-
nare bonā farinaz facere, et de. xxx.
m̄surīs, unā accipe, et dbeant vruzcin-
cuz circa eleuare & reddere, macinant
et molere bladū, et si, diuersa blada, eent
que teneant molere s. unū post aliu, ī qtiz
nent put placuerit dferenti, et si culpa:
fraude, et negligentia mollarij, nō fie:
ret bona farina, illi cuis fuit bladum,
ut farina, de suo mollarius emēdare
teñr. Qui quidē mollarij teneant hre cup-
paz bn sciaumatā, q̄libz i moledino sua
Et q̄libz mollarius teneat hre duos cup-
pulos de rame sigillatos sigillo. cois spel-
li. s. unū paruuz: et unū magnū. Et
cū uno accipe m̄surā grani, et cū alio
misturā. Qui cuppulus paruus cū quo
granū accipi uolumus, sit adeo paruus,
q̄ rasius sit capax. xxx. taliuz cup-
pulorz. Et ille cuppulus magnus, cū

q̄ mistura accipi volum9. sit adeo p̄mus q̄ ra-
serius sit capax. xxviiij. cuppulo℞, et
ai multuraz q̄s dari, minime teneat,
Et si ꝑ dc̄i mollarij in ꝑdc̄is ut aliq° pre-
dc̄o℞. ꝯfecerint, in xl. ß. den. ꝑ vice q̄libz,
cōdepnent, Cuius bāni, tertia ꝑs sit cōis,
et due, accatoris, et singli homines de
spell°. possint libe et impune moler ad
molendina comunis et spatiuz ꝑ… Et nul-
la ꝑra audeat, ut ꝑsumat aquaz et alueo
antiq°. extrahere ut ipm̄ alueū reimplere,
usq3 ad molendina captari. Et q. g. ꝑdi=
cta ut aliqd ꝑdco℞, fecerit, teneat ip=
sā aquā, remittere, et alueuz remun-
dare, et in. c. ß. den. vice q̄libz codepne-
tur, et q̄libz possit ee accator et heat
duas ꝑtes bāni et tertia ꝑs sit cōis, et Po-
testas, bis q̄libz m̄se teneat de ꝑdc̄is fa-
cere inquisitione, tp̄e q° ipa molēdina
macinabunt, et ten. ꝯfacientes, cōdepnari, i.
viij. dies, post suū introitū facere iurari mol-
larios de spello, et faciat eos iurare oia et
singla in hoc capto. ꝯtenta, q̄ debeant obseruari.
Et liatu sit unicuiq3 cui pceptū fuit ꝑ supsti-
tes ipo℞ molēdino℞ die et nocte, ire ad
extrahend aquā de piscaria ad adaptandū al=

+

uiuz molendinorum ṡ dcorum sin pena et bano :–

De tereno iusta piscaria. C.º LXXVI.

Item statuimus q̄ terenum q̄d ē iuxta uiaz porte et piscariaz cōis, nisi fuerit terasanas sit et esse d'beat cōis spelli et ipi adiudicamus et q̄ p ipo cōi h̄eat et teneat. et nullus ibidez sup. indcō casaleno et tota platea iq̄ ē an domum: porta, et piscaria, ī aliqua pte ipius, poner letame, ut lapides, et q. n̄ fecerit. pen. c. s. den. puniat. cuius pene, tertia ps sit cōis, et due accatoris et teneat secrets. et d p dictis potas infra duos mses post intoitu sui offitij, teneat facer ingsitione et inuentos culpabiles, cōdepnar in poena p dca :–

Contra tabernarios. C.º LXVII.

Item statuimus q̄ qlibz taberna-rius – uinu uendens adminutuz, teneat et d'beat bn̄ implere uasa et msuras, et si n̄ fecerit, in. xx. s. den. cōdenet. p qlibz uice et et in domo in qua uinu uenderet et ut ptinentijs ipius domus, nullus audeat ut psumat retiner aliquos ludentes ad ludum taxillorum et die ut de nocte,

r. retinere, ut stare promittere, post tertium sonum campane, aliquem forensem, ad bibendum ut comedendum ad penam . xl . solidorum denariorum pro quolibet vice et quolibet contrafaciente, que de facto tollatur, et quilibet possit esse accusator, et habeat medietatem banni . ¶ Liceat tamen Potestati et sue familie de predictis ingredi prout eis videbitur expedire, et credatur relationi duorum de familia potestatis, dummodo nullam habeant partem banni. Et non excuset tabernarius, nisi protestatus fuerit ludentibus cum uno teste idoneo, quod non debeant ludere in domo, ut pertinentijs ipsius, quod si fecerit, ad bannum non teneatur . ¶ Et dicimus quod Tabernarij, ut vinum vendentes, in dicta terra Castelli, seu aliquis eorum, dum vinum vendunt de una vegete, non debeant vendere de alia, ne aliqua fraus committi possit, in dando unum vinum pro alio . ¶ Et qui in predictis, contrafecerit, in . c . solidorum denariorum condempnetur, et quilibet possit esse accusator, et habeat medietatem banni, et nomen eius teneatur secretum . ¶ Et volumus quod quilibet vendens vinum ad minutum in dicta taberna de Carbonarijs Castelli, antequam concedatur sibi licentia, vinum vendendi teneatur, et debeat, satisdare notario potestatis, nomine dicti comunis stipulanti, cum bonis fideiussoribus, de observando omnia in presenti capitulo contenta,

96v

Qua satisdatione, prestita, Licentia predicta conce-
datur, atque concedi non possit nec debeat. Et antequam in-
cipiat vinum vendere, debeat habere pitittum, me-
dium: fugliettum et medium fugliettum, sigil-
latos sigillo communis spelli de plumbo, et non de cera:
et sciammatos ad petitum communis predicti: et aliis cum
dictis mensuris vendere non possit. Et non debeat
vinum, cum aliquo bicchierio vel nappo, nisi prius
mensuretur deinde vinum cum mensura sigillata, ut
supra dictum est. Et quicumque predicta vel aliquod predictorum
fecerit, solvat nomine banni, qualibet vice xl.
solidos denariorum. et quilibet possit esse accusator, et ha-
beat medietatem banni. et nomen eius tene-
atur secretum. Et nihilominus dicti tabernarii
antequam incipiant vendere vinum, debeant iurare
coram nostro potestate, omnia et singula in hoc capitulo contenta at-
tendere et observare. Et quilibet tabernarius possit
habere bancam in domo et extra: et in ea habere vasa
non sigillata, dummodo in vasis sigillatis me-
suretur. Et si quis vendiderit vinum ad min-
utum contra formam superius expressam in singulis
capitulis supra dictis, solvat penam in ipsis capitulis de-
claratam. Et condempnati propterea abinde, ad
unum annum, non possint vinum vendere, in-

dca terra ut eius districtu ad minutu ad pena xl. s. den. quilibet possit esse accusator et habeat duas partes banni et teneatur nomen eius secretum. Et quilibet vinum vendens ad minutum debeat habere licentiam a potestate dce terre ut eius offitiali qui teneatur dare et concedere dcam licentiam unicuique petenti ad pen. x. lib. den. coi applicandam. Et quilibet possit vinum ad minutum vendere quotienscumque et quotiens voluerit et potuerit. Et potestas teneatur et debeat omnibus et singulis per tabernas et alia loca facere et fieri facere diligentem inquisitionem prout sibi placuerit ad minus duabus vicibus in edomada, et processus super predictis facere et reptos culpabiles punire. Et si dcus potestas in predictis vel aliquo predictorum fuerit negligens, perdat de suo salario qualibet vice xxv. lib. den. Volumus insuper quod nulla mensura apta ad vendendum vinum possit nec debeat per aliquem sigillari nisi per camerarium dci cois et qui dcas mensuras vel aliquam ipsarum sigillaret, vel sigillari fecerit, vel vinum venderet cum aliis mensuris, nisi cum illis per camerarium dci

19 cois sigillatis, in xl. s. den. condemnetur. Et dci tabernarii vel vinum vendentes ad minutum teneantur et debeant vinum mensurare unicuique emere volenti cum illa mensura, qua emptor petierit, sub dca pena. Et in predictis et quolibet predictorum potestas et sui offitiales possint procedere ex eorum offitio per inquisitionem, et etiam per accusationem, et

delinquētes punire ꝯ ꝯdepnare in poenis ꝓ d(ic)tis et
qlibȝ possit ee acusator cu(m) d(ic)to unico teste bo-
ni et idonei ꝛ credat(ur) salvo q(uod) si ꝯs accu-
sat(us) fuerit ꝯ d(ic)tis mo(dis) puniri nō ꝯdepnari possit
nisi ꝓbaret(ur) ꝑ duos teste(s) idoneos, volum(us)
insup q(uod) qlibȝ possit vinu(m) vendere ad minutu(m),
si h(ab)uerit licentia(m) a Priorib(us) d(i)c(t)e terre, no(n)
obstante q(uod) no(n) h(ab)uerit licentia(m) a potestate
ut officialib(us), servatis tu(m) [illegible] d(ic)tis for-
mis ꝛ ordinib(us). Alia vero Bajulus possit
nō debeat i ꝓ [illegible] ee testis esse teste nec
eius valeat testimonium ut dictum.
Addicientes q(uod) mensure vini [illegible]
posite, renovent(ur).

FINIS secundi libri ad laudem dei:-

L100r

100v

INCIPIT LIBER 3us CAR. CIVILIV. C. I.

VT IVDEX COIS nō reputet SVSPECTUS. C. I.

Item stat.^mg ordi.^mg q judex cois spelli nō debeat reputari suspectus ab aliqua pr̃a nisi iustā cām suspitionis assignauerit. Et si judex ut nōt.^s q̃ cuipsit, hēt aliquā q̃stionē alicuius ab aliquo fuit infitiat.^s de ipā q̃stione cognoscere nō debeat, nisi aduersarius in eum consentiret.

DE DEBITIS SOLVEDIS. C. II.

Item stat.^mg q potas seu judex cois spelli faciat solui debitoribus, et recoltis, debita, de qbus nō fuerit fca negatio. Et si debitū q̃mocunq̃ factum fuit, quantuncunq̃ sit q̃titas, Potas ut iudex ipius, det ter.^mū triū dieȝ debitori confitenti et nihil opponenti, ad soluendū debituȝ. Et si infra dcuȝ ter.^mū nō soluerit, Potas faciat ipm pre custodire i plattea seu nolta cois procedi, donec suo creditori satisfecerit de debito et expensis, ut faciat ipȝ debitorē exbanire a spello et eis

Debitū cōfessatū, in ter.^no 3 dieȝ soluat.

Debitor q̃fessus nō soluerit in ter.^no 3 dieȝ detineat.

et nō gparens exbaniat.

101v

districtu in tanta qtitate pecuniaz qua
suo creditori dare & solver teneret, & in
dupli qtitate coi et pti. Salvo q si debito
i tertiaz die facti banimti pse ut aliuz
legitme cora judice compareret, pte ci-
tata et peteret dcuz banuz revocari, cu
satisdatione expensaz, pstita fideiuxion
de judicio sisti & iudicatum solvendo, in-
dictuz banuz, nttatens in curat. Et di-
cimus q si debitor no satisfecerit infra dcuz
terminu ut saltem no comparuerit, ut dcum
e, de dco bano exire no possit, nisi solve-
rit unu & alteruz put suo creditori pla-
cuerit. Et exbanimtuz fieri mtz spella-
nos tantu in palatio cois, et ad domuz dbit-
oris publice p pcone cois spelli sono tube
pmisso, atz si fieret, no valeat, eue
qde exbanimeta s dco mo fca heant
p suyst. Et potas ut judex elapso
dco termo exbanimti, cogat dcuz tale de-
bitore exbanituz ad requisitione credito-
ris, ad solvendu unuz & reliquum, cuis
exbanimti seu sme, tertia ps sit cois et
due creditoris. Et ide potas vel judex
nihilominus teneat dcuz tale debitorem

Banitus pti ut p aliu legitme comp[are]ns i 3a die pte citata audiatur

Exbanimta habeant p suyst

1022

capi facere pti detinere in palatio seu volta cois p-
dci, donec suo creditori solverit debitum adque
sibi ten: et expen legitimas. ¶ Et si quis fuerit
Citatio pti — bis citatus, p aliquo debito pti inveniret, ut
una die fuit citatus p alia ad domum, itaque ci-
Citatio ad domum. — taret semp bis una die p alia ventura, an ter-
tiam, quod veniat suo creditori, ut adversario
insurius de iure, et non venerit, Potestas seu
Banniri. — Iudex faciat tale bis citatum exbandiri ut
s. dcum et ut in hoc capitolo continetur. ¶ Et dici-
Citatio que forenses in civilibus et criminalibus fiat sono tube ad fenestras. — mus quod citatio que forens est, spelli non habitantes,
in civilibus et criminalibus fiat p p̄cone cois
spelli ad fenestras palatij dci cois sono tube
pmisso. et sic facte valeant teneant. et
si actor petierit sibi dari tenuta de bonis
debitoris bis citati et in termino non comparentis, Iu-
dex cois teneat eidem dari facere et assigna-
re p bayulum cois, hoc modo, primo mobilium,
2o in mobilium. 3o nominum debitoris, que
bona immobilia, teneat debitor non comparens,
recolligere, infra unum mensem, post pronuntia-
tionem Iudicis. et si non fuerint mobilia,
infra. XV. dies a dicta pronuntia, si non re-
collegerit infra dcum terminus ut dcum est, Iu-
dex det sibi in pagamentum, fra pius extima-

+

tione. ¶ Et si tenuta, supradicta non data, valu-
erit, plus, quantitate petita, per creditorem, tenea-
tur creditor, illud plus dare et solvere debi-
tori secundum quod extimatum fuit, per extimatores quos
posuerit ipse iudex, et dicimus quod idem mo-
dus servetur, in singulis captis, in debitores, si non
venerit, prout sibi preceptum fuit, et notarius predicta ex-
bannimenta scribere ~~facit~~ teneatur et dare et reddere po-
testati vel iudici ad ipsorum vel alterius eorum petitionem
secundum requisitione creditoris ¶ Et quicumque petierit — Poena petentis
debitum solutum et sibi satisfactum, solvat nomine ban- — debitum solu-
ni, duplum plus eius quod petierit in pecunia nu- — tum
merata. Et potestas teneatur condenare et condepna-
tionem exigere pro comuni, salvo et reservato quod si aliquis
ostenderit coram potestate vel iudice instrumentum publicum: petitio per instru-
de aliquo debito et ipsum debitum petat a suo debitore, — mentum quod
potestas vel iudex det sibi terminum x. dierum ad so-
lutionem faciendam, et si debitor opposuerit ex- — Exceptio so-
ceptionem solutionis, potestas vel iudex det sibi — lutionis
terminum x. dierum ad probandum et si infra dictum terminum,
non probaverit, cogatur dictus debitor, ad dictam so-
lutionem faciendam ad sensum creditoris ipsius, — Exceptio usu-
¶ Si non opposuerit exceptionem usurariam, — raria
ludi taxillorum, vel pacti de non petendo, vel — ludi:
pacti de non
petendo

Per instrumentum.

=latens audiat nisi prius deposuerit in pecunia nu-
merata penes cam. dat. cois vel idonea pro tant-
am quantitate pecunie, quanta fuit quantitas petita,
et nihilominus potestas vel judex, det sibi=
terminum .x. dierum ad dictam exceptionem probandam,
quam si non probaverit infra dictum terminum, di-
ctus cam. s. vel alia persona cui depositum fecerit fu-
erit, teneat dictam pecuniam dicto creditori dare,
tradere et solvere elapso dicto termino sub pena .x.
lib. den. cuius banni tertia pars sit cois et due
creditoris. Alia non exceptio, nisi aliqua ip=
sarum quam, quod instrumentum primum nullatenus possit
opponi, nec opponenti, si opponeret, admit=
tatur, dummodo predicta locum habeant in instrumentis
a .c. annis citra, et in aliis instrumentis, super
quibus iam facta esset litis contestatio, seu mota esset
questio vel controversia de predictis. In aliis vero
instrumentis servetur ius coe. Item Et dicimus
quod si quis appellatus vel accatastatus in appellatio co-
munis, appelli, et solverit datinam in appello,
venerit coram potestate vel judice cum instrumento
publico et allegaverit quod eius debitor sit persona suspecta,
statim det et dare teneat tali opponenti bannum.

quod instrumentum nulla
alia exceptio nisi
aliqua de quibus di-
cis. potest opponi

103v

seu familiam, faciat talem suum debitorem capi et pro detineri, donec venerit coram potestate iudice et satisdet de iuditio sisti et iudicatum solvendo, dummodo faciat talem petentem iurare quod animo calumnie non opponat, vel malitiose, qua satisdatione prestita, potestas vel iudex audiat ipsum ut supra dictum est etc. et predicta locum non habeant in instrumentis iudeorum vel usurariorum quos volumus nullatenus exequtionem fieri posse per potestatem vel iudicem comunis predicti: nisi petitum fuerit exequtioni mandari infra duos annos a die facti instrumenti. Et hoc locum habeat in instrumentis futuris, et si fieret exequtio contra formam predictam, non valeat. et illos dicere nimus et usurarios, quos fuerit publica vox et fama, solitum fuisse ad usuras comodare, et si mota fuerit quo coram potestate vel iudice, a .xx. soldis infra, usque in duos vel decem quantum extimaretur, sufficiat probatio unius testis cum sacramento actoris sine alia probatione, et si fuerit a xx. soldis supra, si actor vel reus voluerit deferre eam, iuramento, dando, vel faciendo, offerat reoli=

De iuramento calumnie.

Usurarii qui intelligantur.

[illegible]

bellus sup q lis gtestet a tpre litis cotestatio
nis in antea, infra xl dies utiles, dbeat po
testas ut iudex, ipaz caz t'minari gonez: et
si no fecerit, potas ut iudex solvat de suo sa
lario. c. s. den. qtiens qvenerit, n dilatio
aliq dari possit, nc peti, nisi testes eent ni
mis abntes de q, inp uidentia pots ut iudicis
remaneat, et nihilominus sntie ualeant, si
post dcuz tps, darent, & nisi ab aliq ptinz fu
erit appllatuz, et potas & iudex si fuit qo ut
ca civilis, madet ipaz sniaz exequtioni. et
si in criminalibus cais fuit appllatu, tene
at & dbeat appllans, infra xx dies, utiles,
appllatione psequi. qd si no fecerit, q eu
pcedat, ac si no appllasset, Hoc tn reseruato,
qd si actor uolueit dcider cam iurto dando, uel
faciendo, qtuncunq sit qtitas, ta sup instruto
qsine, et de qcunqz re, possit sin dilatione
t'minoris & oblatione libelli. Et si reus no
lueit dcider caz iurto dando actori, et actor
uolueit iurari, actor iudex ca no audiat
pet cuicunq dabit ptitu ut sacramtuz dalig
debito, ut de rei, q peteret, eide potas ut

+

iudex det sibi ter(minum) duorum dierum ad deliberandum
et intendendum que si non deliberaverit et re-
sponderit remaneat in providentia Potestatis ut iu-
dicis de dando sacramentum actori et cuiusque
dabit iuramentum modo predicto et iuraverit se non de-
bere dare quantitatem ut id quod peteret eidem et po-
stea creditor probaverit per testes ut publicum instrumentum
teneatur dictus debitor dare suo creditori quantita-
tem predictam in duplum plus sine extimatione rei
petite et teneatur solvere nomine banni xxv libras
denariorum in quibus per Potestatem vel iudicem debeat condempnari si-
ne aliqua probatione et predicta locum non habeant in
heredibus defuncti et in tutore et curatore si aliquis
actionem ageret contra ipsos et si quis dixerit se
amisisse libellum datum a suo adversario Potestas
ut iudex cogat talem dicentem ut probet quod sit verum
quod non faciat maliciose et si probaverit faciat
refici libellum amissum suis expensis salvo quod
si aliquis debitor terrigena ut forensis vocatus ad
curiam per suum creditorem voluerit cedere bonis
in forma iuris scripte non possit constringi ut pro de-
tineri ut in bannum poni et ipse autem debitor sic — Cessio bonorum
cedat et cedere debeat quod parte suo creditore ut — quando
creditoribus requisito sono tube premisso publice fiat.

105r

de die nō d' nocte, d' die dnico, ut in die fori:
et si aliter fieret, nō psit d'bitori. et q cederet,
se expoliet oib; pannis, remanetib; sibi Serabu=
lis & camisia. Renuntiet oib; suis bonis mobilib;
et imobilib;: iurib; & actionib;: nōto ibide pnti: et
p oib; creditorib; cedentis, stipulati recipiat, et ibi-
de cedat, det, & relapset, et pmittat, q si ad pi-
guiore fortuna deuenerit siue puenerit, satisfa=
ciet creditorib; scdm posterioritate, et si supflue-
rit d' dcis bonis   spelli, forma cuius
cessionis actet qto melius aptari poterit p nōt
q d'buerit interesse, et si cedere noluerit ut di-
ctu e, et noluerit assignare suffitiente te-
nuta, et soluere d'bituz & expen i. xv. dies:
possit & admittatur eidem. et si nō recollige-
rit, custodiat ta pncipalis, qz fideiussor i=
palatio, ut uolta. et hoc heat locu in debi-
tis gctis, & in posterz ghendis, et semp contra-
ctus remaneat in suo   et si qs suis bo=
nis, cederet, nō possit stare in spello. ut eius
districtu, et si staret, ut moraret, nō p=
sit sibi ipa cessio, sz ad d'bitu, ad qd prius
tenebatur, teneatur. et potas ad petitiones cre=

105v

ditoris faciat ipm constrigni in pal.tio seu uolta, et
detineat donec satisfaciat creditori. Et et di-
cim(us) q(uod) si forensis petierit d(e)bitu(m), a forensi, et
int(er) forense(m) et spellanu(m), si forensis pete-
rit d(e)bitu(m) a spellano, s(er)uet(ur) int(er) eos ius
co(mmun)e. Et et qu(un)q(ue) no(n) fu(er)i(n)t allibrati ut app(re)t-
iatus in libra app(re)tij co(mmun)is spelli, et petierit
d(e)bitu(m) a spellano app(re)tiato et accatastato in
libra p(re)d(ic)ta, s(er)uet(ur) int(er) eos ius co(mmun)e, Stati- foreses q(ui) sint!
entes illos firmiter e(ss)e forenses, q(ui) no(n) fue-
ru(n)t ipi et p(at)res eor(um) oriundi de spello et eius
districtu. Et si debitor hu(er)it instrumentum ca-
cellatu(m), q(uo)d h(ab)eat p(ro) plena p(ro)batione et confessatione, q(uo)d no(n)
ip(su)m debitum ab eo peti possit. Et si debitor ipm in-
strumentum p(er)diderit, no(n) obstante cancellatione f(ac)ta
de ipo, possit peter(e) restitut(ionem) huiusmodi instr(umen)ti et
p(re)d(i)c(tu)m d(e)bitu(m) sibi solui. Addicientes q(uod) qu(un)q(ue) ex-
ceptione(m) falsitatis opposuerit, et non p(ro)bauerit
s(ecundu)m d(i)c(tu)m tenorem puniat(ur) p(er) potestatem ut eius iudicem
vicarium in .xxv. lib. den. de q(ui)b(us) .3a. p(ar)s sit
co(mmun)is et due .3e. que fuit oppositum. Et q(uod) ex-
bannimentum in ciuilib(us) f(a)c(t)um c(aus)is, et semel re-
uocatu(m), amplius reuocari no(n) possit, et si-

amplius revocaret et non valeat revocatio de ipso facta :–

Ut nullus debitor possit costringi. C° III.

Item stat(utum) quod nullus debitor possit per te costringi in palatio ut alibi ad petitionem alicuius creditoris si dictus debitor voluerit sibi sufficientem tenutam assignari de bonis suis per eum possessis, post tam in territorio sp(ecta)bili, quod valeat tantum unde quantum suo creditori dari tenetur et duplum plus, dummodo satisdet idoneis fideiussoribus de recolligendo ipsam tenutam quam recolligere teneatur infra unum mensem, et elapso ipso tempore, si non recolligeret, ipso facto remaneat ipsa tenuta ipsi creditori libera et expedita, et nihilominus dicti principales fideiussores et quilibet ipsorum insimul ut in solidum prout placuerit creditori, ipsi creditori ad suam petitionem teneantur vendere ipsam tenutam, ad quam venditionem faciendam tam principalis quam fideiussor per iudicem comunis sp(ecta)bili insimul ut in solidum penitus astringatur ad instantiam venditionis faciendum, ad sensum creditoris, et si dictus principalis et fid-

Constringi … in palatio … ut alibi … debitori … possunt

106v

4

iussor, nõ facerent ipam venditionẽ, ad petitionẽ et requisitionẽ creditoris. quilibz ipor solvat noīe bāni .x. lib. den. et nihilominus ipam venditionẽ faciant, Teneat̃ aut̃ facere et curare ipi fideiussores, q dcã tenuta, ĩ dcũz ter. minũz recolligat̃, ut teneat̃ vendere ut dcũz ẽ, et si nõ eet tanti valoris, p quo fuit assignata, sm formã stati, fideiussor teneat̃ adimplere de suo ppo, pdcis oibs, nõ obstantibs capitl sub rca De dbitis. ¶ Et dicimꝰ q si aliqs assignaverit tenutã d bonis alicuis, nõ possessis p eum, cõdenet̃ noīe bāni in xxv. lib. den. Cuius bāni, tertia ps sit cõis, et due accusatoris, et nllo possit assignari tenutã, de qtitate .x. lib. ut ab inde infra, ut de re, que estimaret̃ tantundem. et hoc locũ hẽat ĩ pteritis, pñtibs et futuris. ¶ Statuentes, et q Potas nẽ aliqs offlis cõis pdci non possit nẽ dbeat aliquẽ mittere ut costringere ut detinere sub volta palatij ut alibi, si voluerit satisdari idoneis fideiussoribs, nisi occone furti, homici-

Constrignj ĩ palatio
Mitti ut alibi
Detineri qui nõ possint.

C. V dij: ut mattij enormis. et si q̄ fecerit, potestas pdat, d suo salario c. lib. den. et qlibz alius offitialis. xxv. lib. et talis detentus possit secedere sine pena & bano, nō obstan= hoc capitulo de debitis solvendis, n̄ locum habeat in exequtione sniarz, qdenatz, ex banimtorz in civilibz cāis facorz, cū uelimus elapso ter̃ bani ut sñie, in talibz nō posse assignari tenutā: —

Vt ius reddat in palatio. C.o IIII.

Item statuimus q̄ potestas ut judex teneatur reddere ius in palatio seu sub uolta palatij cōis spelli ut alibi ubi habitaret ut alibi occone mulierz tantuz i cāis criminalibz - civilibz. et volumus aut q̄ aliqua mulier, nō teneatur ire ad palatium, ut ad hospitiu potis occone alicuius mattij, ut ad aliq= uez actuz, d nocte, et q̄ qfecerit, qdenetur in. xxv. lib. den. & si deuz banuz solvere, nō poterit, fustiget̃, p totu spellu. et si potestas ut judex ut alius offitialis pcepit alicui mulieri q̄ iret ad standu in palatio ut q̄ fecerit ea uenire, in. xxv. lib. den. condēnet̃: —

101v

DE TENUTIS FIEDIS. C.V.

Item statuimus quod potestas vel iudex spelli teneatur debeat defendere omnes tenutas quas ipse vel alter ipsorum dari fecerit per comune vel specialibus personis donec fuerint revocate, non obstante si tenuta data non fuerit ex secundo decreto et adiudicata, cum velimus per primum decretum intenutam missum possessorem et cetera. Et si quis molestaverit aliquem in tenuta data per curiam comunis spelli, si fuerit de re mobili, solvat .xx. solidos denariorum et si fuerit de re immobili solvat .xl. solidos denariorum quorum bannorum tertia pars sit comunis, et due accusatoris. Et quod potestas vel iudex ipsius non faciat dari in tenutam pannos de lecto, nec aliqua arma specialiter arma non debito, si alia bona mobilia invenirent, nec bayulus debeat in pignus vel recipere aliquod genus armorum. CLXXV. Per eos palatio vel tenuta alicuius mandato curie. Et si [illegible] cepit, accipiens solvat nomine banni .v. solidos denariorum. Et dicimus quod si tenuta fuerit de re mobili: adiudicetur creditori in unum ex 2do. decreto. De re non immobili in[illegible] decem mensem:—

panni de lecto / Arma non / dent in tenutam

Ut admictantur testes. C° VI.

Item statuimus quod testes admictantur [illegible] probatur
ut pro instrumentis ut in instrumenta ad proban-
dum solutionem debiti a xl s. infra et ad
xl s. valeat probatio unius testis, non ob-
stante quod contineatur in instrumento, quod solutio
non possit probari per testes, salvis aliis capitulis
statutorum. Addicientes quod in malefitiis et dano
dato ut guasto [illegible] ut quibus essent imposite
pene usque in iiij or [illegible] den. sufficiat proba-
tio unius testis cum sacramento accusatoris. Item
quibus volumus quod mulieres possint testificari
et eorum testimonium valeat et teneat, et
offitiales [illegible] in aliqua questione non permittant
introduci ultra x testes, nisi fuerit ibi
multitudo articulorum, de quibus remaneat
in providentia offitialis. Et dicimus quod advo-
cati non intersint ad bancum, quando re-
sponderetur positionibus.

De arbitriis [iuris compromissis] observandis. C° VII.

Item statuimus quod potestas faciat observari omnia arbi-
tria et diffinitiones factas amicabili compositione
et consensu [illegible] hoc modo quod incontinenti faciat

1084

+

IV

dari i tenuta illi p q fuit laudatu ta dece iq3
d pen. si qstiterit legitme, i cidisse et pnu=
ntiatu fuit, nisi ex adverso aliqd instum=
ntu opponeret et oppoitu fuit. ¶ Et potestas
ut judex det t'mini x. dier opponenti
ad pbandu q ter^no elapso, n' opponens pbave=
rit exceptiones, Judex faciat aufo'ie pe=
na qfacienti et dari obsnanti et obsuare
volenti. et laudu et arbitriu sit firmu,
nisi d alio fuit laudatu, q3 qpmissuz ¶ Et

Arbiter laudans ex copmissuz, q pena puniat. — si arbiter ut arbitri laudaverint ex co=

Laudu datu ex qpmissum reddit nullu. — pmissuz, solvat pqlibz ipoz. iiij^or. librar noie poene et laudu et arbitriu sit nullu et nullius valoris, cuius bam tetia ps sit
cois et due accatoris. Addicientes q p po=

Nemo invitus possit cõstigni ad comp=mittendu. — testate ut judice nullus possit qstringi ipo
invito ad aliqd qpmissuz faciendu, et si
qstrinxerit no valeat qpmissuz p eu fcuz

Copmissu fcu a qstricto: no valet. et laudu sup eo latum est nullius valoris. — n' laudu et qcqd seqret ex eo sit nul
lius valoris. ¶ Salvo q si aliqa qstio sive
discordia fuit int' pres et filios seu filias,
fres carnales seu sorores carnales, soro=
res qsobrinas seu fres qsobrinos, cog^tos et
cog^tas et patinos usq3 in q^rtum gradum sanguini=

tatis ut affinitatis, q̄ p̄dcti ɔstringant p̄ potez̄ ut iudicē cōis spelli q̄d dcā qō ɔpmittitur ī proximiores ɔsanguineos q̄s haurant, i[n]uunc ut plures, si plures eent ī eodē grādu q̄ ī oīb3 ɔpmittat̃ d' iur̄ & fcō, et laudum̄ fereandi p̄ ip̄3 ut illos, p̄tes ten. hr̄e ratum & firmum̄. et potas ut iudex ten. costrignere ɔsanguin̄ ad acceptandū ɔpmis-sum, & ad laudandū d' iur̄ et d' fcō, saluo q̄ si qō eēt int̄ p̄dcos ɔsanguin̄ ut affines sup aliq̄ instrumēto, nō teneat̃ ɔpmittere, nisi de iure tantum.

Consanguinei & affines ɔstringātur ad ɔpmittendū iure et d' facto.

Sup instrumētis nō compmittit̃, nisi de iure tm̄.

DE SALARIO mittendo in cippu: C.° VIII.

VIII

Itē stat̃ q̄ iudex cōis spelli faciat solui salarium̄ in lit[ibus] ɔtestat[is] ut iur̄to calumpnie et i exequtione instrōz, anq̄ p̄tes scedant, abanca, et faciat ip̄3 salarium̄ mittant, et ī ip̄3 ti in cippū cōis ut soluer cam̄.° cōis et ī ip̄3 cippū mittant̃ bāna et ordinaria, a. ip̄ cippi sit p̄ infra, et una ex clauib3 dcī cippi sit penes Guardianū f̄rum̄ minorz et alia penes cam̄ dcī cōis, et qn̄ uidebit

109v

+

Priorib; ipse cippus apiat; pecunia ĩeo inventa scribat cu alijs introitib; dci cois: et mittat salariuz i cippo hoc mo, videlicet eam, vz solvat, vz unu den. p qlibet lr. et p. x. s. et infra, unu den. ab illo cui dbituz gfiteret ut sacramto quinceret. p plite no gtestata, unu den. p libra qlibz parte et Judex faciat iurar actore, ut extimet gonez: et d gtumatijs solvat dupluz qz dcum est d debitis, de dbitis no gfessis & iurto quictis, no obstantz pdcis, solvat, qn datur tenuta, et no an. et dicim q potestas ut judex no pnuptiet aliqua tenutaz ut exbanimtuz nisi pus mittat salariuz, ut dcuz e. et si alr fieret, no valeat. et ide dicim d litis cotestatione :—

DE TENUTIS vendendis. C. VIIII

Item stat q tenuta data p curia cois pdcti p aliquo dbito, si fuit d re mobili teneat p. xv. dies, anq vendat, postmouz possit creditor eam vendere, fin mouz, septum vasita pus pte, pti, ut ad domuz, talis

uenditio p legitima habeat, et non possit debitor
eam recuperare, et si plus uenderet tenuta
quam fuit debitum, restituat debitori, et si
minus, potestas ut judex faciat adimplere
de bonis debitoris et teneat constringere debi-
torem de ipsa re data, quod eum intenutam ad uolun-
tatem sui creditoris uenditionem facere per publi-
cum instrumentum si fuit mobilis et si fuit inmobi-
lis, faciat uenditionem, et detur insolutum cre-
ditori, ad extimationem amicorum, si debi-
tor et creditor fuerint concordes et et si non
inueniret qui uellet eam emere, et potestas ut
iudex constringat debitorem ad faciendam uendi-
tionem creditori pro quantitate extimata et expen-
sis legitimis et talis uenditio habeat pro rata et
firma, et data, reuocari non possit, debito
semper respectu ad quantitatem debiti et tenute.
Et si non tenuta fuit de re stabili per xxx dies te-
neat, et tenuta data antequam uendatur ban-
diatur ad fenestras ad scalas palatii dicti comunis
per tres dies, uidelicet quolibet die una uice, et
una die per alteram, an ...
... fec...

+ anni ... offerenti ... ... bandimentum ... ... aliquam.

anni

110v

+

De bay. dan. C.X.

It stat. q. bay. cois spelli, q. dabunt tenuta, p alig. d'bito alicui, d' re mobili, teneant ipaz tenuta ex here d' domo d'bitoris ad voluntate credito-ris, post q. fuit p nuptiata tenuta p creditore m curie et bay. solui eo qd in alio capto. p tinet. et si d'bitor eet p sona suspecta, statz det creditori bay. et si bays fuit negli-gens, potas auferat ei ex cuilibz eoz x. s. den. et nihilominus potas ut iudex mittat baym ad ex hendu tenuta de do-mo d'bitoris et si necesse fuit, mit-tat baym & familiam.

De instrumentis comunibz. C.XI.

It stat. q. qcunq. hret instrumz coe cu suo co-sorte, ten eidez dare medietate pretii et soluat illi noto. et qcunq. recipit ali-qd ab aliq. noie alterius, teneat illud red-dere cui copetit, ut ptinet. et potas ut iudex faciat obsuare p dca. et q. cofece-... soluat banus. xxv. lb. den.

... alte ...

deroget alteri, n(on) d(e)beat d(e)rogar(i), nisi fieret
expressa m(en)tio in ipso cap(itu)lo, no(n) obstante ta-
li cap(itu)lo: —

Ut istrum(en)ta no(n) uitient(ur) C(apitulum) xiii.

It(em) stat(uimus) q(uod) instrum(en)ta, carte, rogationes, no(n)
uitient(ur), edita manu pu(bli)ca notarij a c an-
nis cit(r)a. si (con)tinet(ur) in ipsis nom(en) p(a)p(e) u(e)l
imp(er)atoris, u(e)l iudicis u(e)l loci, s(ed) ualeat
et teneat. si no(n) e(ss)et aliq(u)a sollepnitas iuri
obs(er)uata. et si fieret aliq(u)a introductio
instrum(en)ti alicuius ab aliquo in curia co(mun)is spel-
li, et dubitaret(ur) d(e) no(ta)rio q(ui) fecerit instru-
m(en)tum, et p(ro)bari poterit p(er) duos testes, utru(m)
fuisset no(tari)us u(e)l no(n), t(em)p(o)re q(uo) condidit in-
strum(en)tum, et p(ro)bari poterit p(er) duos testes,
u(e)l duo instrum(en)ta scripta manu d(i)c(t)i notarij:
p(ro)batio duo(rum) testiu(m) u(e)l duorum instrum(en)tor(um) s(i)t p(ro)
plena p(ro)batione [illegible] maxi(m)e si no(tari)us fuit de
spello, et p(ro)p(ri)a nota habeat(ur) et p(re)d(i)c(t)a locu(m)
habeant a xxx annis cit(r)a. Statuentes in-
sup(er) q(uod) p(o)testas u(e)l iud(ex) [illegible]
[illegible]

111v

+

uare & obseruari facere omnes divisiones factas in
ter quascunque personas de quibuscunque rebus ut possessionibus
propriis ut ascriptis, postquam appareret in
ipsis divisionibus quod quelibet pars partem suam
recepit ut se contentam vocat ut vocavit,

XIII

de parte sibi obvenienti in partem, et promittit
ut promisit ~~ut se contentam vocat ut vocavit~~
tempore divisionis observare divisionem in perpe
tuum firmam habere: et quod non obstantibus quod dicte
res & bona divisa fuerint ut sint emphi
teotica ut propria quando ipse res ut possessiones
et bona teneantur per heredes ut heredem de
functi, et quod ipsas res divisit cum suo con
sorte ut fratre, usque quo ipse res ut posses
siones non redierint in domum ut ecclesiam
a qua ipse res ut possessiones fuerint recepte:
et potestas ut judex domini comitis, instanter
visa divisione, mittat et inducat ip
sos heredem ut heredes, masculus sive
foemina sit ipsius qui ipsa bona divisit,
in tenutam & corporalem possessionem ip
... possessionum sic divisarum per bay:
... alio actu:

sic divisis, cu[m] velim[us] ip[s]a[m] actu[m] in aliq[uo] no[n]
p[re]iudicari, q[uo]n p[re]d[i]c[t]a, exequtioni madetur,
ut d[i]c[t]u[m] est, et ille q[ui] d[i]c[t]a bona ut posses-
siones dimiserit ut her[e]des ip[s]ius, in aliq[u]o
no[n] molestent n[e]c turbent heredes d[i]c[t]i s[ui]
consortis ut suis, in tenuta ut possess[ione] ip[s]a-
ru[m] rer[um] sic divisar[um] n[on] o[bstante] p[re]d[i]c[t]a in d[i]c[t]a
divisione [con]tenta veniant sub pen[a] in d[i]c[t]a
d[i]c[t]a divisione [con]tenta, in q[ua] p[otestas] potest ut p[re]d[i]-
cta[m] dice[n]t d[i]c[t]i co[mun]is p[ro]beat [con]tempnari p[ro] medieta-
te co[mun]i spelli & alia co[n]sorti suo ut he-
redi ip[s]ius, et hoc locu[m] h[ab]eat, in p[re]terit[is]
p[re]se[n]tis et futuris :—

VT IVS Conductoris, no[n] alienet.   C.xiiii.

It[em] stat[uimus] & ordinam[us] q[uod] si aliq[ui]s laboraverit ut
[con]duxerit adficitu[m] ut laboritiu[m] agru[m] ali-
cui[us] sive campu[m], et d[omi]n[u]s vellet ip[su]m ve[n]-
dere, ius [con]ducto[r]is nullo m[od]o [con]cedi pos-
sit, n[e]c laborator, [con]ductor, co[n]tu[m]matur
ex[...] hat[ur] [de] sua possessione, no[n] obstan[te]
venditio[n]e [...]

112v

+

Ut nullus piciat lapides. C° XV.

Item stat(uimus) q(uod) nullus piciat lapides n(ec) picere permictat (?)
re faciat in aliq(uo)d novum op(us), nisi ius h(ab)eret
i(n) loco in q(u)o edificaret, q(u)i possit edificare &
murare p(ro)ut voluerit edificando, dummodo
edificator satisdet & p(re)stet fide(m), ut ius vult,
d(e) op(er)e noviendo si piector ibi ius habe-
ret. et potas ut iudex ut alter ip(s)or(um)
debeat dare ter(minum) picienti i(n) quo p(ro)bet ius
suu(m) q(uo)d h(ab)et in d(i)c(t)a re, si q(uo)d h(ab)ret ius, et si
no(n) h(ab)ret ius. potas ut iudex, si no(n) p(ro)bave-
rit piciens, infra ter(minum), accipiat ei no(m)i(n)e
bani · x · lib(ras) · den(ariorum) · cuius bani medietas sit
co(mun)is: et medietas illius in cuius op(er)e piceret.

IIII x · C · XIII · Et potas cogat tale(m) piciente(m) lapillis ad re-
ficiend(um) alteri p(ar)ti o(mn)ia dan(n)a & expen(sas) ac inte-
resse: et si p(re)d(i)c(t)a, potas ut iudex, non
fecerit, solvat d(e) suo sal(ari)o x · lib(ras) den(ariorum). si
no(n) piciens p(ro)baverit, in d(i)c(t)o loco ius h(abe)re,
destruat totu(m) id q(uo)d e(ss)et edificatu(m): & redu-
cat q(uo)d edificasset in p(ri)stinu(m) statu(m), et ni-
[illegible] x L · sol(idos).

119v

tus

INCIPIT LIBER 4. DE EX-TRAORDINARIIS

DE MODO Inponendi datiua. C. I. 153

Item statuimus et ordinamus quod Potestas una cum consilio or=
dinis predicatus dicte terre possit imponere
et imponi facere datiuas et collectas pro
soluendo debita contracta et contrahenda pro dicto
co[mmun]i. quandocumque pro eis deliberet, in ipso
consilio omnia debita, et si alia imponerentur
datiua quod datum est. nullus constringatur ad sol-
uendum dictam datiuam, et nemo sit immu=
nis a solutione dictarum datiuarum ut dan-
de imposite ut imponende, sed omnes te-
neantur soluere. Dummodo prius extimetur
et affectetur quantum colligi debet per libra, et il-
lud colligatur et non plus. et nullus debi-
tum ponatur in dicto consilio ut firmetur tempore colli-
gende datiue, nisi prius affectetur per affectatores
seu per illos qui positi erunt ad predicta debita pro=
uidenda et affectanda, et affectatores qui
ad predicta ponerentur teneantur predicta iurare
ad sancta dei euangelia predicta obseruare et fa-
cere bona fide. et omnes affectores da

116v

communis teneant vincula iuris exigere et exigi facere dativa seu collectas de terrenis et vineis spectantibus ad eos que sunt in districtu spelli preter de terrenis ecclesiarum et monasteriorum que non sunt feudata ut servis ecclesiis non sunt. Et qui contempsit solvere dativam vel collectam ut imposita condepnetur per potestatem in C. libris denariorum et teneatur solvere dativam sibi impositam. Et quandocumque contigerit quod aliqua collecta imponeretur eligant tres collectores scilicet per quolibet terzerio unus in consilio populi ordinis. Qui collectores et quilibet eorum sint decatastati ad minus C. libris denariorum qui colligere debeant ipsam dativam sic imponendam et quilibet teneatur eis solvere partem sibi contingentem infra terminum in statuto contento ad penam predictam. Qui collectores predicti non debeant incarare predicta facere bona fide elapso termino assignato ad solvendo dativam qui non solverint illos assignare debeant infra .X. dies ad penam .XXV. libras denariorum de suo salario dictam dativam sal-

uere faciat collectorib; q datiua donec fu-
erit exacta, p alios, no possit colligi ut
accipi nisi p dcos collectores. finito uero
dco tpre. i viij. dies, p sacramtuz dci col-
lectoris assignare & reddere d'beant ra-
tione d' iis q ad manus eor puenerit cap-
tione d'ca ad pen. c. lb. den. illi ut illis q electi
fuerint ad pdca p Priores dce terre, et
nlls possit ee collector, q fuit collector
alicuis datiue, fictus, montis, paludis,
ut passaggij ab uno ano citra et q fuerit
ad pdca: ut aliqd pdcor collector, d'ind
ad unuz anuz no possit ee collector, et
si electus eet, & acceptaret, eligens &
acceptans pen. x. lb den. incurrat, et
ide dicimus i collectorib; fictus, motis,
paludis & passagij. et nihilominus, labo-
ratores terrar & possess. ad soluendu datiuas,
cogant p terenis & possess. quas laborarent,
et detur licentia retinendi de fructib; ex-
istentib; in ipis terenis & possess. et si ipi
laboratores, notarent ad aligna curia
occone pdca, Syndicus cois pdci, faciat

oes exceptiones necessarias, non obstante ali-
quo capitulo in contrarium loquente. Et dicimus quod nul-
lus terrigena vel forensis debeat laborare aliquam
possessionem nisi de ipsa solveret datiam, excep-
tis possessionibus ecclesiarum et monasteriorum, pena et banno c. tri-
den. Et nihilominus datiam solvere teneatur. Et
hoc potestas banniri faciat omni mense. Et si-
quis daret damnum in talibus possessionibus, non teneatur
ad aliquam poenam (possessionibus ecclesiarum et monaste-
riorum duntaxat exceptis). Et dicimus quod datie ex-
pendantur pro debitis pro quibus imposite fuerint. Et
postquam ad manus camerarii pervenerint, possint
dicti camerarii dare illis personis pro quibus imposite fuerint,
tam cum licentia potestatis quam sine, et deliberatione
consilii dicte terre et non alia. Et si commune haberet
denarios ad usuras, solvantur antequam alia debita. Et
dicimus quod collectores datie cuiuslibet impo-
nende teneantur dare fideiussores de reddendo
rationem ut dictum est, de eo quod ad manus eorum vel
alterius eorum pervenerit occasione predicta, et ad
dictam poenam. Et ipsis collectoribus [illegible],
per rationatores ponendos ad rationandum
eosdem, fiat eis computatio per commune, facta prius per-

Derogatio

laborari non pot. poss. a quo non solvit datiam.

Banniri omni mense.

Potest damnum ubi non solvit datia non tenetur ad poenam

ad usuras quas commune habet.

eos quelibz ipoz integra restitutione coi
pdco ad oibz puentis ad manus eoz, dca d ca
et amplius (gestatione hita) dca d ca non
molestent. Et Priores popli dce terre
qui erunt p tpre .i. octo dies eoz offitij
singlis diebz mens faciant legi in consi
lio popli, sine ordinis porats p not ca
merarij oes introits, dbita & expen
mercatij oes, fca & facienda tpe ipoz pen
dct cois, fca & facienda tpe ipoz pen
.c. lib. den. p qlibz. Et qlibz pore populi qui
erunt i dco offo successores p tpre imponen
datiua si dbitu fuit i coi a .iic. lib. sup & exe
gi facere p coi .i. termz instat qtentibz addi
ctaz pen. inq. si qfecerit, p potez d beat
qdenary. Et viams qlibus mortuus fiat
uns qternus psr, & singlis sex msibz datiua
qm solvere dbecent pdci: uendant & dent
plus offerenti, fcis inde pus pluribz badi
mtis, et si non inveniret emptor, Potas
teneat datiua exiger p coi. Addicientes q
collectores datiue fictus montis & palu
dis, nullum heant salarium a coi, et si re
cipent aliqd salarium occone dictaz col

+

lectarum ut alicuius earum, tam dantes quam recipien=
tes, in .x. tri den. pro quolibet eorum et vice qualibet
condenentur per potestatem dicte terre. et ratione collecta
rum datiarum fiat hoc modo videlicet quod extrahatur summa
totius catasti terre predicti et cuiuslibet terze
rii per se divisum, et exacta datia, red=
dantur cancellario communis per collectorem datiarum no
mina non solventium, et quantitates pro quibus non est ut
esset solutum, et secundum formam dicti catasti summa et
quantitates non solutarum, fiat ratio quantum exactum
erit. que ratio fieri debeat per cancellarium dicti
communis et unum hominem ponendum per potestatem dicte terre
qui habeat de salario a camerario dicti communis pro qua
libet datia .x. solidos den. et dictus cancellar
ius, ultra habeat salarium a dicto communi dicta de
causa, et qui colligeret datia per focularem,
ut catastum, non obstantibus predictis, habeat et
habere debeat a communi pro eius salario pro qualibet
datia tres tri den. nisi aliquis pro minori
pretio colligere voluerit, de quo antequam detur ali
cui, fieri debeat per potestatem dicte terre plu
ra bannimenta: quod qui minori pretio colligere
voluerit, sibi detur ad colligendum. cui=

collectores teneant et debeant dicta datiua per
foculare reddere monetam in toto prout tangit
et utile et prode monete, computetur camerario
de qua moneta, nullus offitialis comunis predicti possit nec
debeat solui, nisi computato floreno pro eo quod
ualet, seu ualebit in dicta terra Spelli.
Per uolumus aut per omnia ex computata datiuarum et
que in datiuis et que in datiuis ex computatur,
non obstantibus que in libro datiuarum ponantur dicta ex
computa, mittantur ad exitum camerario, dicti
comunis in libro exitus ipsius per camerarium dicte terre
terre.

DE INDEPNITATE Spellanorum C. II.

Item statuimus quod potestas et iudex comunis Spelli teneantur re-
cuperare pro posse homines dicte terre et eius districtus,
et eorum bona, si essent alicui impedita, scilicet per-
sonas et res pro rebus et si aliquis fuit captus ut
simus rebus expoliatus, et non fuit satisfactum ei-
ab illo ut illis a quo ut quibus fuit expoliatus postquam fu-
erit requisitus. potestas ut iudex possit et teneatur
ei dare licentiam auferendi ab hominibus et personis ip-
sius comunis unde fuit expoliatus, et antequam re-
presalie concedantur, et licentia detur, habeatur ali-
qua fidutia, quod ipse castellanus quod fuit Spelli

+

q fuit damnificatus ut spoliatus in aliquo. et proponatur in consilio utrum sint concedende represalie,
non nec possunt non concedantur alicui exbannito
dicte terre, non et alicui spellano qui hostiliter aliquam terram invenit, non concedatur
alicui si damnum aliquid peteret ut recepit
reale ut personale, si invenit ad aliquam, ut expendit aliquid, de qua facta fuit
inhibitio. Et dicimus quod in continenti cum
aliquis habuit licentiam de apprehendendo
de bonis alicuius, et accepit aliquid: teneatur assignare comuni prefato illud quod accepit ut abstulerit. et qui contra fecerit, solvat comuni x libras denariorum. et
in his, potestas possit procedere ex suo officio et curia.

Et volentes providere indemnitati spellanorum, providimus quod si aliqua civitas ut terra ducatus spoleti, reperiretur esse aliquod statutum, ordinamentum
ut reformatio seu deliberatio consilii ut arenghe ut aliud quodcumque ordinatum quod comune spelli,
ut aliquam specialem personam ipsius, sive in specie
sive in genere de aliquo certo homine, quod illud tale
statutum, ordinamentum ut reformatio, videatur forenses
esse in statu presenti [illegible] habeatur hic pro expressio et
ordinatio, et dicimus quod capitulum hoc debeat
declarari in terra sic qualibet ducatus spoleti:

forenses tractentur eodem modo quo tractantur forenses in civitate ipsorum:—

DE PLATEA & Mattonato C. IIII

It statutum et ordinatum quod potestas notarii d. d. comunis spelli teneantur et debeant observari et observari facere in bono statu palatium dicti comunis, plateam, volta palatii et mattonatum factum et fiendum inter et extra spellum, et nullus dictum mattonatum lignis: lapidibus vel impedimento debeat impedire: salvo quod per minime possit impediri per spatium trium mensium. et nullus debeat habere foveam iuxta dictum mattonatum vel prope per mediam perticam ad minus, que sit ampla ultra duos pedes ad pedem pertice, & nullus proiciat gettaticium: vel letamen, paleas vel aliquam turpitudinem in aliquo mattonato, nisi illud elevaverit infra tres dies. et quicumque supradicta vel aliquid predictorum, fecerit pro qualibet vice in xx. s. den. puniatur

Contra costantes i mattonato comunis. de facto. Et nulla mulier debeat costare canapa in dicto mattonato ab arcu filiorum floriani usque ad arcum filiorum fabrices et circum circa plateam comunis, et quicumque fecerit, solvat nomine banni xx. s. den. pro facto, et quilibet possit esse accusator et teneatur secretus. Et nullus mittat suam scrofam sine porcum

120 v

ad stratu infra hos cofines. et q. q. fecerit, soluat p qlibz uice et qlibz porco. vi. den.

Et nullus tenens iuxta ipaz strata infra dcos cofines, possit h-re banca et pilotta. nisi .iij. submissorum ad plus. Sed illi q hnt macellum usqz ad domu magri thome, debeat ipas bancas elevare, p ut potas ut not. ut alter, et iporum familia, pcepit, et dcti banchet no sint clause circu circa. et oes stole, q sunt sup ipas banchas, debeant elevare, seu albargari, tenentes ipas stolas in altu q homo no possit dare caput in ipis. et q. q. fecerit, soluat. xx. s. den. R fco. et nullus infra dcas senaitas et plateas spandat coria ut coiamen extra domuz, nisi ille q pilottas hecet. et qui cont. fecerit, soluat noie bani. x. s. den.

Et nemo in scalis palatij, uendat oleuz ut ponat uase cuz oleo. et q. q. fecerit, puniat in. xx. s. den. et qlibz de oib et singlis. s. dcis, possit ee accusator, et habeat duas ptes bani et dicimus q via q est iuxta ipaz strataz et in ipa strata ubi pendens fuit, aduallatuz seu deuastatuz

mattonatu, q reactet et sit eqle et via=
alia sine aliq° impedimto expen cois. et=
sup hoc ponat ad faciendu pdca tres hoies
de qlibz terzerio, unu et si dci hois fu=
erint negligentes, cdenent in .xl. s.
den. p quolibz. que oia faciant obser=
vari. et satisfaciant actar viam p
quaz itur ad domuz andrioli dni St=
nerinj. et dicim q aqua pluvia q venit
de montarone usq ad domu bartolilli=
massutij decurrat p loca cosueta de
burgo in burguz statuentes et q si

pena dgua statiuz pitturas pa=latij.

aliqs destruxerit aliqua de pitturis
palatij intus ut ex. solvat p qlibet
vice .x. s. den. et faciat reactari
pitturas. cuis bani tercia ps sit co=
munis, et due accatoris. Et dici=
mus q priores dce terre oes pitturas di=
cti palatij, que destructe sunt, faciant reat=
tari, expensis dci cois. Addicientes q pri=
ores terre spelli, q erunt p tpe. utz de mese
maij et junij pxme venturi, teneant et de=
beant emere expen dci cois oes mattonos
necessarios, p via & strada reparanda et

mattonanda q^a itur a porta porte clause ad po=
ta piscarie, et facti appartari expen. dci cois,
ad dcaz teraz spelli, ad pen. x. ltr. den. p qli=
bet eoz. Et aly Priores dce tere tunc px^me
seqntes teneant et dbeant et alys ansibz tunc
px^me subseqntibz vtz d mense Julij et augu^sti fa=
cere bn actari, reparari et mattonarj=
dcaz strada et via tota, ubi mattonata
et actata no fuet, expen dci cois, ad pe=
na. x. ltr. den. quas poenas potas dicte
tere q p tpre fuit erit, teneat et dbeat
ipas poenas exigere p coi a q^s facient,
vinculo iur^ti et pen. x. ltr. den. d suo sa=
lario retinendaz p cam^um dci cois p ipo
coi. etc.

DE LEPROSIS EXPELLENDIS. C^o IIII.

Itm statuim^s q potas tere spelli no pmittat ali=
quem leprosu hitare in dca tera, et si
aliq^a psona fuit actata ut convicta, manife=
sta ca: ut pbatione, faciat illa ut illuz
mitter ad hospitale cois spellj leprosoz ubi
csuetu est, i. otto dies, postqz accusa ut denu-

tia fca fuit & Potas teneat facere inqsitionem
9pdcis .i. unum mensem a die sui introitus, super
q debeant iurare .4or. boni homines et legales
de quibus sotietate, et nihilominus teneat super
pdcis pcedere ad denuptia cuiuslibet spalis persone et si
no fecerit, pdat de suo salario .xxv. lib. den.
Et si de aliqua persona dubitaret, utrum sit lepsa
habeant medici de spello q debeant videre et
cognoscere bona fide sine fraude. Et si quis commise-
rit fraudem, muret duas perticas muri in
muro dec terre suis expensis. et postquam fuerit la-
ta sententia quod aliqua persona et repiretur esse le-
psa: potas ut iudex teneat et debeat ta-
lem vel tales, per suam familiam ad locum s. di-
ctum mittere, et si no fecerit pro quolibet
die quo steterit ipse vel ipsa, Potas soluat de suo
salario .c. lib. den. et Syndicus qui erit ad
syndicandum eum, teneat, de predictis facere inq-
sitionem, et ipsum repertum culpabilem condemna-
re, et quilibet de dictis medicorum habeat a dicto
Salarium medicorum infecto unum florenum auri. et cum medicis de spel-
lo sit unus forensis, qui a dicto infecto ha-
Salarium barberiorum flobotomantium beat tantundem. et flobotomator habeat pro q-

122v

libz flebotomia ut p qlibz flebotomate .x. sot.
den. et soluat eisdz anq3 dclaret. Et si in-
fectus noluerit soluere, potas dbeat euz
compellere et a consortio seperari sin aliqua
examinatione, Et dicimus qz potas teneatur
congregari consiliuz secretuz et in ipo ppo-
nere, qs modus sit suandus et teniendus
in pdictis, ita qz lepsi et lepse expellant
oio dspello et mittant pent ad dcum
hospitale. Et si qs ut si q fuit missus,
ut missa ad standu i dco hospitali, et no
steterit et ibi hitauerit, et i ueniret ad-
standu alibi qz oia sua bona, coi spelli
applicent. Addicientes qz si qs lepsus uel
lepsa retroactis tpibz missus ibi ad=
standuz, steterit alibi qz ad dcuz hospital,
condenet fres carnales ut pr, si huit,
in .ij.c lib. den. Si dcuz lepsuz ad dcuz lo-
cu redire et stari, no fecerint .i. dcuz ter-
bani ut pcepi potas fiendi sup hoc. Et po-
testas faciat banin pdcu p totuz spelluz
infra unuz msez post eius introitu, et
teneat sup hiis inqsitione facere et p=

cedere ad petitionē cuiuscunq Spellani: et cō=
dēnare ut dcm̄ ē, & cōdēnatos exigere
p coi. Addicientes q̄ si aliq̄ p̄sona lepsa
dce terr. steterit a libi. et infra ter
dci bāni, nō ineurr steterit ad dcm̄
hospitale q̄ oia bona sua publicent dco
hospitali. et lepsi & lepse q̄ steterint ī
dco hospitali, hēant fructus dci hospita-
lis p eor̄ uita necessitate, et resi-
duum in comodū dci hospitalis p dcos
lepsos expendant. et si aliqua lep-
sa d Spello steterit in dco hospitali:
et nō hēret aliqd in bonis, teneatr
pr & mr̄ fr̄ carnalis ei dar̄ pte
bonor̄ ipor̄ nō obstante aliquo pactu
diuisionis, donationis ut uenditi=
onis fcē ut fcār intr̄ eos. et le-
psi q̄ steterint ad dcm̄ hospitale possit
affictar̄ & locar̄ possess dci hospita-
lis et fructus recipe & hr̄e ut .s.
est expssum laborar̄ put ipis lepsis
placuerit.

DE NOTARIIS DE SPELLO. C.° V.

+

Item statutum et ordinatum quod notarii bancae sive curiae civi=
lium communis Spelli sint et debeant de collegio nota-
riorum de Spello, quod officium dividatur inter eos et quilibet
possit esse: si erit notarius publicus et habitaverit in Spello,
et fuerit allibratus in catasto communis Spelli, et solve-
rit dativam: et si non: non possit esse ipse in
aliquo loco sui: nisi fuerit absens, iusta et legi-
tima causa: et nec aliquis possit esse loco alter-
ius ad dictum officium nisi semel in anno: et si contra
fecerit in predictis: scripturae quas contra formam
scriberentur, non valeant, et notarii
de Spello ut collegium ipsorum ponant et eligant
notarios ad dictum officium, prout de ipsorum processe-
rit voluntate, et notarii qui ad dictum officium
ponentur iurent praefatum officium exercere bona
fide sine fraude, et quod non accipiant ul-
tra salarium eis inferius deputatum qui tenean-
tur scribere acta civilium causarum, et habere de-
beant pro eorum salario pro presentatione duos denarios
pro relatione duos denarios: et pro productione li-
belli, et termini dati ad videndum super ipso xii
denarios et pro quolibet iuramento alicuius deferendo ad
petitionem alicuius vi denarios pro quolibet parte de
iuramento calumniae sive litis contestatione, pro qua=

libz pte. vi. den. p pnuntiatione fca. vi.
den. p ptestatioe. xij. den. p pduction ar-
ticulor. sive positionu. iiij.or den. p pcep-
to & ter.no vi. den. p pnumptiatione fca=
vi. den. cu aliquez gtumace, et gmissi=
one bay. sive pconis sup ipos exequti=
oribz. ij. s. p pnumptiatione & snia dif=
finitiua. v. s. p pductioe cuislibz in=
strum publ. vi. den. p ptestatione. xij.
den. et p copia sive secunda scriptura=
dcar scripturar si tantunde, p qlibz
deo testiu, si dixerit se aliqd scire
xij. den. p prima scriptura et p 2da
tantundez, et prorogatione pcurationis, Notarius ... scriptus
tutele, cure, Inventarij: et actorie ... solu ... [illegible]
xij. den. p qlibz: et si restituerent ipa se rogare.
forma, v. s. p qlibz ipar, p Renovatio=
ne tenute sive bani: cu depositio
expen. et ptestat fideiuss. ij. s. De oibz
aut alijs scripturis ad dcu bancu oc= Carte [illegible]
currentibz, gruum salariu accipiat.
¶ Et dci notarij no accipiant a specia=
libz pnis cartas p pmis scripturis: sed=

+

124v

ipas hre dbeant a coi. et nllg decoz no-
tarioz dū erit ad dcuz offm, possit n
dbeat ee pcurator alicuis, n ire in
aliquā ambasiatā, n recipe aliqd
aliud offm: et not. potis scribat oes
accationes, inqsitiones, et dnumpts
et dcā testiuz pductoz, gdempnat vel ab-
solutz sin aliquo ptio, et alia acta
necessaria, et possit recipe testes
i abnta accati et accusantis, et va-
leat et teneat talis receptio et talis
pbatio. et dicimg q quicunq not.
fuit subiectg iurisditioni cois spel-
li, et no fuit scriptg i amatricula

Notarius no scriptus i mtricula: no pot se rogare.

siue collegio notarioz d spell: no
possit n debeat facere aliqd instru-
mentu publ. siue aliquā scriptu-
ra publ. siue rogari aliquē gctuz,
et cui. q. fecerit, gdenet qlibet

Contra faciens q pena:

uice p potem: in. xxv. lb. den. et
qlibz possit ee accator, et heat me-
dietate poene pdce & alia sit cois.

Et qlibz not^o subiect^9 iurisditioni cois spelli: Notarij: q^3 tuz possint
teneat et d'beat p q^a libz rogatione cu= accipe p rogatione
iuslibz ctus accipe. xij. den. p q^a libz pte
et nō plus. Quas rogationes illico in q^3tuz p scriptura
d'beat scribere ~ legere postq^3 scripsit in pu^taz forma.
in pñtia ptiuz. p qlibz scriptura cu=
iuslibz ctractus in pu^taz forma reduc=
ta usq^3 in qtitatez: lrā ttz. viij. ß: et
abinde. 8 usq^3 in qtitate c ttz. xij ß
et abinde. 8 p qlibz centinario. v. ß. et
qlibz hens (cuiq^3 dā ctus uenirent
recolligendi) teneat et d'beat re=
colligere instrumtuz in pu^taz forma: si=
ue instruta infra duos mses p dco=
rio: et si nō recolligerit infra
ptio: teneat solvere duplux dco=
dcuz tpō: teneat solvere duplux dco=
instruto p et Potas teneat cstrignere
hentes ad recolligendū dcuz in=
dcuz hentes ad recolligendū dcuz in=
strumtuz ad petitione dci not^rij. Qu=
strumtuz ad petitione dci not^rij. In
instrumtis emptionu hoc locuz heat in instrumtis emp=
tionu. et si not^o requisit^9 a hentib^9
nō restituerit infra. viij. dies postq^3
requisit^9 fuit. Potas teneat cstrignere
dcuz not^3 ad reddendū dca instruta.

125v

dcis ghenalibus sine aliquo salario. Teneantur predicti notarii reddere testamentum codicillos et alias ultimas voluntates quas quibus tangeret infra decem dies postquam requisiti forent, et habeant et habere debeant pro eorum salario pro primo centinario x. s. et pro aliis centinariis v. s. pro quolibet, salva semper conventione facta seu habita inter partes. Et si predicti notarii contra fecerint in predictis ut aliquo predictorum, condempnetur quilibet eorum et qualibet vice c. s. den. Et quilibet notarius solitus artem notarie exercere teneatur et debeat secum portare continue calamarium calamum et cartam, et si non portaverint ipsi ut aliquis ipsorum condempnetur in xl. s. den. pro quolibet et qualibet vice. Et si aliquis dictorum notariorum rogaverit aliquam rogationem quam ipse fecerit malitiose et probatum fuit contra eum, condempnetur in cc. libr. den. per potestatem dicte terre.

DE EXECUTIONE CONDEMNATIONUM. C. VI.

Itm stat q. not.s exequtionu cois spelli ten.
et debeat ingrere et exequtioni manda
re oes sntias et gdenationes factas ut ex-
bannimta facta a x. annis citra p donatores
et offles cois spelli q p tpre fuint et
nuc sunt et fierent in futur sta p ptes co-
tignentes pti q p ptes gtignentes coi: de qbus
exactio facta no eet. et potas et priores
dcte tre eide not.o pstent aux.m gliuz
et favore. et si pdicti potas et prio-
res negligentes fuint in pdcis soluat
potas de suo salario. c lr. den: et qlib
prior. xxv. lr. den. et qcunqz ht de
bonis cois spelli: gstringat p potez et ipm
not.m ad restitutionez ipor bonor et-
rer cois et hoc faciant in gtinenti
cu debitor fuit denuptiat curie dai-
cois:

DE TURRIBUS conservandis. c.o vij.

Itm stat q. potas tre spelli faciat gsuare
in bono statu turres q in spello sunt et eis di-
strictu. dumo turris .S. petri remaneat
in suo ee. et Syndici cois spelli i. unum

+

126v

mense post introitu Potis accipiat i tenutam
et faciat ofici pu cus instrutuz ita q oes spet
li sui possit h-re intellectuz. et alias tu=
res heant illi qre sunt et possit i ri ad
eas p uias pu cas et uicinales et p illu locu
ubi eet cois utilitas hoiuz et osortium
q hnt in ipis tu rib. et potas x Judex
possit imponere bannuz l ta tri den qtiens
cmis. c fecerit. et si dce tures eent
in aliquo fracte ut dguastate occone sca
ffaliuz ut fenestraz ut aliqd hostiuz
fuit in eis, muret ad rena & calcem
i. unuz msez post introitu potis. et
nlls d'beat impedire ut impedimtuz p=
stare vie seu uijs qbz ituz ad dcas tu=
res seu iri dbeat. ut aliqua ipare fo=
ueis, muris, spinis, ut aliqo impedimto
et q. c. fecerit, puniat in. x. tri dena=

De Custodia uo dcare turriz remaneat
in puidentia Prioz. Addicientes q nlla
psona audeat ut psumat n possit in colber=
netio, n i alia pte ipius fortilitias edi=
ficare, n domuz aliqam ostinere, sub
pena. v. tri. den. et qlibz possit ee ac=
cusator et heat duas ptes bani. et nihilomi=

nus Potas & eis curia possit .q. d'linquentes p inqsi-
tione ex suo off^o pcedere. et nihilominus qd edi-
ficatus fuit removere teneat^r .x v. die post
sibi fuit in iunctum sub d^a poena. Et q^m nulla p^{sona} ... spelle ut eis districtu h^us aliqm forti-
litiam in c^o collupini: in colle s^{ti} iois, ut ali-
bi ubicumq infr ut ex spellum: & i fracta
empta a rubeo dni Leonardi, ut in alia pos-
sessione in q^m d^a cois ut ppe dcos q fines:
ut ex confines p dcos p unum miliare, no
dbeat vendere ut alienare ut possess^t ipius i
alium transferre n^c cedere ut q^cedere q^m
d^r c^a alicui collegio, universitati ut psone
q no sit accatastata in libra d^a cois. et
solvat datium et sin ex^pssa licentia po-
testatis & Prior dce terre adpen^a ... tri-
den^a et q^ctus inde f^cus ut fiendi sit ipo
iur^e nlls & nllius valoris, auct^e p^ntis Stat^i
et nllum ius emptori p ipsum q^ctum ut alio-
q^cumq tit^lo recipienti, ut stipulanti acq-
rat^r. et sup p d^cs potas ex suo offitio
pcedere possit et d'linquentes punire & co-
dennare in dcis poenis & q^depnatos exige-
re p coi:–

Ppe q finia venditio no dbeat fieri

Poena vendentis ppe q finia que sit.

Q^ctus venditionis ppe q fini^ao e nllus:

127v

+

¶ VBI HOMO habitat ibi appretiet. C.° viij

Jtem statutum quod ubi homo habitat, ibi appretietur et in quocunque loco habet domum, ibi habeat partes officiorum et faciat factiones dicti communis in illo terzerio ubi domum habebit. Et si quis fuerit appretiatus in alio terzerio quam in illo, in quo appretiari debet secundum formam presentis statuti illi dicti cuius terzerio esse debet, debeant ipsum recipere cum suo appretio. Et si homines qui habitant extra muros dicte terre essent appretiati in discordia, sit in prudentia potestatis et consilii, et quicquid fecerint sit firmum.

DE VIA qua itur circum circa Spellum. C.° viiij

Jtem statutum quod potestas et notarius de datore dicte terre faciant sgomorari viam qua itur circum circa Spellum, et allargare ubi expedierit, ita quod sit ampla viij pedibus, ad pedem pertice et liceat communi eam terminare per predictos ut alterum ipsorum et mittis terminis lapidibus terminare ubi non esset terminatum. Et hoc idem notarius scribi faciat per duos notarios de Spello adminus, excepta via qua itur ad Sanctum Venturam usque ad in-

troitu portelle q e an portella. Et nllo intra
dcas senaitas possit edificar. Liceat tu he-
redib bonitelli Ramogoni & her paulinite
reficer domus suas q sunt sub capubone &
capunacta. Et q dcus notus teneat & dbeat
.I. unu mse post suu introitu pti ire ad=
dcaz uia uidendu & soll inqsitione facer
t pdas .q. oes singlas p nas que repirent
culpabiles impedimto ad pphension & sub=
tractioe aliq ut aliq facer ult. ut q se=
naitas antiqs ad dcaz msura et reptos
culpabiles condepnar cogei constrignere
teneat ad reddendu ipaz uiaz ad modum
dbituz et senaitas antiquas infra ter unius
msis. ita & tali q dca uia sit bn sgombo=
rata & sin aliquo impedimto relapsata
ita q hoies possint ire circu circ muru
dce terre usq ad muru geronis burghi pu=
stul. et postea uadat circu dcu muru
Detractis Senaitis pdcis. Et nllo in dicta
uia heat letame ut fouea neq ortum
nc aliqd impedimtuz. et q.q. fecerit in=
pdcis solvat noie bani. c s. den. et ip=
saz uia expgoborar teneat. Cuius bani=

In uia cois nllus hbeat
letamen
foueam
ortum nc
impedimentu

128v. 31

via ampla plus men=sure, remaneat in suo esse;

ẓ. ps sit cois, & due accatoris. et si dca
uia eet in aliqa pte ampla ulta moduz
sdcuz, remaneat in suo ee. et dcus noto
teneat remoueri facere oes nouitates fa=
ctas in ipa uia tam muris mortuis quam ui=
uis: et oia alia que ipi uie pstant impedim=
tuz. et si murus dce terre in aliqua pte
eet cauatus, fractus seu dguastatus. potas
seu noto pdcus. i. dcuz ter. faciant reap=
tari, expen adiacentiu. et nulla psona audeat
ut psumat aliqd necessariuz in dcis mu=
ris. s. ipaz uiam adpen. xxv. lib. den. fa=
cere: cuius bam ẓa. ps sit cois et due acca=
toris. et qb potas et noto teneant facere
ingsitionez oi mense. qd, si no fecerint,
potas. Lta. lib. den pdat, et noto xxv. lib.
den. de eorz salario. et nulla psona audeat ut
psumat i muro nouo, nec ueteri dci cois,
ipos muros et subtus ipos muros expte in
teriori et exteriori cauare nec aliqam ca=
uatinam seu guttam facere ut hre: ulta pla=
nitiez et equalitatez terreni qd e ut eet,
iux ipaz cauatinam ex utraq pte, nec aliqd
hostiuz in ipis muris ut aliquo ipoz hre.

Nouitates fce in uia tam murorz mortuorz quam uiuorz remoueant:

Vie impedimtuz remoueantur;

Muri cauati spelli: fracti dguastati, reaptentur expen adiacentium.

Necessa=riu no psumat i muro co

In muris cois et subtus ipos intus nec forus (cauatine et) no fiant. Gutte

Hostium no fiat i muris cois.

muratu ut no muratu. et da hoies deaz ca= cauatinaz existentes in
uatina, hostinz, seu gructa, debeant re imple= hostium in muro cois
re, usqz ad cacumen ipi hostij, grutte, seu gructaz reimpleant.
cauatine, i. xv. dies, post qz fuit bamituz: ut
eis ate denumptiate. sub pen. l.ta tri. et pdca
potab. ~ cioto. pdca ex ey tereant ~ debeat
facere bamiri pub. in locis csuetis i fra Banimento p ius fco.
mesez, et a pdcis facere inqsitione, et re=
ptos culpabiles cdenare, et si pdca,
no fecerint, incidant in pen. s. dcis :-

DE SEMITA aque torte. C.o X.

It stat.mg q semita aque torte q incipit a
campo filiorz martij ville et bonagui
de gualdo, et vadit usqz ad terra filiorz
senecinj iacobi et terre q ibi sunt i bo=
no statu, csueuent ~ usqz ad terra filiorum
egidij. et nllo debeat ipaz impedire fossato:
ut alio impedimto. itaq q possit ire et
redire cu bestijs et sine. et q. ct fecerit,
pqlibz uice, cdenet in. x. s. den. cuius
bani. 3.a ps sit cois et due accatoris. et
dicimus q priores dce terre, ponat sup=
stites ad faciendu dcaz semitaz aptare,
et terminare put. eis videbit ~ cui pos=
sint ponere poena et banuz. x. s. den. ad=

+

Semita orticelli.

hoc ut eis obediat, quod bannum ipi supstites = exigi possint per coi et ipi heant de ipis bannis et penis 3am partem. et quod Semita orticelli que incipit a strada noua, et uadit recte in possess. sti. petri et trahit recte usque ad = stradam que est iuxta possess pauli brumacii:

Semita antiqua.

et quod semita antiqua, per quam ibatur ad stradam: permittatur deguastetur. et quod nullo semitas =

Semitas contentas in statuto nullus debeat impedire ut deguastare.

contentas in statuto debeat impedire, ut deguastari pen. xl. s. den. cuius bani tertia ps sit cois et due accatorio —

DE ARBORibus impedimentum prestantibus. C. XI.

Item statuimus quod si quis habuerit arborem uel arbores seu sepem super res alterius, et non eleuaret, postquam fuit denuntiatum ei. Liceat illi cuius res fuit uel terra super quam pendet: eleuare et incidere illud quod iaceret super rem suam seu terrenum, et fructus colligere sine pena et bano. et si ille cuius esset dicta arbor, non incideret et eleuaret infra 3am diem, post denuntiationem sibi factam, per illum cuius fuit res, uel possessio, soluat ille cu=

Arbores: Ramos: Sepes pendentes: quin liceat incidere: et fructus colligere.

elonas res: aus fuit arbor . x . s . den . et potas no pmit | Edificari sup uia pu . ut

(?)dentes: sup tat aliquem edificare . s . uiaz pu . cas ut uici | uicinale . no pmittat

lienu: q pena nale . ita q posset impedimentuz i eundo .

uniat : et redeundo p uiaz . et q foderit i aliqua | fodens i uia q pena

uia . soluat p qlibz uice . xl . s . den . et | enis possit puniri.

nostro potestatis teneatur de pdcis qlibz mense

facere ingsitionem .

DE COLLE Sancti Joanis : C : XIJ :

Instatutum q oes et singuli qbs fuit data aliqua casalena et assignata ad edificandi domuz teneantur et debeant facere edificari ibi domum et ibi habitare gtinue cu tota familia . = pumo illi qbs assignata fuint casalena i colle . s . Jois d parida p coi et syndico ipius cois teneantur et debeant domu in dco loco edificari . et q . g . fecerit . in lib . xxv . den . puniat . et potas teneatur pdca facere fieri . et si no fecerit pdat d suo salario . ij . lib . den . qs cam(erarius) cois pdci debeat retinere p coi . et nichilominus q quicumqz fecerit . s . dcas domus in casaleno sibi dato . teneatur murari bono muro et ex pte extrinseca . habeat eniz i munitate hinc ad . x . anos . oes datiue

+

et collecte q̄ p coe spelli imponerent d' oib̄
possess q̄s hrēt ā saropusatorio. 6. q̄ sunt
sibi allibratꝰ in catasto cois spelli. Et di-
cimꝰ q̄ hoies q̄ hnt in dco cast.° domos: p-
ꝯfensione ipoꝝ et dci castri dbeant
sub pen. x. lib. den. i. unū murꝫ intꝫ unā
et aliā domū, clauderi bono muro. et q̄ i-
colle. sti. Jois dbeat fieri unū campanile
ubi assignatꝰ fuit p sacerdotes dcē ecc,
et p dca dicimꝰ si placebit ꝯsilio ordi-
nis et prioribꝫ. De alijs i dco colle
fiendis & ordinandis remaneri volu-
mus in pvidentia potis & poꝝ & cosi-
lij an dci :—

DE NOVIS Habitationibꝫ. C.° XIIIJ.

Jtm statuimꝰ q̄ quicunqꝫ foresis venerit adhitā-
dum i terra spelli & receptꝰ fuit i terrige-
nā dcē terē, nllaꝫ hēat dcetero i mu-
nitate ā datiua ut alijs factionibꝫ cois.
Sꝫ teneatur datiuā solueri & oia alia faceri
ut alij spellanj et nllꝰ d' cetero possit. nllꝰ re-
recipi. i terrigenā dcē terē, nī ex delibe- tur in
rigenā:
ꝗ. 9. liuꝫ

(.13 (2)

ratioē Consilij populi. et si aliter recep-
tatus fuerit, nō valeat. Et nullus recipiatur
in terrigena dicte terre, nisi primo emat domum
valoris. L^ta. librarum denariorum ad minus, quam domum nō
possit vendere, uel alienare. Sed perpetuo sit
obligata comuni pro offensionibus quas dictus fore-
sis committi contigerit, postquam fuerit receptus.
Et si dictus talis receptus infra tempus trium an-
norum, a die sue receptionis computandum
aliquam offensam in aliquem spellanum uel
qui committit, puniatur ut forensis.
Si uero talis forensis offenderetur ab aliquo,
postquam fuerit sic receptus, offensor puniatur
tamquam velut offenderet alium spellanum.
Et nullus possit emere dictam domum, nisi ali-
am possessionem ipsius. et quicumque fecerit, solvat,
.xxv. libras denariorum. et notarius sit nullus et instru-
mentum emptionis predicte facte a dicto tali,
recepto, uel recipiendo, scribat in
registro comunis spelli. ¶ Addicientes quod qui-
cumque emerit dictam domum a dicto novo,
terrigena, teneatur et debeat dare comuni
spelli, tantum, quantum fuit pretium dicte do-
mus. Et in predictis dictus talis emens
debeat per Potestatem et eius curiam condepna-

ui, et ipaz condepnatione exigi dbeat
pro comuni.

DE BELAncijs & mesuris. C XIIII.

Jtem statutum q potas teneat spelli i xv dies
post suum introitum, simul cu cam dicti
cois, dbeat adiustari belancias m̄a-
cuz cois spelli admarcu lucense ita
q sint bn adiustate & eque et ad deuz po-
dus qlibz possit ponderare, & aliter no.
et si qs q fecerit puniat in xxv.
ti den. Cuis bani .3a ps sit cois et
due accatoris. Et cuz ponderat zaf- jn ponderado zaffaramu qs modus seruetur.
faramu, talis modus seruet, vz q qcum-
cunqz terrigena ut forensis pondera-
uerit, p qlibz uice, heat .ij. den. a
uenditore & ab emptore tantundem
et semp belancie sint i clona, et
d clona exire no possint. q ius ut
malitiose. Et cuilibet q fecerit, pu-
niat, qlibz uice in xl. s. den. et
qlibz possit ee accator. et heat duas
ptes bani. et potas ten. in pdcis pce-
dere p ingsitione ex suo offo. et con-

depnar. q. facientes sine acta ut deruptiatio-
ne, et no sit fractus fusus belanciazuz,
sz integer & saldus sit. Et potas in-
fra viij dies post publi. & restitutes
pntis stat. d'beat banni facer. q quicu
uult emer saggiolos cois: copeat eo: et
plus offerenti det. Et si aliqs ipos emer-
ret, accipiat salariuz p ponderatione
a spalib p mis pponderatione q ipos potez
et officio ordinandi. Et si aliqs no
apparuit, q uellet ipos emer, det cui
placuerit potas p dco, dumo saggioli
emant ad qs sagiolos ponderent flo-
renos alios denarios, q stabunt ad diz po-
dus et qs dus tenes dixerit ee bonos, nl-
lus d'beat refutare, imo p iustis ha-
beant. Ten. aut ipe dus talis tenes
ipos sayolos, p dca facer bona fide. ac
et exercer. Et si fraude comisit in
pdcis, puniat qlibz uice in x lib
den. et qlibz possit ee accusator. et ha-
beat. 3am ptez bani. Et potas faciat
inqsitione, d astatera & marco au-
tenti. cu qbs des stattere & marchi
dbeat adiustari. Et qcunqz uendide-

rit pannu lane debeat ipz mesurari ad
passuz 9suetuz cois spelli, & no possit
uendi ad cañaz. et nllo possit hre i
dco passo pontarellu. et q. q fecerit:
soluat qualibz vice: x. ttr. den. cu-
ius bani 3a ps sit cois: et due accu-
soris. et q virga panni cannapa-
tij ad instar hoc mo vz. q ipsa
virga sit ~ ee d'beat. 4or pedib,
ad pede ptice agrimsorz dci cois q
agrimsores ut. tres ipoz d'beant ipam
uirga d'signari inpalatio cois pfati. ubic-
unqz eis placuerit adhoc ut qlibz possit
hre copia d'ipa uirga et qlibz mercato
suu pannz uendes, d'beat portari ipam
uirgaz ferrata a qlibz pte ipis. et ipse
ptes et puncte uirgarz ipaz, cuislibet
earz sint exiles, et subtracte in una pte
ipaz & cuis libz earz sit punctarellus.
et in ipis uirgis d'signet qlibz pes ipoz
4or peduz, et in qlibz pede sit signatu
signuz cois pdci: sz. speculuz. et nl-
lus ut nlla, pannz uendens det, n' reci-
piat aliqm iunctã panni: que uenderet,
siue emeret. jmmo si aliqua uirga i-

mensurādo eēt rupta usqz ī mediū pedez
teneat idē emens dcūz mediū pedē, eme-
re p rata ptis ipius pāni. et ī medius
pes ab utraqz pte ipis uirge sit signa-
tus. et q. q fecerit, soluat nōie bāni. c.
ß. den. tā terrigena qz forensis p qlibz ui-
ce, et Potas ūncto iur. ten. et debe-
at dcōs agrimsores ad pdcā facienda con-
stringere. ī 4.taz diē, post publicn pnūs
stat. et pdcā facer bānirj loca g̃s-
ueta dce terre. Ac et ten. idē potas
ad instar dcās ptīcas aptas ad m̄surādi
terraz, itaq qlibz ptica sit unius et eis-
dē logitudinis et ipaz ptica dsignarī
ī muro cois pdcī: et liciū sit mer-
catorib; interesse uenditiōi put eis
placuerit addcaz uirgā seu m̄sura-
tam. et nlla p̄sona uendat pānuz ali-
cui mercatori nisi ille uel illa cuius
fuit. et q. q fecerit soluat nōie bāni
.x. ß. den. qtiens. q fecerit. et nllo merca-
tori pānorz det uel darī faciat aliquē de-
nariuz uel aliqd aliud sartori q inter fuit
uenditiōi fcē uel fiende. ab aliquo merca-
tori. et si aliqs dcōrz mercatorz uel-

sartor; daret ut dari faceret ut accepit, puni-
atur uice qlibz in x. lib. den. et qlibz possit
ee accusator & heat duas ptes bani. et ad fa-
ciend. iurari pdca, Potas dce terre, oes mer-
catores & sartores cogat. i. unu mesez po-
st suuz introitum :-

DE ELEmosinis fiendis. C.XV.

In statutu q potas & priores dce terre spelli q
p tpre fuerint dari faciant i. scutis elem-
osinas amore dei & S. iac. utz q cam.
cois spelli teneat & debeat tm cu apodissa q
sin & primis introitibz dci cois dari hospita-
li s. iac. d spello & hospitali cois spelli
et cuilibz eor. x. lib. den. ad petitione
& tnus maior dcor hospitaliuz & ha-
beant p legitimis expensis cois pdci :-

DE FORmis & vijs p terreno cois osuadis. C.XVI.

In statutu & ordinatu q a strada qua itur polnese
et ultra uersus bittoniu iuxa forma in-
ferioris cois p una ptica, fiat forma per
coe spelli si facta non e, larga. 4or. pedu
ad pede ptice. cupa, duabz fictis admi-

nus circu circa ipm terenu. et forma a duobz
laterib; : et a latere inferiori uersus bitto=
niu qztu capit terenu cois & ab inde sup=
usqz in uiaz q e iux possess. Cilioli ma=
rie / fiat p adiaccentes & tenetes iux
ipaz formaz p coi. & ipius forme terra,
piciat in ripa alterius forme uersus
alia forma, algiando ipaz in altu, ne
aqua clone deriuet in terenu cois, q
ripa, semp in culta ueniat. et qdi
cta forma albarget uno pede ad pede
pace & totu giettaticiuz ipaz forma=
ruz phiciat in mezota ipaz formaz,
que cauatio & remudatio incipiat
a terra Tusciol marie, et finiat ad
ponte polucese. et ad pdca fieri fa=
ciendi supsit nat. custodie dci cois. q
p tpre erit. & heat & hre debeat p suo
salario & labor d bauer dci cois. c.
s. den. et pdca fiant p hoies dci cois.
et si pdca dcus noto no fecerit fieri,
no heat dcuz salariu. Addicientes,
qdcuz terenu dce mezote nlla psona
terrigena uel forensis, audeat labo=

134v

rarum ad pen. c. s. den. non fuit sibi locata
per com. spelli ut eius syndicum ad arbores pa-
stonandum et ponendum ad quam locationem
faciendam, sit unus syndicus pro com. spel-
li qui possit et debeat ipsum terrenum sive ma-
gotam locare et afficitare usque ad xxx. an-
nos, ad arbores ibi ponendum et postonan-
das et ad aliquid aliud ibi non faciendum
et quod utraque forma tam interior quam exte-
rior quam nova et intrinseca circum circa
fratas manuteneat per com. et aliis quibus fa-
cta esset locatio per com. et fieret in po-
sterum per syndicum dicti cois. ¶ Alie no-
strae forme que sunt in territorio cois per dictum
terrenum per loca adiacentia, et per patres et la-
boratores terrarum cois. ita quod quilibet la-
borator quicumque capiet et prendit suum
laboritium, formam iuxta ipsum terrenum
manuteneat. Et dicimus quod forma in-
ge, minuatur, et manuteneatur per ad-
iacentes et cauetur, et qui non fecerit
partem suam dictarum formarum ut alteris
earum, solvat duos g. et nihilominus

nus p(er) sua fieri expen(sis) suis. Et q(ui)cu(m)q(ue) vo-
lueri(t) arbores pastonar(e) iux(ta) ipsa(m) forma(m)
i(n) late(re) exteriori forme circ(um) circ(a) pos-
sess(ionem) co(mmun)is, q(uod) illi fiat locatio p(er) syndicu(m)
co(mmun)is p(er) xxxviiij annos. Et arbores ma-
nuteneant p(er) illos q(ui) pastonabu(n)t et fruct(us)
sint co(mmun)is et ipso(rum). Et finito te(m)p(or)e p(re)d(i)c(t)o:
co(mmun)e h(ab)eat medietate(m), alia sit illor(um)
q(ui) pastinabu(n)t: et d(e) p(re)d(ic)tis fiat p(er) cu(ius) inst(ru)-
m(en)t(um)e. Et ponat(ur) arbores circa cir-
ca ip(s)as foveas adhoc ut ip(s)e forme, et
rip(a)e ip(s)a(rum) manuteneant(ur) et (con)s(er)vent(ur)
i(n) bono statu. Et dici(mus) q(uod) francenesca
a(b) tapito usq(ue) ad mia(m) gualdi, allerge-
tur p(er) adiacentes loci: ab utraq(ue) p(ar)te
uno pede ad pede p(er)tice. Et dicim(us)
et q(uod) forma nova int(er) co(mmun)e canarij
et co(mmun)e spelli, p(er) situatione te(r)re(n)i int(er)-
ius q(ue) p(ar)tis co(mmun)iter manuteneat(ur) inbo-
no statu: sine aliq(u)a lesione a stra-
da pontiu(m) canarij, usq(ue) ad tapitu(m):
Et singulis annis scribat(ur) co(mmun)i canarij
simile capitu(m) ponat(ur) in eor(um) stat(uto).
Et q(ui)cu(m)q(ue) d(e) spello, dannu(m) d(e)derit in
ipsa cu(m) bestijs, solvat p(ro) qualibet
vice x s(olidos) den(ariorum). Et si p(ar)te(m) et re-

forma nova manuteneat(ur) co(mmun)iter p(er) spellanos et canarenses:

Canariu(m) ponat(ur) i(n) suo stat(uto) cap(itulum) co(mmun)is spelli q(uod) co(mmun)iter manuteneat forma nova:

ducat eã in p̃stinu statu. Et dicim(us) q(uod)
forma capiti mittat(ur) p(er) adiacentes et de
beat mitti a francenesca usq(ue) ad formam
am novali, sup(er) quã forma . . . . . .
et et sup . . . . . . mitti formas vie p(ro)to-
s(e) usq(ue) ad murellu(m) que o(mn)io mitti d(e)beat
et actari p(er) officiu(m) co(mun)is spelli hoc mo-
ut(er) q(uod) .i. duos m(en)ses post publicatione(m) p(rese)n-
sentis stat(uti). Priores q(ui) p(ro) t(em)p(o)re erunt, fac-
iant (con)gregar(i) (con)siliu(m) ordinis p(ri)orat(us) et
(con)siliu(m) populi in q(uo) eligant(ur) xij. boni ho(min)es
et legales. q(ui) sint sup(er)stites ad aptandi et ap-
tari faciendi .s. d(i)c(t)as formas, vias et fon-
tes inp(re)ntis stat(uto) (con)tentis et et d(e) alias vias,
formas, fossata et foveas p(ro)ut eis vide-
bit(ur) - in su(m)ptib(us) exp(ens)en adiacentiu(m) p(re)t(er)-
itorium terre spelli, et illi sint ad-
iacentes, q(uo)s d(i)c(t)i sup(er)stites duxerit no- Adiacentes

Terenu(m) q(uo)d h(abe)nt in luminandos

tapitu(m) versus spellu(m) Et sisinates. po- nat(ur) in catasto spelli:

¶ Et q(uod) terenu(m) q(uo)d h(abe)nt Assi- q(ui) sint-
sinates versus spellu(m) .i. tapitum
ponat(ur) in catasto co(mun)is spelli: q(uo)d no(n) est
positu(m), et allibret(ur), et solvat(ur) datiua
co(mun)i p(ro)fato spelli: e(cc)o- Terenu(m) ult(r)a ta-
pitu(m) (et) allibratu(m), in catast(o) co(mun)is Assisij
et dicim(us) post potas d(e)t et dar(e) d(e)beat,

Terenu(m) q(uo)d h(abe)nt Assisinates .i. tapitu(m): ponat(ur) i(n) cat(asto) spelli: et solvat(ur) datiua co(mun)i spelli.

pdas sustinib aux^m liu: q̄ in favore in pdas faciendis et fieri faciendis. Et si dñi potas et Rores fuint ī faciendo pdā negligentes, qdēnent p q̄lib eorum in. xxv. ttr. de.

Et nulla psona d' spello ut eis districtum deat ut psumat ī piudiciuz alicuius vie, ... ut alicuius spalis psne, exher. ut dviare aqm alicuius forme plani: spelli ut rigi ut fone, n̄ ipaz qducere ī piudiciu sui qvicini, sin licētia illis cuius possessio laboret. et q̄ q̄ fecerit. solvat noie bani. x. ttr. den. et credat sacramto accatoris cū uno teste. et q̄lib possit ēe accator & habeat. az. pte bani: Dū mō licitu sit volentib. . . . . . exher aquā & coducer ad suaz possessionem una die tm: dū mō alicui nō det dāmu, n̄c possessioni alterius possit piudiciū generari: —

Aqua nō exherda ut deviandaalicuius forme; n̄ conducenda ī piuditiuz comicini.

Aqua exhi & coduci ad sua poss p una die tm pot. dūmo alicui nō piudicet.

xviij.

DE LIGNIS edifitiorum: C XVIIj

Jt stat^m q̄ potas teneat^r et dbeat ī pncipio sui adventus facere banirj p terraz spelli q̄ q̄cumq; ht d' lignis edifitiorum ut-

funib; ut fortilitiis edifitii cois pusii q fuerunt i spello. ut d alijs reb; edifitioz. q. i. octo dies a die dati bani sub pen. .c. s. den cu effectu. reassignar et restituer ten. et si no fecerit, et fuit aliqs inuent aliqd hre d pdcis. ide potas, gdenet talez i dca pena ad restitut dcaz rez. et de pdcis qlib; possit ee accator. et heat duas ptes bani et teneat secret. Et nihilominus potas d pdcis faciat inqsitioez. et si no fecerit, pdat de suo salario. x. lib. den.

VT MVRentur Porte. hostia. et fenestre. C. XVIII.

Jtem statut q potas terre spelli. i. xv. dies post suum introitu, faciat murare d subtus ocs portas dce terre, ad rena et calce. magnis lapidib; et ipas conseruar in bono statu. ita q nllo dui fuint clause, possit p ipas intrare.

et si qs inde intraret ut exiret. si de die, soluat noie bani .x. lib. den. si de nocte, .xxv. lib. den. et possit de pdcis quilibz ee accusator. et heat medietate bani. ten. aut potas pdcus et debeat, murari facere oes fenestras et hostia q sunt i muro dce terre .xij. pedibz ppe terrazi et ab inde. s. remaneat in quidentia potis et q no murauit, postq fuit sibi madatuz, i. ter^muz sibi assignatu, soluat noie bani. L. lib. den. et nullo i dcis muris faciat uaratoriuz, p qd possit qs ingredi ut exire. et qui g fecerit, illud reaptet et soluat noie bani, .x. lib. den. et quilibz possit ee accusator, et heat duas ptes bani:–

fenestre et hostia i muro cois, remurentur.

DE TURI Quatrani .C.XVIIIJ.

Item statuimus q potas terre spelli faciat diligenter custodire turriz qtrani p hoies, i. carbonarias dce turris habitantes. Dummo sint exempti a custodia terre spelli et ab exercitu et cavalcata, si p coe spelli fieret. ten. et potas dce terre in prin=

137v

+

pio sui offitij, p hoib3 ibi habitantib3 mit-
tere. et ab eis pmissione recipe et eis
mandet. qtos ipam turrim bn et sollicite
d'beat custodire, et q in ea in die dbe-
at sedere continue ad custodiam dce turris
vnus hoi ad mins. et in nocte non, duos: q
sint et ee dbeant, maiores. xviij. an-
nis. et a pdcis idem potas recipiat
idoneos fideiussores. Ne tm. den.
et q pmittant ipam turrim ad oem peti-
tionem ipius cois, reassignare, sub
pena. pdca. et nlls possit sedere ad cu-
stodiam dce turris, nisi in illis, q pdcam
pmiserint, ut fres carnales ipor.
Et pdci hoies heant in dca turri duos
cappellos sive elmos de acciario et
duos paueses ad arma.

xviiij.

Et cuilib3 appetiatus in appto cois
spelli, si voluerit, possit ibi habitare.
et hre casalenum mo. i. scto. v3 cir-
cum circa ipam turrim. a carbonar-
ijs non, p'rimis ex. et dent. iiij. or pu-
gilli terreni et assignent p quolib3 ipor
et fiat syndicus gnralis, ad dandu
et vendendum ipa casalena p xxviiij.

anis pro me uenturis, dumo soluat coi. ipi et
qlibz ipoz put uoluerit ibi hitar, pcensu dai
casalem & domoz cstituend in ipo: Tres den.
qlibz ano. & p qlibz ipoz, camo dai cois. Ad-
dicientes qd cuilibz volens ibi edificare te-
neat in suo casaleno ibi assignato: i unu
anuz facere domu cu parietibz de tera: tecta
de plastris siue cuppis, adhoc ut dfacili com-
buri no possit. Jte qa possit edificare
usqz ad ter. mz. .s. dcaz finitu. et ea dom-
uz et casalenuz eidem auferri no possit
usqz adpfectione dai tpris. et hoc sydi-
cus cois, eis & cuilibz eoz pmittat pcori,
et eis & cuilibz edificanti obseruet. dumo
finito tpre, domus & edificiu, remaneat
coi. et ati, n mo pdco, edificari non
possit. i. dcas feneritas, seu carbonarias
et q hitauerit. q forma pdcaz, soluat noie
pani. x. iii. den. et noie came q p tpre
fuerit, d instituto solutionis, censuis: et edi-
ficationis, nllu salariuz heat, n aedi-
ficationis, nllu salariuz ... possit, sz eis cuilibz ipoz resti-
tuere ten. in pu caz forma. sin aliqo ptio,
et ide potas, ten de beat executioni ma-
dare & facere q hitantes. i. dcas cabona-
rias indeoia & singla supdca facere ten:

+

et circu circ carbonarias dce turris, facere
poni et plantari plantones et salices in cacu-
mine ipar et plantonibus cois per habitantes
ibidem et habitantes ten. ibi manutenere po-
ssunt cancellum et carbonarias. et dici-
mus quod si dicti homines essent molestati ab ali-
quo occone dicti sedij. Potas ten illos
iuvare et defendere per posse. et Priores
populi ten. mittere ad consilium populi et
mitti facere ad petit ad mittendo per dcos ho-
mines ut ait. et quicumque contrafecerit no-
mines petendo et faciendo custodiam ut dcum
est, pro quolibet vice puniatur in c. s. den.
et quilibet possit esse accusator et habeat duas
partes banni. et potas ten. quolibet mense unam vi-
ce, ad minus, facere inquisitione de custo-
dia dce turris et de alia custodia dce
turris imponenda, remaneat in providentia
consilij populi et potis. et nullus possit reci-
pi ad custodiam nisi per se. et carbonarie
dce turris, a remundentur ita quod ripa sit
alta una pertica et una ampla, ad mi-
nus. et inter steccatum et domum sit tale
spatium, quod homines possint ire et redire.
et si quis de ligno steccati dce turris acceperit,
solvat pro quolibet vice x. s. den. et si po=

testas fuit negligens i pdcis ut aliqs pdcor cesset
nat noie bannj d suo salario . xxv . lib . den :—

DE MVRO R iniginneti :— . C° XXI

It stat q Potas terre spelli faciat ma-
nutenere — osuari in bono statu mur(um)
r(ipe) iniginneti et ipz faciat reparare
ubi eet dguastatuz sine fractu . i du-
os mses post suuz introitu . et dguasta-
tioe dci muri . Potas faciat inqsitionē
ex suo offo . et si aliquē ut aliqs inven-
erit culpabiles in . c . s . den . condenet . et
si malefcor dcuz bannuz solver no pote-
rit . i . x . dies amputet ei manus de-
xtera . et nots potis ten . ire adminus
semel i mse aduidendu dcuz murum si i
aliqa pte eet dguastatu ut destructum
adhoc ut aqua semp heat cursu put de-
cet . et si dcus murus eet ita bn aptat
tus q aqua gualdi ita bn curreri possit p
muruz ipz et ggregari cu alia aqua
fontis canalis . et Priores q p tpre erunt
addcuz muru custodiendu . ut destruj
nec ledi possit ponat unuz hoiem q:

destruentes ocs: et d'guastantes ipz murum
i aliq pte sui: et Vedentes, secrete dnup=
tiet, et accuset, et heat duas ptes banni et
credat dco ipius cu dco duoz testium
XX Et ten secretus; et dicim q terra q e
.s. dcuz muru, sit cois ab utraqz pte
elonge usqz ad almu. et syndicus illud
accipiat in teniuts p coi. et ibi arbores
p coi allevent, et nlls ibi terraz heat
nisi p coi. et q. g fecerit in .xxv. lb.
den puniat. Cuis bani .3a. ps sit co-
munis et due accatoris. et potas
teneat oia et singla .s. dca sicut facere
et obsuar. et si no fecerit, pdat
de suo salario. c. lb. den:-

DE ECLE syis & Monasteriis. C. XXI.

Jt statuimg q potas: Pores - alij offles
cois spelli, ten. et d'beant in bono sta-
tu facere ossuar monast. vallis glo-
rie, et Monast. s.te Marie de para-
diso: et Monast. s.te Marie magdale-
ne. et alia loca religiosa dce ter-
re: nc no viduas: pupillos et misa=

biles psonas bn tractari et no iux eorum posse
in eorum iuribus conservari. volumus tamen quod famuli qui
sunt propriis sumptibus in monasteriis predictis liberatis continue
ut aliis monast. dicte terre teneant ipsi
et quilibet ipsorum facere in dicta terra custodiam
ut alii homines dicte terre faciunt et nostos custodie
qui nunc est propriis sumptibus teneatur et debeat ipsos
famulos dictorum monasteriorum ut alterum ipsorum aggravare
p. custodienda facienda et si non fecerit, perdat
de suo salario .x. lb. den. Et nullus prope dictum
monast. S. Marie de paradiso ut domum
aliquam ipsius mon. faciat aream ut palare
per quosque pertiras. ad pen. x. lb. den. et quilibet
possit esse accator et habeat medietatem banni
et teneatur secretus. Insuper statuimus quod
monast vallis glorie et mon. vallis giagni teneantur
et debeant in duos menses post publicatione
presentis stat. facere fieri eorum expensis pen. a
in spiraglio conductus aque de quo exit aqua
que ad mon. predictum derivatur hostium bn claudendum
cum clavi et serraturas ita et tali quod
in dicto conductu non possit intrare aliquis
ut exire nisi clavi et in dicto spiraculo
mittere unam catellam ferream longam
uno pede ad pede pertice et grossam
per unam penam anserio per quam aqua
decurrat ad Monasteria prelibata et ita
actari quod de dicto conductu per dictum spiraculum

140v.

exire aqua no possit n(isi) p(er) d(i)c(t)am canellam, et di
ctam clavim dari (con)signari in fra d(i)c(tu)m ter(minum)
Cam(erari)o co(mun)is spelli. q(uo)d si no fecerit ut d(i)c(tu)m
e(st). Priores q(ui) p(ro) t(em)p(o)re erunt, teneant et
debeant infra alium mensem post d(i)c(t)os duos i(m)me
diate sequentes, facere d(i)c(tu)m spira
culum claudi ad terram et calcem. ita q(uod)
aliquis intrare no possit p(er) d(i)c(tu)m spi
raculum n(e)c aliqua aqua exire de
ipso. Teneant q(uo)q(ue) et debeant p(re)d(ic)ti Priores
q(ui) p(ro) t(em)p(o)re erunt infra duos menses post publica
tionem statuti facere fieri in q(ua)libet spira
glio conductus aque intus spelli host
ium cu(m) clavi (et) serratura ita q(uod) no
possit intrari in d(i)c(t)is spiraglio vel
aliquo ipsorum nisi cu(m) clavi et q(uo)d s(em)p(er) me
sit clausum: que claves sint p(e)
nes Cam(erariu)m d(i)c(t)i co(mun)is. et si p(re)d(ic)ti p(ri)o
res in p(re)d(ic)tis ut aliquis p(re)d(i)c(t)orum fuerint
negligentes (et) no fecerint, condemne
tur in lib(ris). L. den(ariorum). p(ro) quolibet:

De Senaitis. C(apitul)o CXXIJ.

Item statuimus q(uod) potestas terre spelli fa
ciat conservare i(n) bono statu servari

tas teritorij dicte terre et ad dividend ipas et
podium qd fuit emptum a filio passaroni
teneat accedere et debeat tenere in bono
statu rigum bapiani et capitum pro iurib
cois dicte terre et garantir oes alias
confines et senaitas et privilegia cois
put diffinitum est, et teneat potas cum
syndico cois pdti ad hoc constitutis infra
duos mses post eius introitum ire ad
dictas senaitas et terminar per syndicum
cois, capi intenuta ipas facere, et ip-
sas accipe pro coi et oia scribi facere,
per notum dicte terre. Et dicimus qd
terrenum qd est ... coe het la-
boret phoies dicte terre q hnt possessiones
iuxta colles et ipis confinib defendant,
iuvent et manuteneant pro coe pdcum
contra eis fuit oppositum, et terrenum
qd ht Putius passaroni in ptinentijs
ipius collis, accipiat et acquirat pro coi
spelli et pro coi heat et det sibi cam-
bium put melius et utilius videbitur
poti offitio et consilio popli terre pfate

Pro illis de fraternitate. C°xxiij

In stat. qd potas terre spelli det an-

xiliu consiliu et amore illis de fraternitate s. Jac. in construendo et edificando aliquam eccl. ut monast.ium ad honore s.ti Jac. et q. p. d. potes eligant duo hoies q. ire debeat p. parte cois Spelli ad rogandu Abbate s.ti Bndicti ut gra et amore frat. cois placeat ipsi concedere tantu terrenu hospitalis s.ti Jac. ut possit ibi facere oratoriu in quo cantet missa ad honore dei et s.ti Jacobi.

DE CASTRO BONO. C.XXXIIIj.

It. statuim q. coe Spelli requirat p. litteras vel ambassiatores coe castri boni ut ipsi coi Spelli debeat mittere cereum consuetum in ter.no consueto, ut tenet. et q. p.dca et alias conventiones integre debeat observare, que sunt int. ipsa coia, et si no fecerit p. ut tenet. fiat syndicus p. coe Spelli q. vadat ad protestand. dco coi castri boni. qua protestatione dcus syndicus in publica formam redigi faciat. It. statuim q. int. ora Spelli hoies castri boni tractent et habeant sicut alii de Spello. Et cereum ponat. in Palatio cois Spelli.

DE CARBONARIJS novis et antiquis. C.XXV.

Jtem statutum q carbonarie cois spelli conserventur i bono statu - caventur ubi cavate no sunt. et sint ample in fundo. v. pedibus ad pede ptice: et amplietur carbonaria usque ad. stanz pet. ¹3 d. uignali p possess. filiorum putij grassi usque adstratam sup. usque ad possess. Robutij: et abind. sup. usque ad planellu. et d cavatione fienda remaneat in potez et priores dce terre i ripa ipius carbonarie circa circa carbonaria cois spelli, et expte extrinseca sit via terminata: q sit ampla. 4or pedibus ad pede ptice et no plus. p iter liatur sit cuilibet d spello. ire et redire cu bestijs et sine cu minori dano q poterit. et nullus debeat cavare ut laborare in ripa ipas carbonariarum a terminis ultra. et si qs laboraverit, ut aliqd impedimentu faceret pp qd no possit libere ptransire. solvat noie bani. xl. sol. den. et nihilominus id qd fecerit, teneatur reaptare et i statu pristinum reducere, et qd in ipis carbonarijs 6

ut ipsis nullus lavet coria ad pen. 5. den.
Item quod Carbonaria antiqua usque ad Sanctam Mari-
am de prato usque ad murum fontis, reactetur
per com[mune] spelli: et Carbonaria iuxta can-
cellum domus Sancte Marie usque ad area fi-
liorum bone enganate ultra formam
clone usque ad Sanctum petrum caveetur et mit-
tatur ut alie carbonarie, ita quod mo-
lendinum semper remaneret ex parte
intrinseca:

DE PISCARIIS: C.XXVI:

Item quod Piscaria parva planelli ramattone-
tur et de mattonibus in ea existentibus et
si non sufficerent, fiat inquisitio per notarium
D. datorum et repertis culpabiles de ac-
ceptione ipsorum mattonum teneantur ad restat-
adimpletur omne id quod diminuet in ipso mat-
tonato et si nullus reperiretur culpabilis:
fiat expensis adiacentium cuius divinis
adiacentes habitantes extra portam pust-
erule vid. a mon[aste]rio vallis gragni usque
ad murum veterem castelli et usque ad can-
cellum bancarum et usque ad domum cole

martignoni usq; ad cancellu portuz iux do=
mu cotuttij: qd opus fiat d mense jan. et
supsit not. d. d. et si fuit negligens
pdat d suo salario. x. lib. den. Et di=
cimus q aqua q supat d fontibz planelli: i=
ipaz piscariaz mittat. et q supat de
fontibz coducti ifim te: Stat. Et q
piscaria d porta clausa seu villa noua
remudet cauet actet ep pen cois i
qlibz pte ipius piscarie ubi est uia. viij.
pedib ad pede ptice dbeat ee ampla ipa
via ad pdca fierj faciend. Supstes po=
nat p priores posti. et in ipa piscaria sit
et ee dbeat uarcatoriuz p qd possit
ingredj et exire. Et q murus pisca=
rie ee portas pusterele q dguastatus
est et un aqua fluit qn dca piscaria
est plena actet muret ep pen. cois
ita q aqua d dca piscaria exire no pos=
sit: n uie qua iter ad fonte ueterem ut alijs
uijs aliqd impedimtu posset pstari: et hoc
offitiuz coe teneat expeqution mandare
i unu mesez post kal. jan. sub pen. xxv.
lib. den. p qlibz: et dicimus q dce pisca=
rie remundent tpibz qdecentib. Et q
forum bestiaz fiat in platea porte:

DE ARMARIO COIS :— C° XXVIIJ :—

+

143v

Item statuimus quod Potestas qui pro tempore erit in principio sui offitij faciat poni in armario comunis quod est in ecclesia sancti Andree omnes libros qui positi non sunt. Et nihilominus actetur scrinium comunis quod est in ipsa ecclesia positum et reseratur in Sacristhia fratrum minorum in quo reponantur omnia privilegia et Scripture possessionum comunis spectantium. Et si potestas hoc non fecerit, perdat de suo salario xxv libras denariorum. Et Priores post hoc dicti temporis predicta facere fieri teneantur. Et quicumque furatus fuit vel subtraxerit in futurum aliquem librum: scilicet: vel exbannimentum vel iustitia sive privilegia iurium comunis. infra duos menses post introitum potestatis, nisi per eum fuerit assignatum camerario comunis, condempnet eum potestas in .c. libras denariorum. Et si dictam penam solvere non poterit, amputetur sibi manus dextera. Et si probatum fuit per publicam famam quod aliquis seu aliquod fuissent seu fuit exbannitus vel condempnati et non reperientur in libro condempnationum vel exbannimentorum ipsorum vel quod appareret condempnatio vel exbannimentum ipsorum abrasum vel cancellatum vel intrlineatum vel de dicto libro subtractum, quod dictum exbannimentum seu condempnatio, per potestatem qui nunc est vel pro tempore fuit, mandetur executioni ad petitionem cuiuslibet petentis, et sufficiat probatio cetera facta: et probatio=

pbatio pu^ca fame p tres testes fidadignos, et intellig
at^r dc̃uz exbanimentuz seu cõdepnatio ut illa
qz titas, ut poena plis d q ut q loqret statm de
simili mattio in qbz aliqs sine aliq fuisset ut
fuissent exbaniti ut cõdepnati. et si in pdi=
ctis potas fuit negligens, pdat d suo sala=
rio centu͂ lbr. den. inqz p syndicu͂ q p tpre
erit ad rõem tpre ratiociniij dbeat cõdena=
rj; nõ obstante, si eide d salario fuit satisfcuz:-

DE CODẼNATIONIB FIENDIS C.° XXVIIJ:-

Itm statuimus q potas aliij offtes cois spelli dbeat
obs̃uare oes cõdepnationes fcãs seu latas
p aliquē ut aliqs ipas nõ cassari uel
cassari facer nisi pus integre soluerit camo dci cois et
noto cameriij teneat ipe solus et nõ alius: can
cellar oes cõdepnatões in margin cõdepnationu͂: xl
s. den. et a xl. s. sup: anos dni & die cācellati=
onis scribere solutione dco camerario fcã, et
si aliter ~~fieret~~ cancellaret hãant p nõ cancel=
latis. et noto exequtionu͂ ab ipo tali cõdep=
nato teneat cõdepnatione exigere p coi ni=
si uideret de dcã cõdepnatione solutio fcã
in quaternis camerariij predicti:-

+

CONTRA CAVSANTES cu coi. C.o xxviiii:-

Jtem Statutum quod potestas: iudex et notarius et familia ipsorum | Curia tene-
in persona propria teneantur defendere esse et singulas questio- | tur tueri
nes cois spectantes ubicumque: semper quando fuerit ne- | oes questiones
cessarium, adviendo eas questiones ubi appa- | cois a pre
rerent. sine aliquo salario et debeant pulsari | advidendo
seu pulsari facere campanam cois que est in pa- | sine salario
latio pro custodia noctis, pro consilio: ordinatione | Campana
fiendum et oibus opportunis sine aliquo salario, | pulsari:
–: ijxx . . . xxviiij.
et Camerarius non possit dare candelas ipsi po- | Candele que
testati vel Iudici vel notario occasione scriptura- | sint dande
rum, vel aliqua alia occasione. et si daret vel | Curie: non ne
expenderet occasione predicta, non computetur in
expensis cois, Salvo quod si contigerit aliquod con-
silium poni vel aliud consilium fieri in pala-
tio dicti cois de nocte, quod tunc possit dare can-
delas necessarias et habeantur pro legitimis expen-
sis dicti cois, et nulle fiant expense in pala- | expense in
tio vel domibus ipsius cois manere assiduis vel | palatio cois
aliis rebus, nisi pro reparatione dicti palatii. et | que et quando pos-
tecti ipsius, si non alia domus pro hospitio potestatis | sint fieri:
acquiratur expensis cois. –

DE HOSPITATORIBUS C.o xxx:- | Domus nulla conducatur pro hospitio potestatis

Item statutimus quod hospitantes aliquos in strata spelli a hospitali S. Iacobi usque ad turrim nouam: si domus fuerit eorum propria, debeant ipsam coprire cum lastris siue cuppis usque ad unum annum, si non domus sua non fuerit, per duos annos post statutis. et quod qui contra fecerit, in xxv. libris den. condemnetur. et nullus possit esse hospitator sine licentia offitii communis spelli, et non prius satisdet idoneis fideiussoribus de non hospitando aliquem exbannitum communis spelli, ut aliquam personam que uellet offendere commune, ut personam aliquam specialem terre spelli. et qui contra fecerit, puniatur pro qualibet uice in .L. libris den.

PRO FIDEIVXORIBVS. C.o XXXI.

Item statutimus quod si aliquis fideiusserit, ut obligauerit se in curia communis spelli ut alibi ad petitione alicuius, quacumque de causa, ut hactenus se obligasset, et ex dicta obligatione seu fideiussione, dampnum aliquod pateretur, siue passus fuerit, Potestas uel Iudex ad petitionem obligantis siue fideiubentis, teneatur costringere principalem in palatio siue uolta communis, prout placuerit fideiubenti

ad cõprehendum eum et dcã fideiussion: et si nõ in-
ueniretur principalis pro quo fideiussor se obliga-
uerit, Potas ut judex, ad petitionem obligantis
seu fideiubentis, si dannum passus esset ut
nõ: teneatur uincto juramenti: et sub pena. x.
tri. den. sine oblatione libelli dare de bo-
nis principalis pro quo fideiussisset, tantam quanti-
tatem pecunie quanta fuit illa pro qua fuit di-
ctus fideiussor obligatus ut dannum passus.
Si nõ bona dicti principalis nõ inuenirentur,
sufficere: pro quantitate predicta: potas faciat
rõez . quod possessores bonorum principalis, que
post dcãm fideiussionem, emerunt de bo-
nis dicti principalis. Et dicimus quod nullus
qui fuit fideiussor pro aliquo in curia ut ali-
bi: in aliquo contractu debeat constringi ut
cogi ad condenationem soluendi ut quantitatem,
si principalis fuit soluendo pro quo fideiussisset et
si principalis nõ fuit sufficiens ad soluen-
dum, pro toto, cogatur fideiussor pro eo quod
ipse principalis soluere nõ poterit :-

DE TVRICEL Lauatorio ~~f. fac.~~ C.
Hospitalis . Sti Iacobi . C.o xxxij:

In stat(uimus) q i Turri s(an)cti Jac(obi) muret(ur) ~ in ipa augumentetur
ex pte intrinseca plus si fuit necess ita q turris in
qlibz pte sui sit tantu ampla qntuz est ex pte exte-
riori et q ipa turris usqz ad vulta pficiat(ur). et sup
vulta muret tantuz q possit pectorari et me-
larii et q in via q e iuxa ipaz turriz ~ carbonaria
fiat unus murus bonus ~ altus ab utraqz pte ita q
aqua q venit p ipaz porta no intret p carbona-
ria. ita q bestie possint ire ~ redire libere. et
q in ripa carbonarie iuxa ipaz turriz versus Ful-
gineu et Asisiuz aqlibz pte muret(ur) expen cois
una ptica muri ut no possit qs ingredi ut exi-
re. et pdca oia expleant(ur) usqz ad kal. aplis pxi(me)
venturi et ille q erit sup opibs cois fiendis det
e pdas mur. qnqz et tunore. et fiat sup pontez
s(an)cti Venture et in ponte illud op9 qd placuerit
qsilio popli et iuxa ipaz turriz ~ carbonaria
versus Fulginia iuxa Strata e possess. s(an)cti Jac(obi)
ad sensus supstites ponendo ~ fiat expen adiace-
tiuz qdaz laboritiuz bn muratu undiqz et
infunda mattonet sive lapidibz salicet(ur) ita
q bn teneat aqua. in q qd lavatorio deu-
vent(ur) aque q supant et exeunt d fonte co-
tuli: et ois alia aqua q poterit i ipo comode,

+

decimarj. Et ntts dñs aq^a s extorqueat qn ire pos
sit in dcuz lavatorium et q. g. fecerit, cōdenet^ma.
p nōtz. d. d^tore qualibz vice. xl. s. den. et qlibz
dp dñs possit ee accator ꝛ heat duas ptes banj:
decernentes q ille ut illi cuis fuit possessio.
q. diceret ut nollet dare terrenum vendedj
ipis adiacentibz pptio codecenti. Cui opi sup
sit notis. d. dator q ppē fuit ꝛ alij sup=
stites p offitiales noiant. cui notis dbeat ab
ipis adiacentibz si pficeret dcuz opus lava=
torij viij lbr. den. et dci supstites et alij d
spectu debeant qd fuit ordinatum p. 4^or adia
centes p dcos p dcos supstites eligendos. q sup
stites possint imponere ꝛ auferre penam
x. s. p qlibz vice ꝛ cuilibz psone, ut eis ob
ediat, q bana in dco ope querrant. Et
illi sint adiacentes, q si .s. dci supstites de
spectu duxerint noiandos. Et potas, judex=
priores ꝛ qlibz alius offitialis dci cois ipi
opi: teneant dare auxilium, ꝛ favore vi
culo juris ꝛ bannum ꝛ familiā si ropediens,
et fuerint requisiti, dari et comittere tenentur: et
teneant dare calce necessariā ipi opi:
ex pen cois pfati:—

DE MVRIS COĪBVS c xxxiij

Item statutum est quod si aliquis habuerit murum comunem cum
suo consorte et voluerit ipsum altiare possit
capere totum murum et ipsum altiare prout ei
placuerit et consors postquam voluerit habere
comoditatem de ipso muro altiato possit et
teneatur emere iusto pretio ipsius muri me-
dietatem ad extimationem magistrorum lapid-
um. Et si iter domorum aliquorum minorum
est exclusum, potestas terre compelli teneatur
ad petitionem alterius ipsorum constringere alium
vicinum habentem domum comunem cum suo consorte
per cludimine facere fieri murum infra
unum mensem post requisitionem ut videbitur ma-
gistris lapidum expensis comunibus. Et nullus habens
minorem domum ad altiandum constringi possit
sed servetur modus predictus. Et quicumque ha-
beret domum coniunctam cum domo alicuius
convicini sui et fluat aqua in domum alte-
rius, ille in cuius domum fluxerit aqua de-
beat et teneatur ipsam aquam colligere et extrahere per
canales et ipsam ponere in muro suo, omnibus suis
c. 34 expensis: ita quod nullum damnum vel preiuditium pos-
sit suo convicino generare. Et hoc faciat
ad petitionem illius cuius interest infra xv.

147v

+

xdies ad pen. x. ttidenr. ina & potez dbeat condenari d qua poena .3. pars sit cois: et due denuptian: et nihilominus pdca facere teneat. Et dicim q qcunq i muro pprio, ut coi hret aliqm fenestra ut hostiuz p qd vel p qd respiceret in domu sui conuicinij q ex alia parte ipius murj, domu hret, ex dca fenestra lamen no hret, n aliqd sup ex ipaz, q talis hns dcaz fenestras ad petio ne sui uicinj cuius interest, ex pen cuiuslibet dbeat murari claudere ex muru facere i. octo dies post requisitione sui uicinj. ita q i domo dci sui uicini aliqd respicere no possit, et si no fecerit, Potestas codenet eu in. c. s. den. p. 3. pte cois, et p. 2bs ptib acusatori, et nihilominus pdca facere teneat. et nllus murus cois, possit dstrui p aliq mattio nec aliqs possit qstrigni ad emendu murum predictum

Nota hoc q accidit in facto

DE ARMIS Hendis i motomeis. c. 34.

Jt stat. q qcunq hitat i montan. spelli a sapo pisatorio sup: si allibratus est

in libra appretij cois spelli in iiij.c ltr den. vel
abind. s. heat. & hre dbeat unu corictu gu-
cenu, planella, pauese, lancea sive ba-
lista ut manaria usqz ad kal. febr. pxme
venturi. et Potas s. pdcis possit & dbeat
sup ec et sup scripta & infra scripta, exe-
qutioni madare p. i.a xv. dies post suu intro-
itu. et qlibz d motaneis allibrat a iiij.c ltr.
infra heat & hre dbeat pauese lanceaz
ut balista ut manariaz. et q no huit
pdca. ut s. dcu e, infra dcu tenmi, code-
net in. x. ltr den. et si Potas fuit negli-
gens in pdcis, pdat d suo salario. L. ltr.
den. et Priores posti dce tere, ponant
expen. cois tres hoies, q ire dbeant de-
mse septembris pxe venturi i montan spel-
li, ingsitione facere d blado qd heat
qlibz d montan. & ipz bladu eis invetum
et numz raseriorz in pu forma reducatz
cant & ab eis & qlibz ipoz fideiuxionez
recipiant d. c. ltr. den. d dco blado no
extrahendo ext districtu spelli sz d ipo to-
to dco blado. reservats sufficientia p-

+

tota familia et femine, ad dictam terram propter
elli in die fori adportare teneantur et debeant
et alii non possint ad dictum bladum portandum
cogi. Et predicta fieri volumus non obstan-
tibus predictis quantum placuerit potestati, offitio et
consilio populi dicte terre.

DE VILLA Novoli. C.XXXV.

In statuimus quod novolum novellum per homines ipsius vil-
le affosseter circum circa et quod ibi locum
assignetur, si placuerit consilio populi dicte
terre, palizata fortilitia facienda et li-
citum sit hominibus dicte ville sine conductu ali-
cuius persone ... ad dictam villam ducere
aquam fontis Campi Jacobutii per condu-
ctum manualem sine poena et banno, et
ad predicta fieri faciendum, eligantur suprastites per
offitiales dicte terre. Cui suprastiti eligen-
dam licentiam super predictis fieri faciendis
per homines dicte ville: qui teneantur edi-
ficare in dicto loco domum usque ad sex
menses postquam fuerint eis loca assignata,
et morari continue in dictos fossos, et con-

finia ad penā .xxv. lib. den. et Potas dce civ. tene
teneat vincto iur. p̄dca adpfectione dici fi
cere. qd si nō fecerit, p̄dat d suo salario
.c. lib. den.

DE HOSPITALI COIS. C.XXXVI :–

Item statuimus qd ad honore dei et Beate virginis
matris eius. Potas et Priores ppli dce civ. te
neant et debeant manutenere in bono statu
hospitale sce marie misericordie qd est
cois spelli et expendi facere d bonis et ave
re p̄dca cois p melioramento et opa dci
hospitalis quolibz anno .xxv. lib. den. qd
hospitale manuteneat d bonis ipius
hospitalis et ten vincto iur. gubernator
dci hospitalis singlis sex msib anni de admi
nistratione sua, fructibus et pventibus dci ho
spitalis, ad manus eius pvent, Priori frater ni
tatis sce marie p̄dce: et viii alij. qui
a consilio eligant, reddere rōez, qui
teneant, possint et debeant. q p̄dcos gu
bernatore facere inqsitione, qui guber
nator teneat scribi facere oes introitus
et exitus et expen. hospitalis p̄dci: et debeat

149v

servire peregrinis et miserimis in ipso hospita-
li hospitantib(us) et ad predicta observari facere. Po-
testas et officiales teneantur dare auxilium, consilium et
favorem et teneantur quod ipse gubernator pecuniam
supradictam expenderit, debeant interesse
tres boni homines et legales de situ regula-
rum, qui eligantur a consilio dicte terre, aliter
absque eorum presentia dicte expense non
fiant de dictis denariis. Volumus autem
quod Priores populi teneantur et debeant vincto
iuramento infra duos menses post publicatum presentis
statuti unum bonum et fidedignum hominem quolibet
tergerio eligere, qui ingrediant et ingredere
debeant eorum iuramento corporali prestito, bona
fide et omni dolo et fraude cessante, res
dicti hospitalis, et de ipsis facere inven-
tarium et curam habeant et habere debeant circa
negotia ipsius hospitalis.

CONTRA Cavatores lapidum. C.o 37.

In statuimus quod omnes homines qui foderint lapides
a v. annis citra in monte spelli et
et qui foderint in futurum, ad dandum comuni Spel-
li unum centinarium lapidum pro quolibet, co-

stingant, et si nō fecerint, p Potez dicte
tre. puniatr. qlibz nō dans in. c. s. den.
et nlls dbeat in uena alterius foder, nisi
eā dimisset p tres mses a tpre q fodeit in
pena predcām —

-: xix

DE PEDAGIO COIS. C. XXXVIIIJ.

Jtem stat. q pedagiu cois spelli sit integre ipius
cois & q deueniat integre in cam cois pfa-
tisqa pedagiuz Perusinj s en spoletinj nlla-
tenus solueo teneant si spellaris nō ac-
cipitr in corp teris. et qcunqz collige
iit pedagiuz cois spelli, in solutioe dci pe-
dagij teneat & dbeat infrascripta formā
suar vtz q oibz hoibz & p deducatu, acci-
piat tantuz, qtuz eis accipitr fulgine,
et teneat & dbeat collector dci pedagij in
cosilio popli jurar ad sca dei euangelia cor-
porali tacto libro pdca integre attender
et obsuar, et idoneos fideiuxores pstar,
et si. q. pdca fecerit dcus collector in. c.
s. den. puniatr. cui bani medietas sit co-
munis & alia accatoris, et teneatr hoc
captuz in pu forma hre et ondere no-

lentib3 videre ~ videri facere qb3 cam pedagij aliqd peteret. sub dca poen. et Potas teneat oi mse semel admin dp dcis facere inqsitione ~ puniri qfacientes —

DE SCIAQVATorijs. C. xxxix :—

In stat. q3 qlibz d' spello et eis districtu teneatur et debeat tenere sciagquatoriuz aptuz sue possessionis, si aliqs suus comming debeat in ipa terra sciagquare ad pen. xl. s. den. et nihilominus talis d bonis ibi sciagquare possit ip3 sciagquatorium aprire ~ suam terram sciagquare sin pena ~ bano ~ q oia sciaggatoria q sint in muro ro p fati tam in novo q3 in vetere, p q qsueverit aque exire, manuteneant apta in bono statu, ita q ipe aque possint exire d' spello. et nulla psona audeat ut psumat ipas attenare nec jectaticiuz ut impedimentuz opponere, qmin ipe aque libere, no possint p ipa ut aliqd pdictoze labi ~ currere, sub pen. c. s. et q no tenet sciagatoriuz aptu in dictis mu—

c.xlij

us ut aliq° iporz solvat d(i)c(t)az penã, et teneatur
saagtorium apire. Et nemo h(abe)ns fossatu
coe, d(e)beat ipz mitter sine licentia co-
sortio ut ressistio(n)e gsortio, et q(ui) g(e)n(us) fe-
cerit, solvat noie banj. xx. s. den. cu-
ius banj, medietas sit cois et alia ei(us)d(em)
consortio. –

DE QVETIONib(us) terminadis. C°. xL :–

It(em) stat(uimus) q(uod) si aliq(u)a qstio civilis ut criminalis es-
set ut imposterz fuit i(n) curia spelli. d(e)beat
finirj et t(er)minarj s(ecundu)m formã stator(um) p(rese)ntiu(m)
no(n) obstante q(uod) fuit inceptu, ut (com)missuz
fuit mattius t(em)p(o)re alterius p(re)cede(n)tis stat(uti) :–

DE TRASANA PVSTERVLE. C°. xLi :–

It(em) stat(uimus) q(uod) trasana seu volta f(a)c(t)a in terreno
cois spelli iux(t)a porta pusterele an domu
pet(ri) bianchi, et Trasana f(a)c(t)a in planello
gs(er)vent(ur) in bono statu et (per)petuo sint et
esse d(e)beant cois spell(i) :–

151v

DE QVIbidã vijs manutenẽdis. c° xlij

It statutũ q̃ via q̃ uadit ĩ cancello clauso ot ghiroli usq ad fonteã s.ti martinij, atteteant̃ p adiacentes et cauatores montis.

It via collis s.ti fortunati usq ad ecclias s.te marie d rapichiano manuteneant̃ p adiacentes

c° xl. It via q̃ ẽ adorna uidi usq ad stratã pu̾blicã manuteneat̃ p adiacentes

It uia tra caiolina, manuteneat p adiacentes usq ciccolũ vagrioli heredes nini dattoli, muraldũ, natoli alia lat̃ia

c° xli. It q̃ uia ab hostio simonis brunatij usq ad ecclias s.te marie d prato, p hoies sotietatis scale & ad dcas uias ĩscriptas et qualibz ip̃arũ p offitiales cõis spelli suprastes ponat̃ eligat̃.

Via aũt q̃ itur ad ecclias s.ti venantij manuteneat̃ attet̃ p adiacentes, si actata nõ ẽ, et ille uie q̃ sunt inpossessionibz cõis qbz itur ad cauã lapidum

spetti aliq sumpta occone ut cã possit nec debeat destruere nec destruj facere aliquã domum nisi forte pro exbanimento furto ut enormj malefitio, datiua ut mutuo ut condenatione solvenda. Et si qs ipore offitiuz contra fecerit, potas in L lib den pro scandicu q fuit ad eu comandadu cas, retinere faciat pro coi et nihilominus ad domu restitutus ei q sub[s]tinuerit, cod enetur. Et dicimus q magri lapidu ut lignaminis no gravent patiquez offtez ad destruendz aliquã domu ut vineaz alicuius nec ut a iis spettarij gravant

VT Potestas no gravet aliquem contra statutu. C° XLV:

Jtem statuimus q si potas iudex ut vicarius ut notarius d. d. ut alius offitialis cois spetti civitatis ut criminatis pcesserit contra aliquem spettanum no servato statuto talj spettano dcus potas iudex seu vic[arius] in C lib den et quilibz alius offitiis in L lib den condenetur coi pro qo et quod fecerit contra formã statuti, penitus no valere et ipo iure sit cassum irritum et nullius valoris, et quod sequeretur ex eo:

sat. quet. p potez et offtes spetti

VT NVLLVS det strena. C° XLVI:

153v

It statuimus q nulla persona audeat uel presumat dare aliquam strenam alicui sponse preter uirum ipsius sponse & nulla persona aliqua strenam ab aliqua persona in dicta forma predictam recipiat et qui contrafecerit in dando uel recipiendo condenetur per potestatem dicte terre in c. ti den. et quilibet de predictis possit esse accusator et habeat duas partes banni. et q nulla mulier audeat uel presumat mittere uel portare alicui mulieri iacenti in paleis tempore quo iacet aliquid ensenium panis pena c. s. den. et q mulieres non uadant in congregatione ad aliquam sponsam ultra .4.or simul. et quando aliqua sponsa iuerit ad ecclesiam prima uice, ad domum uiri, uel redierit, nulla persona exceptis consanguineis suis ultra sex tantum. et vi. mulieres uadant cum ea. et qui contrafecerit in predictis uel aliquo, soluat nomine banni x. ti den. et nullus faciat nuptias in quibus sint ultra x. hominibus. sub dicta pena. et de predictis et quolibet predictorum quilibet possit esse accusator et habeat medietatem banni alias sit ... et teneatur secretus. et q homines sponsa... non habeat interesse uel ... fiendo in dicta terra, debeat interesse uel ... notos potestati. et si aliter fieret, partes ... incidant in pen. x. ti den. pro quolibet in quibus per potestatem debeant condenari. et predicta omnia

et singla Rotas p dcus faciat bānirj p totū
spellā infra duos mses a publicate pntis
stat p loca gsueta dc terre. et nihil ng
qlibz mse dt p dcas qo libz p dcor teneat
ex suo offo facer inqsitione, et si nō fe-
cerit pdat d suo salario lib. L. den.
et ritam q nulla pna comps ut comr,
alicuis faciat ut fieri faciat alicui suo
astigliato aliq batimaglia, ut panos,
et si q fecerit, gdenet p qlibz et qlibz
vice in. x. lib den. et qlibz possit e-
accatore, heat medietatez bānj.

DE STRATA Sancti Petr. C. xLvij.

Jtem stat q strata cois spelli pnta a tur sti
petri usqz ad sctaz ventura ...
sit ampla
versus pte inferiorj ita q sit ampla
x. pedib adminq adpedez ptice. et
ubicumqz dca strata eet magis ampla
remaneat in suo ee, salvo q dca stra
tā nō tangat aliquā domū ut eccliaz
ut domuz copta: ut muru ad rena et
calce, fcuz p domo alicuis ecclie ut

154v

+

alicuius spalis p^{ne}: et ad pdca ~ i. scripta facien-
dum in qd tangit ipa strata supsit notos
exequutionum q p tpre erit, que strata
actarj debeat usqz ad kal. martij p^{me}x
ueturj. et si dcus notis negligens fu-
erit, in pdcis. pdat de suo salario. c. s.
den. et tenentes iuxa dcam stratam ex
pte inferiori, debeant facere murum
nouum ad rena ~ calce iuxa ipam stra-
tam dummo cois spelli det calce ne-
cessaria ipi muro: —

De via Sancti Pauli. C. xLviij

In statu. qd via. sti Pauli a domo olim nico-
lutij bonicelli usqz ad domum filiorum robutij
et mattonatum qd e ante ipam domum. debeat
mattonarj mattonibus hoc mo: vz qd medie-
tas dce vie mattonetur expen adiacentium
et alia medietas ex pen cois spelli. et adiac-
centes dicimus tenentes iuxta ipam uiam. qui de-
beant mattonare medietatem dce vie sicut
trahunt eorum possessiones. et ad pdca faci-
supstes eligantur p offm terre spelli: —

~~In stat^mus^ q via s^ti^ Ponti~~ :

DE FONTE rotuli C^o^ XLVIIIJ

In stat^us^ q fons rotuli & conduct fontis ipius usq in lavatoriu fiend hospitali S^ti^ Jacobi manuteneant expen adiacentiu hoc mo q fons pdcus p adiacentes vitz p hoies itra porta: & alij ~~fontes ext portaz p hoies ext porta~~

VT RES Locate confirmet C^o^ L

In stat^us^ q si aliqs clericus ut clerici seu cappellani aut ecc^a^ ut Monast^ium^ ut ius ut ex spellu ut eorz sindicus & pcur^tor^ vel spatis p^na^ locaret seu locasset aliq^a^ possess ad affictu ut laboritiuz sive adscripts, sive in emphitheosiz, alicui p^te^ q talis laborato seu conductor, manuteneat in possess et cotractus & instita ipius ofnent obseruent usq ad pfectione tpris quo debeeret ipaz possessione tenere sm forma sui instrumenti Per afflem cois spelli. et si accusatus fuit a locatore q sup ipa accu=

155v

+

sa nō perdat[ur], Et siquis turbaverit vel mo-
lestaverit, d[i]c[tu]m talem possidente[m], puniatur in xxv. lib. den. p[ro] q[uo]lib[et] vice, salvo q[uod]
si d[i]c[tu]s talis possess. p[er]deret sine jus q[uo]d in ea
h[abe]ret sua negligentia ob nō solvendo q[uo]d de-
buerit, nō audiat[ur], S[ed] si p[ro]testat[us] fuit an[te] lit[em]
[con]testata[m] vi[delicet] d[omi]no rei, se velle solvere, nō p[re]-
iudicet, S[ed] plenarie audiat[ur], Et hoc locu[m] h[ab]eat,
in p[re]teritis, p[rese]ntib[us] & futuris:—

DE AQVIS Habendis. C. Li.

· L. ·C· Jt[em] stat[ui]m[us] q[uod] co[mmun]e Spelli i[n] an[n]o p[ro]x[i]me futuro
faciat a fonte seu vena butironu[m] &
ubicunq[ue] i[n]venit[ur] aqua usq[ue] ad codu-
ctu[m] fontis canalis . . . .
et d'ijs qu[ae] fieri poterit p[ro]videat[ur] p[er] P[ri]ores
pop[u]li, & alios offi[cial]es cu[m] mag[ist]ris lapidu[m]
d[e] Spell[o]. & aliunde, q[uo]n d[i]c[tu]m opus i[n] co[n]-
t[em]p[or]e fieri poterit, Et d[ic]ti P[ri]ores te-
neant[ur] unu[m] sup[er]stite eligere cu[m] sala-
rio, pactis & [con]ditionib[us] p[er] ipsos faciendis
Et an[te]q[uam] d[i]c[tu]m opus incipiat[ur], p[er] Consules
Societatis d[e] Spell[o] & motanea, Brevia
o[mn]ia revideant[ur] & matricula ipsoru[m], i[n] q[ui]-
bus sint des ho[m]i[n]es d[e] Spell[o] — eius districtu,

a . xv . ãnis, usq3 in Lxx . ut si minor eet
xv . ãnis . ~ nõ h'et aliquẽ aliũ indomo q i=
breui eet apptiat9 i apptio dci cois a . c . ttr .
s . It q3 ntta p̃na d spello, n. clxxv . q
sint suppositi jurisditioni cois spelli, a
dco onere sint exempti . et et oes vi=
due scribant, q repiunt extimate i ap=
tio cois . a . c . ttr . den . sup, ut dcuz e, si
dca vidua nõ h'et aliquẽ aliũ psnaliter:
et n fieret qd dcuz e, ntts ad dcuz opus
cogat possttes cois pdci : scribat q3 i ipsis breuibz
dpsez ut i uno qterno oes forenses q hitant i spello
a 3 b3 ãnis cit dumo ipsi forenses, nõ quent, n
ad s uitia psonalia . et potas ~ eis vic pdas ten
dari . amore ling q3 fauore, et si pdci offtes et pores in pdcis fuint negli=
gentes ut aliqd q pdca in scripta dixerit, ut pposuerint, pun . potas,
in . cc tis ttr . den . et qlibz alias offtis in xxv . et ita ~ tati ducat dce aque
i sductu pdco, q3 fiant molendina ut uidbit poribz ~ q lio dce terre
et adhoc ut pdca oia et singla ~ alia occurrentia circa pdca : ~ i pdcis adipleat
et pficiant sollemniter, pdci pores hreant plenã arbitriũ : et pdca fiat ex
pen cois pdci . Insup stand q p potez ~ dcos offtes . yeq[illegible] Abbas . S. Sil
uẽj : cap

C. Liij

VT NVLLVS vcellet ad Columbos . C. Lij .

It q3 statutũ . q3 nttus d spello . ut eis districtu
audeat ut psumat ucellare ad co=
lumbos domesticos ut ucellari facere
cu rhetibz actis ad ucellandũ & capi=

itulus mon . uallisglo=
rie, et s. te m e . et S. ti
Laur tij ~ oes alii de=
rui d spello : q amor
et gra cois . dari
facere placeat amx=
gliũ et fauorẽ : ~

+

endū columbas si in ipis rhetibꝫ huit in
dices columbarꝫ. Et q. ꝯ fecerit, soluat
noīe bāni. c. ß. den. et credat accato-
ri cū duobꝫ testibꝫ, et qlibꝫ possit ee
accator, heat duas ptes bāni. Et nu
tus heat n̄ hēe debeat in domo inge-
nium ad capiendū columbas in domo ac-
ctum. Et q hret, soluat ⁊ soluer ten.
.xl. ß. den. coi pdco. Et Potas ten. q-
libꝫ mse d' p dcis facer inqsitiō:

DE STRATIS Factis & fiendis. C. Liij.

In Stat. q strate noue q sunt i plano
spelli stz strata q uadit polnese, et
strata mastinelle q uadit adponte
Sti. Andree, manuten. in bono statu
et reattent, & re abbrecient p hoies
dce terre et pons pdcus alziet et
actet expen ad i accentinz et q fos-
sata ipaꝫ stratarꝫ admins i summita
te. iij. pedū adpedē ptice sint un-
diqꝫ et tantundē cupa, et dce strate
uideant ⁊ msurent p agrimensorem

et reabbreccent h° mõ. q qlibz homo por-
tet ĩ p̃te sua x. salmas brecce in q̃z libz
d̃cãz stratarz et plus si uidebit s. suppsti=
tibz ad p̃dca ponendz. et q strata masti=
nelle a d̃co ponte usqz ĩ territoriuz
cãnariij, compleatur et fiat illius lati-
tudinis cuius ẽ alia strata, et plus si ne-
cesse erit. Et q fiant et sint forme=
undiqz bn large et cupe. et fiant
in ipis pontes, ubi expedierit bn acti,
et ad p̃dca fieri faciendz suppsit notis
exequtionum, q erit p tpre, q heat, si
dcãz strata fieri fecerit et cpleuerit
hinc ad kl. aug. proximo uenturi p suo sa-
lario. x. lbr den. a coi. Si aut nõ
fecerit, nihil heat a coi. et si cam.
ei soluerit, nõ cputentur sibi cam°
in ex pen. et potius teneat in pdas,
dãi aure um cssiliu et fauore, qd si non
fecerit, pen. xxv. lbr den. sui salarij,
incurrat. et q via s.te Crucis, ac=
tet ex pen. adiacentiu, et mitta-
tur undiqz fossata, et abbreuiet prer
ipos, a uia s.ti uenturi usqz ad fracta
et uibei. cui opi, suppsit, notis. d. d. et
fiant in ea pontes ibi, ubi expedierit.

157v

Qui not.º si p dcã dua fecerit ad effectũ
heat a dñs adiaccentib3 xv. lib. den. et
licitũ sit cuilib3 Camare breccia ca=
abbrecciandi stratas pdcãs ubicunq3
potuerit cũ minori dãno q potue=
rit. Et via q̃ it pantanellu a=
Strata nova q̃ it quatranu, usq3
ad fontẽ affarelli p adiaccentes ac=
tet. & abbreccet. et undiq3 mitta=
tur fossata. Cui opi p Priores po=
puli suppstes ponat. eligat salario
adiaccentiũ. Strata nõa massaccij iuxta
cruce bruni, a via q̃ fuit olim colte
nardi spinutij, usq3 ad possess. dnorum
d montigalo, et accarella masioli: al
giet in altũ ad equalitatẽ possess: q=
sunt iuxta ipam stratam, et sint undiq3
fossata ita q sint ampla una pti=
ca absq3 fossato, et ad dcam stratam
fieri faciendi suppsit dcus noto. D. D. et
fiant pdcã, expen. adiaccentium. et di=
cimus q dcã Strata sine via aq=

qtinj q uadit ab ecc.a s. stephani et tendit ad maiestate uadi largi, at teri abbreccet phoies dca tura spelli, et fossata mittant p adiaccentes :

VT MVRVS Nouus manuteneat. C Liiij :-

In stat. q murus nouus fcus a planello usqz adportaz ptusii. et ubicuqz fcus e, manuteneat i bono statu et manuten cpleat ubi fcus no est, expen cois spelli. et i coi dbeant ctribuer adiaccentes ex dictu muru infra si uidebit csilio pophi, q murus fcus fiendus dbeat ee liber et expedit, ex pte exterioi interiori, et dz ee uia ampla puna ptica et ex pte intrinseca p mediaz pticaz. et qcuqz hns domu pp murum nouu et dextruxerit ipaz domu reducere et intra dcuz murum, heat. xl. s. den. p qlibz ptica domus qua dextruxerit. et q expen cois pdci, a turi s. petri, usqz ad muru gerominis ppe domu filior Ranerii cuner spoli a turri infra p possess filior putiigrassi, usqz ad carbonariaz cois fiat unus.

157 v bis

murus ad renam et calcem bene muratus et ... latus et hoc debeat operari Priores populi qui pro parte erunt et si non fecerint in pena x. librarum denariorum quilibet ipsorum incurrat
Et Potestas et Priores dicte terre ipsum murum fieri faciant ut dictum est et dent et dari debeant auxilium consilium et favorem. Et si non fecerint Potestas in xxv. libras denariorum et dicti priores in dicta poena debeant condempnari. Et Camerarius teneatur ipsos denarios retinere de eorum salario prout tangit. Et quod carbonarie communis ubicumque videbitur in lapidibus communis ponendis per dictos Priores pro pena tergentiore fiant muri ad renam et calcem, quod teneat aquam ita quod in nulla parte carbonarie sit vacatorium aliquod, sed in qualibet parte iaceat aqua dummodo commune det calcem pro predictis. Et Priores dicte terre infra duos menses post publicationem presentis statuti teneantur vinculo iuramenti eligere sex bonos et legales homines dicte terre, scilicet de qualibet tergerio duos, qui supersint et super esse debeant muris ...

Marginal note: pat. C. lxxiij.

stratis: fontibz et cancellis et fossis ueteribz
et nouis factis et fiendis i tra spelli et eius
districtu et manuten p comodo et utilitate
dci cois. Et qd sex boni hoies unā cū di
cto offitio possint et debeant sup qlibz pdi
ctorz puidere et stabilire qcqd eis ut maio
ri parti ipore uidebit et placebit. Et p
dca ten exequtioni mandare expen dci
cois, Quibz auce prntis statuti, sup pdcis
et qlibz pdcorz damus et ccedimus liberuz
arbitriuz et plenā potez. Et qd ipi qlibz
ipore (ad hoc ut eis melius obediat) pos
sint imponere poenaz et bānuz. xx. s. den.
quā poenā possint a cotrafacientibz et nō obedie
tibz p coi accipe ten. Teneant et dci pri
ores, dcis sex bonis hoibz dare pstare au
xiliuz et fauore uincto iurt et ad penā. x.
sti. den. p qlibz. et illud qd dci sex boni
viri expenderint ut assignauerint
expendisse, p pdcis ut aliquo pdcorz: pro
expensis legitimis heant. Et de pdcis ex
pen. dci Priores ten. facere apodissam
ad requisitione dcorz hoiuz ut maioris pa
tis ipore uincto iurt. et ad dcaz penaz
p qlibz. Et cam dci cois apodissaz
facere ten. et ipas expen. soluere sub pen
pdca, absqz aliqua tarditate. Qui boni
hoies teneantur et debeant qlibz mse
ad minus semel. ire circu circ spelli,

158v

visuri q. circa reparationem murorum tam veterum quam novorum: portarum: cancellorum et carbonariarum sicut faciendum fuerint neces saria et opportuna. Teneantur et ad re quisitionem cuiuslibet ire ad videndum quascunque vias ut stratam seu formam aut pontem, que essent in aliquo devastata; quam ut quos, ut eis videbitur, repa rare et reactari expensis adiacentium ut communis facere fieri teneantur. Et si infrascripti vel aliquo predictorum in presenti capitulo contentorum, fuerint negligentes, ipsi ut ipsorum aliquis, in x. tribus den. pro potestate debeant condenari, quam penam potestas ipse pro communi exigere teneatur. Qui su perstites habeant salarium a communi eis ordi nandum per ipsos Priores, quod camerarius communis, que fuit pro tempore eis de bonis dicti communis solvere teneantur, non derogando per presens capitulum aliis superstitibus in aliis capitulis presentis sta tuti contentis sed ipsos superstites potius confirmando. Addicientes quod murus communis qui est iuxta arcam sancti Crapichi compleatur et fiat usque ad portam Turium expensis communis cum opere fiendo, ponatur per consilium ordi nis prioratus tres superstites. Videlicet pro qualibet

terzerio unus. qui faciant deuz op(us) sieri fa-
cer. quibus supstitib(us) dam(us) auctez (et) balia
imponendi ad iacentib(us) dicti muri (et) cuili-
bet ipor(um) p(ro) cotributione expen. dci muri
illa ptez pecuniare quaz eis placuerit.
et illos determin(us) (et) dicim(us) fore adiacen-
tes, quos dci supstites d(e)claraverint,
et noiaverint.

De possessionib(us) cois locadis. C° Lv.

Jt(em) Stat(ui)m(us) q(uod) si aliq(ui)a p(erso)na h(ab)uit aliqua re(m) co-
munis spelli sibi locata p(er) syndicu cois
spelli, ad affictu ut alio q(uo)cu(m)q(ue) m(od)o ut (tem)-
pus illo, et no solverit coi p(ro) dco, a tib(us)
anis cit(r)a, ut aliq(uo) ano, infra dcum
t(em)p(u)s, id q(uo)d deberet, et teneret ex for-
ma (con)tractus, inde fcus, q(uod) ipa res lo-
cata statim dco (con)ductori, reaccipia-
tur p(er) dcuz coe et offitiales ipius, post-
q(ua)m ad ipor(um) p(er)venerit notitiaz, et alijs
plus offerentib(us) reallocet(ur), no obsta(n)-
te allocatione d(e) ipa p(ri)us fcai, q(uo)d in-
strumentuz allocationis, ex nunc nolu-
mus ee nullus (et) nullius valoris. et de-
p(re)dcus Potas. ut ei(us) vicarius q(ui)libz m(ens)e
uincto jur(is) (et) pen. xxv. lb. den. dili-

+

gentes inqsitione p consules societa
tis dcte terre facere ten. et si aliqa
pna hret ~ possideret aliqua rem
coîs de qua no hret instrumtuz sm
tit.lo q ano pdco reaccipiat eide
et alij plus offerenti reloceť et
nihilominus p potez seu vic.ium ad sol
uendu fittuz seu coptimu ut possess
sm dclaratione fiend p duos bonos
hoies ponendos p off tes dcte terre p
toto tpre q ipaz terraz possedisset
cogatr et d pdcis inqrat ut di
ctuz est

DE CORRUCTU no facido. C. LVI.

Ir stat mg q ntta pna audeat ut psumat
corruptuz facere ad aliquo ut aliqa
mortuu ut mortua et qn aliqs ut
aliqa moriret no dbeat se squarta
ut scapigliare nisi sibi in tela ut
alios panos d capite eleuare logne
a domo ubi pra mortua iaceret p tres
domos. et ntta mulier dbeat ex=

domu ubi dca p(ersona) mortua iaceret, reputare
ut p(ri)ma die lune post morte(m) defuncti
ut d(e)functe ad ecc(lesi)am ubi e(ss)et sepult(us) n(on)
p(re)mia reputar(e) ut reputando, n(on) stridendo,
n(on) sup(er) fovea ipius d(e)functi ut d(e)functe se
scapigliar(e) n(on) strider(e) ut reputar(e) q(uan)n iver(it)
ad offi(ci)u(m) d(e)functi. Et si q(ui)s ut siqua. q(ui)
p(re)dca fecerit ut aliq(ui)d p(re)dcor(um), puniat(ur)
q(ua)lib(et) vice in xx s(olidis) den. sing(u)lis p(ro) Po-
testate debeat (con)denari, et q(ui)lib(et) possi-
te acuator(e) h(ab)eat medietate(m) bani, et c(re)da
tur sacram(en)to ipius cu(m) d(i)cto unius testis
idonei: Et nihilominus notis potis q(ua)lib(et)
mense semel ad minus p(er) cosules
sohietatis dce terre uincto iur(amen)to de
p(re)dcis (et) q(ua)lib(et) p(re)dcor(um) inq(ui)sitione facere ten(eantur).
q(uo)d si no(n) fecerit, p(er)dat potis d(e) sua sa-
lario x libr. den. Et d(ic)tus notis
semp(er) q(ua)n aliq(ui)s ut aliq(u)a moriret(ur) ad
domu(m) ubi iaceret d(e)functus, debeat ac-
cedere, et ad ecc(lesi)am ubi d(ic)tus sepelli(re)tur ad
faciendu(m) inq(ui)sitione(m) d(e) p(re)dcis sub poena
p(re)dca. Et q(uod) p(re)cones co(mmun)is q(ua)n bandi-
uerint (et) notificant mortem alicuius
debeant dco notario notificar(e) pena
xx s(olidis) den. p(ro) q(ua)lib(et) vice.

DE PECUNIA mutuanda p(ro) Sernaden. C°Lvii:

160v

It. stat. quod guadens musetti judeus ten. debeat
quolibet anno .xi. mense dicti anni ad petitionem priorum
dicte terre sine aliquo merito mutuare
com. predicto et pro ipso com. ccc. lib. den. et alio
mense dicti anni easdem ccc. lib. den. ad ra-
tionem trium den. pro qualibet lib. predicto mense loco
interesse sibi succedat. Aliis vero personis acci-
pere volentibus ab eodem sub mutuo, teneatur et
debeat mutuare ad rationem sex den. pro lib.
et non plus. Et predicta vendicent sibi locum
et durent a die facte mutuationis in antea
usque ad duos annos tunc proxime sequturos ad
hoc quod meritum non capitulet in sorte nec
in capite, et non vendicet sibi locum nisi
futuris temporibus. Volentes insuper quod dictus guadens habeat et tractetur in spello pro civis terre
spelli in omnibus et per omnia ut alii homines spel-
li, non obstante quod non sit allibratus in li-
bra apprecii dicti comunis, cassantes et irrita-
tes omnia alia pacta, conventiones et promis-
siones factas et facta inter dictum com. ex una
et musettum olim patrem dicti guadei et
ipsum guadenz ex altera et et statuta
et ordinamenta. Addicientes quod dictus
guadens gravari non possit aliquibus
aliis factionibus personalibus ut realibus
pro com. et homines dicte terre.

DE PECUNIA mutuanda pro comuni. c.° lvi

DE EUNTIB9 p Colona vetere. C.Lviij :-

In stat mg q licitu sit cuilibz ire et redi
sine pena et bano p alviu clone vecchie
et fossati unde aq ipore labit p alvi
ptosuz terrenosu sive in cultu et licituz
sit cuilibz ire et redire iux forma alvei
molendinorz a muro cigiunti usqz ad
domu vagnioli dne floris. et q adeo mu
ro cigiunci usqz ad dcaz domu sit se
mita apta duobz pedibz ad pede ptice
ita q qlibz inde ire et redire libe
re possit. et dicim9 q si aliq tpre
fossatuz rumpet pp aqua: q reparet
et cavet p adiacentes ipius gte
ubi rumperet. et ad pdca ponant sup
stites p offm dce terre.

SI QUIS voluerit via actare. C Lviiij.

In stat mg q si qs voluit via actare aliqua
puaz vl vicinale debeat req'rere suu com
ciu vl cosorte et ei notificare q stet
et stare debeat cu eo ad dcaz viaz acta
da: et si recusaverit stare: vl no ste
terit. cdenet q faciens p qlibz vice

161v

m. x. ß. den. et cedat repetenti cu uno teste; dumo dcaz regsitione faciat una palia et si no ivuit, sin poena actare possit.

DE VERSINI VIA. C. L x.

Jtem stat & ordinamus q via versinj allarget p adiaccentes a valdones che usqz ad terraz colle mcionis et q dca via usqz adviā q it menan, clona et aliiuz ipius clone; caueat allarget p adiaccentes ita q hoies hntes possess blada versus turiz catiani, no recipiant lesione et q aqua no labat versus dcas possess. Quibz opibz eligant supstites & priores, q heant potez imponedi et auferendi poenas et banuz. x. ß. den. a no obedientibz, et heant ab ipis adiaccentibz si fieri pdca feceint. c. ß. den. dati no. et illi sint adiaccentes q's dci supstites duxeint noiandos; et via q it ad fonte abissi: p adiaccentes fiat larga sicut ia fuit, et p ipos manuteneat. Et qcunqz ipaz apphendeint, in pstinu statu, reducat=

Ut nullus pascat bestiā forensem. C.Lxi.

It stat. q nlla pa d spello ut ei districtu audeat ut psumat in territorio spelli aliquā bestiaz equā sive iumtuz ut pullitruz, equū sive mulū hoīuz q nō sint d spello ut ei districtu tenere ad pascuandz. Et si qs. qfecerit, et dce bestie ut aliq ipaz damnz dederit in aliqua possess alicui spellani, ten. solueri ille, q dcas bestias retinerit, bannz d dāno dato qd qtinet in stat spelli, ac si eent sue pe. et danum emēdare sm forma stati dūi coīs:—

De domib coibus C.Lxii.

It stat q nlls d spello hns domū coem cū suo qsorte aliq. vz si vn hret solaiuz et alter terratuz, nc ille qui hret terratu, nc ille q hret solariū d beat facere noxiaz nouitate in piuditiuz sui qsortis ad pen. x. lbr. den. et cuilibz d spello sit licituz pparare se artificiati cū astrico qcumqz alio mo poterit, ne aqua stillicidiore

pluuia domus sui comuciny fluat ut la
bat in domu sua. dumodo ea q fecerit ita
liter faciat q dca aq domui sui comuia
nj: no possit aliqd piuditiu facere, et si
piuditium faceret, debeat ipz asticum
ut artifitiu elevari. et nihil ominus solvat
noie bani. xx. s den. et tantunde sol
uat quicuq si dextruxerit artifitium
sive asticum et no tangat domu la
steas ut muru sui comuiany sin sua
licentia et voluntate cu dco astico ut ar
tifitio:~

Q. OFFLES possint cognoscere. C.LXIII.

In stat. q potas et qlibz alius offtis cois
spetti, i oib. sdcis et i. scriptis casib.
in pnti stat.o ctentis, possint cognosceri
et pcedere et tcrmer diebz feriatis et no
feriatis ordine suato ut no suato
quocuq eis ut alteri ipor placue
rit, du mo constet d mattio.

COTRA Malitiosos venditores. C.L

In stat. ad obviand malitijs vedito

q(uod) q(uo)cu(m)q(ue) vendiderit seu venderet alicui aliq(ua)m re(m) seu possess(ionem) et postea (con)revendat alteri solvat co(m)(unitati) illa(m) q(uan)titate(m) qua(m) valeret res seu possess(io) vendita et nihilominus d(i)c(t)a p(ri)ma venditio valeat et teneat, et no(n) secunda, et p(er) Pote(statem) seu vicariu(m) mittat(ur) in possess(ionem) dict(us) p(ri)mus emptor (et) in ea p(er) eos defendat(ur) no(n) obstant(e) si 2dus emptor fuit in possess(ione) d(i)c(t)e rei quem volim(us) p(ri)mu(m) emptorem p(ri)mu(m) ee possessore(m) (et) pacifice possidere, et ten(eatur) d(i)c(tu)s venditor sum(m)arie sin(e) strepitu (et) figura iuditij ult(i)mo emptori redder(e) p(re)tiu(m) acceptu(m) de d(i)c(t)a re vendita, et hoc locu(m) h(ab)eat i(n) p(re)teritis p(rese)ntib(us) (et) futuris.

DE INIVRIA no(n) dicenda nec facienda statutarijs. C. Lxv.

It(em) stat(uim)us q(uod) nulla p(erso)na sp(eci)e(?) vel eius districtu audeat vel p(re)sumat ipsis statutarijs vel alicui ip(s)oru(m) aliqua(m) iniuria(m) facere vel dicere occ(asi)one confectionis p(rese)ntis stat(ut)i ad pen(am) v(i)g(in)ti den(ariorum) ing(ulorum) p(er) Pote(statem) d(i)c(t)e terre co(n)d(e)n(n)et(ur).

Q(uod) collectores datiarum faciant apodissa. C. 66.

Item statuimus quod collectores datiarum qui pro tempore fuerint teneantur et debeant unicuique solventi datiarum facere apodissam solutionis scriptam manu ipsius collectoris pro qua apodissa debeat habere collector duos denarios et non plus a quolibet solvente datium a dictis solventibus.

DE QVODAM Muro faciendo. C.Lxvij.

Item statuimus quod quidam novus bonus et fortis murus de lapidibus fiat et construatur ad renam et calcem qui incipiat a turri matthei moncoculi, et tendat versus turrim flamengne, et extendat ad portam turris nove et conducatur usque ad murum ecclesie sancti sixti pro bono statu et augumentatione et pulchritudine terre supradicte expensis communis predicti: Salvo quod homines habitantes extra muros veteres terre predicte in burgo porte clause
Lxv: terenenti et debeant ad dictum opus portare seu portari facere expensis ipsorum lapides et renam ad suffitientiam dicti operis. Et ad predicta facienda et complenda et exequutioni mandanda ponantur superstites per dominos Priores dicte terre qui pro tempore fuerint et cum salario dicto superstiti per eos ordinando et dolara=

do et ad pdca Priores dce terre ten. dari eidem
supstiti auxilium consilium et fauore ad pen. x solidorum
den. pro qualibet et adhoc ut melius obediatur
dco supstiti, ipse possit imponere pen. x s.
den. et exigere dco sibi pro coi pdco:—

Q. CALzolarij no possint ee BAIVLI neqz gualdarij. — CLxviij:—

Item statuimus q. nullus calzolarius nec aliquis alius in dca arte iuratus possit nec debeat ee gualdarius nec baiulus cois spectabilis et siquis fuit in pdcis electus, talis electio ipso iure sit nulla et nullius valoris:—

Q. BVRGV vie Cupe claudatur. CLxviiij:—

Item statuimus q. Priores terre spectabilis expensis cois dce terre, claudere faciant burgum vie Cupe ut utilius — melius eis videbitur eisdem convenire adhoc ut homines et persone habitantes in contrata molendini sui et vie Cupe, ab omni briga defendantur illesi, et magis secure de dies, noctuque in dcis contratis valeant habitare:—

CONTRA Macellarios. C.LXX.

In statutum ordinamus quod nullus qui fecerit carnes in terra spelli pro se uel alium possit nec debeat uendere carnes in hos confines uidelicet in=
fra palatium comunis spelli. strictum russinum et domum olim filiorum mariule bonateschae et
plateam comunis. sed licitum sit cuilibet modo
in proprio suato. facere macellum et carnes ue=
dere ubicumque sibi placuerit. pro totam
spelli, extra dictos confines. et licitum sit cui
libet facere carnes in festo natiuitatis domini:
in festo paschatis resurrectionis domini sine
poena et banno. et notarius potestatis teneatur uincolo
iuramenti facere bannum per dictam terram quod quicumque
uult esse beccarius, coram ipso compareat
secunda die post banimentum et approbet
et improbet si uult facere continue pro totum
annum beccariam, qui si facere uult det bo
num et idoneum fideiussorem et iuret corporaliter
tacto libro de obseruando formam presentis statuti,
et de soluendo condemnatione, si qua fieret de eo,
et notarius potestatis teneatur et debeat sigillari facere
omnes et singulas carnes porcinas et castra
tinas in auriculis et pedibus anterioribus
et exterioribus quas uendent siue macel-

labunt anq3 ipas exparent siue excorient. et
si fraude cmisisset sigillans in dca sigillatione,
puniat p qlibz vice in .c. s. den. et anq3 dce
bestie interficiant dcus notus faciat eas vi-
dere, adhoc ut de ipis carnib3 aliqs d'ipi non
possit roe alicuis magagne. et pdca dcus
notus vincto jur. obsuari faciat. et si dci
macellarij fecerint. q. p dca: p qlibz vice in
.x. lb. den. cdepnent. et dci macellarij
non possint pse ut aliuz aliqs carnes porcinas
ut castratinas infladere, nc eas venderet
qs tuc infladere dbeant adpetitione cuisc9q3
ementis sub pen pdca, et dci macellarij
ten. et dbeant retiner belancias in altum
suspensas altas divisez abancha p me-
diuz pede ptice, et banch debeant ee
plane abutraq3 pte. et nllus macella-
rius psumat. ullo mo tener manu in
clona drarz belaciarz du pesabunt car-
nes, et nllus carne vendens, possit nec
dbeat ciansinu cu belanceijs, cu qb3 pesabunt,
~~[illegible]~~ bre, du vendunt carnes, nc ipas
belacias tener ligatas ab una pte plus q3 ab
alia, s3 pendeat p mediu et non possint, nc
dbeant aliqm bestia interficer nc exco-
riar, exfasciar caldumina .i. sup dcos
cofines inpo strata ut mattonatum, nc

165

IIIJ

abruscia bestia porcina ubi vendat carnes et
qlibz carnes vendens inspect° d'beat pondus
d' ferro unius libre et medie libre ad=
minus divisiz sigillat sigillo cois spelli et
nllo d'beat aliqd a pedibus, capitibz, vel au=
culis, vel in interioribz alicuis bestie, ponere
i pondere et nllo carnes vendes emat
vel emere p se vel aliu faciat aliqua scro=
fam, vel i hospitio retinere, n° interfi=
cere vel vendere sine licentia dicti no=
tarij Dni Potis, ad pena .x. lib. den. p qlibz
vice. Et nllo d'beat i eade bancha
hre carnes n° unius et eiusdem bestie et
no d'beat dare duas carnes palijs nec
d'beat falsu vel minus pondus dare em=
ptori qz hre d'beat ad pen. x. lib. den. p
qlibz vice et dci Macellarij vel carnes
vendentes, no possint ee nisi duo pala
vel occulte simul ad pen pdcam p qlibz vice
et qlibz ipor. Et dcus notis teneat qlibz
mse facere ingsitione ex suo offo de
pdcis et reptos d pdcis culpabiles vel
aliq° pdcor in dcis penis punire. Et
ten. jde notis facere emere unu par bi=
lanciar ex pen cois spelli et teneri p di=

dũ cõe, cũ qbꝫ uendẽs adiustare pondus pos-
sit et d' ipis copiam hẽre, que qde be-
lancie pendant d die sub uolta palatij,
et d nocte reponant ꝑ custodes cãceri
cõis in loco tuto, et nllo possit uedere
carnes boninas d duobꝫ bobꝫ simul, et co
iunctiꝫ s3 q̃slibꝫ carnes hẽat d pse
et q̃ cõfecerit, p qlibꝫ uice soluat. x ß den
et nllo audeat ut p̃sumat uedere car-
nes morticinas in Spell° ut per miras o-
dere terre ꝑ. v. pticas ad pen. xL. ß. d
et nllo uedat carnes i uigilia beate m
virginis et .s̃tore aplorꝫ pu[illegible] occulte
ad pen. xL. ß den. saluo q̃ si uig[illegible]a ue-
nerit d' sabbato, q̃ carnes possit [illegible]u-
ne uendere, et nulla ꝑsona de spell° ut eius
districtu uendat aliquã scrofarꝫ alicui ma-
cellario sin licentia dci notarij ad pen. xL.
ß. den. et nllo carne uendens, d̃beat aliquã
bestharꝫ pecudinã excoriare intotu ut in
ptes, ut ipaꝫ coria intotu leuare intra
domũ, s3 foris ubi macellũ fecerit, tenere
pelle, caput, & carnes similes donec car-
nes fuerint uendite, et nllo mõ ipi ma-
cellarij possint inflare aliquã bestiã qñ
ipaꝫ excoriant, et q̃ cõfecerit, p qlibꝫ ui-
ce in xL. ß. den. puniat. que oia sup-
dca et .i. scta, p̃fatus notto, pu[illegible] faciat

banni p spellu et d'oibz singlis s. dāset
qlibz p'rd core, qlibz possit ee, accator
et heat duas ptes banni et ten secret et
stet sacram̄to accatoris cū dco uni
testis, et dcūs nots cogat quecunqz fe-
cerit macellū a tribz ānis citra ad
faciend dcum macellū p tpre futuro.
Addicientes q qcunqz vendiderit ut ven-
dere uoluerit carnes siccas, caseu, lar-
duz, heat hre d'beat, pesas d'ferro: et
belancias sicut alij macellarij. et no-
tarius pdcus possit eos pcedere, et
ipos fnet in oibz. modus qs fuat
cotra macellarios ut supius est expssum
Statuentes et q carnes q fiecent p
macellarios dce terre sigillarj d'beant si-
gillo cois dce terre parno ad crucem, p Prio-
res dce terre ut eorū nuptiu mo q sigillant
p notz pfatu, sine q sigillo vendi no possit,
et qui cōfecerit, soluat p qlibz uice et pro
qlibz xl. s. den: —

Q MVLIER Dotata no possit succedere C.lxxi

Jtem statuimus ordinamus q nulla mulier dotata a
Pre ut mre, auo ut pauo, auia seu p=

aniа, fiē carnalis seu soror carnalis seu aq=
cunq̃ dotata eēt, nō possit n̄c d'beat uenire
ad successionē illius q ea dotauerit ut illorū
abintestato. Nec aliqua religiosa possit ab
intestato uenire ad successionē pris, mris,
fr̄is carnalis seu sororis carnalis seu pa=
renī ut alicui° ɔsanguinei ut affinis asce=
dentis ut descendentis, Duz supest aliqs ma=
sculus d'linea ut stirpe et legitimo ma=
monio procreatus et si qua petereet, sup
petitionē p̄dca, nō d'beat audiri sensu in=
diri. et p̄dca uendicet sibi locu in p=
teritis, p̄ntib; ꝛ futuris.

DE RIPA fossati aptanda — C. LXXVJ.

It stat° ꝛ ordinam° q ripa fossati p qd=
labit° aq̄ a muro rigunnch usq; ad st=
ratā qua it° fulginia uersus spellū
actet ꝛ manuteneat p adiacentes ipius
ripe uersus spellu. et a vinea q olim
fuit andrioli pri seneuni usq; ad dcaz
stradā. Ita ꝛ tatr. q dca agua nō=
frangat dcaz ripā. ut danpu in fe=
rat alicui spetialit psone. Et si
dca agua, dcaz ripaz fragneret et
dānuz inferret alicui spetialit psone
intra dcaz ripaz. uersus spelluz. q ille
ut illi q adiacentes fuint. loco ubi dca aq

dcaz ripa fragneret ob eis ut eorū negligentia, ten: et
debeant emendare dãnuz illis q recipent,
sc̄m extimationē faciendã p duos bonos ho-
mines vicinos ponendos p Priores qui
p tpre fuint. et dca ripa sic fracta: Ho-
tarius d. d. ten et dbeat p adiacentes ad
requisitione ipoz adiacentiuz ad mins. 4or.
facere reparay:—

PRO PALILLO Barberio. C. Lxxiijo.

In stat q Palillus petri martini seruiat et seui-
re debeat hoibz dl spello dl sua arte bar-
barie. et ab eis recipiat salariu in pnti
stato dclaratu, et heat et hre dbeat de
bonis tx aner dci cois qlibz año q in dca
terra spelli sua arte exercuerit a cam-
dci cois pnti. viij. lb. den. qs camerarius dci
cois dare et soluere ten. sine alia aliqa d-
liberatione et heatur p expen. legitimis,
volumus aut q dcus palillus p custodia:
Cana: ut aliqua alia factione dci cois:
nõ grauet, datiuis, p excepis quas sol-
uere ten. ut alij spellani:—

DE EXECVtione Datiuarz. C. Lxxiiijo.

Item statuimus quod extractores datiuarum qui extrahentur extrahantur pro quolibet terzerio unus. et unus in montaneis. et quolibet tempore diuidatur in duas partes. videlicet quod una sit de catastis a v. libris supra et altera a v. libris infra. et illi de dicta minori suma a v. libris infra, qui nullo modo possit, non constringantur ad datiua soluenda, nisi prius per illos de maiori a v. libris supra fuit integre solutum de dictis datiuis. et quolibet exegutor ponendus per dicto communi, qui contrafecerint in libris x. den. pro quolibet uice, qua contrafecerint condemnetur:

DE MONASTERIO Sancte Marie de Paradiso. CLXXV.

Item statuimus quod ad honorem dei et beate Marie uirginis quod Abbatissa, Moniales, Capitulum et conuentus monasterii sancte Marie de Paradiso de Spello, possint ex eis licitum sit, eorum expensis, deriuare et conducere de aqua conductus communis Spelli, ad eorum monasterium, pro eorum sufficientia dummodo quod moniales dicti monasterii faciant fieri eorum expensis unum hostium cum serratura clauis in spiraglio ubi aqua deriuatur ad dictum monasterium. et in ipso fiat canella grossitudinis unius penne ... maioris. et ipsam clauem dare et assignare camerario dicti communis infra unum mensem post publi-

catiōez pn̄ti Stat. et si nō fecerint, nō possit
n̄o d'beant h̄re dcaz aq̃m. Et Priores q p tpre
fuint ten. infra aliuz meses px̄e subseq̄uetez
pen. x. lb. den. reclaudere dcuz spiragl
liuz ad rena & calce, ita q aqua nō exeat
aliq̃o mō de dcō ̄ducta ut d'rivet ad dcuz
monaste: Et Moniales monst. s.te Clare
d'spellō, ten. d'beat in spiraglio de q exit
aqua et d'rivat ad eoz monst. d dcō ̄ductu
facere fieri eoz expen simul canella: ho-
stiuz et Clauiz, et dare Cam.o dcī cōis. 1. douz
ter.mus dcaz clauiz, qd si nō fecerint, dc̄a p.
ores .1. douz ter.mus d'beant facere remu-
rari et actari dcuz spiragliuz, q dc̄a aq
nō derivat ad dcuz monst. q.o q.o mō:—

DE ADditionib, et Diminutionib, Catast. C.o 76.

It. stat.mus q Priores q p tpre fuint, 1. tres mses
a die publicat pn̄tis stat, ten et d'beant
facere aggregare. ̄silium posti dcē terre
in q ̄silio eligere faciant tres bonos
et legales notos d'dcā terra put ipi ̄silio
videbit, vtz p q̄libz terz.o vnus. e qui notarij
sic electi, ten et d'beant, corrigere, addere
et diminuere catasta cōis spelli p uno anno,

px° uenturo á die fce electionis computato, et
habeant et hre debeant pquibz petia terre quã ad-
derent alicui & diminueret alteri .4. den. a quali-
bet ptinz: et no plus, Teneq3 & debeat dci notarii
sedere quibz mense dci ani uno die & no plus
finito prius dicto anno dcaz die, p pcones dicti
cois q3 quicumq3 uult dca catasta corrigere, ad-
dere ut diminuere, compareat sequenti die coraz
eis, et notis reformationum dce terre, teneantur
et debeat sumã totius catasti dci cois facere
et exhere in pubcaz formã: et dcis notarijs as-
signare, quã sumã dci notarij minuere no
possint. et si minuerent, et dco coi (finito dco anno) reassignarent integrã, poena
v. lib. den. quibz ipoz incurrat, in quã p Potez
dce terre, debeat condenari. et finito dicto
ano. alij tres notarij simili mo eligant.:-

DE SALARIO Potis & eius familie et exigendo . C. LXXVIIJ:-

Item stat q3 salarium Potis dce terre qui p tpre
erit. et suorz officialium & familie, soluat sibi
p dcum coe, et exigat hoc mo vz q3 Potestas
dce terre ponat tres assectatores dicti sa-
larij, q distribuant dcum salarium p cata-
sta hoium dce terre, ita q3 quibz hominis cata-

stiuz i dicta terra, tantu solvat, exceptis illis q accatasti forent in C lb. et no plus. qui ten: solvere medietate pecunie, qua alii solvet.

DE ELEMOSINA FRATRUM S. FRANC. — C LXXVIII

Item statuimus q ad honore Dei et s. franc. q Cam. cois Spelli q p tpre fuit, ten. debeat qlibz anno dari i festo s. franc. i guardiano in ecc. s. Andree de Spello comoranti p se et alijs fribz i dicta ecca residentibz recipienti. xxx. lb. den. sine aliqua alia apodissa, ut d. liberatione. qd si no feceit, in x lb. den. p potez condenet.

DE QUADA VIOLA FIENDA — C LXXVIIII

Item statuimus q fiat qda viola sive semita p monte cois Spelli valle petragrade et colle medium a cerquis grossis, usqz ad viam qua it sup ecc. s. Mic. p possess. hered. Cole Moricelli et Monast. vallis glorie et heredes Cagni Andrutij p adiacentes. ita q ipi adiacentes, alij q vellet tenere et (con)tribuere ad expen. occurrendas p dicta viola fienda, possint libere ire et redire cu bestijs ut sine, et si illi q p dicta viola possess. tagneret, nollent (con)cedere, ut di-

cta niola fieret, nots d. d. gstringat a gstrignere d'beat dcos tales dictis possess. hntes ad uete du dcis adiacentib. p ptio q. d'clarabunt duo boni hoies ponen p dcu not. et dcus notarius ten. et dbeat .i. unu mense post publicat. pnti stat. dcaz niola facere fieri ad requisitione petentiu, expen. adiacentiu et alioz q ad dcaz niola facienda ad expen et et alia onera, put tagnerent, tenere nolnerint, ad pena. xxv. lb. den.

Marius lucrat... ... dote.

DE ORANTIIS FIENDIS . CLXXX.

It stat. q si qs fecerit orantia an gtractu matrimonii sue future sponse, de aliq qtitate pecuniare, tam p instrumentu, q sine, et uxor decesserit, supstite suo viro sine filiis legitimis et ex ceis natis, q vir siue maritus eius heat et hre dbeat, tantude bonis uxoris sue, qtuz sibi donauerit i orantiaz. Et volumus q si dcus maritus suus decessit supstite dca uxore sin filiis legitimis et ex eis natis. dca sua uxor, heat d bonis sui mariti orantia, qua sibi fecerat an gtractu matrimonium. et hoc locu heat i preteritis, psentib. et futuris. Statuentes q quilibz

Maritus qd lucret d bonis sue uxoris decedentis.

Uxor qd heat de bonis sui mariti pmortui.

1700

Maritus lucrat[ur] tertia p[ar]tem dotis.

vir maritus alicuis mulieris, succedat p[ro] tertia p[ar]te dotis, in bonis sue uxoris, si decesserit ab intestato, superstite sibi d[ic]to suo viro marito sine filiis legitimis natis ex eis:—

DE FONTE Maltempi:— C.lxxxi.

Item stat[utu]m q[uod] fons maltempi posita i[n] districtu spel[lonis] iacet[ur] muret[ur] ad rena[m] calce[m] et b[e]n[e] mundet[ur] manuten[eatur] p[er] adiacentes eor[um] expen[sis]: Cui op[er]i fiende in supstantes dominus petrus maxilli et pucciarellu va[n]nis cuisci: q[ui] ten[eantur] et debeant d[ic]tum fonte[m] actar[e] et reparare i[n]fra duos menses ad rena[m] calce[m] post publica[tionem] presentis stat[uti] et expender[e] ex pen[a] d[ic]tor[um] adiacentium. xxv. lib. den. ad plus. et ten[eantur] notarii D.D. d[ic]tos superstites costrignere ad d[ic]tum op[us] faciendi i[n] d[ic]tum ter[minum]: et eis dar[e] aux[ilium] co[n]silium et favore[m] ad pen[am] x. lib. den.

DE PLATEA Sancti Andree:— C.lxxxij.

Item stat[utu]m q[uod] n[u]llo [per]sone faciat aliq[ua]m bructuram ut turpitudine[m] ut piciant giettaticie lapides sive letame, n[ec] possit mcigliare linu[m]: nec canipa[m] ut expandere, in plateis ecc[lesi]arum S[anc]ti Andree, et S[anc]te Marie. ad pen[am]. x. lib.

De platea. s[anc]te M[a]rie.

den. p qlibz ꝯfaciente et qlibz vice qua expande=
retur in dcis plateis: ut aliqua ipaz. et nulla
mulier possit nec dbeat intrare in porta do=
mor dce ecc. aliqua de ca ad pen. xx. s. den.
p qlibz: et vice qlibz. et nulos. d. d. qolibz
mse ingredi semel ad mins a pdcis ꝯfa=
ciento ꝯdenari in dca poena :–

De elemosina fienda amore s.ti Anth.ij. C.o LXXXIIIJ:–

It. statut. ad hon. dei et beati Anthonij q Cam.s cois spet.
li terr. et dbeat qlibz ano de mense augti expen.
dei cois emere duos porcos, qs assignet et tra=
dat sacerdoti ordinis beati Anthonij q erit in
spectu ppria, volumus aut q ꝯ quicunqz de
spectu signauerit porcu suum pprium signo
quo soliti sunt signari porci s.ti Anthonij in=
cidendo dcis suis porcis aure ut impo=
nendo campanella ad collu ut ad auren
ut alio signo, in pen. x. lir. den. in curat,
in qua p potes dce terre ꝯdenet.

De pignoribs datis ad taberna. C.o LXXXV:–

It. statut. q qcunqz subpignorauerit alicui
tabernario aliqd pignus ad taberna et
no recolligerit infra mse, postq subpi=
gnorauerit sibi. q dcu pignus sit dci
tabernarij et dictus subpignorans no possit

+

peter adco tabernario deuz pignus et si peteret
Sup petione pdca, no audiat, s3 sit da taber. iiij
absq3 aliqua citatioe facienda :–

DE Possessionibus no accatastatis, CLxxxv.

Jt statuimus q qcunq3 hret aliqua possess. i districtu
Spelli non accatastata in Cat.sto cois Spelli i
vnu mse post publica pntis Stat. gputan. debe-
at sibi facere accatastari et solvere datias
Impositas tpribus zetroactis. et si no fece-
rit, Potas cdenet eu in c. lbr. den. et po-
testas q p tpre fuit, ten. qlibz mse facere
banniri q cuicunq3 hret aliq3 possess i distri-
ctu Spelli no accatastata, dbeat sibi facere
accatastari i. viij. dies, a die facti bannimti,
qd si no fecerit, Potas cdenet eu in c.
lbr. den. exceptis possessionibus monasterior.
et ecclesiar. et d pdcis qlibz possit ee accusator.
& heat medietate bani :–

DE Conductu fontis Canalis actando. C. 86.

Jt statuimus q Priores q p tpre erunt i duos mses
a die publice pntis Stat. ten. dbeat facere
actari conductu fontis canalis circa moglias
sive i loco vbi dr le moglie, ita et taliter q
aqua dci conductus nullatenus impediatur, qn

libori ueniat ad terrā spetti. et p̄dca fieri p̄nt dicte
expen cōis p alia medietate soluenda, et
quant syndici Monast. vallisgloriie s. cla-
re, p̄ ubei, Amadei, vallis ingegni d. spello
cui syndici, soluat dcaz medietatē hoc modo
q. syndicus monast. vallisglorie soluat medietatē di-
cte medietatis et syndici dcorz aliorz monasterz
soluant aliā medietatē dcē medietatis p̄rata,
et si facere recusauerint, a qua, quaz h̄rent,
de dcō conducen, recaccipiat de dcō conductū p-
cōe p̄fatu, et Potas q p tpre fuit, ten in p̄dic-
tis dar dās p̄oribs auxilium, et fauorem
et si dcī Potas et Priores fuint negligetes
in p̄dcis, Potas in .l. ltr. den. et qlibz Por
in .x. ltr. den. p̄dēnent. de eorz salario:—

DE NŌ HAbitantibs jn simul: C Lxxxvij—

Jn stat. q qcunqz d. spell.o ut eis distinctu cessa-
uerit stare in vna et eadē domo ad unu
pane et vinū cū fr̄e carnali seu sorore
carnali, uel cū aliqo cōsanguineo siue cons-
cto p tps. x. anorz, nō possit peter, nec
h̄re aliquaz p̄te bonorz dci. fr̄is, sororis,
seu alterius qsanguinei, nec et dcus fr̄,
soror, uel alius qsanguineus in bonis ipius
peter ut h̄re aliquā p̄te, nec vnus alteri

et alter alteri in bonis possessio pro aliquam
inferre molestiam vel gravamen

Quod catastum comunis non minuatur. C. 88.

Item statuimus quod nullus de spello possit alicui sue filie, sorori, nepoti vel alicui alteri eius consanguinee seu alteri persone que ingrederet monasterium, dari in dote vel alio quocumque modo vel dari facere terram, vineam, silvam, vel aliquam aliam possessionem ad penam L librarum denariorum.

De non vendendo religiosis. C. 89.

Item statuimus quod quicumque venderet aliquam possessionem alicui persone regulari seu religiose, de suo catastu levari non possit. Et notarius qui contra predicta faceret videlicet quod de catasto levaret vendentis, vendens et notarius uterque ipsorum contra facientes in CC libris denariorum condempnentur.

De magistro gramaticali habendo. C. 90.

Item statuimus quod Priores qui pro tempore erunt in mense augusti et septembris teneantur et debeant ita tractare procurare facere quod in spello veniat quidam magister gramaticalis qui doceat scholares

et scholam retineat in dicta terra et habeat et habere debeat quolibet anno ad plus pro eius salario libras L. den.

DE MEDICO HABENDO. C. LXXXXI.

Item statuimus quod Priores dicte terre qui pro tempore fuerint faciant et curent ita et taliter quod in Spello sit quidam medicus bonus et sufficiens qui sit medicus phisicus, qui habeat de bonis et avere communis dicti quolibet anno XXX. flor. auri. Addicientes quod si Magister Joannes magistri Berardi de Spello medicus vellet stare et morari continue in dicta terra Spelli, quod habeat et habere debeat et possit de bonis et avere communis predicti, pro eius salario quolibet anno L. flor. auri:

DE DICTIS MITTENDIS IN CONSILIO. C. LXXXXII.

Item statuimus quod Priores qui pro tempore erunt, teneantur et debeant mittere ad partitum quotlibet dictum cuiuslibet consiliarii quod arrengaverit in consilio quod sit in proposito, et id quod obtentum fuerit die dominico cuiuslibet mensis, et id quod obtentum fuerit in dicto consilio de quolibet partito exequi ad penam X. librarum den. pro quolibet ipsorum priorum.

DE PISCIBUS VENDENDIS. C. LXXXXIII.

1730

Item statuimus quod quilibet qui venderet pisces in terra Spelli teneatur et debeat vendere in platea communis, que platea intelligatur a schalis palatii communis ad angulum de more habitationis prioris dicte terre, et a dicto angulo ad ecclesiam Sancti Laurentii et non alibi. et qui contrafecerit, solvat nomine banni X. libras denariorum. et hoc intelligatur de piscibus recentibus. et potestas teneatur qualibet die qua carnes non comeduntur facere venire ad dictam terram ad vendendum unam salmam piscium ad dictam poena:

Quod teneatur dominus pro famulo. C. 94.

Item statuimus quod si quis nobilis de Spello teneret et haberet aliquem famulum. et ipse famulus aliquid committeret maleficium ut delictum, quod ipse nobilis teneatur solvere poenam, quam teneretur solvere talis famulus delinquens. et potestas et alii officiales communis predicti teneantur et debeant ipsum nobilem pro dicto suo famulo cogere et constringere ad solvendum, et intelligatur esse nobilis ille qui fuit declaratus esse nobile per priores dicte terre

Nobilis quis intelligatur esse in Spello

Q. EXbanniti eccl. sint et exbanniti cois. c. Lxxxxv.

Jt. stat. q. oes et singli spellani exbanniti et rebelles ecce Romane scte sint et habeantur pro exbanniti et rebellib. dci cois. et q. nulla psona de spello ut eis dicitur audeat ut psumat cu eis ut aliquo ipore conversari ut dare aux. ei et favore. ad pen. L. lbr. den. p qlibz et qlibz vice.

Q. LABORATORES teneatur solver datina. c. Lxxxxvi.

Jt. stat. q. qcunqz laboraverit aliqua possessione q. sit accatastata in catasto cois spelli, ten et debeat solver oes datinas q. imponeret per coe et offles dce terre p toto catasto in q. eet accatastata dca possess. et facer oes factiones qs facer teneretur ille cuius dca possessio accatasta eet.

DE RECHESTA offitialium. c. Lxxxxvij.

Jt. stat. q. Priores dce terre ten. qlibz mse duab. vicib. facer ressitione et rechestam d oib. dci cois et familiarib. eor. qs tenet tenere, et p qlibz offitiali, nc invento, teneantur Priores solver. x. lbr. den. d suo salario p qlibz vice q. inventus no fuit. et p qlibet

174v

famulo et qlibz equo, nō inuenta soluat ille talis officialis, q eos tenere dberet, c. ß. den. p qualibz uice

DE SOLVTIONE olei amari. C. 98.

Jt statuimg q qlibz d spello possit facere molendinu ad macinand olivas & nō ten soluere aliqd coi et qcunqz uoluit exthere oleu amaz d spello et distictu, soluat p qlibz caldarello cam coīs ij ß. den. et q cōtrafecerit, soluat p qlibz uice coi pdco x lib. den si pdco oleo, atq nō soluerit dco coi.

DE POSSESSIONIBg remidendis, C. 99.

Jt statuimg q Priores q erunt post publicatiōe statuti pximiores ten. et dbeat uider & remideri facer possess distict spelli, vz a castro callupini sup, si posite sunt i catasto coīs spelli p illis extimis & uocabulis qbz posite fuint oli in catasto et extimo ueteribz. et si dce possessiones ul aliqa ipare, nō esset posite p illis extemis et vocabulis, qbz oliz posite fuerint, in catasto ueteri & mensura, ponatur et reducantur ad illas extemas & uocabula put oliz fuint in dco catasto ueteri. et Priores pdci possint & ualeant poner hoies q eis placuerint, p expeditione pdcoz put de=

eorum possent voluntate. Et si dicti Priores fuerint negligentes in predictis, pena X. libr. den. pro qualibet vice cadant, in quam pena Potestas dicte terre debeat condempnare.

DE POSSESSIONIBUS QUE LABORANTUR QUOD DEBEANT ACCATASTARI. C°C°

Item statuimus quod quicumque habet aliquam possessionem accatastatam in catasto comunis Spelli pro soda, et laboraretur et cultivaretur, debeat dominus talis huiusmodi possessionis infra IIIJ. or menses, post publicationem presentis statuti assignare notariis catastorum dicte terre, et facere sibi poni et accatastari, pro laborativa, pro illa extema, qua extimate sunt possessiones laborative posite in vocabulo, ubi posita est dicta possessio, prorata pro ut capit. Et qui non fecerit, ut dictum est, solvat pro qualibet vice qualibet petia L. libr. den.

iiij ... c.iiij

DE SPIRACULO FIENDO ACTANDO. C°CI

Item statuimus quod fratres sancti Francisci comorantes in ecclesia Sancti Andree de Spello requirant per Priores dicte terre quos eis placeat facere fieri eorum expensis in spiraglio conductus comunis, unum aque ducatur

175v

ad d(i)c(tu)m locu(m), unu(m) hostiu(m) clausu(m), cu(m) clavi et s(er)ratura et et murare facere ad rena(m) et cal ce(m), et mitter(e) in d(i)c(t)o spiraglio una(m) canella(m) grossitudinis unius penne anseris, p(er) qua(m) canella(m) aqua exeat q(uae) d(e)c(ur)rat ad d(i)c(tu)m locu(m) ita (et) tal(ite)r q(uod) d(e) d(i)c(t)o spiraglio aq(u)a exire no(n) possit, nisi p(er) d(i)c(ta)m canella(m), n(e)c in d(i)c(tu)m spiragliu(m) in trari nisi p(er) d(i)c(tu)m hostiu(m): et d(i)c(tu)m clavim dar(e) (et) assignar(e) cam(erari)o d(i)c(t)i co(mun)is. Et si facere recusaverint d(i)c(t)i Priores ten(ean)t(ur) et d(e)beant d(i)c(tu)m spiragliu(m) re claudi facer(e) (et) murari ad rena(m) et calce(m), ita (et) tal(ite)r q(uod) aqua d(e) ipso aliquatenus nequeat exire.

De q(ui)libz de mo(n)taneis ten(ean)t(ur) facer(e) custodia(m). c. cij.

It(em) stat(uimus) q(uod) o(mn)es ho(m)i(n)es d(e) mo(n)taneis Spell(i) ten(ean)t(ur) et d(e)beat facer(e) custodia(m) in t(er)ra Spell(i) diurna(m) et nocturna(m) p(rou)t (et) sicut faciu(n)t ho(m)i(n)es t(er)re Spell(i).

De mulierib(us) portatib(us) pannu(m) fulgin(eum). c. ciij.

It(em) stat(uimus) q(uod) nulla mulier d(e) Spell(o) ut h(ab)itans i(n) Spello possit n(e)c d(e)beat portar(e) pannu(m) canape fulgin(eum) ad vendend(um), n(e)c ire cu(m) aliq(u)o q(ui) portaret pannu(m) ipius mulieris, sub pena. c. s(olidorum). den(ariorum).

 1762

DE ALEVTTIO Iudeo & eius familia. C. CIIIJ.

Jtem statuimus q Aleuttius dactulini iudeus habitator Spelli-
Medicus uulnerum possit et ualeat ipse cum tota sua
cvi. familia habitare et morari in Spello. et quam
non possit ipse nec aliquis de sua familia ad mutua-
dum com. p dco aliqua pecuniarum quantitate, nec ali-
quibus factionibus personalibus uel realibus. et habitu ne-
lumus et tractari ipse et alii de sua familia ut
alii Spellani, non obstante q non sit accatasta-
tus in libro appretii cois Spelli.

DE AQVA Furcori dirigenda. C. CV.

Jtem statuimus q de mense augusti de 7. bus proxime uentur. Priores
dicte terre, q erunt p dco tempore ten. et debeant
facere fieri quoddam fossatum, p quod dirigatur aqua
Furcori districtus Spelli p breuius et minus damno-
sum, expen. adiacentium. et illi q de dco opere
fiendo recipient melioramentum, siue utile,
contribuat illi uel illis, q damnum recipient uel re-
cipient, de dco opere fiendo, q contributio, fiat
secundum declarationem fiendam p suprastites ponendos
p dcos Priores. qui suprastites ten. et debeant
fieri facere dictum opus, ita q dicta aqua tendat
et labatur subtus primum pontem, strate q itur,

176v

fulgin. et si dci Priores fuunt negligetes in p=
dcis, solvant coi pfato. x. ltr. den. in qbz p po= cxiiij
testate dce terre debeant codenari:

DE QVADA forma mittenda. C. cvi.

In stat q d mse augusti & 7 bus pxe uentis, fiant p Pri=
res dicte terre vnus supstes q ten. debeat
facere mitti qlibz ano d dicte mens. recamari
et remundari forma q d nuo missa & remu=
data e a via baldoloni, usqz i forma q uadit
i ltz teritoria cois spelli, et cois canarij: p ad=
iaccentes ipius forme, ita q aq fluens p di=
cta forma, suu cursuz hbeat, et illos dici=
mus fore adiaccentes ipi forme q p ipm cv.
supstite fuerit d clarati. q supstes hbeat
salariuz a dcis adiaccentibz p eius labo
re, si dcuz opus hiert pfici fecerit. quod
d clarabitur p Priores dce terre quolibz
ano:

FINIS QVARTI LIBRI. Laus Deo:

Incipit liber V · de dams datis.

De electione & offitio notarii. ·C·I· 225

In danorum datorum terre spelli et eis distinctis statuimus et ordinamus quod in principio mensis maii proxim uenturi fiat consilium ordinis porattorum dicte terre spelli in quo proponatur de electione notarii d·d· dicte terre per sex menses proxime uenturos sumpturus initium die ·xxviiij· mensis maii proxime uenturi, et quicquid per dictum consilium extiterit deliberatum super predictis, ualeat et teneat auctoritate presentis statuti, cuius officium dicimus esse tale, videlicet quod dictus notarius debeat scribere super excessibus mattiis et offensionibus d·d· et guastatare rerum et super latrocinijs fenctuum, et cognoscere, et inquirere, et inquisitiones recipere, et per inquisitionem procedere super ipsis et accusas et scripturas scribere et examinare et iuramenta partium, et satisdationes recipere, et possit dictus notarius per inquisitionem procedere ex suo officio, et per accusationem et denumptiationem super danis datis et latrocinijs fenctuum et quocumque modo esset, sibi comissum per presens statutum usque ad summam. Et postea teneat idem notarius et debeat ipsos processus ondere judici communis spelli. et dictus judex teneatur sine aliquo salario ipsos processus iudicare et examinare, et condempnandos condenare et absoluendos absoluere, quas condenationes absolutas teneatur scribere

Offitii d. deputati … non possit imponere

§ Laborantes diebus festiuis –

notis an(te)d(i)c(t)us p(er) easdam not(ari)o exequtionum, q(ui)b(us) da-
tis, ipe notis exequtionum ten(eatur) ipas exequtioni
mandari. Et si potas, judex et notis fuint ne-
gligentes, in p(re)d(ict)is, Potas p(er)dat de suo salario
L. lib. den. Qui notis ten(eatur) jurare ad s(anc)ta dei eua(n)-
gelia, suum off(iciu)m facere bona fide sine fraude.
Ten(eatur) et d(i)c(t)us notis manutenerj facere conductum
fontis canalis in bono statu et aquam ipius co(n)-
ductus, omnes fontes d(ict)i p(ro)c(ess)us. Et singulis diebus festi-
uis, in q(ui)b(us) non laboratur, p(ro)hibetur ex forma
statuti, inq(ui)rere, contra laborantes, contra eos perdere.

·q(uod)· Laborantes diebus festiuis –

Possit et p(ro)cedere in d(ict)o d(omi)no contra omnes p(er)sonas et q(uo)d p(ro)cessum
fiet, valeat et teneat, non obstante aliqua sol-
lemnitate juris omissa in q(ua)cumq(ue) parte p(ro)cessus.
Cuius off(iciu)m, duret vi m(en)s(ibus) tantum et non plus. Qui-
bus finitis modo et forma p(re)d(ict)is, alius eligatur.
et sic d(e) vj m(en)s(i)b(us) in vi m(en)s(es), ad electionem
d(ict)i notarij perdatur. Qui notis toto d(i)c(t)o t(em)p(o)r(e)
ten(eatur) et debeat habere et retinere una balistam
fornitam, valoris ad minus xl s(olidorum) den. et in
fine sui offitij dare et assignare cam(erari)o d(i)c(t)i
comunis recipienti p(ro) d(i)c(t)o com(mun)i, q(uam) in den(ariis) conuertere
non possit. Ten(eatur) et d(i)c(t)us notis uenire s(e)pellum
una die, ante p(ri)ncipium sui offitij, quo finito,

 128

stare ad syndicatu ad reddedu roez administratio-
nis sui offiij ta spalibs p'ris qz coi · tribz diebz co-
tinuis · Qui noto heat ~ hre dbeat d bonis
cois spelli p dco tpre · vi · msiuz peis salario
· xxiiij · flor · auri · et hospitiuz a coi pfato · ex-
pen · cois · Qd salariu heat dnus noto et ei solua-
tur p coe pdcuz prata tpris sui offitij · Possitq
dcus noto imponer poena ~ bannuz · ut ei obe-
diat usqz in qtitate · xl · s · den · et d pdcis,
credat scripture ipius notij sin aliq pbatioe
qua poena potas · Judex ~ alij offtro ipius po-
testatis ten · a qfacientibz exiger p coi · vo-
lumq · n · q dnus noto, no possit ducer aliqua
naz d spell° qua inueneit i bonis ~ locis alicu-
ius ut atr dannuz dar uel dedisse, aut aliqd d bonis
alterius portar uel aliqd facer a carbonarijs
spelli jnius, si uoluit eide p coi recipienti dare
fideiuxzione de pntando se cora eo & parerere
mandatis eius · et eande naz ide noto dbeat in-
terrogar si uult satisdar, qd si facer, no
ueneit, ea possit ducer quo uoluit, et si
qfecerit, s qlibz na p qlibz uice pdat de
suo salario · x · ttr · den · Ipe · n · noto faciat ex-
gomorar et manutenere uias pu'cas jnts · et
ex · spellu, et occupatas reducere in pstinu
statuz · et si dnus noto fraude qmisit uel
negligens fuit in suo offo · soluat p qlibz uice

offatis · d · d · ~~fiat~~ qs ta pe-
na possit imponere ·

x. Itē dcen. qđ potestas q̄ erit p tpr̄e, in exitu dī notarij, ipi aufferri ten. facere. Et si ɔtigerit dcum notum dcum offm renūptiare, alius eligat p ɔ. potestatem dcē terre, adqđ offm nō possit ēē aliqđ qui fuerit offtis notus ut familiaris potis terre spelli, nec eligi possit nec et ipē notus ēē possit ut stare cū potestate nec i domo ut i palatio ad habitandum cum eo. Que volumus firmiter obsuari vinculo iurti. requrere Priores dcē terre et eis ptestatione facere infra. xv. dies post kal. nouembris. et i ℓ fa dic post kal. Januarij p̄ futuri ut contenta in seqnti p̄o capto de conductu fontis canalis dbeat obsuare et exequtioni mandare, et requre potestate post dcam requisitione ut dcis Prioribus mandet, qd oia in dco capto ɔtenta obsuent. Et si dci Priores ɔtenta in dco capto ad eos spectantia, nō fecerint, codēnent in pen in dco capto ɔtenta.

Gramatica d. d... (margin note, illegible)

DE CODUCTU FONTIS CANALIS. C. ciij.

In stat qđ notus d. d. cois spelli q p tpr̄e fuerit, et Priores dicte terre ɔsuare ɔsuari facere ten. in bō statu conductū et aquā fontis canalis itaqđ copia aque defectu ipius coducti ut alr̄ in aliqua pte sui, nō ledatur. Et nihilo manutenere faciant i bono statu forma inferiore un aq fluit ad molendina cois, et nulla psona ɔstet ipi forme aliqđ impedimentum, nec aliqo modo de ipsa aqua extorqueat.

et q. ꝯfecerit, ꝑ deũz notz vice q̃libz puniat̃ in
.x. ttr. den. et q̃libz possit ēē accator et heat
medietate bãni. et ad faciendũ oē opꝰ necessa
riũz ipi coductuj et forme, et ad custodiendũ
dcũz conductũ et dcãz formã, eligat̃ vnus sup
stes dce t̃re ꝑ p̃ores eiũdẽ t̃re, qui heat et
h̃re dbeat p suo salario, q̃libz vice q̃ ierit
ad videndũ et actandũ dcũz ꝯductũ siue aliq̃ op̃e
faciendo .4.or ſ. den. et si ibi aliqd opꝰ fecerit,
heat sex. ſ. den. a cam.o dñi cois spelli d bo
nis et avere cois p̃dñi. Quos den. idẽ cam.s
eidẽ, absq3 aliq̃ alia licentia ut apodissa, dar
et soluere ten. et de dictis p̃dcis solution,
stet̃ et credat̃ simplici uerbo dñi cam.rij si
ne aliq̃ pbatione. Dũmõ dcus camer.o
in p̃ncĩo semꝑ iuret dicer̃ ueritatẽ, et si ne
gligens fuit i p̃dcis, soluat noie bãnj .x. ttr
den. qui supstes heat jurisditionẽ, arbitri
um et potestatẽ sup p̃dcis, ut ei obediatur
p Priores dce t̃re sibi cocedenda et ordi
nandũ. et ex pte inferiorj dcĩ coductꝰ, ubi
i aliq̃ eẽt deguastatꝰ ut maculatꝰ ut apphe
sus, possessor et teneñs iuxtã ipz ubi dguastatum
eẽt, infra unũ mẽsez post introitum dcĩ ribtij
oĩbz suis expen. reactare ten. ita q̃ aqua de
ipo ꝯductu nõ exeat et ipius possessor nõ in
tret. et si ꝯfecerit i p̃redcis, puniat̃ in

179

in. xx. s. den. Et nihil[o] p dca facer ten. Et dcus notus
ten. qlibz mse dcuz conductu totu, usqz ad fontem
Canale uider et circar et inqsitioez facer d pdcis
et si inueneriit aliquē dlinquētez, ipz dbeat pu=
nire. Et dca forma inferior dbeat remundari p
adiacentes q tenet iure ipaz forma. q e iuxe stuz
Manuz, usqz ad area angelutij petruccioli: et ca=
uet et muret ad rena calce, et expen adiac=
centiuz et coe det det calce necessaria ipi opi
et illos diuiuis adiacentes ee, q eligentur
p dcuz supstite. Et si dcus supstes in aliq fuit
negligens, soluat noie bani. xx. s. den. Et uo=
lumus q quicumq habitat a porta pusterele, usqz
ad portaz clausa, p totu spellu ppe coductu
aque p una ptica admin[us], ut pgula ut aliaz
arbore dqua radices teneat i conductu et pstent
Impedimtuz aque ipius conductus, q hinc ad kal.
msis nouembr dbeat remouer. Et si no fecerit,
pen. c. s. incurat, et nihil[o] remouer ten. Et
dcus notus d pdcis inqsitione facer ten. et reptos
culpabiles, codepnar, pfcis p[o] banimtis d pdcis
p loca gsueta dce terre. Et dcus supstes ten:
uider et cernor dcuz coductu et forma bis in
mse ex pte extrinseca a fonte canalis usqz ad=
planellum, et ex pte intrinseca ad min[us] se=
mel i ano ipz conductu totu circar et reqre=
re a fonte planelli, usqz ad porta clausa ten. Et
ubi eet in dco conductu aliqua lesio, ten. facere

Clona vn aqua fluit ad molendina p adiacentes dz remundari
reaptari et murari ad rena calce expensis adiacentium.

Adiacentes illi dicuntur q declarant p supstitem.

Pergule et ppe gducū arbores tuz p unaz pticā: debent removeri.

nota no posse pcedi ad dcaz remotionem nisi factis p[o] banimētis.

Conductus et reuidori clona — qtiens debeant.

actari et exconmorari altiari pontes cop(er)iri. Ita q(uod)
turpitudo aliq(u)a in currere non possit. Et d(ictu)s not(ariu)s
in p(ri)ncip(i)o sui offitij infra xv dies post introitu(m) su-
um, facere ten(eatur). et debeat vinarie d(ictu)m conductu(m)
a piscaria planelli usq(ue) ad porta(m) clausa(m), ne aq(u)a
de ipo conductu extorqueat(ur) n(ec) extorqui possit. Et
si invenerit ip(su)m conductu(m) esse ructum ut devasta-
tu(m), ut aq(u)a ip(s)ius extorqueat(ur) ut extorqui possit,
faciat ibi re actari removeri sin(e) mora. Ita
q(uod) aq(u)a de ipo conductu extorqui non possit, salvo un(de)
currit ad fonte(m) rotuli et ad alios fontes d(i)c(t)i co(mun)is,
Et nemo p(re)sumat aqua(m) de d(i)c(t)o conductu extorquere, vel
deviare ad pen(am) c s(olidorum) den(ariorum) p(ro) quolibet vice et quolibet co(n)tra-
facientes. Et nulla p(er)so(n)a p(re)sumat lavare pannos ut
turpitudine(m) aliqua(m) facere in aliquo fonte ip(s)ius co(n)-
ductus ut aliq(u)o fonte co(mun)is p(re)d(i)c(t)i: et q(ui) co(n)tra fecerit
ut quecunq(ue) in xx s(olidorum) den(ariorum) puniat(ur). et quilibet
possit esse accusator (et) h(ab)eat medietate(m) banni. Et
nihil(ominu)s d(i)c(t)us not(ariu)s ten(eatur) inquirere ex p(ro)cedere de p(re)di-
ctis ex suo off(iti)o, et delinquentes punire (et) co(n)de-
pnare et condepnatus exigere p(ro) co(mun)i. Et d(i)c(t)i magi(stri)
q(uod) fiant spiracula p(er) tota(m) terra(m) ex una p(ar)te co(n)-
ductus, et p(er) ipa spiracula eatur ad conductu(m)
et spiracula o(mn)ia q(ue) sup(er) terra(m) ~~sunt~~ sub d(i)c(t)o
conductu, claudant(ur). ita q(uod) ho(m)i(n)es: n(ec) ip(s)e co(n)-
ductus, non recipiant detrimentu(m), seu lesione(m),
et non sit aliq(ui)s, q(ui) debeat h(abe)re fonte(m) in domo: ex=

ceptis ecclie s. pen. c. lb. den. Addicientes q Priores
dce terre nostr andeus det cura et solliciudine
ipsi conductui q aq ipius q uenit ad fontes, no tu
bet, et d pdcis qmo mo et qn fiat et qn heat
cosilium magrorum lapidum, et pdcum cductu ubi-
cunq ructum ut cquastatum reactari faciant
et spati in qstata moglia sine lame, hoc mo
q phoies d motaneis castri colupini ubi fuit
necesse, camet fundamtum, alia no fiant ut
in stats loquent d moglis, qtinet.

DE VIIS PUBLICIS & vianalib. C.III.

Itm stat q nostr d. d. q nunc e et erit p tpe i possess
ten: conseruari facere oes vias ta pucas q vicina
les tam int. q ext sellu sine aliq impedimto
et remoueri faciat d ipis ligna, lapides, fo
ueas alia ipis vijs impedimtum pstantia. et
quicunq fuit qqstus d aliqua uia puca ut vian
ali, q fuit apphensa & pbatu fuit p duos testes
incontinenti apphensor, ea dimittere debeat, et
ipe nostr a tali apphensione oij accipiat. x.
lb. den. noie bani, cuius bani tercia ps sit
cois et due accatoris. Et qcunq no posset
pp carbonarias alia impedimta, ire ad
terraz sua, sine possessione, uadat ad terra
ipaz cu minori dano, sin malitia et plus
curtius iter ad uia puca uersus sellu, et q
cunq impedierit iter fossato ut arboribus,

iter curtius & minus danosum re dz.

ut alio impedimento. Dominus noster faciat in continenti elevari
et sgomorari ut possit quis ire ad suas possessiones
sine aliquo impedimento et possit removeri quod face-
ret impedimentum. et si quod damnum dederit ieundo
et redeundo tempore condecenti et opportuno, ad penam aliquam
non teneatur. Et semper cum homines vadunt per dicta loca, quando
bestie possent dare damnum cum ore, habeant riti-
cillum in ore adhoc ut damnum dare non possint. Et Riticillum quando bestie debent portare.
qui contrafecerit, solvat ille cuius bestie fuerint .x. s. den.
pro qualibet bestia, cuius bampni tertia pars sit comunis et due
accusatoris. Salvo semper et reservato quod quicumque habet
prius iter ad suam possessionem, inde vadat et non
aliunde, nisi forte teneret inter confines fulginei,
Canarii, Assisii, et Mevanie. Et inter spellum
possit per terras spellanorum ad scandala evitanda. Et di-
cimus quod a quacumque parte vie, aliqua via ab utraque parte ip-
sius vie, instrata ut via publica seu viatorum caput
faceret, quod dicta via apprehendi non possit in aliqua parte
sui, et si esset apprehensa vel occupata talis via,
per apprehensorem penitus relaxetur, ita quod remaneat
libera et expedita, et in pristinum statum reducta,
infra viij dies postquam fuit eidem nuntiatum, et nihilominus
solvat nomine bampni .c. s. den. et possit dominus noster
super predictis inquirere et delinquentes punire, et
per dictam talem viam quilibet possit ire non obstante si
fuit privata vel vicinalis, nisi alio statuto seu capitulo
in contrarium loquente. Et teneatur dominus noster ad peti-
tionem adiacentium viarum vicinalium et pu-
blicarum seu .4.or ipsorum adiacentium ponere suppositi-

tes ad actandum duas vias et in bono statu conservare ut placuerit adiacentibus loci. Et ipse notarius penam quam imposuerit a delinquentibus et non obedientibus exigere per comune teneatur. Et dictus superstes nitturum habeat salarium. Et quicumque voluit edificare in terra spelli a Carbonariis intus iuxta viam publicam ut viam casalem [?] antequam fodiat fundamentum ut faciat aliquam novitatem, requirat viarios comunis ut vadant ad ipsam viam, et terminet, ut apprehendi ipsa non possit, et aliter non possit edificare. Et qui contrafecerit, solvat nomine banni c. solidorum denariorum. Et nihilominus removeat quod fecerit. Et dictus notarius semel ad minus tempore suo de predictis inquisitionem facere teneatur per 4 homines fidedignos. Teneatur et dictus notarius vinculo iuramenti et ad penam x librarum denariorum ad petitionem cuiuscumque conquerentis ire ad videndum quascumque vias que essent in aliquo devastate, et tenentes iuxta ipsas teneantur reactare infra xv dies postquam eis ut eis preceptum fuerit per eundem notarium penam x librarum denariorum. Et quilibet possit esse accusator et habeat duas partes banni et teneatur secretus. Et ubicumque esset aliqua semita seu via vicinalis que non esset tam larga quod possit inde comode ire per semitam cum bestiis sub pena banno. Et si ipsa via seu semita esset in aliquo apprehensa, apprehensores teneantur relaxare et reducere in pristinum statum pena x librarum denariorum. Et super predictis debeat dictus notarius procedere ad petitionem cuiuscumque petentis.

UT NULLUS Proiciat gettaticcium. C.o iiij :—

Jtem statuimus quod nullus proiciat gettaticium in castello
ubi fuere Rocche nec ibi habeat fumeus cum le-
tamine. et notos d. d. ten. iuncto iure quolibet
mense, et infra viij dies post publicationem presentis statuti
pro accedere illuc ad ingrendum siquis portaret,
sive portasset ut proiisset ibidem gettaticcium et
de facto a contrafacientibus recipiat. c. s. den. et si ali-
quid inuenerit inouatum a tribus annis citra illud
totum faciat remoueri tam hortos quam muros
et si aliquis id quod inouatum haberet, non remoue-
ret tam hortos quam muros infra terminum sibi assig-
natum per dictum notarium, soluat nomine banni xxv
libr. den. non obstante si alicui locatum esset
per syndicum communis spelli. quorum nihilominus loca-
tiones inde factas, non ualere, sed presus-
nullius valoris existere. et quod in rem communis,
ut spalis pre nemo turpitudine faciat,
vel inmunditiam proiciat, et qui contrafecerit pen.
predictam soluere ten. et de predictis quilibet possit esse ac-
cusator habeat duas partes banni et ten. secretus. et
quod Potestas faciat conseruari in bono statu muros ter-
re spelli sine gerone. et si quis dguasta-
uerit aliquid ex eis, sol. c. libr. den. et id-
quod dguastauerit in pristinum statum reducat :—

DE Dapno dato in Prato & silua. C.o v :—

Jtem statuimus quod nullus det dampnum in aliqua silua = p. d. d. in silua

182v

+

ut stirpe alicuis etc. ut spalis p ne in aliq loco
terre spelli ut eis territorio posito ad pena
.xx. s. den. et p qlibz bestia asinina uel bo-
uina ut capra q in ipis damnu dderit et p
qlibz uice dnus ipaze ten. solver. v. s. den.

Pro qlibz uo pecude. vi. den. et semp dannu
in qdruplu emedar ten. et si qs dderit
dannu i prato alicuis signato a kl. aplis
usqz ad kal. septembr. uel banito cu bestia
pasculando: soluat. x. s. den. p qlibz bestia
et qlibz vice. et si dannu dederit p icap-
pum. v. s. den. et si aliqs metierit in
dco prato, sol. xx. s. den. et emendet dannu
in qdruplu. et i oi latrocinio fincturi et
d. dato in q ut p q infert pen. usqz in .x. s.
den. stet et credat sacramto accatoris
et in caibz s. dcis, ubi dannu dz emedarii
i qdruplu: dcuz qdruplu extimet p duos ho-
mines qs nots andeul ponat et eligat, qui
hoies extiment eor iurto corporali pstito
et pmisso et heant salariu a dannu dante
qd p ipz nots declarabit. Caeterz volu-
mus q. q. nllaz p. nas possit pcedi, ni p accu-
sam, d aliq dano dato in aliq possess: q no
eet allibrata seu accatastata i catasto
cois spellii et. ni pbet p duos testes et ac-
cusator, et in iniuriaz pass, no heat ptem,

In stirpe
p. b. Asinina
Bouina
Caprina

Pecude

In Prato signato

D. D. p incappum

si metierit i prato

Iurto accatoris p qta-
qntitate credatur.

emendadu dannu q-
no extimet.

Salariu extimator
debet a dannu dan-
te.

Qn no possit pcedi ni
p accusam

banni, teneatur accatus ad simplicem emendationem dampni et solvat medietatem banni, quod deberet solvere si in aliis possessionibus dampnum daret. Dummodo hoc locum non habeat in possessionibus monasteriorum etc.: et siquis invenerit aliquam bestiam dampnum dare in sua possessione, possit ipsam capere et ducere secum sive pena et bano, dummodo assignet eam notario predicto infra secundum diem.

Bestiam repertam d. d. pot dominus poss. capere et ducere et consignari off[iciali] d. d.

VT Nullus ducat bestiam per plateam. C. VI.

In statuto quod de die mercurij nullus ducat bestiam per plateam, a domo filiorum andree cayrinaldi, usque ad domum que fuit olim spellanj et abinde supius, cum rena, letamine, sine cestio durante foro, et qui contrafecerit, solvat nomine banni .xx. solidos den. et quilibet possit esse accator, et habeat duas partes banni. Et nulla persona battat aliquod bladum in mattonato, nec habeat letame ut ligna ut ludat ad invitas. Et qui contrafecerit in .xx. solidos den. puniat et quilibet possit esse accator et habeat medietatem banni.

Durante mercato non pot duci bestia cum rena: letamine sine cestio.

In mattonato non pot quis battere nec letamen habere ut ligna.

VT Non mittatur canapa in Carbonaria. C. VII.

In statuto quod nullus mittat canapam in carbonarijs comunis spelli, ut linum ut in aliis fossato in strata nova que itur fulgin. nec mittat in ipsis carbonarijs coria alicuius

Canapa linum coria | non mittatur in carbonarijs nec in strata nova.

183v

n Carnes morticine | animalis ad lavandu ut ad mollandu. nemo ipsis p-
| iciat carnes morticinas ut portet aliquam
| pte ipaz. et q contrafecerit p quolibet vice in xl.
| s. puniat. et quilibet possit esse accator. et ha-
| beat duas ptes bani. Nullus et mittat ca-
n canapa ad macerandum | napa ad macerandu iuxta strata q it ver-
| sus fulgin. p. x. pticas ppe. ad pen. xxv. lib.
| den. et quilibet possit esse accator et heat me-
Canapa q iacet ad macerandu i dcis locis: quilibet pot ex portari | dietatem bani. et quilibet possit dcam canapa
| accipe et exportare sine pena et bano:

DE LAtrocinio fructuum. C. viii

De latrocinio fructuum Arborum vinearum Croci ortorum Canape olivarum et aliorum fructuum q poena

Item statuimus q de omni latrocinio fructum arborum: vi-
nearum. croci: ortorum: canape. olivarum
et aliorum quorumcumque fructuum. facto de nocte.
solvat. x. lib. den. et emendet damnum in qdr-
uplu. et in omnibus malefitiis s. dcis. sufficiat p-
batio unius testis. et similiter dcis malefitiis et dat accatori et
nis datis cum sacramento accatoris ut damnum damnupasso
passi. credat. et si plures essent. heantur qn credat.
p plena pbatione. et si latrocinium fuit factum
de nocte et malefactor potuit apphendi. possit
detineri donec unus testis venerit ad illum
locum. de cuius sit fide plena et pplena
pbatione heat. et malefactor ten. ad pen. et
quicumque colligerit quoscumque fructus. solvat

pbatio unius testis qn

Malefactor qn possit detineri

pbatio unius testis qn heat p plena pbatione

Colligens fructus de nocte q poena

De die qua pena

noie bani .x. lib. den. si de nocte: de die uo .xx.
s. den. Detractis fructib; in aliq capto. intro-
itus clausar ut ortore ut vinear ptaz d die,
qz d nocte, facti appareret, sufficiat pbatio
vnius testis noiati. quore banor, tertia pars
sit cois, et due dannz passi: et qcumqz aliqd
pdcore fecerit et pbatuz fuit testimonio uel
sua cofessione, noto d. d. anqz fecerdat dpa-
tatio, d malefactor accipiat dcuz banuz in quo
incidit sin aliqa diminution et si aliqs inue-
nerit aliquem qmittente pdca: et no accuauerit
ipzi puniat: in .xx. s. den. Addicientes qsta
potaos, qz eis offitiq, et qz deus noto semel in
qualibz edas moda de msibs julij aug. fris
et 8bris et qlibz ipore ire ten. d nocte ri-
mando ex. carbonarias. q. dlinquentes. d la-
trocinantes fructus pdcos, et si inuene-
rint dlinquentes, ducer ad palatiuz a punir
in poenis pdcis et banis, cuis bani medietas
sit ipore ut alterius eore: q pdcuz malefa-
ctore ut plures, inuenerit. Quicunqz aut
accepit paleas alicuj d die. soluat .xx. s.
den: De nocte uo, c. s. den et i oibs a singlis
s. dcis Laboratores seu laborator, possint
phiber testimoniuz et ualeat pbatio vnius
testis, ac si pbatu eet p duos ut plures.
Siqs aut accepit qnuz d campo ut d meta
d nocte ut meterit, post kal. junij d campo
alieno, soluat noie banj .xij. lib. den. si de

Furto dcoz fructuu pbato ut cofesso. dfco exigat. sin diminutione.

No accusans inuenies furantes dcos fructus: punitur.

Laboratores qn possint ee testes. pbatio vnius testis.

De palea ablata q pena.

Pqt testis pbet.

De qno furato q pena.

In metens d nocte granu alienu. q pena.

Metens p[er] errore i[n] agro vicino et contiguo no[n] tene[a]tur poena.

die. vj. tta. den. et hoc locum habeat inter vicinum et vicinum q[ui] haberet terram contiguam cum suo vicino si per errorem meteret, et de predictis intendat Deus noto ÷

DE CAPRIS no[n] tenendis C. VIIIJ.

Capre no[n] possunt teneri i[n] teri[torio] nos[tro]

Item stat[uimus] q[uod] nulla p[erson]a d[ict]e Spell[i] et eius districtu audeat ut p[re]sumat teneri capras a Saxo prepetorio inferius in Spell[o] ut eius districtu a dicto saxo inferius p[rou]t trahit a dicto saxo ad Maiestatem plani nutij et tendit ad s[an]ctum angelum d[e] gabiano ab una p[ar]te, et ab alia p[ar]te a dicto saxo p[ro]ut trahit ad s[er]rone, sine licentia notarij p[re]d[ict]a, sine consilij populi; Dummodo no[n] possit dari licentia n[isi] d[e] una capra tantum retinenda, occasione lactandi aliquem puerum ut puellam ut occasione alicuius infirmi ut infirmitatis, dummodo ille cui concedit d[ict]a licentia, an licentia sibi concessa, Iuret ad s[an]cta dei evangelia ipsam capram se d[ict]is d[e] causis ut alterius ipsarum velle retinere, et de[us] talis cui d[ict]a licentia concedet, ten[eatur] d[ict]am capram ducere ligatam et ipsam tenere p[er] capistrum. et q[ui] q[ui]s p[re]d[i]cta ut aliquid fecerit, in. xl. s. den. puniatur p[ro] quolibet mense quo ipsam capram tenuerit sine licentia p[ri]us habita. et idem noto ten[eatur] d[e] p[re]dictis inquisitione facere generale; Macellarijs aut[em] licitum sit, retinere in Spell[o] et eius districtu ...

Die p[rim]o Ap[ri]lis 1604 exhibitus pro parte Nicolai Iosephi Bos...relli ...

Licentia retinendi una[m] capram q[ua]n[do] det[ur].

Capra tene[n]da ligata et p[er] capistrum

Macellarijs licet retinere capras q[uo]d t[em]p[u]s:

aug^ti^ ad kal. octobr. subseqnt. capras sin pen. x
bano: et sin sacramto pstito. et si dannu daret
dce capre, ut aliq ipare i bonis alicuis, pro
qlibz uice, qlibz capra, dce x. den. sol
uer ten. Et qlibz macellatius q macel
lu faceret in spello, possit et ualeat ptotus
annu tener una capraz, dumo ducat sep
ligata. et si qfecerit p qlibz uice, solvat
pen. si inuents fuit non ducer ligata, x.
x. den. Et licitu sit cuilibz intsficere cap=
raz: pecude et castrone et et pcuter si ipaz
ut alisin ipare in uenerit dannu donter
in bonis suis. Et hoc locu heat a saxo
pusatorio inferius ut dcu e, et cofinatu
sup. A saxo aut pusatorio supius, licitu sit
cuilibz retiner, capra una ut plures ut
sibi placuerit, dumo si dannu dderit
aliq ipare in possess alicuis, soluat illud
dannu, qd soluere deberet, si daret dannu
a saxo pusatorio inferius. et d pdcis
qlibz possit et accator et heat duas p=
tes banni.

Capram reptas pecudem et castrone dare dannu liceat intsficere

Capram retiner liceat repta dar dannum.

SI QVIS incaserit arbore. C.x.

Jtem stat q si qs incisit arbore, ut arbo=
res fructiferas ut alia arbore, a pede,
ualentis a. x. s. sup. soluat noie banni=

Arbores incidetes a pede q pena.

185v

.c.s. den. et si ualuerit a .x. s. infra usque in tres s. soluat noie bani .xx. s. den. quorum banorum tertia pars sit cois et due dannum passi, et emendet dannum in quadruplum et de ipso dano stetur sacramento dannum passi.

De Dano Dato Cum Bestijs. C.o XI

Item statuimus quod si porcus, bos, asinus uel scrofa alicuius intrauerit uineam alicuius a kal. octubris usque ad kal. martij, soluat ille cuius fuit bestia .v. s. den. et si intrauerit a kal. martij usque ad kal. octubris sol. .x. s. den. pro qualibet bestia et qualibet uice. et emendet dannum in quadruplum. et si quis ruperit uel secauerit sepem alicuius uinee uel capita uinee uel uineam exparauerit. sol. noie bani .iiij.or lib. den. et si incaserit uel extirpauerit uites seu uites uinee sol. noie bani pro qualibet uite uel pergula .x. s. den. quorum banorum tertia pars sit cois. et due dannum passi. et emendet dannum in quadruplum. Et si bos, asinus, porcus uel scrofa, siue capra alicuius intrauerit et dannum dederit, in croco alicuius, orto uel blado uel alibi ubicumque, sol. ille cuius fuit bestia .v. s. den. et dannum emendet in quadruplum. si non dannum dederit pecus pro uice qualibet et qualibet pecude, sol. uat xij. den. et si quis in sua possessione aliquam ceperit besti-

Capram .. capra .. dare .. pecudem .. dannum .. capram .. liceat ... Capram .. liceat .. capra .. dannum .. X .. A boves ... capre .. penam

☞

vi dannum dari invenerit, ipsis vel ipsam interficere possit sine poena et banno. ¶ Et si pullus dannum

De Pullo dannum dante. dederit in bonis alicuius: liceat dannum passo ipsum vel ipsos occidere capere et habere et ille cuius fuerit pullus nihilominus pro quolibet pullo, solvat si accusatus fuerit sex den. de quibus bannis tertia pars sit communis et due dannum passi. ¶ Et si porcus vel scrofa dannum dederit in aliqua area dum in ipsa erunt blada, solvat ille cuius fuerit pro quolibet ipsorum et qualibet vice. v. solidos den. et emendet dannum in quadruplum et liceat dannum passo ducere ad videndum cuius fuerint bestie, unum testem, et ab inde in antea teneri reassignare, cuius banni tertia pars sit communis et due dannum passi: Addicientes quod in danno dato vel guasto ex quo vel ex quibus erunt pene imposite usque in .4.or solidos den. sufficiat probatio unius testis cum iuramento accusatoris. In quibus volumus quod mulieres possint testificari et earum testimonium valeat et teneat ipso iure.

SI CANIS intraverit vineam. C.o xij

Item statuimus quod si canis intraverit vineam alicuius, et dannum dederit, solvat ille cuius fuerit canis pro qualibet vice, xx. solidos den. et stetur et credatur sacramento accusatoris, sine aliqua probatione, et emendet dannum in quadruplum. ¶ Et quicumque habebit canes: de mensibus augusti et .7.bris teneat ipsum ligatum, et non permittat eum

ire ex carbonarias spelli de ipsis msib, et q. cstfecerit, solvat noie banj .xl. s. den. et licitum sit cuilibz cane occidere si ipz inuenerit de ipsis msibz dannu dar in sua uinea, sin pena et bano. et teneat .d. d. ten. d. ipsis msibz facere psestn. q. no s. nantes p dca. et licitum sit cuilibz ducere cane ad manus sine pena & bano.

DE dano dato i vinea, orto ut clausura. C. xiiij

It statuimus q quicunqz intrauerit uinea: ortu ut clausuraz alicuius, ficum ut pgulare plenas, quecunqz sin uoluntate illius cuius fuit vinea, ortus ut clausura. et dannus dederit in ipsis ut altero ipor, solt. noie bani. vj. ttri. den. et si dannu no dederit et qs iuerit pedibz, solt. noie banj. xl. s. den. et liceat unicuiqz i ueniendi aliquem in sua uinea, ut clausura ut orto. ta. d die. qs d nocte ipm tener sine offensa psi donec uenerit unus testis, dco cuius cu sacramto accatoris credat, ac si ad colligendu uuas inuenisset, et Talis dtentor no ten. ad pena p dca dtentione, quas vineas & clausuras dterminus ee plenas a kat. aglis, usqz ad festu oium. sctor. et si qs intrauerit uinea ut clausura alicuius post dcuz festu. oium

tore
.s. usqz ad kat. apl(is). q. voluntate illi(us), cui(us) fuit
vinea ut clausura ~ dann(um) ibi dederit, sol(vat)
noie pene xl. s. den. Et illas decernim(us) ee
clausuras, in qb(us) steterint tres arbores do=
mestice. s(e)l(icet) tres ceppanie ficuu(m) ut p(er)gula
ru(m) p(ro) q(uo)lib(et) modiolo, aliaze no(n) arborum
sint a .v. s. et itelligat(ur) de arboribus
domesticis: al(ite)r no(n) intelligat(ur) ee clausu
ra. Et si q(ui)s intraverit vinea, ortum
ut. clausuraz ut alia possessione ca ex=
pellendi aliqua bestiaz sive bestias et da
nu(m) aliq(uo)d ibi, n(isi) tm pedib(us), no(n) dederit, ad
pen aliqua no(n) ten. Et si q(ui)s dannu(m) dederit
i arborib(us) colligendo uvas, ficus ~ alios
fructus domesticos. in xl. s. den. vice q(ua)=
lib(et) puniat(ur); si q(ui)s aut(em) accepit palos alicuius
vinee. q. voluntate illi(us) cui(us) fuit vinea,
si d(e) nocte, sol(vat) noie bani xij. tr den:
et si d(e) die fuit, sol(vat). vi. tr den. et ois q(ui)
no(n) h(ab)uit vinea p(ro)p(ri)am ut coducta, et in
ventus fuit cu(m) palis, i(m)pos accepisse p(re)su=
mat(ur), d(e) vinea alterius. Venatores nanq(ue)
et cacciatores possint ire p(er) vineas ~ cla
usuras t(em)p(o)re q(u)o no(n) fuint plene. q(ua)n ire tur
ad uccellandi, ut cacciandi sine pena et da=
no (dumo dannu(m) aliq(uo)d, no(n) dent) et si da
rent, solvant dou(m)z bannu(m) et duplu(m) plus, q(uo)
ru(m) banor(um). s. dece(m) tertia ps sit co(mun)is: et
due dannu(m) passi. et semp(er) emendet danni=

181v

in quadruplum. Et cuilibet sit licitum adportare de uvis suis sine pena et bano usque in quantitate trium rasporum de quibus stetur sacramento adportatoris sine alia probatione si sunt de uvis suis propriis vel de vinea sua propria vel conducta sine dopgulis et habeatur pro plena probatione. Addicientes quod Priores terre prefate, qui pro tempore erunt, possint dare et concedere licentiam cuilibet de spello et eius districtu vendembiandi: colligendi et apportandi uvas pergulare in parte sine pena et bano: quandocunque ipsis prioribus placuerit. Teneantur et dare licentiam cuilibet colligendi et vendembiandi uvas pergulare a xv diebus in antea mensis septembris et debeant si qua peteretur ab eis. Et volumus quod quilibet persona de spello et eius districtu possit et ei licitum sit vendembiare et uvas colligere et apportare de vinea sua propria vel conducta a statutis supius . . . .

. . . . preterea diebus anteque in maiori alibi per territorium spelli aliquo capitulo statuti in contrarium loquente non obstante.

UT Nullus vadat per semitas. C° xiiii

Item statuimus quod nulla persona vadat per semitas cum bestiis vel sine, pertransiens de mense augusti et septembris pena x s. den. pro qualibet vice, et qualibet bestia: salvo quod si

Via ubi fuit in tantum deguastata quod persone comode ire non posset, quod ire possit per semitas minus possessionis

inx qua e mar quastata, cundo qui minori da-
no, q qbz glibz possit ee accator, & dtribz ui-
cibz credat sacramto accatoris. & abinde su-
pra damu passus possit accare infra. xv. dies
et pbet legtime. Sit et licitum cuilibz ire
cum bestijs sin. et et redire p semitas or-
ticilli: agelli: et campidominici sine pen et
band, capto aliquo no obstante. Quicunqz int
tenet iux semita campidominici ab utraqz
pte, ten. in suo mittere fossatu amplu ad
pte, uno pede ad pede ptice. Inq qdefos-
sato, ullus im pedimentum faciat, 53 libe
teneat. et q. qfecerit, soluat. xx. s. den. et
qlibz possit ee accator et heat medietatez
bani. et cuilibz sit licitum p stipulas ire
et bestias pasculare sin pen. bano.

CONTRA MULIERES. C.XV

In statum q mulieres no filent sup numatas seu
ppe p media ptica in platea cois spelli, duz
fuint ad uendend pane, casen: olera uel
fructus, ab arcu filiorum florani ab utraqz
pte strate usqz ad s.ctu russinu circu cir-
ca platea, si uendiderit numatas ut con-
sueta sit uedere, ad pen. v. s. den. qtiens
qtrauenerit. et qs ut qpanez uediderit,
no dbeat uocare aliquem, eunte ad eme-
du pane, pen. ij. s. den. p qlibz uice, nec te-
neat aliqua puellaz ut pueru in collo uel i-
bracchijs, sub pen. s dca. et noto. d. d.

ten. et pdcis qlibz mse facer inqsitioné. et si
aliq̃ uendens pane ad minuetuz fraudē co=
misit, no hendo pondus ordinatū, soluat
p quolibz pane nō pondens. xij. den. q̃s de
facto dcus noto, qfacientes. facer. soluere
ten. et amittat dcuz pane unū ut plures
et frangant ~ dentur paupibz, sup qbz noto
pdcus jnqsitz facer ten. qlibz mse ad minus
bis, et facer iurar oes panifaculas, si podus
eis datuz, possites, huiunt, et si dcus pdcis in
uenerit aliquē culpabilē, jdē noto ten. q.
eos tā cū accusa, denuptiacion. ut sine ut
jnqsitione, pcedere et eos punire in
poenis pdcis dcto: —

CONTRA FORNARIOS — C. XVJ:

Jt stat. q fornarij et fornarie tenea. bn
coquere pane & accipe totū panē qui pō=
tatur ad furnuz cā coqndi ~ faciant q
panes nō amittant, ~ dbeant ipz panē
totū restituer et qlibz fornarius ~ forna=
ria ten. hre unaz stolā seu camorcana
ad hoc ut panis nō deturpet, et si nō
restituerit pane eis assignatū. teneant pa=
ne emendar simplici uerbo apportanti.
et nllus fornarius dbeat retiner ligna
ubi ē furnus, n̄ tot, qt sufficiut ptibz
fornatis panis, et cui qfecerit. soluat

x . s . den. pro qualibet vice quotiens contrafecerit et credatur
simplici verbo illius cuius fuerit panis, et pani=
facule coquant bene panem quem vendunt et faci=
ant bene coquere fornariis. qui fornarii et for=
narie teneantur accipere pro cottura panis de xxx^ta
panibus unum panem et non plus. ad penam x . s . den.
et dictus panis quem accepit sit eiusdem qualita=
tis et ponderis cuius erit quilibet alius panis quem
coquet et non maioris. et si contrafecerit,
solvat pro qualibet vice et quolibet pane sic accep=
to x . s . den. et quilibet de predictis possit esse accusator
et habeat medietatem banni et nomen eius teneatur secr=
etus. et si panifacule vellent facere extra=
hi panem antequam esset bene cottus, solvat ille cu=
ius panis fuerit x . s . den. et solvat tantundem
fornarius eius. et jurent et jurare debe=
ant ipsi fornarii et fornarie ad sancta dei evan=
gelia predicta et singula observare. et notarius dominorum quatuor qua=
libet ebdomoda teneatur facere inquisitionem de pre=
dictis. et fornarii et fornarie non possint
nec debeant mittere noccium in furno ad penam
xl . s . den. pro qualibet vice, verumtamen non possit ali=
quis fornarius [illegible] ut accarii de immis=
sione noccii in furno elapsis xv diebus post
immissionem. et predictus notarius vadat per furna=
rios et panifaculas ut predicta observent, et
quicumque teneret vel faceret furnum a v
annis citra, inquantum per terre spacium, debeat ipsum
furnum retinere et facere in tempore futuro, nisi

189

fuit impedimento prati passus, et obseruet ordinationem
dictam et quod fuit que contrafecerit, soluat quolibet vice
.xxv. libras denariorum et nullus fornarius vel for-
naria, in domo ubi habet furnum, debeat reti-
nere gallinas vel porcum ad penam .x. solidorum denariorum neque
aquam calefaciat. et si predictus notorius in predictis
fuit negligens in .x. libras denariorum de suo salario
condempnetur, et missis fornariis et fornariabus
sit licitum ire post tertium sonum campane pro
recipiendo panem sine pena et banno capitulo
aliquo non obstante:—

De Danno dato in Croco: — Capitulum .c.xvij.

Item statutum est quod nullus det dannum cum bestiis in cro-
co alicuius ad penam .x. solidorum denariorum si fuit de die
si vero de nocte, soluat .xx. solidos denariorum si studio-
se misit bestias in blado vel croco, soluat
ille cuius fuit bestia .xx. solidos denariorum et qui mete-
ret predicta, vel erba manualiter fecerit vel
dannum dederit in blado vel croco, soluat .xx.
solidos denariorum et emendet dannum in duplum, et suffi-
ciat probatio unius testis. et si testis probauerit
non deferat iuramentum accusatori vel accusato. sed
notorius predictus procedat prout sibi videbitur conuenire.
Quicumque autem collegerit flores croci mali-
tiose, soluat nomine banni .x. libras denariorum si de die
fuit, si vero de nocte .xxv. libras denariorum dummodo de
collectione dictorum florum croci constet legitime, quod

banorum tertia pars sit cois et due damnum passi et
accusatoris. Item quod collectores tam potestatis quam cois curia
quam ipso facto d. d. possit perdere et in ipsis pe
nis dare malefactores sive malefactorem condep
nare. Et si quis ipsorum offitium ipsos malefa
ctores invenerit, habeat tertiam partem banni. Et
licitum sit mulieribus ire per clausuras pos
sessiones cuiuscumque conditionis sit ubi non
sit vinea vel ortus causa de ipso colligendi
onera et herbas silvestres sine pena ba
nno a mense Jan. usque ad kal. maij. capitulo
alio non obstante.

DE DIEBUS Dominicis & festivis. C. XVIIJ.

Item statuimus quod diebus dominicis omnium sanctorum sancte Marie vir
ginis sancti Laurentij sancti Ruffini sancte Foscie sancte
Chaterine sancte Lucie virginis sancti Martini sancti
Severinj diebus festivitatum apostolorum et evangeli
starum festivitatum apparitionis crucis sancti Joannis
sancte Ane sancti Marinj diebus veneris aibus de mense
martij sancti Michaelis archangeli de mense maij
fuit additum presenti capitulo dictum festum sancti Michaelis
ordine et decreto generali sermo. conssilij tunc procedente
prout latius in libris reformationum manu C[...]
ciani Sfortie cancellarij cois, cui additioni
nullo modo ullo umquam tempore ab aliquo vel aliquibus
derogari nec dari licentia. Item dictum decretum

190v

+

possit, mandando inviolabiter observari ad hono-
rem dei et predicti sancti per martiris celestis militie
cuius meritis et intercessionibus ad deum ab omni ho-
stili odio et insidiis liberetur populus spelli. sancti
andree et lacus dordini fiunt minore nemo
debeat laborare cum bestiis vel sine bestiis, nec
tempore vendembiarum uvas colligere ad penam x
solidorum den. et quilibet de predictis possit esse accusator et
habeat duas partes banni et tertia sit communis, que
pene de facto auferantur per notarium d. d. terre
spelli. et licitum sit ecclesiis et monaster-
iis pro opere ecclesie omnibus sanctis diebus attrasi-
nare et attrasinari facere trasinas sine
pena et banno. et liceat omnibus aliis hominibus et personis
de spello omnibus dictis diebus attrasinare et attra-
sinari facere et herba facere et ipsas et
paleas cum bestiis apportare sine pena et banno.
(diebus dominicis festivitatibus sancte sancte Marie de
augusto sancti m. de martio et apparitionis
crucis exceptis) omnibus diebus volumus et
expresse in hiberno quod nullus laboret cum be-
stiis vel sine bestiis, attrasinando herbas
faciendo, ipsas apportando vel paleas vel aliquid
aliud laborativum faciendo per se vel cum bestiis
sub pena predicta x solidorum den. salvo quod si dictis diebus
et omnibus aliis sanctis diebus iaceret canapa vel linum
in aqua et esset macerata quod possit elevari si-

ne pen. x bano. Nullus aut sartor, mercator
a alius artifex debeant .s. dictis diebus retinere ex
hostium camere aliquam numatam ut merca=
tiam, nec in ipsis cameris ut alibi aliquid me=
surare, ponderare nec mercationem facere
nec laborare, sub dicta poena, et dictus notus
ten. uinctosur et sub pen. x. libr. den. iure
pti dictis diebus adscontandi p predictis, et reptos
culpabiles in dicta pen. codempnare, et pos=
sit in predictis et qlibz p dictorum perdere et pen.
a sco exigere p coi. et qlibz de predictis possit
esse accusator et habeat medietatem banni et
nom eius ten. secretum. saluo quod licitum
sit macellariis omnibus s. dictis diebus carnes
facere et uendere et cameras aprire et
uendere res necessarias. et ibi aliud fa=
cere, non possint, et predicta dictus notus
ten. banniri facere i otto dies post introitum
sui offitii. Addicientes quod iudex cois spelli
uincto iurati dictis diebus in causis ciuilibus
ius non reddat, nec diebus ueneris totius
anni ut altero ipsorum. et quicquid fecerit dictis
diebus ut aliquo ipsorum in dictis causis uolu=
mus non ualere.

De feriis

DE PROICIENTIB turpitudinem in
formellis C. XVIIII:—

In stat. nisi quod nullus proiciat aquam de domo=

191v

sua ut aliena ut aliquam turpitudinem in ali
qua parte terre predicti, usque quo campana ultima
pro custodia dicte terre pulsabitur: postea pos-
sit proiicere sine poena banni, dummodo caveat
ne aliquem offendat, ad poenam C. solidorum denariorum et
stetur sacramento accusatoris cum uno teste et
accusator teneatur secretus. Et nullus proiiciat sco-
tomum ut aquam scotami neque pedes ani-
malium ut letamen in strata ut platea
ut alibi per mattonatum a pilottis citra ut aliis
viis publicis ut vicinalibus ad poenam C. solidorum
denariorum. Et nemo de castello ut aliunde audeat
ut presumat in contra turpitudinem ut im-
munditiam proiicere ut lavet in via publi-
ca ut vicinali: ut aliquod impedimentum
faciat eis ad poenam XX solidorum denariorum. Nulla autem perso-
na audeat ut presumat proiicere in strata
conductus ut dimittere aliquam immunditiam, letamen,
lavaturam carnium alicuius animalis: sangui-
nem, ut lavaturam olei: scotamum ut aquam
ipsius ut aquam molendinorum, nec mittat ut
lavet pannos, ut herbam, nec aliquod aliud im-
pedimentum prestet in preiuditium dicte strate ut
conductus intus ut extra castellum: et qui contrafecerit
si de die fuerit, pro qualibet vice in XL solidorum denariorum si
vero de nocte, in quatuor tantum denariorum puniatur. Siquis

aut pieceuit i aliq pte dce turre aqm mudari
et no offendendeuit aliquo, ad pen. aliqua
no ten. Et nots. d. d. ten. qlibz mse a pdas
facere inqsitionem et reptos culpabiles punire
in pen. predcis. Et quicunqz ht a murus
spellis intus aliqd formellu iux vias publi-
cas, ut viairales ten. ad rena et calcem
facere murare muru grossitudinis duoz
pedu ptice et altitudinis unius ad mins, ad
pen. c. s. den. postqz fuit sibi mandatu p no-
tariuz andeuz. Et nullus faciat ut heat
puatum, fouea, paroleu ut sciaggtoriu ppe
cductu fontis p duas pticas, ad hoc ut aqua
ipius in aliq turbari ut ledi no possit, ad
pen. x. lib. den. Et nots pdcis ten et p dcis
pen. facere inqsitionem et reptos culpabiles in
penis pdcis punire, hito semp respectu, si
est piuditiuz ut no ipi conductui ut
aque. Et pdca banniri faciat, ne aliqs
possit ptendere ignorantia. Et qlibz pos-
sit et sit accusator et heat duas ptes banni et
nom accusatoris ten. secrete. Et si nots
fuit negligens in pdcis, in x lib. den. dno
salario condepnetur.

DE MVRO Turris nove. C°. XX.

Adiacentes si sunt
qs superflue mura
...

·192·

IIIII +

Item statutum quod notarius dominorum terre specialiter teneatur vinculo iuramenti manutenere et observari facere in bono statu murum qui est in carbonaria spetlli iuxta possessionem Severini nicolutij et subtus viam novam ita quod dictus murus in aliquo non ledatur et quod eum lederet ut aquam iuxta ipsum murum derivaret pro vice qualibet in x libris denariorum puniatur et semel in mense debeat ire ad videndum dictum murum et et .i. duos massarios actari facere per adiacentes ita quod aqua non possit derivari aliunde quam per alveum clone et non possit aliquis inde ingredi et cum dicto notario sit unus suprastes qui a consilio ponti eligatur et actatio muri predicti per adiacentes fiat quos dictus suprastes duxerit nominandos et si notarius in predictis fuit negligens perdat de suo salario x libras denariorum.

Adiacentes si sunt quos suprastites nominaverint.

DE FORMA molendinorum. — C·XXI·

Item statutum quod in mense augusti et septembris et qualibet anno de dictis mensibus forma inferior forme vinigiunti a vinigiunto inferius usque ad aream angnolutij predifaltis cavetur et excomoretur et allargetur per totam ventos ipsi forme ex parte inferiori et

XX

supiori ubi expedierit ita q aqua bn ɔsuet et cur-
rere ad molendina cois possit ad pena x s. den.
et qcumq iure ipam formam tenet ex pte supio-
ri et inferiori ubi est impedita ut dguastata
ten. ipam reactari i xv dies. ad hoc ut dni
tenentes i in eor possess no mittant aqm. et
si pdca no fecerint infra dcm tps, notis d.
d. ten et possit costumatores fieri facere ad
pficiend dcm ops ex pen. illor qr e dca
possess. que forma a molendino captane-
orum inferius manuteneat in bono statu usq
ad terenu nenan, et si in aliq pte fuit
dguastata ut ibi fecit aliqd varcatorium, re-
actet qto melius poterit et cavet et re-
mundetur itaq ipa forma sit larga i su-
mitate sex pedib in fundo iiij. ad pede
ptice, ad que fieri faciend suppsit dcus
notis q ten. pdca fieri facere bona fide si-
ne fraude, et quicumq fecerit i pa ri-
pa ut in ipa aliqd varcatorium et no
reparaverit, in c s. den. pvice qlibet
ɔdenetur et qlib possit ee accator et heat
medietatem banni: et ipa forma cavet
et occupet phoies d opetto: duob pedib
ad pede ptice et giectaticcium phiciat ex pte
exteriori et qcumq pieceit giettatitium
in ripa, sol. p qlib vice xl s. den. et
qlib possit ee accator, et heat duas

1930.

+

ptos bani. Et qcunq3 tenet iuxta ipaz ripa i ripa
ripa allenet bona ~ alta sepe i ubi no est. Et
nllo possit pastonar sepe ut allenar ut arbo-
re in ripa exteriori a dco molendino i
ferius usq3 ad uia menan. Et qcunq3 tenet
terraz pam ut coducta iuxta ipaz forma, ten.
et debeat ea mitter ~ canar et remudar
ex ripa ipis actar ~ manutener in bono
statu, expen suis. Et Deus nots vic debeat
ptr admidendr si pdca fca fuint, ut supius
denotat. Et hoc banir faciat psellus oi
mse, et reptos culpabiles in. xl. s. den. mo
qlibz punire, Et si deus noto fuit negli-
gens in pdcis, in. x. lbr den. cdenetur.
Addicientes qd flum a uia putei arpini usq3
adnadu laigu et clona, ubicumq3 expedie-
rit, actet. et pontes fiant ut uidebit conue-
niens ita qd aqua dce clone no fundatur
uersus dcuz alueu et ppue uersus terras
carrari, et aquatortas. Et ubicumq dca uia
eet occupata, reducat ~ ponat in pristinu
statu p adiacentes dce clone. Et qd are-
net ubicumq3 fuit necessarium. Forma aut
q. e, a cruce ueteri usq3 ad strata nouaz
qua itur ad pote. sti andree, mittant
fossata ampla. v. pedibz ad pede ptice ptene

Habetes molendinu i alueis clone, q d beat soluere cois glibz ano.

tes huius possess. iux ipaz stata uersus turrim mastinelle, voluimq aut q glibz hns moledinuz in alueis clone dbeat anuatiz cotribuere p copensatione remundationis piscarie et aliis tres. ttr. den. et si cotribuere noluerint, a tuiz clone, aliunde, mittat, et intelligat hoc, de molendinis factis et faciendis et nos reformatio nuz ten. i duos anos post publica pnti stat ponere molendina cois qlibz p tribz ttr. den. p qlibz molendino in exitu sitius montis, qs deus hns moledinuz in dco aluio clone. soluere ten. anuatiz coi p dco. Statuentes et q piscaria magna cois spelli, mittatur cauet et armundet glibz ano. d mse mgii et brii et priores dce terre q pro tpre fuerit, tenean. glibz ano. d dictis mensibz mitti, cauari et remundari facere et pen. da cois, qd si no fecerit, in c. s. den. p qlibz, codempnetur.

DE PVTEIS & Citernis. — C. XXIIJ.

Jt. stat. q nos d. d. ten. et dbeat p adiacetes i 4or menses post suuz introituz remundari facere et reactari puteu conche, fonte ecterez, fonte montis, fonte cisterne et pugolum bushi, et sup bucchis ipor putorum fieri faciat parapettu ad rena et calce, et nllo dcis puteis ut fontibz faciat aliqua turpitudine, nc possit bcre

194v

aream, foueam uel paleas, p(ro) v. p(re)dictis, et nec(non) p(ro)p(ter)
ipsos puteos uel fontes, ad pen. c. s. den. p(ro)
qualibet et qualibet uice. Et si proiecerit in ipsos
aliqua turpitudine, soluat p(ro) qualibet uice q(ui)
faciens x. s. den. Et fons cinecche ma-
nuteneat(ur) p(er) homines q(ui) h(abe)nt uinea, a uinea oli(m)
bartholi bontempi in ferius sicut trahit
possess. andrioli theonis de bursciano et
supersint duo homines ad hoc, eligendi p(er) p(ri)o-
res, q(ui) possint p(ro) p(re)dictis fieri faciendis, pena
et bannum imponere, usq(ue) in q(uan)titate v. s.
den. q(ue) pena in deo op(er)e conuertat(ur). Fons uero
cinecche p(re)dictus, actet(ur) p(ro)ut eidem noto et vi-
adiacentibus uidebit(ur). Et puzolus bu-
sti manuteneat et actet(ur) p(er) adiacentes.
Omnes aut(em) cisterne d(e) castello p(er) illos cuius
sunt reparent(ur) et in reparatione ipaz (con)-
tribueant conuicini, non h(abe)ntes cisterna(m) p(ro)piam.
p(ro)star(e), et illi h(ab)eant(ur) p(ro) uicinis, q(uo)s dictus
notos duxerit noiandos et uictum ha-
beat.

XXII.

VT NVLLVS uadat ex carbonarias. C.XXIII.

Item statutum q(uod) nulla p(er)sona terrigena audeat uel p(re)su-
mat post tertium sonum campane q(ue) pulsa-
tur d(e) sero p(ro) custodia terre castelli, ire uel

redire ex carbonariis per districtum dicte terre cum bestijs vel sine sine licentia officialis comunis usque ad sonum campane que pulsatur de mane in aurora diei. Et veniat ex districtu Spelli habito respectu ad conditionem et qualitatem persone et probationis de reditu et adventu per unum testem ad minus ad penam x librarum denariorum. Liceat tamen sit cuilibet de Spello habitare in plano Spelli a Cerogliano inferius et stare in domo vel possessione ipsius ita vel conducta usque ad horam diei. Et si damnum in guastum vel furtum in aliis partibus per districtum Spelli feceret et per tale cuntem vel in ventum de notte vel dictum est presumatur et fecisse et puniatur secundum formam statuti nisi probaret legitime de malefactore. Et noto predictus teneatur semel in ebdomoda ire de nocte per districtum Spelli ad inquirendum de predictis. Et predicta similiter locum habeant a Corogliano et Murio vinigiunti supra.

.xxv. DE STRATA CONDUCTUS. C xxiiij

Item statuimus quod via conductus de montibus per quam itur ad Anaz et Colupinum pontes qui sunt in ipsis viis et strata debeant manuteneri in bono statu ita quod sint viij pedibus ad pedem pertice vel a saxo pusatorio supra per homines de montanea et abinde infra per homines de Spello. Et nullus propre dictam stratam ex parte iterio laboret vel laborare faciat per duos pedes ad pedem pertice. Et ipsa strata a castro Colupini usque ad castrum Sancti Johannis aptetur ubi expedit et similiter

+

195k

actetur via qua itur a cast. colupini usque ad fontem canalis et predicta fiant per homines a montanea et nullus dictis viis ut alicui in parte possit aliquod impedimentum nec in pas vias ut aliqua in parte appendat ad penam c. s. den. pro quolibet contrafaciente et quolibet vice. et cuilibet de predictis possit esse accusator et habeat medietatem banni et teneatur secretus. et notarius d. d. iuncto iuramento et sub pena x. libr. den. teneatur de predictis quolibet mense facere inquisitionem et ad dictam stratam accedere et repertos culpabiles condempnare in penis predictis. via qua itur a cast. s. Johannis usque ad cavatoria ubi cavantur lapides. coaptetur et actetur per homines dicti castri et nulla persona debeat in parte ima apphondere ad penam supra declaratam.

DE MOLENDINIS olivarum — C. xxv.

Item statuimus quod cuilibet de castello sit licitum facere et habere in castello molendinum olivarum et de eius districtu ad macinandum temporibus condecentibus et opportunis dummodo teneantur et debeant illi qui habent molendina sumptibus ipsorum macinare olivas cuilibet volenti sine datione multure ad sensum et voluntatem illius cuius sunt oliva et habeant saccullas equalis forma una tanta magna quam alia et habeat quolibet sacchetta buc-

stanga torquendi olivas cuius longitudinis.

cha ab utraque parte unius palmi quod teneantur bene implere ad sensum illis cuius fuit oliva, et torquere et debeat habere stangam ad torquendum olivas, longam sex pedibus ad minus ad pedem pertice ad penam x tti. den. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. et qui steterit ad serviendum et custodiendum dicta molendina, vel in quo dictorum molendinorum fuit conventus, simili pena puniatur et et ille cuius fuerint molendina. et dominus potestas et quilibet predictorum quilibet possit esse accusator et habeat duas partes banni et stetur et credatur sacramento accusatoris cum uno teste, et mittere notarios d. d. quando ipsa molendina macinabunt teneantur ire ad ipsa molendina qualibet edogmoda ad minus una vice et dominus potestas inquisitionem facere generalem, et repertos culpabiles in penis predictis condempnare. et ad vendendum oleum ad minutum fiant mensure sigillate ita quod quilibet vendens oleum ad minutum habeat pitittum, medium foglietta, numerata sigillata sigillo communis spelli ad penam xl. sol. den. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice et quilibet possit esse accusator et habeat medietatem banni. et dictus notarius, repertos culpabiles teneatur per accusationem vel inquisitionem condempnare, teneatur et dictus notarius ire et accedere una cum duobus prioribus dicte terre ad quolibet molendinum dicte terre spelli et eius districtus, olivarum macinato noctio et in ipsis molendinis inquisitionem facere diligenter. et iurare faciat omnes molendinarios ipsorum molendinorum et alios

+

qsunq morantes et hitantes i ipsis, si cunt etatis xxv. annorum et abinde sup. dare assignando bona fide totum oleum nocciis qd hunt i suo molendino om. dolo et fraude et fraude ptermissis et ipsum oleum videre et arbitrari quot caldarelli possit esse ex dicto oleo dicti molendinarij vz qlibz pro suo molendino teneantur. et debeant illico solue de Cam.o cois p dicti duos sol. den. p qlibz caldarello:—

DE FORMIS & vijs paludis — C.xxvij

Jtem statuimus q potestas pro tempore dicte terre spelli teneatur vinculo jur.ti de mense junij eligere tres suprastites de qlibz terzerio vnum: q faciant mittere formam paludis de mense junij et aug.ti qlibz anno p coe spelli et una via et una forma fiant in tenio baliantis p adiacentes: que via et forma perdant usqz in territorium Canarij. et adiacentes sint a via turris mastinelle usqz ad capitum. et a dicta via intus. et i voc.ta mastinelle fiat una via noua p adiacentes a terra naridoli petracchie usqz ad largum rivi ut. iij. et ad predicta suprastit. nots. d. d. q heat potem imponendi penam delinquentibz. xx. s. den. Rigarella: aut siue forma q incipit a strata inbej Dni Leonardi scilz strata noua usqz ad pontes vie noue Catani allargetur =

 197

ubi allargata no ē, ex pte inferiori dce viae
4or pedib3 usq3 ad dcaz viaz novā, et via sci
Joanis a musuleio usq3 ad ponte filiorum spe
glie actet^r abbreviet^r p adiacentes:

Q, QVILibet habeat hortum. C^o xxvij:

Jt stat^m q glib3 focularis d spell^o q accatastatus ē in catasto cois spelli in. oc. ttz. et ab inde sup. ten. dbeat hre hortuz tenuz pugillorum terre ad minus. et q est accatastatus in ... ttz. et abind. s. medij starij terre ad minus. et vtru fuit hortus ut nos stet^r puidetur et dclarationis not. iij. et q ofecerit, condepnet^r p dcuz notz qlib3 vice in. c. s. den. et dcus notos ten quolib3 mse d pdcis inquire & reptos culpabiles punire in dcis penis. et si dcus notos fuit negligens in pdcis pdat d suo salario. c. s. den.

DE HABETIB3 Pfellum. C^o xxviij:

Jt stat^m q qcumq3 ht pfellu sup strata pu^ca pro tuz pfelluz, ten. et dbeat ip3 mattonare ut attemrar, i. mse introitus pdcis. ad pen. c. s. den. et qlib3 possit ee accatatz et hrat duas ptes bany. et ten secrets. et Notos. d. d. ten. d pdcis facere inqsitu et reptos culpabiles punire et codepnare. Nemo aut dbeat hre pfelluz ut berbier sup via pub. qd ut qui=

197

iiij

excedat medietatē vie. et dcus notar. i. duos mēses post suu introitū ten. removeri facere oia talia pfella teasanas et berbicones ligna. dum mo bamiat p° marto pons q qlibz removeat p dca. i. xv. dies post bamimentu pdcuz. et si

xxviij no fecerit. i. dcuz ter. incurrat q facient in lre don. et qlibz possit ee accator et heat duas ptes bani. salvo q pdca locu no habeant q. illos q hnt. possess vel domu ab utraqz pte vie. In mo sit licitu cuilibz de spello hnti domuz sive domos iuxa viaz pub. vel vicinale ab utraqz pte vie ipius in qcunqz loco pte ra spelli. sup ipaz hedificari facere et ostinere ibi pfellu teasana porte sive logiam piciendo hendo et ponendo ligna ab una domo ad alia ca eundi de una domo i alia et alias ascruelegas et comoditates hndi. aliq. . . . loqnte c. i. istr iuz no obstante. Et qcunqz ht pfellu in

xxviij dcis locis s. viaz pu. et caper ult. medietate ipius vie illud plus eleuet et dcus notar ten. qtenta in dco capto exequtioni mandare sine aliq salario. et si no fecerit ipius salariu heat acor neqz de suo salario possit fieri apodissa. Dum mo pdca no heant locu q. illos q hnt domos ab utraqz pte vie ut dcuz est. Sup aut viis vicinalibz hedificari possit sicut sup

viijs pu^as impune. Et cuilibz q heret aliquā uicinalez cū aliq^o ut aliqbz, et heret plus in ipa uia, q alius uicinus, sit licitū illud plus qd in ipa uia heret apphendere si ibidez uoluerit mittere berbicones, Et semp qn barbicones mitterent, siue pfellu, loggia ut pons fieret sup aliquā uiaz pu^caz ut uicinale, dbeat stare in altu. viij. pedibz ad pede ptice, ad minus, et si aliter fieret, potas darere, siue notos andeuos, ten. ipos ut ipas facere remouere, tā positas & factas tpribus retro actis q ponen. & fien. pfuturo

Cōtra apportantes uuas — C. xxviiij:—

In statutis. Si qs inuentus fuit cū uuis d uinea aliena ut d pgulis alienis, sol. p qlibz raspo. v. s. den. usqz i qntitate triuz raspoz. Et abinde sup usqz in qntitate. x. raspos uuaz inuentus fuit, p qlibz raspo, puniat in xx. s. den. Et si a x. raspis uuaz s. inuentus fuit, puniat pt^ut noto d uidebit. Que pene d facto tollantur. et qlibz possit ee accator, et heat medietate bani et nom eius ten. secretus, sit tn licitum cuilibet d sptto d uinea sua pa ut conducta, siue de pgulis suis apportare sex raspos, sin poena bano. Et si d uinea sua siue d pgulis ult^a tres raspos uuaz apportauerit, et inuentus fuit p notoz andeuz, ut p qualdarium cois accatus fuit ut deraprtatus, in

.v. ß. den. p q̄libz casso puniatur. Et q̄libz possit
ee accusator & heat medietatē banni. et nōz
eiꝰ. ten secrete. q̄d bannuz p̄notatū. d. d. de
facto tollatur:

Q NOT.S D. D. tenētur ire qualibet o
edogmoda in confinibus. Cxxx.

Jtem statuimus q̄ noto. d. d. ten. et debeat q̄libz edogmo-
da ire semel ad minus i q̄finibz t̄ritorij sp-
elli. circa paludia et bestias forensium q̄s in-
uenerit i t̄ritorio spellī pascurari sine
dannuz dare. seu ducere ad t̄ram spelli et
codenare quetibz q̄facient p qualibz be-
stia grossa. xx. ß. den. et p q̄libz bestia
minuta: in. v. ß. den. Dūmo q̄ p̄ priores
spellī q̄ erunt p tpre. i. duos m̄ses. post pu-
blicationē p̄ntis statuti. notificet p ambā-
sciatores cois spelli. Regiminibz ciuitatis
Asisij. fulginei. et t̄rarū meuanie. canna-
rij. et ipos rogent ex p̄te dñi cois spelli q̄-
tenꝰ eis placeat moneri eoz ciues et
t̄rigenas et comitatenses ut i t̄ritorio
spelli dannuz nō inferant p̄te neqz cū be-
stijs. quorz bannorū. 4.ta p̄s sit nōt. ij. 4.ta so-
tiorz quos secuz duxerit. 4.ta cois spelli et
4.ta dannuz passi. et si dcus noto ut sotij
q̄s secū duxerit. ad p̄dca aliqd dannum

subsitineret ut recipent d(ict)a occone p(er) coe spelli cosuevnt in denec

DE FONTE guisoni actando. — C.xxxi.º

In statuimus q(uod) nots. d. d. terre spelli q(ui) erit p(ro) t(em)p(or)e teneat et debeat de mense maij p(ro)x(imi) venturi facere fieri expen. d(i)c(t)e cois actarj et muraij bn et diligenter ad rena et calce fonte guisonj q(ui) est iux(ta) strata q(ua) itur a spello canarium cum fons sic fieus manuten. p(er) coe p(re)dcum et si nots p(re)dcus in p(re)d(ict)is fuit negligens et dcum op(us) fieri et p(er)fici no fecerit, in x. lib. den. cdenet p(er) rationatores qui eu sindicabunt —

jiixxx

DE VIIS actandis publicis et vicinalib(us) et de alveis aquaz — C.xxxij.º

In statuimus q(uod) nots. d. d. p(re)dcus q(ui) erit p(ro) t(em)p(or)e, ten. et debeat ex suo offitio facere reparari et actarj vias et stratas pu(bli)cas et vicinales, q(ue) erunt in districtu spelli p(er) adiacentes ipaz viaz stratarum et cuilibet eaz ubicumq(ue) erunt guastate in guastate. et possit p(re)d(ictu)s poena inponer usq(ue) in q(uan)titatem x s. p(ro) q(ui)lib(et) adiacente, et q(ui)lib(et) vice q(ua) sibi videbit(ur) expedire et ipaz p(ro) coi p(re)dco exiger a delinquentibus, et ten. et debeat dcus nots ex gomoraij facere et armundarj Alvia aquaz viaz

199 v

+

territorij spelli: p adiacentes. ita q aq liba cuius libz rigi sive forme p suu alveu fluat ~ discurrat, et nllo possit nec d beat aqua una alicuius aluij extorqui d suo alvio, nec aliunde mitter, ut de rivar ex suu alviuz. ad pen. xl. s. den. inqua per deuz notor. codepnet ~

XXXI

De Scripture not. D. D. valeat ~ C.XXXIII.

In statuto ~ ordinamus q deus notus d. d. possit et d beat prope, madari, et perder et oia et singla facer q et sicut in dco statuto cotinetur et acta ~ scripta circa deuz offm. damidati. et oiuz sibi comissoru ex forma statuti p dci occurrentia, ptinentia et spectantia scriber et se rogare, et eius scripture credatur ~ fides adhibeatur tanqz publice ~ autoritate scripture, auctoritate pnti statuti.

XXXI

Deo Laus. Finis statuti spelli. sequuntur Reformationes q in eius volumine sut et reperiuntur p me. franc. Corimbonuz. v. j. Doc. et eqstri ordine, hispellatem De verbo ad verbu, p meis et hoium spelli comodo copiatum et i finitis sillabis et locis emendatuz et finitum Ano. M. D. xLiiij. —

·REFORMATIONES·

In noie dni am. Conuenientes i unu viri Nobiles. Gilius mani d[e] pusio hon[orabi]lis potas [Castri] pelli. priores popli dc[tae] trae unà cu eor[um] collegio duodeciz bonor[um] viror[um] sup bono et pacifico statu ipius, hntes auctez et balia ad i[n]fta, statuenda, limitanda, declaranda et augumtanda à gnrali cosilio, eor[um] auctte et balia reformauerut ut inferius anotatur.

Ref[ormatio] .1.

Et p[rim]o sup capto xv[mo] posito in .2do. li. uoluminis stator[um] dc[tae] tere sub rubrica d[e] pcussionibus et banis, et cupientes tollere ne q[ui]s pp lenitatem penar[um] inuitetur ad delinquendu, statuerut & reformauerut p[rim]o circa p[ri]ncipiu dcti capti q[uo]d cauetur q[uod] si aliq[ui]s p[er]cusserit aliquem à collo supius ut in collo, ut gulare etc q[uod] si q[ui]s d[e] Castro pello ut eis districtu pcusserit aliquem Castellanu[m] i[n] s[upra]dcis locis, cu ense, falcione, maza, cultello, lapide, ut alio q[uo]cunq[ue] gnre armor[um], et ex dca pcuss[ione] sanguis exiuerit, codenetur in .cc. lb. den[ariorum] q[ui]cunq[ue] no cu armis p[re]dcis ut alio gnre armore creauerit oculu alicuis q[uod] tali creati manus dxtra amputetur, Dumodo dca manus p ipsm creantem redimi possit p centu florenos sine aliqua diminutione, soluendos dco coi. i[n]. x. dies a die late sniae. Qui=

a collo .s.
cu armis et
sanguine.

recauuit
oculum.

cumque vero cum aliquo genere armorum amputaverit alicui nasum hominis vel auriculam: condemnetur in libris tricentis denariorum. Quicumque vero cum aliquo genere armorum percusserit aliquem in facie cum sanguinis effusione, et ex dicta percussione fiet cicatrix perpetuo ibi remansura, condemnetur in libris ccl. denariorum. Et si quis autem cum dictis armis percusserit aliquem a collo supra vel in collo seu gula, et ex dicta percussione sanguis non exiverit, condemnetur in libris Lta denariorum.

In predicta statuentes ordinaverunt et reformaverunt super dicto capitulo in ea parte dicti capituli que cavetur quod si quis percusserit aliquem cum armis a collo supra cum effusione sanguinis etc. quod si quis percusserit aliquem, cum aliquo genere armorum a collo vel gula supra et ex dicta percussione sanguis exiverit, condemnetur in pena in statuto contenta, si autem ex dicta percussione aliquod membrum amitteret vel debilitaret vel fuit debilitatum vel magagnatum, condemnetur in libris cccc. denariorum. Et an membrum sit amissum: magagnatum vel debilitatum vel an cicatrix sit perpetuo in facie remansura, stetur judicio deliberationi et relationi medicorum prout in ipso capitulo continetur.

amputaverit Nasum Auriculam
Cicatrix
a collo supra cum armis et sine sanguine
a collo supra cum sanguine
de membro amisso: debilitato magagnato
Inditio Medicorum

It(em) statuerunt et reformaverunt sup(er) d(i)c(t)o cap(itu)lo, vid(elicet) q(uod) q(ui)cumq(ue)
p(er)cusserit aliquem cu(m) pugno vel alapa in facie,
et ex d(i)c(t)a p(er)cuss(ione) sanguis exiverit, co(n)de(m)net(ur)
in lib(ris) LXXX.ta den(ariorum). Si vero sanguis no(n) exi-
verit, in lib(ris) XL.ta den(ariorum). Et si q(ui)s manu
vacua in collo vel gulam capite, vel alibi
p(er)cusserit aliquem, co(n)de(m)net(ur) s(ecundu)m dispositionem
d(i)c(t)i cap(itu)li.

Cu(m) pugno / Alapa cu(m) / sa(n)guine & / sine —

Manu va / cua i(n)fa / cie, collo / vel alibi

It(em) p(ro)viderunt et ordinaverunt sup(er) d(i)c(t)o cap(itu)lo, vid(elicet) q(uod) si q(ui)s si-
ne p(re)meditatio(n)e aliq(u)o casu fortuito aliq(u)o
p(er)cusserit aliquem, q(uod) d(i)c(t)a c(ondemnatio) fiat et ex-
intelligatur amota et p(ro) amota intelliga-
tur et h(ab)eatur. S(ed) si (con)tigerit d(i)c(tu)s casus
i(n) d(i)c(t)a c(ondemnatio) (con)tent(us), q(uod) eo casu re-
maneat in dispositione d(omi)nus co(mun)is.

Sin(e) p(re)midi- / tatio(n)e & / casu fortuito

It(em) declaraverunt, ordinaverunt et addiderunt sup(er) d(i)c(t)o ca-
pitulo i(n) ea p(ar)te ubi c(on)tinet(ur) q(uod) si q(ui)s fecerit
aliq(uo)d p(re)d(i)c(t)or(um) maleficior(um) in palatio co(mun)is vel
sub volta etc. Et si q(ui)s (com)mis(er)it vel aliquam
offensione(m) c(ontra) aliquem vel in iniuriam d(i)c(t)o
offensi ad domum h(ab)itationis p(ro)p(ri)am vel co(n)-
ductam vel in ipsa domo, co(n)de(m)net(ur) in o(mn)ica-
su ubilib(et) in stat(ut)o (con)tento in duplo eius
q(uod) co(n)d(em)pnari deberet, si d(i)c(t)am offensione(m)
vel iniuriam (com)misisset alibi q(uam) in locis hic
i(n) stat(ut)o co(n)tentis.

Ad domum / h(ab)itationis / p(ro)p(ri)am vel / co(n)ductam

It(em) addiderunt et ordinaverunt q(uod) si q(ui)s (com)mitteret

201v

aliquid mattium dicto ut supra quod aliquem in possessione sua propria ut conductam, condenetur in tertio plurium eius in quo alias condepnaretur si alibi commisisset. In possessione propria ut conducta

Item providerunt, ordinaverunt et disposuerunt quod ubicumque dictum statutum Spelli loquitur et disponit quod de omnibus et singulis bannis in eo contentis tertia pars sit communis et due iniuriati, quod dicte due partes non sit offensi, nec eis aliqua pars debeat et possit attribui: sed quarumcumque poene in dicto statutario contente in quibus aliquis condenaretur per potestatem dicte terre ut eius curiam, communi debeant applicari: — Pars pene iniuriati sublata: / Pene communi applicentur: —

Item ordinaverunt super dicto capitulo, in ea parte que disponit quod si aliquis de Spello percusserit aliquem forensem quod dictum capitulum sit validum, Addicientes quod si quis forensis offenderit dicto ut supra aliquem de Spello, condenetur in duplo eius in quo condenaretur Spellanus, si alium Spellanum offendisset: — Spellanus percutiens forensem. / forensis offendens Spellanum: —

Item declaraverunt et ordinaverunt predicti Reformatores quod predicta et quaelibet predictorum per eos augumentata, disposita et limitata, quo ad ipsarum penarum impositionem, habeant locum in his qui erunt etatis .xiiij. annorum ut ab inde supra. et in his qui erunt minoris etatis .xiiij. annorum — pene reformate et augumentate: non habent locum in minoribus .xiiij. annorum.

sit solū poena solita ī dcō capto et statº, pmō
ut ·s· dcū est, ad in uriatū, nulla ps dbeat
cuenire, s3 potius applicet cōi ut dcū est:—

Jt ordin(aue)r(unt) reforma(uerunt): sup capto. lxiiij. posito
in dcō 2º liº stat. sub rubrica dbnfitio
cōfitentis & soluentis inter(dum) qz si qs dali
q crimine, dlicto, ut dāno dato, fuit inq
sit9, ut accusatus, et tpre sue excusationis,
et iur(amen)ti p(re)stiti, sup ipa uoluerit sponte
mattius cfitery, et cfessus fuit sin aliq(u)a
exceptione, qz tali sic cōfitenti, dimi=
nuat(ur) 4ta pars cdenationis de eo fce:—

Cōfessionis bnfitium.

Et qcunqz cdenat9 fuit, et suā cdenationem
īfra x. dies a die late sue soluerit cam(er)a
dā cois: et pace hūrit ī. dcū tempus ab of
fenso, et dca fide fecerit p pu(bli)cū instrumētū,
hēat remissione, vnius alterius 4te
ptis cdenationis, d eo fiende. Jn alijs uero
cōtentis tā in dcis captis, qz in reliqº uo=
lumine stati. sup qbz et de qbz nō est atc
p(re)missū, additū ut diminutū, qz oia et
singla maneant et remanere dbeant,
ea forma et qlitate qbz ī dcis stat(ut)is scri=
pta sunt:—

solutionis ī. tps: et pacis bnfitium

Facta, ordinata, cpleta, reformata et
cposita ac ratificata fuerūt sup dca=

202v

+

ordinamta et correptiones et augumtationes per
s. dcos dnuz Poten et Bartholu putij tor=
niolj, vanez jotij: Angelu baldolj: et ciccu
paulutij pnos Priores populi terre Spellj=
una cu prudentib viris Bart. magri
franci, ser guidone marchi: vane jotij:
vane andree paulj: magro marino cole
paulo mri nicole: franc bernardi: xpofo=
ro lillj romitellj: Putio vannislallj: vag=
nutio blaxij: Thoma vannis androcchj: va=
ne herculanj, duodecim bonis hoib dce
terre hntib potez, arbitriu, et balia a
gnrali consilio dce terre spellj: p dca or=
dinamta componendi et reformandi ut
plene constat in lo. reformationu dci cois
manu mej not infri et cancellarij .i. scti
die ulto mnsis 7bris px pterit celebrato,
ac et vigore gnrat. bal: et arbitrij eis p
dcuz gnrale consiluz concess sup bono et pa=
cifico statu dce terre spellj: ut .i. dco lo
reformat pz sub die xv mnsis julij pxe=
pterit manu mej notrij i. scripti existentes
omnes ad invicem in paltio hitationis et resi=
dentie dcor D. Por congregati, dipors

(203r)

coi concordia et volutate nemine discrepante sub año M. CCC. LXXXIII. indictione VI^ta tpre dni urbani pp. VI. die XXV. mensis novembris:

Et ego Joanes Sine Equaldo nucerin dioc. publ. imperiali auctoritate notarius et nunc notarius reformationum cancellarius coïs spelli pdcas oïb et singlis interfui et qa aliis dci coïs arduis negotiis occupatus ipsa pdca p alium scribi feci et ea pdcis rogatus me subscripsi et publicaui: Signum meum apposui consuetum, omisso signo:

IN noie dni amen. Año dni M^o CCCCXLVIII. Indict. VI^ma tpre S^mi in xpo patris et dni dni Eugenii diuina puid. pp^e IIII. die VIII mensis aplis. Hellus de Ballionibus de perusio spelli et p. Sta Romana ecc^a et dno nro pp^a Jn temporalibus gnalis vicarius etc. Quia non nullas, sz crebras recolimus recepisse querelas, a te ngemis [illegible] spelli, et aliquibus quamimo ex dictis coïtas spales pro dcte terre cora nobis mltotiens fuerunt conquesti: Cupientes Terram ipsam et hoies benigne sub pietate regi: et gubernari ab afflictionibus quibuscunque liberari et trattari: pro statu nro et pace: et nullius intragete dcte terre hoium per recipiens infrascripta decretum et capta: et de

203v

+

certa i. scta, Decernim(us) et ordinam(us) teno-
re p(rese)ntium inviolabit(er) obs(er)vari mandamus
vtz et p(rimo)

Potestas iudex ut commissarius s(eu) cons(iliarius) comm(issarius) alius: nullum salarium habeant a terrigenis ut habitantibus

Nullus de cetero Potestas: Iudex seu alius officialis
ut alia p(erso)na commissaria cui(us) p(re)d(i)ctas aut no-
strum rescripte committerent q(uesti)ones seu
inquisitiones decidende, cognoscende et terminande
nullum salarium seu provisionem petere debeat,
n(e)c petere et h(abe)re possit a terrigenis seu
forensibus habitantibus tamen: nisi solum a fore(n)-
sibus non habitantibus, a q(ui)bus liceat petere
h(abe)re salarium s(ecundu)m formam iuris: constitut(ionum)
s(anc)te M(atr)is ecc(lesi)e et consuetudinem d(i)c(t)e ter-
re Spelli:

Gabbellarii: non possunt petere nec h(abe)re gratiam p(ro)p(ter)(?) a co(n)silio: nec a d(omi)no sup(eri)ore:

Item decernim(us) et ordinam(us) q(uod) nullus de cetero gabbel-
larius, emens h(abe)ns seu tenens aliq(ua)m gabbel-
la(m) co(mmun)is d(i)c(t)e terre Spelli sibi locata: seu
vendita p(er) d(i)c(tu)m co(mmun)e, ut p(er) p(ri)ores d(i)c(t)e terre
no(mi)ne d(i)c(t)i co(mmun)is, audeat vel p(re)sumat q(uo)q(uo) mo(do)
a nobis: n(e)c a co(mmun)i vel (con)silio ip(s)ius terre
aliqua(m) remissione(m) seu refectione(m) da-
mni et p(er)ditionis ip(s)arum gabbellarum petere
et si peterent ipsi gabbellarii vel aliqis ip-
sorum: seu alter p(ro) eis vel aliq(ui)s ip(s)orum, non
audiantur, nec gratiam: seu remissionem
aliqua(m) vel prorogationem seu additionem
temporis h(abe)re debeant &c.

+

(207)

Item q[uod] quicu[n]q[ue] terrigena d[i]c[t]e n[ost]re terre seu forensis habitans in ipsa terra seu eius districtu, t[e]n[e]ns, retinens, seu possidens possess[iones] aliqua[s] de bonis exitiorum rebellium, condemnatorum, seu exbannitorum d[i]c[t]e terre, de quibus seu de quib[us] possess[ionibus] non solverent datiam, et non hucusq[ue] soluta esset, q[uod] de cetero vnusquisq[ue] solvere teneatur: non obstantibus aliqua licentia seu concess[ione] per nos hucusq[ue] facta: Reservatis possess[ionibus] datis et concessis quomocunq[ue] familiaribus n[ost]ris domesticis, de quibus possessionibus nullatenus datiam soluere teneantur, jmmo potius gratia eis facta uti et gaudere volumus, mandamus.

Datiae soluantur

Item q[uod] nullus officialis forensis possit nec debeat pro futuro se rogare de aliquo actu seu scriptura ciuili in q[ue]stionibus ciuilibus fiendis ad bancum juris seu in palatio potius vel alibi, ta[m] de q[ue]stionibus commissarijs, seu testibus examinandis in ipsis q[ue]stionibus, q[uam] de alijs q[ue]stionibus quomocunq[ue] ciuilibus fiendis, et si scriberet vel se rogaret, non valeat nec teneat, ipso iure.

Officiales forenses non possint se rogare in ciuilibus et causis commissarijs et examinatio testium

Item ad obuiandum erroribus, q[ue]stionibus, et iurgiis, et ad euitandum expen[sas] inter partes occasione litigij occurentes. Tenore presentium n[ost]ri decreti, decernimus, ordinamus q[uod] a sententia lata per arbitrum seu arbitros, et arbitratores, in quibus lis, seu q[ue]stio commissa fuisset de iure et facto: Nullus audeat vel presumat.

a sententia arbitri[i] iuris et facti non appelletur

nisi peti[tio] potest reduci ad arbitrium boni viri.

Impositio ... datiarum ... reformari ...

Prohibitio salarij ... in ...

Cancellarius

+

204v

q(ua)q(ue) mo(do) appellar(e): n(e)c petere reduci ad arbitrium boni viri: s(ed) ipsa s(ente)ntia put et sicut lata: data, s(ente)ntiata (et) d(e)clarata fuit p(er) ipsos arbitros (et) arbitratores, d(e) verbo ad verbu(m), ita valeat (et) teneant et exeq(ui) (et) obs(er)vari volum(us), et mandam(us) ad pen(am) in i(n)strum(en)to co(m)p(ro)missi co(n)tenta:

It(em) d(e)cernim(us) volum(us) (et) mandam(us) q(uod) i(n) q(ua)lib(et) datina p(ro) futuris imponenda sing(u)lis duobus m(en)sib(us), ponat(ur) in ipsa datina p(ro) q(ua)lib(et) centinario sex den(arios) q(uo)s exp(e)ndi volum(us) in acconcimine (et) reparam(en)to muror(um) terre n(ost)re p(re)d(i)cte: qui exacti d(e)ponant(ur) ap(u)d Angelu(m) Simonis d(e)positariu(m): qui Angelus no(n) d(e)beat, n(e)c ten(eatur): solvere d(i)c(t)am q(uan)titatem sibi d(e)posita(m), n(is)i solu(m) p(ro) reparam(en)to (et) acco(n)cimine d(i)c(t)e terre. Et si p(ri)ores in p(re)d(i)c(t)is fuerint negligentes ta(m) in ponendo, et poni faciendo, d(i)c(t)os sex den(arios): q(ua)m in co(n)signando, (et) co(n)signari faciendo, d(i)c(t)o Angelo d(e)positario d(i)c(t)am q(uan)titate(m), p(er)dant eor(um) salariu(m). Et canc(ellariu)s co(mun)is ad pena(m) sui salarij ten(eatur): recordarj (et) sollicitare d(omi)nos p(ri)ores ut p(re)d(i)c(t)a exequant(ur),

Impositio den(ariorum) p(ro) acconcimine (et) reparame(n)to muror(um) – datina

Perditio salarij d(omi)nor(um) p(ri)or(um) &

Cancellarij:

Et ego Paulus s(er) Benegnatis d(e) Roccha Co(n)tr(a)da publ(icus): imp(er)iali auct(oritat)e not(ariu)s &

+

(205)

iudex ordinarius et nunc notarius reformationum cancellarius et scriba communis Spelli per prefato magnifico domino Nello vicario domino et gubernatore dicte terre Spelli etc. suprascriptis omnibus capitulis, decretis et ordinamentis ut supra patet interfui et rogatus scribere mandato prelibati magnifici domini Nelli scripsi et publicavi et signum meum consuetum apposui.

Post hec ad corroborationem omnium suprascriptorum decretorum, ordinamentorum et capitulorum prelibatus magnificus dominus Nellus talem confirmationem fieri et subscribi voluit et mandavit manu eximii legum doctoris domini Valerii de Cuppis de Montefalcone infrascripti tenoris etc. videlicet.

Nos Nellus de Ballionibus de Perusio terre Spelli dominus et vicarius etc. predicta omnia et singula confirmamus et approbamus et emologamus tenore presentium ut iacent, preterquam in causis commissariis iudicis forensis tantum: in quibus volumus quod commissarius arbitrio suo eligat notarium ex officialibus suis. Addentatenus [?] ugena [?], quod unus ex officialibus suis. Addentes quod si quis consiliarius aliquo colore quesito contradixerit arengando ut alio modo loquendo, in predictis et circa predicta ut aliquid predictorum incidat ipso facto in penam ducatorum [...] predictorum, applicandorum camere nostre applicandorum pro reparatione [?] et precipientes cancellario terre predicte Spelli ut predicta capitula manu propria in volumine statutorum registret et apponat. Datum Spelli die xv aprilis MCCCCXLIIII.

Iudex commissarius eligit sibi notarium

205v

+

et ad fide(m) premissorum p(rese)n(te)s fieri fecimus et n(ost)ri consueti sigilli iussimus impressione muniri:—

In dei no(mi)ne am(en). Anno d(omi)ni M°. cccclxiiij. Indictione xij. t(em)p(o)re s(anctissi)mi in X(rist)o p(at)ris et d(omi)ni n(ost)ri d(omini) Pauli divina p(ro)vid(enti)a pp. ij.di et die penult(i)ma mensis 8bris. In p(u)b(li)co et g(e)n(er)ali consilio co(mmun)is et ho(min)um t(er)re Spelli ad sonu(m) campane, vocemq(ue) p(re)conis d(i)c(t)i co(mmun)is ex m(anda)to spect(abi)lis viri Pirrami de Naccijs de Amelia locum t(enen)tis potestatis d(i)c(t)e t(er)re. In sala magna palatij d(i)c(t)i co(mmun)is more solito et in sufficienti n(umer)o congregato de p(rese)ntia consensu et voluntate p(ro)cura(to)r(um) d(omi)nor(um) Prior(um) d(i)c(t)e t(er)re. In quo q(ui)dem (consi)glio supradictus d(ominus) locumten(ens) potestatis cum p(rese)ntia consensu et voluntate p(ro)cura(to)r(um) d(omi)nor(um) P(ri)or(um) p(ro)posuit et p(ro)poni fecit per me canc(ellariu)m infrascriptum. Quod placeat d(i)c(t)o consilio et ho(min)ib(us) i(n) eo existentib(us) providere et deliberare, formare et reformare sup(er) i(nfra)s(crip)tis p(ro)positis et q(ui)b(us)libet i(n) parte et dependentib(us) et emergentib(us) ab eisdem etc. et obmissis alijs p(ro)positis prout app(ar)et in d(i)c(t)o consilio etc.

Ad evitanda da(m)na q(ue) inferunt(ur) in clausuris et alijs bonis Spellanor(um) p(er) p(rim)o p(er) retentione(m) bestiar(um) minutar(um) et grossar(um) i(n) innumerabili n(umer)o. et i(am) sunt no(n) n(u)ll(a)e reformationes edite et ordinate ad removend(um) d(i)c(t)as bestias tam t(er)rigenor(um) q(uam) forensiu(m). et no(n) timeant

ipas observari. Et ut i futurũ teneat roboris firmitatē ut transgredientes nūmz ~ cōfines i p̄nti cōcilio dcretū et ordinatū soluant penā dlinquentes. Placeat providere :—

Sup quibus oībus ~ singlis dependentibus requisitum fuit sanū consilium :—

Trientibus ~ sc̄ia decoratus vir s. Putius blaxij unus dc̄ consiliarijs existentibus ī dc̄o cōcilio, surgens pedibus ~ accedens ad solitā ~ dbitam arengheriam dc̄e cōis in q̄ cōsuetū est cōsulere et arengari. et ibidē fc̄a invocatione divini numinis, dixit ~ arengando cōsuluit sup dc̄is p̄positis expensarum et dative. et dcum s. dc̄i cōsultoris cōfirmavit. et existens ī dc̄a arengheria sua p̄sequendo dcum, dixit et arengando cōsuluit sup 3ª p̄posita bestiarum q̄ ad removendum dāna, q̄ hodierno die inferunt in clausuris ~ alijs possessionibus specialium hoīum dc̄e cōis et ad roborandum ~ cōfirmandum reformationem ia fcam et maxe, reformationem que appz manu s. Agustini de bittonio tunc cācellarij ~ nōtarij, reformatam dc̄e cōis, et p̄ felicē memoriā Dñi Hellij, cōfirmatam, sed potius illā cōfirmādo et addendo q̄ nullus cuiusq3 status: conditionis ~ dignitatis existat in futurum audeat ut p̄sumat hēre, nec tenere tā p̄se, q3 p̄ alium alio q̄sito colore, ultra nu=

206v

+

meu. XXV. bestiarum minutarum in territorio sp(er)elli. n(on) Bestie mi-
sint pasculari, accumulari, addunare, n(ec) so- nute no
tietatem facere p(ro) venditione, soccita vel p(er) alium possint tene-
modum fraudem comittere intenendo ult(r)a dictum ult(r)a. XXV.
numerum. XXV. pena .c. facienti p(ro)ut in d(i)c(t)a refor-
matione s(upra) acq(ui)sti latius continetur, et totiens
exigi possit d(i)c(t)a pena, q(uo)tiens repti fuerint culpabi-
les in p(re)d(ic)tis. Et q(ui)lib(et) possit esse accusator et h(abe)at q(ua)r-
ta p(ar)tem dicte pene, et .4.ta p(ar)s sit off(icia)lis facientis exe-
qutionem et si fuerit p(er) inq(ui)sitionem, off(icia)lis h(abe)at .4.taz p(ar)tem et
plus petere no(n) possit, Nec liceat alicui terri-
gene tenere in d(ic)to territorio aliqua q(uan)titate best-
iarum ad petitionem forensium. et si q(ui)s inventus
fuerit comisisse fraudem intenendo. sit pena .L.ta lib(ra)rum
den(ariorum). c(omun)i applicandorum q(ua)rum: 4.ta p(ar)s sit accusatoris
et alia .4.ta off(icia)lis facientis exequtionem: et si
fuerit p(er) inventionem d(ic)ti off(icia)lis h(abe)at solummo(do) .4.ta
p(ar)tem: Ac et q(uod) nullus forensis possit mittere,
n(ec) tenere aliq(ua)s bestias, in d(ic)to territorio n(isi)
transitu solummo(do) et q(ui) immisit a(n)i(m)o tenendi et
pasculandi cum d(ict)is bestijs tam minutis q(uam) grossis
sit pena dupli dicte q(uan)titatis. XXV. lib(rarum). Et ni-
hilominus tenere no(n) possit seu possint, et to-
tiens exigi possit d(ic)ta pena, q(uo)tiens inventus
fuerit et q(ui)lib(et) accusator h(abe)at .4.taz p(ar)tem et .4.ta
p(ar)s off(icia)lis facientis exequtionem, et si fuerit
p(er) inventionem off(icia)lis: h(abe)at solummo(do) .4.taz p(ar)tem

207 208

et nō plus [Hoc tn̄ licitū sit terrigenis nō te=
nētib; ultra nūmerū xxv. bestiarum minutarum
pasculari cū dc̄o nūo xxv. p planū et ubiq;
locorum, nō tn̄ inferendo dānum alicui p(erso)ne et
si dānum d(e)derit, soluat pen(am) ia(m) solitam. et
simili intelligat(ur) d(e) tenētib; ult(r)a nūmerū
x. bestiarum grossarum put i reformatione d(omi)ni
sp(irit)i Acq(ui)sti (con)tinet(ur) d(e) nūo x. bestiarum,
et nihilominus si q(ui)s (con)fecerit i p(re)d(ic)tis
et q(ui)lib; p(re)d(ic)torum soluat penā p(re)d(ic)tam. Et
si q(ui)s terrigena tenere uoluerit in montaneis aliquā
q(uan)titatē bestiarum, possit tenere ad suū libitū uolunta=
tis. S; (con)signari p(er) cam(erariu)m, siue i camera co(mmun)is q(uan)ti=
tatē bestiarum et diē q(u)o misit. et si nō (con)signa=
uerit, h(ab)eat(ur) p fraude, et soluat pen(am) p(re)d(ic)tam, nō
tn̄ pasculando n(e)c ueniendo cū d(ic)tis bestijs in cla=
usuris locis domesticis et cultiuatis, et si
(con)fecerit in pasculando in d(ic)tis locis domesticis
sit pena sup(er)ius d(e)clarata et totiens exigi possit
q(uo)tiens accusatus uel inuentus fuit (con)facere, et ten(eantur)
p pasculo d(e) monte soluere annuatī florenos q(ui)nq;
co(mmun)i p q(ui)lib; cētinario et si nō soluerit, trah=
atur ad penā sup(er)ius d(e)claratā.] Et d(ic)tis d(ic)tis
d(e)clarationib; reductionib; poenis, nō in=
telligat(ur) p Beccarijs exercentib; arte becca=
riae S; potius obseruent(ur) capita ip(s)orum que cū=

Die 3. Junij 1604
cancellat(um) p(ro) parte d(omi)nor(um) [illegible]
et Dominici [illegible]
Augustinus Seb. Cancell.

206v

207v

coi hnt. et offtis v. v. ten. qlibz inse ingrei pp=
dcis ~ inqsitionē facer. q tenentes nnuz supius de=
claratuz et si i pdcis fuit negligens i inuesti=
gando ~ exeqndo, sit pen dco offiali q p tpre fuit
.xxv. lbr. den. retinend. d suo salario. Et Dnj
Priores q p tpre erut. nttuz arbitriu, auctorita=
tem, potem heant d pdcis dlinquetib, aliqua gras
facere, qd si facer voluint seu facerent, sit
ntta ~ nttius ualoris, et sit pen dcis dnis prio=
rib q dcam gram fecerint, totuz eorz salariuz:
retinend p cam tuc tpris existent in offo: et te=
neant pntes Dnj Priores dcam reformatio=
ne confirmari facer p Mag. Dnuz Braccinz
et ponet in volumine statutz dce tere, itaq
semp ualeat, teneat & obsuet ad remouendz ma=
litias et dana in supportabilia ~ ad cosuandz pas=
culu dci cois. Post no incelebratione cosilij die
.xxi. decembris put pz manu mej Canc. in lo. refor=
mationuz partiz ad cart. 37. et ptis ad cart. 38.
ex dco sr putij cosultoris additu ~ reformatu
fuit sup eius dco: hoc vtz. sup pa pposita be=
stiarz no reuocando ia fcaz pridie sz potius cofir=
mando ~ addendo in dca reformatione, q Dnj bestiarz
possint impune tener cu nuro bestiarz .xxv. mi=
nutarz, vnu montone et una capra, ita q nu=
merus sit xxvij. et no ulta. vz xxv. pecudes et

et(?) illa d(e) bestijs minutis et grossis no(n) retinendis
cu(m) qua reformatione D(ict)us D(omi)nus Braccius p(otes)t(as)
iacet uoluit et madauit i(n) o(mn)ib(us) obs(er)uarj. Man=
dans mihi Canc(ellario) gio. infrascripto ut i(n) scriptis re=
digere. Et ideo hic mentione(m) feci. n(on) no(n) uo=
luit et madauit q(uod) anteq(uam) in aliqua(m) pena(m)
incurant tenentes bestias q(uod) ex p(ar)te locu(m)
tenentis bandiat(ur) d(i)c(t)a reformatio q(uod) i(n)ter no(n)
.viij. dies a die f(act)i d(i)c(t)i bannimenti debeant
d(i)c(t)as bestias remouere et d(i)c(t)am reforma=
tione(m) obs(er)uare. et elapsis d(i)c(t)is .viij. dieb(us)
sit valida p(otes)t(a)s sua mag(nifi)ca D(omi)natio co(n)ces=
sit et co(n)firmauit o(mn)i meliori mo(do) &c.

IN Dei no(m)i(n)e am(en). An(n)o D(omi)nj .M.cccclxv. In=
dict(ione) .xiij. t(em)p(o)re S(anctissi)mi in x(rist)o P(at)ris et D(omi)nj
D(omi)nj .D. Pauli diuina p(ro)uiden(tia) pp. 2(?) di(e) et
die .viij. Julij. P(ro)p(ositi) in g(e)n(er)ali co(n)silio co(mmun)is
et ho(min)um t(er)re sp(e)ll(e)thei p(er) hodie d(e)liberato
ad sonu(m) campane et uoce(m) p(re)conu(m) d(ic)ti co(mmun)is
ex m(anda)to famosiss(imi) l(egum) doc(toris) D(omi)nj Angelinj d(e)
Zaffinis d(e) Jnteramna hon(orabilis) p(otes)tis d(i)c(t)e t(er)re
de co(n)sensu et uoluntate mag(nifi)ci D(omi)nor(um) p(ri)or(um)
eius d(ic)te t(er)re in sufficienti n(umer)o in sa=
la magna palatij residentie p(otes)tis cu(m)
p(rese)ntia co(n)sensu et uoluntate p(ro)ponentis(?) D(omi)nor(um)
D(omi)nor(um) p(ri)or(um) p(ro)posuit et p(ro)ponendo dix(it) q(uo)d uidet(ur) et

placet ipi cōcilio et Consiliarijs in eo exi=
stentibus stantiar ordinar formar et refo=
mare sup infrascript ppositis et qlibz ipa
et dependents et emergent. etc.

Primo sup bono statu et gū dce terre et
de modo pponendo adhoc ut unusqsqz
igniat in spe cōsulere et arengare
valeat et omissis alijs ppositis factis in
dco cōcilio prout pz in libro reformationum
mei pieri Canc. ad cart. ptiz 57 et
ptiz 58 etc.

Sup quibus oibus et singlis etc.

Vir scientia decoratus Sr francs [illegible] santis
unus de nris cōsiliarijs in dco consilio
existent surgens pedes et accedens ad solitam
et debitam aringheriam dci cōis ubi solitum
est cōsulere, Jnuocato prius diuino psidio
sup ppositis boni status terre castelli ad
remouend errores litos et questiones
que nech oriri possent inter hoies pñe terre
et pacem eius fortie et districtus, ut
iam tpribus decursis uere fuerunt,
dixit et pro pacifico et bono statu dce
terre consuluit qd qcumqz pro terre castelli

II r

209 r

seu eis fortie et distinctis cuiuscumque status:
conditionis et qualitatis ext, seu religiosus ut
religiosa. ipse in futuro decederet ab intesta-
to sine filijs legitimis de se natis: quod omnia
eius bona mobilia et immobilia presentia et fu-
tura, conveniant et convenire debeant ad pro-
ximiores masculos ipsius decedentis sibi sup-
stites et in domibus prius illis decedentis natos,
seu ex linea masculina dicti prius nati erant,
Si qui proximiores masculi, cum supradictis
modis et conditionibus dicto decedenti, non sup-
stiterint, illa bona cedeant et convenire
debeant ad proximiores mulieres dicti dece-
dentis. Et hoc locum habeat in primo secundo et
tertio et quarto gradu parentele seu consangui-
nitatis. non obstantibus ad predicta quibuscumque
[illegible] statutis et alijs reformationibus in con-
trarium modo aliquo facientibus et facientibus
que in predictis casibus nullius roboris sint nec
aliquatenus predicta sint admittenda: Sed perpetuo
firma perdurent et roboris teneat firmi-
tate, et quod presens Reformatio confirme-
tur et confirmari debeat per Magnificos dominos
nostros: et poni in volumine statutorum terre
super qua quidem reformatione [illegible]
[illegible] Carolus [illegible]

deerat in hoc volumine statuti [illegible] a D. Car[illegible] repositur [illegible] que [illegible] [illegible] Caro[illegible]

206v

20 209v

d. consilio petens pulpitum arrengar filij [illegible]
invocato auxilio animadvertens praesertim
illa edita et emanata lege successione dece
dentium generaliter ab intestato non exsisti
tentibus filijs ex suo corpore natis confirmata
et approbata p Mag.cum D. Franciscum Balleoni
et senatus non fuisse [illegible] et [illegible]
ne facultates et bona quae familias et ip-
sas domus quotidie conservari in domus
et ob id remp. salubriter locupletari guber-
nari ex familia agnatorum et ipsa domus
ipsius decedentis egrediantur [illegible] ipsius
decedentis tacitam voluntatem [illegible]
d.a reformat. reperiatur [illegible]
bona et facultates decedentis sine filijs ab intestato
per successionem matris ipsius decedentis pariter
et ascendentium et descendentium ab ipsa matre
transitura ad secundam [illegible] alias familias
et cognationes [illegible] Dixit et consuluit
reformationem illam in duabus partibus [illegible] exceptionem
ab illa parte q omnia bona mobilia [illegible]
[illegible] insimul debere [illegible] hoc
modo videlicet q bona d. decedentis deveniant [illegible]
iure [illegible] detracta Trebellianica ad pro
ximiores masculos ipsius decedentis videlicet ad
masculos [illegible] habentes a familia domo huius

206v

210v

confirmatio statuti apparet per bulla Rev.mi Seb. de Marin. Primi Cardinalis amplissimi, et legati a Latere Bonon. 1535. ac per breve san. mem. Pauli III 18. maij 1537 —

Confirmant pred.a statuta a Card.li Marino Grimano Legato a Latere Peru. de anno 1539 ac per Breve S. M. Pauli 3.i Maij 1537 —

eiusdem d. decedentis; sin autem illa bona devenerunt
et devenire debeant plenoiure nulla facta detractione
~~Tre~~ Trebellianica sive legitimae ad proximiores agnatas fe-
minas d. decedentis vz ad mulieres natas in familia
domo, sive eiusdem d. decedentis exclusis matre et aliis
ascendentibus et descendentibus ab ea per transitum ad secunda
vota?

204.

211r

Adì 15 di Marzo 1573

Sr Minotto Pane.do io è rogato della quietanza fatta da Polidoro Mancini della dote di Pandora sua sorella, presenti Sr Niccolò Olivieri, et Sr Gio: batta Velia da Spello fatto nell'Arch.o